

AMAZON DA YILIN EN İYİ KİTABI

• *

Lydia öldü. Ama henüz kimse bilmiyor...

Böyle başlıyor bu hikâye. Lydia'nın kahvaltıya inmediği o Mayıs sabahında. Lee ailesi; pişmanlıkları ve kırgınlıkları, ihanetleri ve güvensizlikleri, söyledikleri ve söylemedikleriyle mutfak masasında beklerken. Sonrası, adına mutluluk dediğimiz denge oyunu ve bizi bir arada tutan sırlar üzerine başka bir hikâye...

Yayımlandığı günden bu yana, okurların ve eleştirmenlerin övgüyle karşıladığı *Sana Söyleyemediğim Her Şey*, her sayfası küçük sürprizlerle dolu, etkileyici, özel bir roman.

Amazon'da Yılın En İyi Kitabı Yayımlarının hatları 19 ülkeye satıldı

New York Times Book Review Booklist Huffington Post Library Journal Chronicle

SANA

Söyemediğim

HER ŞEY

CELESTE NG

Çeviren: Zeynep Yeşil tuna

A

MARTI

Sana Söyleyemediğim Her şey Celeste Ng

1. Baskı: Ağustos 2015 ISBN: 978-605-348-780-7 Yayınevi Sertifika No: 12330

Copyright OCELESTE NG

Bu kitabın Türkçe yayım hakları Kayı Ajansı aracılığıyla Martı Yayın Dağıtım San. Tic. Ltd. Şti.'ye aittir.

Yayınevinden izin alınmadan kısmen ya da tamamen alıntı yapılamaz, hiçbir şekilde kopya edilemez, çoğaltılamaz ve yayımlanamaz.

Baskı Cilt

İlhan Ergül Matbaası Davutpaşa Çifte Havuzlar Yolu No:8/A. Zeytinburnu/İst Sertifika No:29030 Tel: (212) 674 37 23

MARTI

MARTI YAYINCILIK Martı Yayın Dağıtım San. Tic. Ltd. Şti.

Maltepe Mh. Davutpaşa Cd. Yılanlı Ayazma Sk. No: 8 Zeytinburnu/İstanbul Tel: 0 212 483 27 37-483 43 13 Faks: 0 212 483 27 38 www.martiyayinlari.com info@martiyayinlari.com

Orijinal Adı : Everything I Never Told You Yayın Yönetmeni: Şahin Güç Çeviren : Zeynep Yeşiltuna

Son Okuma : Gamze Büyükkaya Sayfa Tasarımı : Elif Yavuz - Özgür Balpınar Kapak Tasarımı : Alla Özabat

SANA

SÖYLEYEMEDİĞİM

HER ŞEY

CELE2TE NG

Çeviren: Zeynep Yeşiltuna

ax

MARTI

Bir

Lydia öldü. Ama henüz kimsenin haberi yok. 3 Mayıs 1977. Saat sabahın altı buçuğu. Kimse bir şey bilmiyor, tek bildikleri ufacık bir detay: Lydia kahvaltıya geç kaldı. Annesi yine, her zaman yaptığı gibi mısır gevreği kâsesinin yanına ucu açılmış kurşunkalemle birlikte Lydia'nın fizik ödevini yerleştirmişti; altı problemin yanında doğru işareti vardı. Lydia'nın babası arabayla işe giderken radyoda, Kuzeybatı Ohio'nun en iyi haber kaynağı olan WXKP'yi ayarlıyor. Radyo kanalı çekmediği için cızır cızır. Merdivende, Lydia'nın erkek kardeşi esniyor. Az önce gördüğü rüyanın etkisinden çıkamamış. Lydia'nın kız kardeşi mutfağın bir köşesinde sandalyesine tünemiş, gözlerini fal taşı gibi açmış, mısır gevreklerini tek tek emerek yiyor. Bir yandan gözü merdivende Lydia'nın inmesini bekliyor. Zaten sonunda konuşan da o oluyor: "Lydia bugün epey geç kaldı."

Üst kattaysa, Marilyn kızının odasının kapısını açıp bo-

zulmamış yatağı gördü: Yorganın altında kalan çarşaf dümdüz, yastık dolgun ve kabarıktı. Odanın içinde göze batan hiçbir şey yoktu. Yerde hardal rengi fitilli pantolonuyla renkli çizgili çorabının teki duruyordu; duvarda da bir dizi bilim fuarı kurdelesini, bir tane Einstein kartpostalı, dolabın içindeyse yerde Lydia'nın buruşuk haldeki spor çantası. Yeşil sırt çantası da çalışma masasının üzerindeydi. Şifoniyerin üstünde Lydia'nın Baby Soft şişesi... Parfümün o tatlı, pudramsı ve bebeksi kokusu hâlâ havada asılıydı. Ama Lydia yoktu.

Marilyn gözlerini kapattı. Belki tekrar açtığında Lydia orada olurdu; tepesine kadar çektiği yorganın altından, saçları dağılmış halde... Bir şekilde gözden kaçırdığı, çarşafın altında kalmış aksi bir çıkıntı gibi. Belki, *banyodaydım, anne. Su almak için aşağı indim. Uzun süredir burada*

yatiyordum, derdi. Tabii tekrar gözlerini açıp baktığında değışen bir şey olmadı. Kapalı perdeler, bomboş bir televizyon ekranı gibi parlıyordu.

Aşğıda, mutfanın kapısında durdu, tki eli birden pervaza dayalıydı. Sessizliğı her şeyi anlatıyordu zaten. Sonunda, “Ben dışan bir bakayım,” dedi. “Belki bir şey için...” Ön kapıya doğru yürürken, Lydia’nın ayak izleri koridordaki yolluğa kazınmışçasına gözlerini yerden ayırmadı.

Nath, “Dün gece odasındaydı,” dedi, Hannah’ya. “Radyosunun sesini duydum. On bir buçuktu.” Derken akşam iyi geceler demediğini hatırlayınca sustu.

“On altı yaşında biri kaçırılmış olabilir mi?” diye sordu Hannah.

Nath kaşığıyla kâsesini iteledi. Mısır gevrekleri gitgide eriyerek sütün içine battı.

Anneleri tekrar mutfığa döndü ve Nath, saniyenin onda biri kadar kısa bir süre için ferah bir soluk aldı: İşte Lydia... Sağ salim ve güvendeydi. Oluyordu bazen öyle. Yüzleri o kadar birbirinin aynıydı ki göz ucuyla birini görür gibi olup sonra onu ötekiyle karıştırıyordu insan. Sivri çenelerine, çıkık elma-cıkkemiklerine, sol yanağındaki gamzeye, incecik omuz hatlarına kadar tıpatıp aynıydılar. Bir tek, saçlarının rengi farklıydı. Annelerinin saçları bal sansıyken, Lydia’nmki mürekkep gibi simsiyahtı. O ve Hannah, babalanna çekmişti. Bir keresinde kadının teki ikisini marketin ortasında çevirip, “Çinli misiniz?” diye sormuştu. Onlar da yarı öyle yan böyle muhabbetine girmek istemediklerinden, “Evet,” deyince, kadın bilmiş bir edayla başını sallayıp, “Tahmin etmişim,” demişti. “Gözlerinizden anladım.” Sonra da iki parmağının ucuyla gözlerinin kenarından tutup çekmişti. Fakat Lydia bütün genetik kanunlara meydan okuyarak nasıl olduysa annesinin mavi gözlerini almıştı ve iki kardeş Lydia’nın annelerinin gözdesi olmasına sebep olan etkenlerden birinin de bu olduğunu biliyordu; tabii babalarının da.

Derken Lydia tek elini kaldırıp kaşına götürdü ve annelerinin görüntüsü tekrar belirdi.

“Araba hâlâ burada,” dedi, ama Nath zaten arabanın orada olacağını tahmin etmişti. Lydia araba kullanamazdı. Daha ehliyeti bile yoktu zaten. Geçen hafta sınavdan çakarak herkesi şoke etmişti ve babası ehliyeti olmadan sürücü koltuğuna oturmasına asla izin vermezdi. Nath mısır gevreğini karıştırdı. Çamur gibi kâsesinin dibine oturmuştu artık. Ön koridordaki saatin tik takları duyuldu. Saat yedi buçuk oldu. Herkes hareketsizdi.

Hannah, “Bugün okula gidecek miyiz?” diye sordu.

Marilyn ne diyeceğini bilemedi. Sonra çantasına uzanıp abartılı bir sakinlikle anahtarlığını çıkardı. “İkiniz de servisi kaçırdınız. Nath, sen arabamı al. Hannah’yı da okula bırak.” Ardından: “Merak etmeyin. Neler olduğunu öğreneceğiz,” dedi ama ikisinin de yüzüne bakamadı; onlar da annelerinin.

Çocuklar gidince, titreyen ellerine hâkim olmaya çalışarak dolaptan bir tane fincan çıkardı. Uzunca bir zaman, Lydia daha bebekken, Marilyn oturma odasında onu bir battaniyenin üzerinde oynarken bırakıp çay almak için mutfığa gitmişti. Lydia daha on bir aylıktı. Su ısıtıcısını ocağın üstünden alıp döndüğünde, Lydia’yı koridorda bulmuştu. Kızını görünce şaşırıp gerilemiş, yanlışlıkla elini kızgın ocağın üzerine koymuştu. Avcunun içinde kıpkırmızı bir spiral izi meydana gelmiş ve yanan elini

dudaklarına götürüp yaşaran gözleriyle kızma bakmıştı. Lydia gözünü dört açmış, karşısında duruyordu. Sanki mutfağı hayatında ilk defa görür gibiydi. Kızının attığı ilk adımları kaçırdığı ya da kızının ne kadar büyüdüğü Marilyn'in hiç aklına gelmemişti. Onun ikide bir beyninde çakan soru, ***nasıl kaçırdım bunu?*** değildi. ***Benden başka neler saklıyordun?*** sorusuydu. Nath, gözünün önünde iki büklüm yerden kalkmış, devrilmiş ve emekle-mişti. Ama Lydia'nın daha ilk ayağa kalkmaya çalıştığı anı

bile hatırlayamıyordu. Yine de o gün çıplak ayaklan üzerinde o kadar düzgün duruyordu ki... Tulumunun firfırlı kollann-dan parmaklarının ucu görünüyordu. Marilyn'in sık sık ona sırtını döndüğü anlar olurdu. Ya buzdolabını açarken ya da çamaşırları katlarken... Lydia haftalar önce yürümeye başlamış olabilirdi. Bahçedeki saksılarla ilgilenirken onu görmemiş olabilirdi.

Lydia'yı kucağına alıp kaldırmış, saçlarını düzeltmiş ve ona ne kadar akıllı olduğunu, babasının eve geldiği zaman onunla ne kadar gurur duyacağını söylemişti. Ama bir yandan da sanki avcunun içi gibi bildiği bir odada, kilitli bir kapı bulmuş gibi hissetmişti kendini. Emekleyecek kadar küçük olan Lydia'nın sırları vardı. Marilyn onu istediği kadar besleyebilir, yıkayabilir, o küçücük bacaklarına pijama giydire-bilirdi ama hayatının belirli kısımları çoktan perdelenmeye başlamıştı bile. Lydia'yı yanağından öpüp onu kendine yaklaştırarak kızının o minicik bedeniyle kendi vücudunu ısıtmaya çalışmıştı.

Şimdiyse Marilyn çayını yudumluyor, bir yandan da o günü hatırlıyordu.

Lisenin telefonu, buzdolabının yanındaki mantar panoda asılıydı. Marilyn kartı alıp numarayı çevirdi. Karşı tarafın telefonu çalarken ahizenin kablosunu parmağına doladı.

“Middlewood Lisesi,” dedi sekreter dördüncü çalışta. “Ben, Dottie.”

Dottie'yi hatırlıyordu. Soluk kızıl saçlarını kafasının tepesinde kuş yuvası topuzu yapan, koltuk minderi gibi, yapılı bir kadındı. “Günaydın,” dedi Marilyn ama ağzı diline dolandı. “Kızım bu sabah derse geldi mi?”

Dottie kibarca sabırsızlığını dile getirdi. “Kiminle görüşüyorsunuz acaba?”

Marilyn'in kendi adını hatırlaması bir dakika sürdü. “Marilyn. Marilyn Lee. Kızımın adı, Lydia Lee. Lise ikide.” “Programına bir bakayım. İlk ders...” Sessizlik. “Lise üçüncü sınıfların fiziği?”

“Evet, doğru. Bay Kelly'nin dersi.”

“Sınıfa birini gönderip kontrol ettireyim.” Sekreter telefon ahizesini masaya bırakırken bir küt sesi duyuldu.

Marilyn fincanın tezgâhın üstüne bıraktığı su birikintisini inceledi. Birkaç sene önce, küçük bir kız kilere girip boğulmuştu. O olaydan sonra da polis teşkilatı her eve bir el ilanı yolladı: ***Eğer çocuğunuz kayıpsa, onu derhal bulmaya çalışın. Çamaşır makinelerine, kurutuculara, otomobil bagajlarına, alet dolaplarına, saklanabileceği her türlü yere bakın. Çocuğunuzu bulamazsanız, derhal polisi arayın.***

Sekreter, “Bayan Lee?” dedi. “Kızınız birinci derse gelmemiş. Mazeret belirtmek için mi aradınız?”

Marilyn cevap vermeden telefonu kapattı. Telefonun yazılı olduğu kartı tekrar panoya astı. Ellerindeki ter, mürekkebi sulandırdığı için rakamlar sanki suya batmış gibi birbirine girmişti.

Her odayı kontrol edip bakmadık yer bırakmadı. Boş garaja da bir göz attı: Beton zemindeki yağ lekesi ve belli belirsiz benzin kokusu dışında bir şey yoktu. Ne aradığından da emin değildi: Suçlayıcı ayak izleri mi? Ekmek kırıntularından yapılmış yol işaretleri mi? On iki yaşındayken, kendi okulundan bir kız daha kaybolmuş ve sonunda ölü bulunmuştu. Ginny Barron. Marilyn’in içten içe deli gibi özendiği Oxford ayakkabıları vardı. Babası için markete sigara almaya gitmiş ve iki gün sonra kızın cesedini Charlottesville’e doğru yol kenarında boğulmuş ve çıplak halde bulmuşlardı.

Marilyn’in beynindeki çarklar şimdi dönmeye başlıyordu. **Sam ’in Oğlu**, yazı daha yeni başlamıştı; gerçi gazeteler daha yeni yeni onu bu isimle anar olmuştu. Ohio’da bile bütün manşetlerde adamın son cinayetini anlatıyorlardı. Birkaç aya kalmaz polis, David Berkowitz’i yakalar ve ülke yeniden başka şeylere odaklanırdı: Elvis’in ölümü, yeni Atari, bir köpekbalığın tepesine binen Fonzie... Ama şu an için, koyu saçlı New Yorklular sarı peruk peşinde koştururken, dünya Marilyn’e korkunç ve ipe sapa gelmez bir yer gibi görünüyordu. **Ama burada öyle şeyler olmaz**, diye hatırlattı kendine. Middlewood’da olmaz. Şehir olarak anılsa bile burası aslında üç bin kişilik nüfusa sahip küçük bir üniversite kasabasıydı. Bir saat direksiyon sallasan ancak Toledo’ya varabilirdin. Cumartesi gecesi eğlencesi desen ya paten kaymaya, ya bowling oynamaya ya da sinemaya giderdin. Şehir merkezindeki Middlewood Gölü bile aslında sadece abartılı bir su birikintisiydi, o kadar. (Gerçi bu son dediğinde yanılıyordu. Boydan boya üç yüz metre uzunluğunda ve epey de derindi.) Yine de sanki omurgasından aşağı böcekler yürü-yormuş gibi ensesindeki tüyler diken diken oldu.

Marilyn bir hışımla duş perdesini açarken raya sürten demir halkalardan tiz bir çığlık yükseldi ve küvetin beyaz oyuğuna baktı. Mutfakta ne kadar dolap varsa hepsini karıştırdı. Kilere, portmantoya, firma baktı. Sonra buzdolabını açtı. İçine baktı. Zeytin. Süt. Tavuğun pembe köpük paketi, marulun tepesi, bir salkım yeşim üzüm. Fıstık ezmesinin o soğuk kavanozuna dokundu ve başını sallayarak kapağı kapattı. Sanki Lydia’yı buzdolabında bulacaktı ya...

Sabah güneşi evin içine dolmuştu. Limonlu kek gibi kremamsı bir ışık, mutfak dolaplarının içini, boş dolapları ve tertemiz, bomboş yerleri aydınlatıyordu. Marilyn ellerine baktı, onlar da boştu. Güneşte ışıllı ışıllı parlıyorlardı. Telefonu kaldırıp kocasını aradı.

Ofisinde oturan James için sıradan bir salı günüydü. Dişiyle tükenmezkalemine bastırdı. Kurşunkalemle yazılmış silik bir cümle hafif yukarı doğru kayıyordu: **Sırbistan, en güçlü Baltık uluslarından biriydi. Baltık’ın** üzerini çizip, **Balkan** yazdı. Sayfayı çevirdi. **Arşidük Franz Ferdinand, Kara Ann üyeleri tarafından düzenlenen suikaste öldü. Franz**, diye düşündü. Kara **El**. Bu öğrencilerin içinde kitap açan var mıydı acaba? Bir an kürsü önündeki hali geldi gözünün önüne. Elinde işaret çubuğu, arkasında kocaman bir Avrupa haritası. Daha sadece giriş dersiydi bu: “Amerika ve Dünya Savaşları.” O yüzden kimseden derin bir bilgi ya da eleştirel bir fikir beklentisi yoktu. Sadece temel gerçekleri kavrasınlar, aralarından bir tane de **Çekoslovakya** ’yı doğru hece ley e-bilen bir öğrenci çıksın yeterdi.

Sınav kâğıdını kapatıp ön sayfaya puanı yazdı. Yüz üzerinden altmış beş. Rakamı da daire içine aldı.

Her sene yaz aylarına doğru öğrencilerde bir huzursuzluk hali baş gösterir, öfke kıvılcımları yavaş yavaş alev alıp sonunda ders salonunun penceresiz duvarlarında patlardı. Gönülsüzlükleri sınav kâğıtlarına yansımaya başlar, sanki öğrenciler bir düşünceyi o kadar uzun süre akılda tutamazmış gibi paragraflar yarıda, hatta bazen cümle ortasında kesilirdi. James, *acaba hepsi boşa mı gitti*, diye merak ediyordu. Bütün o ders notları, Ma-cArthur ve Truman'ın renkli slaytları, Guadalcanal haritaları... Bütün hepsi kıkır kıkır gülünecek komik isimlerden, mezun olmadan önce listelerinde tik atlamaları gereken herhangi bir zorunlu dersten öte bir şey değildi. Zaten böyle bir yerden başka ne bekleyebilirdi? Sınav kâğıdını diğerlerinin arasına koyup kalemni de en üste bıraktı. Pencereden küçük yeşil bahçeyi ve frizbi oynayan kot pantolonlu üç genci görebiliyordu.

Fakültede daha yeni olduğu gençlik günlerinde, James'i de sık sık öğrenci zannederlerdi. Ama yıllardır böyle bir şey olmamıştı. Gelecek bahar kırk yaşma girecekti. Artık kadroluydu, kara saçlarının arasına kırlar düşmüştü. Ama yine de bazen başka şeyler zannedildiği oluyordu. Bir keresinde, okul müdürünün ofisindeki sekreter, onu Japonya'dan gelen bir diplomat sanmış ve Tokyo uçuşunun nasıl geçtiğini sormuştu. Amerikan tarihi profesörü olduğunu söylediği anda insanların yüzünde beliren o şaşkın ifadeye bayılıyordu. "Ben Amerikalıyım," diyordu insanlar afallayınca. Sesinden

de biraz savunmacı bir ton eksik olmuyordu.

Biri kapıyı çaldı. Gelen, asistanı Louisa'ydı. Elinde bir tomar kâğıt vardı.

"Profesör Lee. Sizi rahatsız etmek istemedim ama kapınız açıktı." Ödev kâğıtlarını masaya bırakıp duraksadı. "Bunlar pek iyi değiller."

"Eminim. Bendeki yarı da iyi değil. Bütün A'lar şendeki gruptan çıkar diye umuyordum."

Louisa güldü. Onu geçen seneki mezunlar seminerinde ilk gördüğünde, James'i hayli şaşırtmıştı. Arkadan bakınca tıpkı kızıydı. Kürekkemiklerinin arasına düşen yele gibi parlak ve siyah saçları onunla aynıydı. Dirseklerini vücuduna yakın tutarak oturma şekilleri aynıydı. Ama arkasına dönünce, yüzü tamamen kendine hastı. Onun dar hatlarının yanında Lydia'nın yüzü geniş kalıyordu, gözleriyse kahverengi ve donuktu. Louisa elini uzatarak, "Profesör Lee," demişti. "Ben Louisa Chen." *Middlewood Üniversitesi 'nde geçen on sekiz yıldan beri karşılaştığım ilk Uzakdoğulu öğrenci*, diye düşünmüştü James. Farkında olmadan da kendini gülümserken bulmuştu.

Bir hafta sonra da kız ofisine geldi. "Aileniz mi?" diye sormuştu, masanın üzerinde duran bir fotoğrafı kendine doğru çevirip. Bir süre susup resmi incelemişti. Herkes aynı yapıyordu ve James'in de fotoğrafı ortalık yerde tutmasının nedeni buydu. Kızın gözlerinin kendi fotojenik yüzünden karısına, çocuklarına ve ardından tekrar ona dönüşünü seyretti. "Ah," dedi bir dakika sonra James, şaşkınlığını gizlemeye

çalıştığının farkındaydı. "Eşiniz... Çinli değil mi?"

Herkes aynı şeyi söylüyordu ama James ondan farklı bir tepki beklerdi.

"Hayır," dedi ve sonra çerçeveyi biraz daha çevirdi. Çerçeve kırk beş derecelik kusursuz bir açıyla

masasında ona bakıyordu. “Hayır, değil.”

Yine de güz döneminin sonuna doğru kızdan lisans dersinde ondan sınav kâğıtlarını okumasını istedi. Nisanda da yaz kursu boyunca öğretmen asistanlığını yapmasını istemişti.

“Umarım yazın gelen öğrenciler daha iyi olur ” dedi Louisa. “Birkaç kişi Cape-Kahire Tren Yolu’nun Avrupa’da olduğu konusunda inat etmiş. Birer üniversite öğrencisi olarak coğrafya ile ilgili şaşırtıcı sıkıntıları var.”

“Eh, burası bir Harvard değil tabii,” dedi James. İki ayrı ödev kâğıdı destesini iskambil kâğıdı gibi bir araya getirip birleştirdi ve ardından düzgün bir şekilde masaya bıraktı. “Bazen tüm vaktimi boşa mı harcıyorum diye merak ediyorum.”

“Öğrenciler çaba göstermiyor diye kendinizi suçlayamazsınız. Ayrıca hepsi de o kadar kötü değil. Aralarda birkaç A alan çıktı.” Louisa bir anda ciddileşen gözlerini kırıştırarak James’e baktı. “Hayatınızı boşa harcamıyorsunuz.” James’in kastettiği giriş dersiydi, her sene üst üste, en basit tarih bilgisini dahi umursamayan öğrencilere bir şeyler öğretmekti. **Daha yirmi üç yaşında**, diye düşündü. Boşa harcanmış olsun ya da olmasın hayata dair hiçbir şey bilmiyor

ama yine de bunu duymak hoşuna gitti.

“Kıpırdama,” dedi. “Saçında bir şey var.” Saçları serin ve biraz da nemliydi. Sabahki duştan sonra tam kurumamıştı. Louisa gözlerini kocaman açıp James’in yüzüne kilitlenmiş, kıpırdamadan yerinde duruyordu. Saçındaki James’in ilk aklına geldiği gibi bir çiçek yaprağı değil, bir uğurböceğiydi. James, onu kızın saçından alınca, ip gibi incecik bacaklarıyla tepetaklak tırnağının üzerine yürüdü.

“Yılın bu zamanında her yer o lanet böceklerle kaynıyor,” dedi bir ses kapı ağzından. James başını kaldırdığında, Stanley Hewitt’in içeri baktığını gördü. Stan’i sevmezdi. Sanki karşısındaki işitme engelliymiş gibi ağır ve yüksek sesle konuşan, kaba saba bir adamdı. **Bir gün George Was-hington, Buffalo Bili ve Spiro Agnew birlikte bir bara gitmişler**, diye başlayan aptal fıkralar anlatırdı.

James, “Bir şey mi istemiştin, Stan?” diye sordu. Bir an elini silah tutuyormuş gibi Louisa’nın omzuna doğru uzat-tığını fark edip geri çekti.

“Dekanın son duyurusuyla ilgili bir şey sormak istemiştim,” dedi Stanley elindeki kâğıdı göstererek. “İşiniz varsa bölmeyim.”

“Benim de zaten gitmem gerekiyor,” dedi Louisa. “Size iyi günler, Profesör Lee. Yarın görüşmek üzere. Size de iyi günler, Profesör Hewitt.” Stanley’nin yanından geçip koridora çıkarken kızın yüzü kızardı ve James aynı anda kendi yanaklarının da ısındığını hissetti. Louisa gidince Stanley, James’in masasının köşesine oturdu.

“Güzel kız,” dedi. “Bu yaz da senin asistanın olacak, değil mi?”

“Evet.” James avcunu açtı. Uğurböceği parmak ucuna doğru ilerlemiş, parmak izini takip ederek o girintili çıkıntılı halkaların üzerine yürüyordu. Yumruğunu Stanley’nin o pis pis sırıtan yüzünün tam

ortasına geçirmeyi, adamın hafif çarpık ön dişlerinin yumruğunun altında ezilişini hissetmeyi o kadar istiyordu ki. Ama onun yerine parmağıyla uğurböce-ğini ezdi. Hayvanın kabuğu patlamış mısır gibi parmaklarının arasında çıtladı ve böcek kükürt rengi bir pudra yığını halinde un ufak oldu. Stanley parmaklarını James'in kitaplarının sırtında gezdirdi. Birazdan James bu anın o vurdumduymaz sakinliğine hasret kalacaktı, çünkü bir saniye öncesine kadar kafasındaki en ciddi sorun Stan'in yüzündeki o pis sırtıymaydı. Ama şimdi telefon çalınca o kadar sevindi ki, Marilyn'in sesindeki telaşı en başta fark edemedi.

“James?” dedi. “Eve gelebilir misin?”

Polis, birçok ergen gencin ailesine haber vermeden evden kaçtığını söylüyordu. Kızların anne ve babalarına kıza-bildiğinden, ebeveynlerinse genelde bu durumu hiç fark etmediklerinden söz ediyordu. Polisler ablasının odasını ararken Nath de onların peşinden gitti. Pudralar, tüylü toz alıcılar, köpekler, büyüteçler bekliyordu ama polislerin tek yaptığı **bakmaktı**. Çalışma masasının üzerine astığı posterlere, yerdeki ayakkabılara, yarı açık haldeki kitap çantasına... Ardından, polislerden genç olanı, sanki bir bebeğin başını okşanmış gibi Lydia'nın parfüm şişesinin yuvarlak pembe kapağını av-cunun içine aldı.

Yaşlı polis memuru, çoğu kayıp kız çocuğu vakasının ilk yirmi dört saat içinde kendiliğinden çözüldüğünü söyledi. Kızlar kendi başlarına evlerine dönüyor, dedi.

“Bu ne demek şimdi?” diye sordu Nath. “**Çoğu** mu? Bu ne demek?”

Polis memuru gözlük çerçevesinin tepesinden ona baktı. “Yaşanan vakaların büyük kısmında,” dedi.

“Yüzde sekseninde mi?” diye sordu Nath. “Doksanında mı? Doksan beşinde mi?”

“Nathan,” dedi James. “Bu kadar yeter. Bırak Memur Fiske işini yapsın.”

Genç olan polis gerekli bilgileri not defterine karalamakla meşguldü: **Lydia Elizabeth Lee, on altı, en son 2 Mayıs Pazartesi günü görülmüş. Çiçekli, askılı elbisesi var, anne ve babası James ve Marilyn Lee.** Bunun üzerine Memur Fiske, aklında canlanan bir hatırayla James'e iyice yaklaştı.

“Eşiniz de kaybolmamış mıydı sizin bir kere?” dedi. “Davayı hatırlıyorum. Altmış altıda olmuştu, değil mi?” James'in kulaklarının arkasından ter damlıyormuş gibi ensesinden aşağı bir sıcaklık yayıldı. Marilyn'in o sırada aşağı katta telefon başında beklediğine seviniyordu. “O olay bir yanlış anlaşılmaydı,” dedi. “Eşim ve benim aramdaki bir iletişim bozukluğu, diyelim. Aile meselesi.”

“Anlıyorum.” Yaşlı olan polis not defterini çıkarıp bir

şeyler karaladı ve James yumruğunu sıkıp Lydia'nın masasının kenarına dayadı.

“Başka bir şey var mıydı?”

Mutfakta, polisler net bir kafa fotoğrafı bulabilmek için aile albümlerini karıştırıyordu. Hannah, “Bu olur,” dedi parmağıyla işaret ederek. Geçen Noel'den kalma bir fotoğrafı. Lydia'nın keyfi biraz

bozuktü ve Nath onu neşelendirmeye çalışmış, fotoğraf makinesiyle şantaj yaparak onu güldürmeyi denemişti. İşe yaramamıştı. Fotoğrafta, sırtını duvara yaslamış, ağacın yanında oturuyordu. Yalnızdı. Yüzüyle adeta meydan okur gibiydi. Dik bakışlarıyla yüzünü direkt kameraya dönmüş olması insana resmen, **Sen neye bakıyorsun?** dedirtiyordu. Nath fotoğrafa bakarken kardeşinin irislerini siyah gözbebeklerinden ayıramıyordu. Gözleri o parlak kâğıdın üstündeki birer kara delik gibiydi. Fotoğrafçıdan fotoğrafları almaya gittiğinde kardeşinin yüzündeki o aksi bakışı görünce o anı çektiğine pişman olmuştu. Ama şimdi Hannah'nın elindeki fotoğrafa bakarken gerçekten de ona benzediğini itiraf etmek zorundaydı; en azından onu son gördüğündeki haline.

“O olmaz,” dedi James. “Lydia'nın yüzü o haldeyken olmaz. İnsanlar sürekli öyle göründüğünü zanneder yoksa. Daha güzel bir tane seçin.” Albümün sayfalarını karıştırıp son çekilen şipşak fotoğrafı aldı. “Bu daha iyi.”

Bir hafta önceki on altıncı yaş gününde çekilmişti. Lydia masada oturmuş rujlu dudaklarıyla gülümsüyordu. Yüzü kameraya dönük olsa da gözleri fotoğrafın beyaz çerçevesinden dışarı doğru başka bir şeye bakıyordu. Bu kadar komik olan neydi acaba? Nath merak etti. Kendi miydi, yoksa babasının söylediği bir şey miydi veya Lydia ikisinin de bilmediği başka bir şeyle ilgili kendi kendine mi gülüyordu, bilmiyordu. Koyu ve keskin dudakları, tek elinde duran muhteşem doğum günü pastası ve olağanüstü vakit geçiren haliyle, dergi reklamlarındaki mankenlere benziyordu.

James, doğum günü fotoğrafını masanın üzerinden polislere doğru itti ve genç olanı fotoğrafı dosyasına koyup ayağa kalktı.

“Bu yeterli,” dedi. “Yarma kadar ortaya çıkmazsa diye hemen bir el ilanı bastıracağız. Merak etmeyin. Ortaya çıkacağına eminim.” Fotoğraf albümünün açtıktaki sayfasına bir damla tükürük sıçradı ve Hannah hemen eliyle onu sildi.

“Öylece alıp başını gitmezdi,” dedi Marilyn. “Ya bu bir delinin işiyse? Genç kızları kaçırın bir psikopat varsa?” Elleri, masanın üstünde duran sabah gazetesine doğru kaydı.

“Sakin olmaya çalışın, Hanımefendi,” dedi Memur Fiske. “Böyle şeyler nadir yaşanıyor. Vakaların büyük çoğunluğunda. ..” Nath'le göz göze geldi ve genzini temizledi. “Kızlar her zaman evlerine geri dönüyor.”

Polisler gidince Marilyn ve John önlerine bir parça kâğıt alıp oturdular. Polis, Lydia'nın bütün arkadaşlarını aramalarını, kızın nereye gittiğini bilebilecek herkesle konuşmalarını önermişti. Beraber bir liste hazırladılar: Pam Saunders. Jenn Pittman. Shelley Brierley. Nath itiraz etmedi ama o kızların hiçbiri Lydia'nın arkadaşı değildi. Lydia yuvadan beri onlarla aynı okuldaydı. Kızlar ara sıra bağırış çağırış onu arar, Lydia da diğer hattan, “Ben açtım,” diye seslenirdi. Bazı geceler telefon kucağında, ahizesi kulağıyla omzu arasında sıkışmış halde saatlerce giriş katındaki cumbanın içinde otururdu. Annesi ya da babası yakından geçecek olsa sesini iyice kısar, telefon kordonunu parmağına dolaya dolaya onlar gidene kadar fısır fısır konuşmaya devam ederdi. Nath, o isimleri kâğıda yazarken annesiyle babasının bu denli kendilerinden emin olmasının nedeninin bu olduğunu biliyordu.

Ama Nath, Lydia'nın okuldaki halini görmüştü. Kafeteryada laklak eden arkadaşlarının yanında nasıl sessiz sedasız oturduğunu... Arkadaşları onun yaptığı ödevleri kopyalamayı bitirdiğinde defterlerini

nasıl sessizce toparlayıp çantasına koyduğunu.. Okuldan sonra da tek başına servise yürür ve en arka koltukta Nath'in yanına geçip ağzını bile açmadan otururdu. Bir keresinde, Lydia telefonu açtıktan sonra öteki telefonu kapatmamış ve beklemişti. Duyduğu şey dedikodu değil, ablasının tek tek ödevleri sıralayan sesiydi; ***Otheïlo 'dan I. Sahne 'yi oku, 5. Kısım 'daki tek sayılı problemleri çöz.*** Bir süre sonra da telefon çat diye kapanmıştı. Ertesi gün, Lydia yine telefon kulağında cumbada otururken, mutfaktaki paralel telefonu açmış ve sinyal sesinden başka bir şey duymamıştı. Lydia'nın hiçbir zaman gerçek bir dostu olmadı. Ama ailesinin bundan asla haberi olamazdı. Babalan, "Lydia, Pam nasıl?" diye sorsa, Lydia hemen, "Ah, harika, ponpon kız takımına girdi," falan gibi bir şeyler söylerdi. Nath de araya girip onu bozmazdı. Kızın yüzündeki o ifadesizlik, tek kaşını bile oynatmadan bu kadar kolay yalan söyleyebiliyor oluşu Nath'i her zaman hayrete düşürürdü.

Ama şimdi bunu ailesine söyleyemezdi. Eski bir fişin arkasına tek tek isim karalamakta olan annesine baktı. Marilyn, Hannah'yla ikisine dönüp, "Aklınıza gelen başka biri var mı?" diye sordu. Nath'in aklına Jack geldi ve annesine, "Hayır," dedi.

Lydia, bütün bahar Jack'in etrafında takılmıştı. Ya da tam tersi olmuştu. Neredeyse her akşamüstü çocuğun tosbağasıyla dolaşmaya çıkar, tam yemek vakti eve gelip bütün günü okulda geçirmiş gibi davranırdı. Bir anda ortaya çıkmıştı bu arkadaşlık.. Nath farklı bir kelime kullanmayı reddediyordu. Jack'le annesi ilkokul birinci sınıfları beri sokağın köşesinde oturuyordu ve hatta Nath bir dönem onunla arkadaş olabileceklerini bile düşünmüş ama hiç de öyle olmamıştı. Jack, onu diğer çocukların önünde küçük düşürmüş, Nath'in annesinin gittiği, kadının bir daha asla dönmeyeceğinden korktuğu dönemde onunla alay etmişti. Nath şimdi bunları hatırlarken, ***sanki kendi babası var da konuşuyor,*** diye düşündü. Wolff'lar ilk taşındıklarında bütün mahallenin diline düşmüşlerdi. Janet Wolff'un kocasından ***boşandığı,*** kadın gece yarılara kadar hastanede çalışırken Jack'in çılgınlar gibi evde koşturması, bütün mahallenin dedikodu malzemesi olmuştu. O yaz, Nath'in ailesiyle ilgili de fısıldaşmalar yaşandı. Fakat Nath'in annesi dönmüştü. Jack'in annesiye duldu. Ve Jack hâlâ çılgınlar gibi koşturmaya devam ediyordu.

Peki şimdi? Daha geçen hafta arabayla eve dönüyorken Jack'i, köpeğini gezdirirken görmüştü. Gölün çevresinden dolaşıp tam küçük, çıkmaz sokaklarına sapmak üzereyken, su kıyısındaki patikanın orada uzun boylu, cılız Jack'i ve ondan birkaç adım önde bir ağaca doğru koşturan köpeğini görmüştü. Jack'in üstünde eski, rengi atmış bir tişörtle kum rengi, fitilli pantolon vardı. Nath arabayla yanlarından geçerken, Jack başını kaldırıp ağzının köşesine sıkıştırdığı sigarasıyla kafa salları gibi yapmıştı. Nath oğlanın bu hareketini selamlamadan çok, gözdağı vermeye benzetmişti. Jack'in yanında duran köpekse direkt gözlerinin içine bakıp rahatça bacağını kaldırmıştı ve Lydia, bütün bahar bu çocukla geçirmişti.

Eğer şimdi bir şey derse Nath ailesinin, ***Bizim bundan neden daha önce haberimiz olmadı,*** diyeceğini düşündü. "Lydia bir arkadaşıyla ders çalışıyor," ya da "Lydia matematik etüdüne kaldı," diye geçiştirdiği bütün o günlerin hesabını vermek zorunda kalacaktı şimdi. Halbuki bütün o yalanları sıralarken asıl demek istediği, ***Lydia, Jack 'le birlikte,*** ya da ***Lydia, Jack 'in arabasıyla dolaşmaya çıktı*** veya ç

ocukla birlikte kim bilir nerelere gitti, gibi şeylerdi. Asıl önemlisi, Jack' in adını yüksek sesle telaffuz etmek istemediği bir şeyi itiraf etmesi demekti. Yani Jack'in gerçekten de Lydia'nın hayatının

bir parçası olduğunu, aylardır bir şekilde vakitlerini birlikte geçirdiklerini itiraf etmek zorunda kalacaktı.

Masanın karşısında oturan Marilyn rehberden numaralara bakıp yüksek sesle okuyor ve aramaları Jack yapıyordu. Tek parmağıyla dikkatlice ve yavaşça tuşları çeviriyordu. Her aramada sesi biraz daha şaşkına dönüyordu adamın. **Hayır mı? Sana herhangi bir planından bahsetti mi? Ya, anlıyorum. Şey... Yine de teşekkür ederim.** Nath mutfak masasının yüzeyini ve önünde açık halde duran aile albümünü inceledi. Eksik fotoğraftan geriye sayfanın ortasında bir boşluk kalmıştı. Şeffaf, plastik bir pencereden kapağın beyaz astarı görünüyordu. Annesinin parmağını sürekli telefon rehberinin sütunlarında gezdirmekten parmak uçları griye boyanmıştı. Hannah masa örtüsünün altından bacağını uzatıp ayak parmağının tekini Nath'inkine dokundurdu. Ayak parmağı tesellisi. Ama Nath başını kaldırıp bakmadı bile. Onun yerine albümü kapattı. Masanın karşısında oturan annesi listeden bir isim daha sildi.

Son numarayı da aradıktan sonra James telefonu elinden bıraktı. Marilyn'in önündeki kâğıdı aldı ve K'yi iki düzgün V'ye bölerek **Karen Adler** isminin üstünü çizdi. Bu ismi çizdiği çizginin altından hâlâ görebiliyordu. Karen Adler. Marilyn, Lydia'nın bütün ödevlerini bitirmeden hafta sonları dışarı çıkmasına asla izin vermezdi. Ödevlerin tamamının bitmesi de genelde pazar akşamüstünü bulurdu. Bazen o pazar günleri Lydia, "Birkaç arkadaş sinemaya gideceğiz. **Annie Hail** oynuyormuş. Karen da filmi görmek için ölüp bitiyor," bahanesiyle arkadaşlarıyla buluşmaya alışveriş merkezine giderdi. Babası cüzdanından bir onluk çıkarır ve masanın üstünden ona iterdi. Bu hareketinin anlamıysa şuy-

du: **Tamam, hadi git ve eğlenmene bak.** James, kızının elinde asla bir sinema bileti koçanı görmediğini, ne zaman eve götürmek için onu almaya gelse Lydia'yı tek başına kaldırım kenarında beklerken bulduğunu şimdi fark ediyordu. Kaç gece merdiven ağzında durup Lydia'nın üst kattan gelen sesini dinlemişti: "Aman Tanrım! Biliyorum! Değil mi? Ee, o zaman ne dedi peki?" Ama artık Karen'ı, Pam'i ya da Jenn'i yıllardır aramadığını biliyordu. Şimdi onun ders çalışmak için okulda kaldığını sandıkları o upuzun akşamüstlerini düşünüyordu. Zamanda esneyerek uzayıp giden boşluklar... Kim bilir neredeydi? Kim bilir neler yapıyordu? James birden Karen Adler'ın ismini siyah mürekkeple karaladığını fark etti.

Telefonu tekrar eline alıp bir numara çevirdi. "Memur Fiske, lütfen. Evet, ben James Lee. Lydia'nın..." Bir an tereddüt etti. "Okuldan tanıdığı herkesi aradık. Hayır, hiçbir şey çıkmadı. Tamam, teşekkürler. Tamam, etmeyiz."

Ahizeyi tekrar yerine koyarken, "Onu aramak için bir memur göndereceklermiş," dedi. "Arama ihtimaline karşın telefonu meşgul etmememizi söyledi."

Akşam yemeği saati geldi, geçti. Ama kimse yemek yemeyi düşünemiyordu bile. Yemek yemek ancak filmlerdeki insanların yaptığı bir şeydi sanki. Rol icabı çatalı ağzınıza götürdüğünüz tamamen güzel ve şık bir sahne; bir tür amaçsız seremoni. Telefon çalmadı. Gece yartsı James, çocukları yataklarına gönderdi ve kimse ona itiraz etmese bile yine de yukarı çıktıklarından emin olana kadar merdivenlerin başında bekledi. Gereğinden fazla bir cesaretle, "Yirmi papeline bahse girerim Lydia sabaha kalmadan arayacak," dedi. Kimse gülmedi. Telefon hâlâ çalmıyordu.

Üst katta, Nath odasının kapısını kapattı. Tereddüt yaşıyordu. Yapmak istediği, Jack'i bulmaktı.

Onun, Lydia'nın nerede olduğunu bildiğinden emindi. Ama annesiyle babası hâlâ ayakta evden çıkamazdı. Annesinin sinirleri zaten yeterince gerilmiş haldeydi. Buzdolabının motoru ne zaman çalışmaya başlasa, oturduğu yerden sığıyordu. Hem zaten odasının penceresinden baktığında da, WolfFlann evinin karanlık olduğunu gördü. Jack'in gümüş grisi aracının genelde durduğu garaj yolu boştu. Jack'in annesi de yine her zamanki gibi Ön kapının lambasını açmayı unutmuştu.

Düşünmeye çalıştı: Bir önceki gece Lydia'da bir tuhaflık var mıydı? Hayatında ilk defa tek başına dört gün evden ayrı kalarak, kışın üniversiteye başlayacağı Harvard'ı ziyarete gitmişti. Harvard'ı! Okuma dersinden önceki o son okul günlerinde, onu gezdiren öğrenci Andy, "Sınavlardan önce kafa dağıtıp partilemek için iki hafta oluyor," diye açıklamıştı. Koca kampüse kıpır kıpır bir festival havası hâkimdi. Nath, bütün hafta sonunu afallamış bir halde etrafı gezerek, gördüklerini sindirmeye çalışarak geçirmişti: Dev kütüphanenin oluklu sütunları, önlerinde yemyeşil çimenlikler uzanan binaların kıpkırmızı tuğlaları, her bir dersliğin havasına karışan o tatlı tebeşir kokusu... Sanki mükemmelliğe doğru ilerlediklerinin farkındaymış gibi insanların adımlarına kadar yansıyan o maksatlı yürüyüş... Cuma akşamını Andy'nin yat-

tığı odada bir uyku tulumunda geçirmiş ve Andy'nin oda arkadaşı Wes, sevgilisiyle birlikte içeri geldiğinde uyanmıştı. Işık yandığında Nath yattığı yerde donakalmıştı. Gözlerini kırıştırarak kapıya bakarken, kör edici bir aydınlığın içinden yavaşça, uzun boylu, sakallı bir çocukla onun elinden tutan bir kız belirmişti. Kızın upuzun, kıvil saçları vardı. Dolgun bukleler yüzünün etrafını sarıyordu. Wes, "Affedersin," deyip ışığı kapatmış ve Nath, kendi yatağına doğru sessizce parmak uçlarında ilerleyen Wes'in ayak seslerini dinlemişti. Gözlerini açık tutup karanlığa alışmalarını beklerken, **demek üniversite böyle bir şey**, diye düşünmüştü.

Şimdi yine tam yemek saati eve döndüğü bir önceki geceyi düşünüyordu. Lydia bütün günü odasında kapalı geçirmişti ve sofraya oturduklarında ona son birkaç günün nasıl geçtiğini sormuştu. Lydia başını tabağından kaldırmadan omuz silmiş ve Nath bunun, **yeni bir şey yok**, anlamına geldiğini sanmıştı. Şimdiyse kızın bir merhaba deyip demediğini bile hatırlamıyordu.

Hannah, çatı katındaki odasında yatağının kenarından uzanmış, el yordamıyla karyolanın altındaki kitabını bulmaya çalışıyordu. Aslında kitap, Lydia'nın kitabıydı: **Ses ve Öfke**. İleri İngilizce. Beşinci sınıflara göre değil. Kitabı birkaç hafta önce Lydia'nın odasından aşırılmış ve Lydia fark etmemişti. Son iki haftadır da her akşam birkaç sayfa diyerek kitabı okumaya çalışmış, yanağının içinde emdiği vişneli şeker gibi her kelimenin tadına varmıştı. Ama nedense bu akşam kitap ona farklı geliyordu. Bir önceki gün kaldığı sayfayı açınca anladı nedenini. Lydia kitap boyunca çeşitli kelimelerin altını çizmiş, sınıfta ders yaparken kenara köşeye notlar karalamıştı. **Düzen, kaosa karşı. Aristokrat Güneyli değerlerinin yozlaşması**. Ama o sayfadan sonra hiçbir yere dokunulmamıştı. Hannah kitabın geri kalan sayfalarını karıştırdı. Ne not, ne karalama, ne de bir kalem izi vardı. Lydia'nın kitabı okumayı bıraktığı yere geldiğini fark etti ve artık içinden devam etmek gelmiyordu.

Bir önceki gece, uyanık halde yatağında yatarken, ayın ağır bir balon gibi gökyüzünde süzülüşünü seyretmişti. Ayın hareket ettiğini göremiyordu tabii ama başını çevirip sonra tekrar pencereye baktığında, yer değiştirdiğini görebiliyordu. **Bir süre sonra, arka bahçedeki o koca çam ağacının gölgesi ardında kaybolup gidecek**, diye düşünmüştü. Bunun olması epey uzun sürdü. Tam uykuya dalmak üzereyken belli belirsiz bir takırtı duydu ve bir an Ay'ın ağaca çarptığını sandı. Fakat dışarı

baktığında Ay yok olmuş, neredeyse tamamı koca bir bulut kümesinin arkasına saklanıp gitmişti. Fosforlu saati sabahın ikisini gösteriyordu.

Ayak parmaklarını dahi kıpırdatmadan sessizce yerinde yattı ve kulak kesildi. Duyduğu tıkırtı sanki ön kapının kapanma sesiydi. Kapı takılıyordu. Kilidin yerine oturması için kalçanla itmen gerekiyordu. **Hırsız!** diye düşündü. Pencereden baktığında ön bahçeden geçen yalnız bir beden gördü. Hırsız falan değildi bu. Karanlık geceye yansıyan, gitgide evden uzaklaşan incecik bir siluetti. Lydia miydi yoksa? Bir an, içinde ablasının olmadığı bir hayat canlandı gözünde.

Masada, bahçedeki leylaklara bakan o güzel sandalye, diğerlerinin odalarının yanında yer alan alt kattaki büyük yatak odası ona kalırdı. Akşam yemeklerinde patatesi önce ona uzatırlardı. Babasının esprilerini, ağabeyinin sırlarını, annesinin en güzel gülüşlerini dinleyen hep o olurdu. Derken gölge yolun karşısına geçti ve gözden kayboldu. Hannah bir an o gölgeyi gerçekten görüp görmediğini merak etti.

Şimdi de odasında oturmuş, o karmakarışık metne bakıyordu. O gördüğünün Lydia olduğuna emindi artık. Acaba söylemeli miydi? Annesi, biricik kızı Lydia'nın çekip gitmesine izin verdiği için kesin çok kızardı Hannah'ya. Peki ya Nath? Nath'in bütün gece kaşlarını nasıl çattığını, dudaklarını nasıl kemirdiğini düşündü. Kendinden geçmiş bir halde öyle bir kemirmişti ki dudaklarını, çatlayıp kanamaya başlamışlardı. O da çok kızardı. **Neden dışarı koşup onu çağırmadın?** diye sorardı. "Ama nereye gittiğini bilmiyordum ki," diye fısıldadı Hannah karanlığa. Bir yere gittiğini bile bilmiyordum.

Çarşamba sabahı James tekrar polisi aradı. Herhangi bir ipucu var mıydı? Bütün olasılıkları değerlendiriyorlardı. Acaba memur bey onlara herhangi bir bilgi verebilir miydi? Ne olursa... Hâlâ daha Lydia'nın kendiliğinden eve döneceğini düşünüyorlardı. Arama çalışmaları da bir yandan devam ediyordu ve elbette bir gelişme olursa, aileyi mutlaka haberdar edeceklerdi.

James, Memur Fiske'nin o anda kendisini göremediğini bilmesine rağmen bütün bunları kafa sallayarak dinledi. Sonra telefonu kapattı ve Marilyn, Nath ya da Hannah'ın yüzüne bakmadan masaya oturdu. Hiçbir şey açıklamasına gerek yoktu: Yüzündeki ifadeden yeni bir haber olmadığını anlamışlardı.

Beklemek dışında bir şey yapmak doğru gelmiyordu. Çocuklar okula gitmediler. Televizyon, radyo, dergi... Her şey duydukları korkunun karşısında anlamsız kalıyordu. Dışarısı güneşliydi. Hava serin ve ferahtı ama ne verandaya ne de bahçeye çıkmayı teklif eden oldu. Evi toparlamak bile yanlış geliyordu. Bir ipucu kazara elektrik süpürgesiyle çekilebilir, yere düşen bir kitabı kaldırıp rafa koymak önemli bir delili yok edebilirdi. O yüzden aile bekledi. Birbirlerinin gözlerine bakmaya korkarak masada toplanmış, masanın koca bir parmak izini ya da aradıkları şeyin haritasını andıran ahşap yüzeyini seyrediyorlardı.

Yoldan geçen biri rüzgârsız bir günde öylece gölün ortasına süzülen terk edilmiş bir kayık olduğunu görene kadar çarşamba oldu. Bu göl eskiden, su kulesi inşa edilene kadar Middletown'un rezervuarı olmuştu. Şimdiyse kenarlarını otlar sarmıştı ve insanlar orayı bütün yaz yüzmek için kullanıyordu. Çocuklar tahta iskeleden suya atlıyor, doğum günlerinde ya da partilerde insanlar hep göl kenarını tercih ediyordu. Bir tane park çalışmanı oradaki kayığın ipini çözmüş olmalıydı. Başta kimse durumdan

huylanmadı. Belki kayığı bağladıkları demir yerinden çıkmış ya da biri eşek şakası yapmıştı. Sık rastlanan bir durum değildi. Bir memura kayığı kontrol etmesi için emir verildi. Park müdürlüğüne haber yollandı. Çarşamba günü gece yarısına doğru, o günkü mesaisinden yarım kalan işleri tamamlamaya çalışan bir yüzbaşı, sonunda bağlantı kurmayı başardı ve Leeler'i arayıp, Lydia'nın göldeki kayığı kurcalayıp kurcalamadığını sordu.

"Tabii ki hayır," dedi James. Lydia yüzme derslerine gitmeyi reddetmişti. James gençliğinden beri yüzücüydü, Nath' e de üç yaşındayken öğretmişti yüzmeyi. Lydia'daysa geç kalmıştı biraz. Onu ilk defa havuza götürdüğünde beş yaşındaydı ve havuza girip anca beline kadar gelen en sığ kısmına ilerlemiş ve beklemişti. Lydia suyun yanına bile yaklaşmamıştı. Mayosuyla havuz kenarına çömelip ağlamış ve James de sonunda yarısı kuru ama paçasından sular damlayan şortuyla havuzdan çıkmış ve onu asla zorla suya atmayacağına söz vermişti. Şimdi bile göle bu kadar yakın olmalarına rağmen Lydia yazları anca bileğine kadar suya girer, onu da zaten ayaklarındaki pisliği temizlemek için yapardı.

"Tabii ki hayır," dedi James tekrar. "Lydia yüzme bilmiyor." Ancak bu üç kelime ağzından çıktıktan sonra James, polisin aslında ne sormaya çalıştığını anladı. Konuşurken bütün aile bir anda sanki polisin orada ne bulacağını anlamış gibi bir anda buz kesti.

Ancak perşembe sabahı, şafak söktükten hemen sonra polis gölü aradı ve onu buldu.

İki

Nasıl başlamıştı peki? Her şey gibi: Anneler ve babalarla. Lydia'nın annesiyle babası yüzünden, annesiyle babasının annesiyle babası yüzünden. Çünkü uzun zaman önce annesi de kaybolmuş ve babası onu eve geri getirmişti. Çünkü annesinin hayatta en çok istediği şey dikkat çekmekti. Çünkü babasının hayatta en çok istediği şey topluma karışmaktı. Çünkü bütün bunlar onlar için hep imkânsız olmuştu.

Marilyn, Radcliffe'deki ilk senesinde, 1955'te, Fizyoloji'ye Giriş dersi almış ve danışmanı ders programına bakıp duraksamıştı. Tüvit takım elbiseli, kızıl papyonlu tombul bir adamdı. Koyu gri fôtr şapkası da masanın yanında duruyordu. "Neden fizyoloji dersi almak istiyorsun ki?" diye sordu ve Marilyn, utangaç bir edayla doktor olmak istediğini açıkladı. Adam gülerken, "Hemşire olmak istemiyorsun, ha?" demişti. Bir dosyadan Marilyn'in lise transkriptini çıkarıp inceledi. "Evet," dedi. "Lisedeyken fizyoloji dersinden epev yüksek notlar almışsın." Sınıfında her zaman en yüksek notu o alır, her testte çan eğrisini o belirlerdi. Fizyoloji dersini de çok sevmişti fakat bunu o adam bilemezdi. Transkriptte sadece "A" yazıyordu. Nefesini tutup bekledi. Adamın ona fen derslerinin çok zor olduğunu, İngilizce ya da Tarih gibi, daha kolay bir şey denemesi gerektiğini söylemesinden korkarak bekledi. Aksine adam, "Madem öyle, neden kimyayı da denemiyorsun. Tabii altından kalkabileceğine inanıyorsan," deyip ders programını imzalamış ve ona geri vermişti. O kadar.

Gerçi laboratuvara girdiğinde, on beş erkeğin içinde tek kız olduğunu fark etti. Öğretmen cıkcıklayıp, "Bayan Walker, o sarı buklelerinizi toplasanız iyi ederseniz," dedi. Biri, "Ocağı senin için yakmamı ister misin?" derken, bir başkası, "Şu kavanozu açayım sana," diyordu. Dersin ikinci gününde bir tane beher kabı kırınca üç erkek bir anda yanına koştu. "Dikkat et," dediler. "En iyisi izin ver de sana yardım edelim." Marilyn çok geçmeden her cümlenin, "En iyisi," diye başladığını fark etti. "En iyisi

o asidi ben dökeyim.” “En iyisi sen geri çekil. Patlayacak bu çünkü. Dersin üçüncü gününde onlara neyin ne olduğunu göstermeye karar verdi. İnsanlar ona pipet yapmak için yardım etmeyi teklif edince, “Hayır, sağ olun,” dedi. Ardından Bunsen ocağının üstünde cam tüpleri eritip onları sakız gibi esneterek kusursuz birer damlalığa dönüştürürken onu seyreden erkeklere gülmek için kendini zor tuttu. Sınıf arkadaşları ara sıra önlüklerini lekeleyip takım elbiselerine kadar bir yerlerini yakarken o, eli bile titremeden ölçüp biçiyordu asidi. Onun hazırladığı solüsyonlar asla karbonat volkanı gibi köpürüp taşmıyordu masalara. Bulduğu sonuçlar hemen her zaman doğru çıkıyordu, laboratuvar raporları neredeyse eksiksizdi. Sömestr sonuna geldiklerinde her sınavda çan eğrisini belirleyen o oldu ve öğretmen de sonunda pis pis sırıtmaktan vazgeçti.

İnsanları bu şekilde şaşırtmaktan oldum olası hoşlanırdı. Lisede, müdürden bir talebi olmuştu: Ev ekonomisi yerine zanaat dersi almak istedi. 1952 yılıydı ve Boston’da, araştırmacılar bütün kadınların hayatını sonsuza dek değiştirecek bir hap geliştirmek üzereydiler. Fakat kızlar hâlâ okula etekle gidiyordu. Virginia’da da böyle bir talep son derece radikaldi. Ev Ekonomisi, lise ikide okuyan her kızın zorunlu alması gereken bir dersti ve Patrick Henry Senior Lisesi’indeki Ev Ekonomisi öğretmeni, Marilyn’in annesi Doris Walker’dı. Marilyn, lise ikideki erkeklerle birlikte Zanaat dersi almak istemişti. “Sonuçta iki dersin de günü ve saati aynı,” diye belirtti. Ders programında herhangi bir aksama da olmazdı. Okul Müdürü Bay Tolliver onu çok iyi tanıyordu. Orta birden beri her derste sınıf birincisiydi ve annesi yıllardır o okulda öğretmenlik yapıyordu. O yüzden Marilyn izahatını yaparken o da gülümsedi ve başıyla onaylayarak dinledi. Ardından başını iki yana salladı.

“Üzgünüm,” dedi. “Kimseye iltimas geçemeyiz. Yoksa herkes aynı ister.” Marilyn’in yüzündeki ifadeyi görünce masanın karşısından uzanıp elini okşadı. “Atölyedeki aletlerin bazılarını kullanmakta zorlanırsın,” dedi. “Ve dürüst

olmak gerekirse, Bayan Walker, sınıfta sizin gibi bir kızın bulunması oğlanlar için de epey dikkat dağıtıcı olacaktır.” Adam bunu iltifat olarak söylemişti, biliyordu ama aynı zamanda öyle olmadığını da farkındaydı. Gülümsedi ve müdüre vakit ayırdığı için teşekkür etti. Bu gerçek bir tebessüm değildi. Gamzeleri bile görünmedi.

Böylece Ev Ekonomisi dersinde sınıfın en arka sırasında kamburunu çıkarıp oturmuş, annesinin bilmem kaç yıldır verdiği o hoş geldiniz konuşmasının bitmesini bekliyor, annesi **genç bir hanımefendinin** evi çekip çevirmesi için bilmesi gereken her şeyi öğreteceğine dair söz verirken o da parmaklarını sıraya vuruyordu. Marilyn içinden, **sanki evle ilgilenmesen kaçıp gidecek**, diye geçirdi. Sınıfındaki diğer kızları süzüp kim tırnaklarını yiyor, kimin kazağı tüylenmiş, kim öğle arasında çaktırmadan içilmiş sigara kokuyor, dikkat etti. Koridorun hemen karşısında, doğru şekilde çekiç nasıl tutulur onu gösteren, Zanaat dersi öğretmeni Bay Landis’i görebiliyordu.

Evi çekip çevirmek, diye düşündü. Her gün o sakar yük-süklü parmaklarıyla ipin ucunu ıslatıp gözlerini kısarak iğne deliğinden geçirmeye çalışan sınıf arkadaşlarını izliyordu. Annesinin inatla her akşam yemeğinden önce elbise değiştirmesi geldi aklına. Halbuki yepyeni ve tertemiz ev elbisesiyle baştan çıkaracağı bir koca da yoktu artık. Babası onları terk ettikten sonra annesi öğretmenliğe başlamıştı. Marilyn o zamanlar üç yaşındaydı. Babasıyla ilgili aklında kalan en net hatıra bir his ve kokudan ibaretti: Onu kucağına alırken

yanacağına sürtünen sakalları ve parfümünün burnunda kalan kokusu. Onun ne zaman gittiğini hatırlamıyordu ama o olayın olduğunu biliyordu. Herkes biliyordu. Ve şimdi de herkes az çok unutmuştu. Okula yeni gelenler Bayan Walker'ın dul olduğunu sanıyordu. Annesi de zaten bu konuyu hiç konuşmazdı. Yemekten sonra ve sofraya oturmadan önce hâlâ yüzünü pudralar, kahvaltı hazırlamak için aşağı inmeden önce rujunu sürerdi. **Demek evi çekip çevirmek, diye boşuna demiyorlar**, diye düşündü Marilyn. Çünkü bıraktığında bazen işler kontrolden çıkabiliyordu. Bir kere İngilizce dersinde girdikleri bir sınavda, "İroni: Bazı şeylerin umut vericiliği ve uygunluğuyla adeta dalga geçermiş gibi olaylar sonunda meydana gelen çelişkili sonuçlar," diye yazmıştı ve o sınavdan A almıştı.

Dikiş makinesine iplik sardırmaya başladı. Katlı kumaşları açmadan kesiyor, tek parça dantel çıkaracağım derken altta kalan katları da kesip götürüyordu. Elbiselere diktiği fermuarlar sökülüyor, pankek hamuru hazırlarken kabın içine yumurta kabuğu parçaları da kaçıyor, pasta yaparken içine şeker yerine tuz koyuyordu. Bir gün ütüyü ütü masası üstünde unutmuş ve bu yüzden sırf masa kılıfını yakmakla kalmayıp üstüne bir de çıkan duman yüzünden yangın fiskiyelerinin çalışmasına sebep olmuştu. O akşam yemekte, annesi son patatesini de ağzına atıp çatalıyla bıçağını elinden bıraktı ve düzgün bir şekilde tabağının üzerine yerleştirdi.

"Ne kanıtlamaya çalıştığını biliyorum," dedi. "Ama inan bana, bu şekilde devam edersen seni sınıfta bırakırım"Sonra

tabakları toplayıp lavaboya götürdü.

Marilyn her zaman yaptığı gibi ona yardım etmek için kılıfını kıpırdatmadı. Annesinin beline firfırlı bir önlük bağlayışını, tek bir hamleyle ipleri düğümleyen parmaklarını seyretti. Son tabak da yıkandıktan sonra annesi ellerini duruladı ve tezgâhın üstünde duran losyondan bir damla eline sürdü. Sonra masaya geldi. Marilyn'in yüzüne düşen saçlarını eliyle itti ve alnını öptü. Elleri limon gibi kokuyordu. Dudakları kuru ve sıcaktı.

Ömrünün geri kalanında Marilyn'in annesiyle ilgili akıma ilk gelen şey bu olacaktı. Doğduğu kasabadan yüz elli kilometre dışarı çıkmamış, evden çıktığı her sefer eldiven takan ve Marilyn'in hatırlayabildiği onca yıl boyunca onu sıcak bir kahvaltı yaptırmadan okula hiç göndermemiş olan annesi... Marilyn'in babası çekip gittikten sonra adını bir kez olsun ağzına almayıp kızını tek başına yetiştiren... Marilyn, Radcliffe'i burslu kazanınca kızına uzunca bir müddet sarılıp kulağına, "Seninle ne kadar gurur duyuyorum, tahmin bile edemezsin," diye fisıldayan... Sonra kollarını açınca Marilyn'in gözlerine bakmış ve saçını kulağının arkasına sıkıştırıp, "Orada bir sürü Harvard'lı erkekle tanışacaksın," demişti.

Annesinin haklı çıkmış olması, Marilyn'i ömrü boyunca rahatsız edecekti. Kimya dersini geçti, Fizyoloji dalında lisans yapıp tıp fakültesi için gereken her şeyi listesinden çıkardı. Oda arkadaşı saçlarına maşa yaparken, yanaklarına krem sürüp yatağına yatarken, Marilyn geç saatlere kadar

ders kitaplarının üzerine kapanır, ekstra sert çayını yudumlayıp kendini bembeyaz doktor önlüğü içinde, buz gibi eliyle alev alev yanan bir alnı yoklarken ya da stetoskopunu bir hastasının göğsüne dokundururken hayal ederdi. Annesinin yaşadığı, muntazam bir elbise kenarı dikmenin alkışa layık görüldüğü ve bir bluzdan çıkarılan pancar lekesinin kutlama sebebi olduğu dünyadan ancak bu kadar

uzak bir hayat hayal edebilirdi. Marilyn bütün bunlar yerine, insanların ağrısını dindirecek, kanamaları durduracak ve kırılan kemikleri onaracaktı. Hayat kurtaracaktı. Ne var ki, sonunda her şey annesinin tahmin ettiği yola çıktı: Bir erkekle tanıştı.

Eylül 1957’ydi. Tıp fakültesindeki birinci yılında, kalabalık amfinin arka sıralarındaydı. Cambridge hâlâ sıcak ve nemliydi. Herkes büyük bir hevesle serin sonbahar havasının şehri tertemiz süpürmesini bekliyordu. Alacakları ders **-Amerikan Kültüründeki Kovboy-** o sene yeni açılan bir dersti ve herkes derse girmek istiyordu. Çünkü bir rivayete göre, ödev olarak televizyonda “Lone Ranger” ve “Gunsmoke” dizilerini seyredeceklerdi. Marilyn dosyasından bir tane boş kâğıt çıkardı ve başı öne eğik halde otururken odayı bir anda kar gibi bir sessizlik kapladı. Başını kaldırıp kürsüye yaklaşan profesöre baktı ve ardından neden herkesin bir anda sessizleştiğini anladı.

Ders katalogunda öğretmen adı olarak James **P. Lee** yazıyordu. Dördüncü sınıf yüksek lisans öğrencisiydi ve kimse onunla ilgili bir şey bilmiyordu. Ömrünü Virginia’da geçirmiş bir kız olarak Marilyn için **Lee** adı akla belli türde bir

adam getiriyordu. Bir Richard Henry ya da bir Robert E... Şimdi kendinin ve diğer herkesin, karşılarında kum rengi bir blazer ceket giyen, aksanlı konuşan ve Güneyli soyundan gelen bir tip görmeyi beklediğini fark etti. Elindeki kâğıtları kürsüye yerleştiren adam, genç ve zayıftı ama herkesin kafasında oluşan resimle, bu özelliği dışında uzaktan yakından bir alakası yoktu. **Bir Uzakdoğulu**, diye düşündü. Daha önce hiç hayatında bir Uzakdoğulu görmemişti. Cenaze levazımatçısı gibi giyinmişti. Siyah takım elbise, sımsıkı bağlanmış siyah kravat, beyazlıktan insanın gözünü kamaştıran bir gömlek... Saçları geriye doğru taranmış ve mükemmel, ten rengi bir çizgiyle ortadan ikiye ayrılmıştı. Fakat tam arkada, bir Kızılderili şefinin kafasında tüy gibi bir tutam havaya kalkmıştı. Konuşmaya başlarken, inek yalamış saçlarını düzeltmek için bir elini başına götürdü ve sınıftakilerden biri kıkır kıkır güldü.

Profesör Lee bunu duy duysa bile belli etmedi. “İyi günler,” dedi. Adam adını tahtaya yazarken, Marilyn nefesini tuttuğunu fark etti. Onu sınıf arkadaşlarının gözünden görebiliyor ve akıllarından geçeni okuyabiliyordu. Profesörleri o muydu? Amerikalı bile olmayan, taş çatlasın bir yetmiş boyundaki ufacık adam, onlara kovboylarla ilgili ders mi verecekti? Fakat adamı yeniden incelediğinde boynunun ne kadar narin, yanaklarının ne kadar pürüzsüz olduğunu fark etti. Giysi oyunu oynayan ufacık bir oğlan çocuğuna benziyordu. Marilyn gözlerini kapatıp dersin iyi geçmesi için dua etti. Sessizlik uzadıkça uzadı, ortam her an patlamaya hazır balon

gibi gerildi. Arkadan biri müfredat listesini uzatmak için Marilyn’in omzuna dokununca oturduğu yerde sıçradı.

En üstten bir tane kâğıt alıp gerisini yanmdakine uzattı. Profesör Lee o esnada tekrar konuşmaya başlamıştı.

“Kovboy imajı,” dedi, “bizim tahmin ettiğimizden çok daha uzun süredir var olan bir şey.” Sesinde en ufak bir aksan yoktu, Marilyn yavaşça nefesini bıraktı. Acaba nereden geldi, diye merak etti. Konuşması insanların anlattığı türden bir Çinli konuşmasına hiç benzemiyordu. Acaba Amerika’da mı büyümüştü? On dakika sonra sınıfın içinde bir kıpırtı, bir uğultu baş

gösterdi. Marilyn karaladığı notlara baktı: “Amerikan tarihinin her bir döneminde çok sayıda evrim geçirdi” ve “Sosyal zorbalık ve en hakiki Amerikan değerleri simgesi arasında bariz bir ihtilaf” tarzında cümleler geçiyordu. Tekrar müfredata baktı. Okunacak on kitap, bir tane dönem ortası sınavı ve üç kompozisyon. Sınıf arkadaşlarının kafalarında canlanan hiç de böyle bir şey değildi. Sınıfın kenarında oturan bir kız, kitabını koltuğunun altına sıkıştırıp sınıftan çıktı. Hemen arkasından bir sonraki sırada oturan iki kız çıktı. Ondan sonra da ağır ama itinalı bir şekilde millet dökülmeye başladı. İki dakikada bir, birkaç öğrenci daha çıkıyordu. En ön sırada oturan bir çocuk ayağa kalktı ve kürsünün tam ortasından geçerek sınıfı terk etti. En son da, arka sırada oturan üç erkek çıktı. Henüz yeni boşalmış koltukların yanından geçerken kendi aralarında fısıldaşıp güldüler. Bacakları koltuk kollarına vurdukça belli belirsiz bir tak sesi duyuluyordu. Tam kapı arkalarından kapanırken içlerinden biri öyle yüksek

sesle nara attı ki, bir an profesörün sesi bile duyulmaz oldu. Geriye sadece dokuz öğrenci kalmıştı. Hepsi de çalışkan bir şekilde defterlerine kapanmıştı ama hepsi kulaklarına varıncaya kadar kıpkırmızıydı. Marilyn’in yüzünü de ateş basmıştı, Profesör Lee’ye bakmaya bile cesaret edemiyordu. Onun yerine, yüzünü notlarına çevirip sanki güneşten korunuyormuş gibi eliyle alnını kapattı.

Nihayet çaktırmadan kürsüye bakmaya cesaret ettiğinde Profesör Lee sanki eksik hiçbir şey yokmuş gibi sınıfa bakıyordu. Sesinin neredeyse bomboş kalan amfide yankılandığının farkında bile değil gibiydi. Dersin bitmesine beş dakika kala konuşmasını noktalarak, “Saat üçe kadar ofiste olacağım,” dedi. Sadece birkaç saniye için gözlerini direkt önüne uzak bir ufka doğru diker gibi dikti ve Marilyn sanki ona bakıyormuş gibi oturduğu yerde ufacık oldu.

Marilyn’in dersten sonra profesörün ofisine gitmesine neden olan, notlarını toparlayıp sınıftan çıkarkenki o son saniye ensesinde diken diken olan tüylerdi. Tarih bölümüne bir kütüphanenin o huzur verici sessizliği hâkimdi. İçerisi sakın ve serin, biraz da tozluymuştu. Profesörü masasında, başını duvara yaslamış o sabahki *Crimson* okurken buldu. Saçlarının ortasındaki çizgi bozulmuş, inek yalamış saçları yeniden kalkmaya başlamıştı.

“Profesör Lee? Ben Marilyn Walker. Az önce dersiniz-deydim?” Her ne kadar kasıtlı olmasa da cümlesinin sonunda sesi sanki soru sorar gibi ince ve tiz çıkmıştı ve içinden, ***tam bir ergen gibi görünüyor olmalıyım, aptal, beyinsiz, sığ bir***

ergen, diye geçirdi.

“Evet?” Profesör başını kaldırmadı ve Marilyn hırkasının üst düğmesiyle oynamaya başladı.

“Sadece bütün işlerin altından tek başınıza kalkabileceğinizden emin olmak istedim,” dedi.

Adam hâlâ kaldırmamıştı başını. “Tarih mi okuyorsun?” “Hayır. Fizyoloji.”

“Son sınıf mı?”

“Birinci sınıf. Tıp fakültesine gideceğim. Onun için tarih pek benim alanıma girmiyor.”

“Şey,” dedi profesör, “açık konuşmak gerekirse herhangi bir sorun yaşayacağını zannetmiyorum. Yani derse devam etmeye karar verirsen.” Gazetesini ortadan ikiye katlayınca önündeki kahve fincanı ortaya çıktı ve kahvesini yudumlayıp gazetesini tekrar açtı. Marilyn memnuniyetsiz bir şekilde dudaklarını büzştürdü. Ziyaretinin sona erdiğinin, arkasını dönüp koridora çıkması ve onu yalnız bırakması gerektiğinin farkındaydı. Her ne kadar emin olamasa da oraya bir şey için gitmişti ve çenesini dik tutup masanın önünde kendine bir sandalye çekti.

“Okulda en sevdiğiniz ders tarih miydi?”

Profesör nihayet başını kaldırıp, “Bayan Walker,” dedi. “Neden buradasınız?” Marilyn, profesörün sadece bir masa ötedeki yüzünü bu kadar yakından görünce, ne kadar genç olduğunu bir kere daha fark etti. Ondan taş çatlasın birkaç yaş büyük olmalıydı. ***Daha otuzuna bile girmemiştir***, diye düşündü. Elleri geniş, parmakları uzundu ve yüzüğü yoktu.

“Sadece o oğlanlar adına öziir dilemek istedim,” dedi birden ve o anda oraya gitme amacının bu olduğunu fark etti. Adam kaşlarını hafifçe kaldırarak duraksadı ve Marilyn, az önce adama söylediği şeyi bu kez kendi de duydu. “Oğlan” ne kadar da hafife alan bir kelime. ***Oğlan dediğin hep oğlan kalır.***

“Arkadaşlarınız mı?”

“Hayır.” dedi Marilyn. Bu soruya gücendi. “Hayır. Bir avuç şapşal sadece.” Bunun üzerine profesör güldü. Marilyn de aynı şekilde. Adamın gözlerinin kenarında minicik kırışıklar oluşmasını izledi ve o kırışıklar geçtiğinde, yüzü de değişti. Şimdi karşısında daha yumuşak, daha gerçekçi bir insan yüzü vardı. Oturduğu yerden gözlerinin amfide görüldüğü gibi siyah değil, kahverengi olduğunu gördü. ***Ne kadar zayıf***, diye düşündü. Omuzları ne kadar geniş. Tıpkı bir yüzücü gibi... Teniyse adeta çay rengi, güneşte kavrulan yaprak gibi... Hayatında hiç onun gibi birini görmemişti.

“Sanırım ara sıra böyle şeyler oluyordur,” dedi usulca.

“Bilmem. Bu ilk dersimdi. Departman bu dersi deneme olarak benim vermeme izin verdi.”

“Özür dilerim.”

“Sorun değil,” dedi. “Sonuna kadar dayandınız.” İkisi de önlerine baktı; Profesör boşalan fincanına, Marilyn daktiloya ve masanın kenarında duran düzgün karbon kâğıdı destesine.

“Paleontoloji,” dedi profesör bir süre sonra.

“Efendim?”

“Paleontoloji,” diye tekrar etti profesör. “En sevdiğim ders. Paleontolojiydi. Fosil kazmak istiyordum.”

“Gerçi o da bir nevi tarih sayılır,” dedi Marilyn. “Sanırım öyle.” Profesör sırtarak kahve fincanına baktı ve Marilyn masanın üzerinden uzanarak onu öptü.

Perşembe günü, bir sonraki derste Marilyn yan taraflara doğru oturdu. Profesör Lee odaya girince, başını kaldırıp bakmadı. Onun yerine, muntazam bir şekilde defterinin köşesine o günün tarihini atıp Eylül'e mütevazı bir E yazıp, L'nin de ucunu kısa bir kıvrımla tamamladı. Profesör konuşmaya başlayınca yanakları bir anda yaz güneşinin altında kalmış gibi alev aldı. Kıpkırmızı kesildiğinden, sınıfın ortasında meşale gibi yandığından emindi ama sonunda başını kaldırıp da göz ucuyla etrafına baktığında, herkesin kendini derse verdiği gördü. Salonunda bir avuç yeni öğrenci vardı ama herkes ya defterlerine bir şeyler karalıyor ya da önlerindeki kürsüye bakıyordu. Kimse onu fark etmemişti.

Profesörü öptüğü zaman, kendi kendini şaşırtmıştı. Anlık bir dürtüyle yapmıştı bunu. Tıpkı bazen rüzgârda uçuşan bir yaprağı yakalamak için öne atıldığı ya da yağmurlu bir günde yerdeki su birikintisinin üstünden zıpladığı zaman yaptığı gibi. Düşünmeden, karşı koymadan yapılmış bir şeydi bu; amaçsız ve zararsız bir şey. Daha önce hayatında hiç böyle bir şey yapmamıştı ve bir daha da asla yapmayacaktı. Ne zaman geriye dönüp baksa kendine bir kere daha şaşıracaktı ve birazcık da şoke olacaktı. Ama o an kesin suretle anladığı bir şey vardı ki, o da hayatında hiçbir şey ona asla

bu kadar doğru gelmeyecek, bir daha asla hiçbir erkek için bu adamı hayatımda istiyorum, demeyecekti. İçinden bir ses, *o da anlıyor*, diyordu. ***Farklı olmak nasıl bir şey, o da anlıyor.***

Dudakları birbirine değdiğinde duyduğu his onu şaşırtmıştı. Tadı kahve gibiydi. Ilık ve hafif acı. Marilyn'in öpücüğüne karşılık da vermişti. Onu şaşkına çeviren bir diğer şey de buydu zaten. Sanki buna hazır gibiydi. Sanki bu, Marilyn'in olduğu kadar onun da aklından geçen şeydi. Nihayet birbirlerinden ayrıldıklarında, Marilyn onun gözlerine bakamayacak kadar utanmıştı. Profesöre bakmak yerine gözlerini kucağına eğmiş, eteğinin açık renkli ekose kumaşına bakmıştı. Terden iç çamaşırını aşağı kaydı. Bir dakika içinde cesareti yerine geldi ve saçlarının arasından profesöre kaçamak bir bakış attı. O anda adam da utangaç bir edayla, kirpiklerinin altından ona baktı ve Marilyn onun hiç de sınırlı olmadığını, yanaklarının kızardığını gördü. "Belki başka bir yere gitsek iyi olur," dedi. Marilyn de olur anlamında başını salladı ve çantasını aldı.

Nehir boyunca yürüyüp sessizlik içinde kırmızı tuğladan örülmüş yatakhane binalarının önünden geçmişlerdi. Kürek takımı antrenman yapıyordu. Kürekçiler mükemmel bir uyum içinde küreklerini suya daldırıp çıkarıyor, kayık en ufak ses çıkarmadan suyun üzerinde kayıp gidiyordu. Marilyn bu erkekleri tanıyordu. Onu toplantılara, sinemaya, futbol maçlarına davet etmişlerdi. Hepsi birbirine benziyordu. Lise boyunca, hatta hayatı boyunca şahit olduğu aynı ton

kum rengi saçlar ve kanlı canlı tenler... Haşlanmış patates kadar tanıdıktı onun için bu manzara. Bir ödevini ya da okuması gereken bir kitabı bitirmek için tekliflerini geri çevirdiğinde, onlar da koridor boyunca diğer kızları tavlama çalmaya çalışmıştı. Nehir kıyısında durduğu yerden bakınca şimdi hepsi gözüne isimsiz, ifadesiz birer oyuncak bebek gibi görünüyordu. Bir süre sonra James'le, ki o zamanlar ona adıyla hitap etmeye cesareti yoktu, köprüye varmışlar ve Marilyn birden durup onun yüzüne dönmüştü. Elini tutmak için ona uzanırken bir profesörden çok, utangaç ve hevesli bir genç oğlana benziyordu.

Peki James? O ne düşünmüştü? Marilyn'e bunu asla söylemeyecekti, hatta kendine bile asla itiraf etmeyecekti ama o ilk dersini verdiği gün, kızı fark etmemişti. Roy Rogers'ı, Gene Autry'yi, John Wayne'i anlatırken üst üste defalarca ona bakmış ama ofisine geldiğinde kızı tanımamıştı bile. Onunkisi sadece diğerlerinden ayırt edilmesi zor, soluk, güzel yüzlerden biriydi ve bunu asla tam

anlamıyla fark etmeyecek dahi olsa, ona âşık olmasının nedenlerinden biri de buydu zaten. Çünkü topluma mükemmel bir şekilde karışmıştı. Çünkü tamı tamına, katıksız bir şekilde ait olduğu yerde görünüyordu.

İkinci ders boyunca Marilyn'in akimda hep onun teninin kokusu -yağmur fırtınasından sonra bastıran hava gibi temiz ve keskin- ve ellerinin belindeki hissi vardı. Bunları düşündükçe avuçlarının içi bile ısınıyordu. Parmaklarının arasından onu seyretti: Kürsünün tepesine vurduğu tükenmezkaleminin

ucu, notlarını çevirirken çıkan o belirgin hışırtı sesi... James'in her yerde dolaşan gözlerinin onunla asla buluşmadığını fark etti. Ders bitiminde oturduğu koltukta oyalanarak yavaşça not kâğıtlarını dosyasına koydu, kalemlerini kutusuna kaldırdı. Diğer derslere yetişmek için koşturan sınıf arkadaşları hızla yanından geçerek koridora koşuyor, sırt çantalarıyla onu dürtüp duruyordu. James ise kürsüde ders notlarını düzeltmekle meşguldü. Sonra ellerindeki tozu temizledi, kara tahtanın kenarındaki tebeşirleri değiştirdi. Derken tam Marilyn elini kapı koluna atmışken, "Bayan Walker, bir dakika lütfen," diye seslendi ve Marilyn'in içinde bir şeyler hopladı.

Sınıf o sırada boştu. James çantasını kapatıp kürsü merdivenlerinden inerken o da titreyerek duvara yaslandı. Düşmemek için parmaklarını kapı koluna sımsıkı sardı. Ama James yanına geldiğinde gülümsemiyordu. Derin bir nefes alarak, "Bayan Walker," dedi tekrar ve o anda Marilyn kendisinin de gülümsemediğini fark etti.

Ona öğretmeni olduğunu, hatırlattı. Marilyn de öğrencisiydi. Bir öğretmen olarak eğer ikisi -bu noktada başını öne eğip çantasının sapıyla oynadı- herhangi bir ilişki içerisine girerse pozisyonunu kötüye kullandığını hissedecekti. Marilyn'e bakmıyordu ama o bunu bilemezdi. Çünkü o sırada ayaklarına, ayakkabılarının eskimiş uçlarına bakıyordu.

Marilyn yutkunmaya çalıştı ama yapamadı. Siyah derisinin üzerindeki gri çiziklere odaklandı ve annesini, ***Harvard'lı bir erkekle tanışmakla*** ilgili söylediklerini düşünerek sinirlerine hâkim olmayı denedi. Kendi kendine, ***sen buraya***

erkek bulmaya gelmedin, dedi. ***Sen buraya çok daha iyi bir şey için geldin.*** Ama beklediği öfkeyi hissetmek yerine genzinin dibinde yakıcı bir sancı hissetti.

"Anlıyorum," dedi sonunda başını kaldırarak.

Ertesi gün, Marilyn ofisine gelerek dersi bıraktığını söyledi. Bir haftaya kalmadan da sevgili olmuşlardı.

Bütün sonbaharı birlikte geçirdiler. James'de daha önce tanıdığı kimsede görmediği bir ciddiyet, bir ihtiyat vardı. Her şeyi daha yakından inceliyor, daha dikkatli düşünüyor, kendini her zaman bir adım geride tutuyor gibiydi. Sadece Cam-bridge'deki o ufacık dairesinde bir araya geldikleri zaman Marilyn'in nefesinin kesilmesine neden olan bir şiddetle bu ihtiyatlı halini kaybediyordu. Seviştikten sonra yatakta kıvrılmış yatarken Marilyn onun terden diken diken olmuş saçlarıyla oynardı. O akşamüstü saatlerinde, James hiç olmadığı kadar rahat görünürdü ve Marilyn, ona bu şekilde hissettiren tek şeyin kendisi olmasından keyif duyardı. Birlikte yatakta uzanır, saat altıya kadar uyuyup uyanarak, rüyalara dalarak zaman geçirirlerdi. Ardından Marilyn elbisesini giyer ve James de

gömleğini ilikleyip yeniden saçlarını tarardı. İnek yalamış saçlarının arkası her zaman kalkar ama Marilyn yalnızca kendisinin görebildiği yanını hatırlatan bu ufak detayı sevdiği için asla bir şey demezdi. James'in dudağına bir öpücük kondurur ve yatakhanedeki akşam yoklamasına yetişmek için koşarak evden çıkardı. James'in kendi de yavaştan inek yalamış saç modelini unutmaya başlamıştı. Marilyn gittikten sonra aynaya baktığını bile nadir hatırlıyordu. Ne zaman Marilyn onu öpse, ne zaman kollarını açsa ve Marilyn ona so-kulsa, bir mucize gibi gelirdi bu ona. Ona gitmek kendini hayatında o güne kadar hiç olmadığı kadar evinde, ait olduğu yerde hissetmesini sağlardı.

Amerikan topraklarında doğmuş olmasına, hayatında başka hiçbir yere ayak basmamasına rağmen kendini hiç buraya ait hissetmemişti. Babası ondan birkaç sene önce ülkeye göç eden bir komşusunun oğluymuş gibi davranıp sahte isim kullanarak Kaliforniya'ya gelmişti. Amerika çeşitli birçok ırk ve ulustan insanın bir araya geldiği yerdı fakat Kongre, bütün bu karışımın giderek daha fazla sarıya çalmasından korktuğu için Çin'den gelen bütün göçmenlere yasak koymuştu. Sadece halihazırda Birleşik Devletler'de yaşayanların çocuklarının gelmesine izin vardı. Böylece James'in babası da komşusunun bir sene öncesinde nehirde boğulan oğlunun adını kullanmış ve "babasıyla" buluşmak üzere San Francisco'ya gelmişti.

Zaten Chester A. Arthur döneminden İkinci Dünya Savaşı sonuna kadar neredeyse her Çinli göçmenin hikâyesi böyle bir şeydi. İrlandalılar, Almanlar ve İsveçliler buharlı gemilerin güvertelerinden taşarken, Özgürlük Heykeli'nin soluk yeşil meşalesi ufukta görüldüğünde heyecanla el sallarken, **ameleler** herkesin eşit yaratıldığı topraklara ayak basmak için farklı çarelere başvurmak zorundaydı. Bunu başarabilenler Çin'deki eşlerini ziyarete gider ve her seferinde dünyaya gelen oğullarının kutlamasını yaparak geri dönerlerdi. Köylerdeki evlerinde kalıp kendi servetine kavuşma hayalleri kuranlarsa bu efsanevi oğlanların isimlerine geçer ve upuzun bir deniz yolculuğu için yola çıkardı. Norveçliler, İtalyanlar, Rus Yahudiler feribotla Ellis Adası'ndan Manhattan'a gelip kara veya tren yoluyla Kansas, Nebraska ve Minnesota'ya dağılırken, blöf yaparak Kaliforniya'ya gelen Çinlilerin çoğu olduğu yerden kıpırdamazdı. Çin mahallelerindeki bütün o **kâğıt oğlanların** hayatları narin ve kolayca yırtılabilir durumdaydı. Herkesin adı sahteydi. Herkesin umudu yakalanıp geri gönderilmemektı. Herkes göze batmamak için bir arada toplaşıyordu.

Ama James'in ailesi aynı yerde kalmamıştı. 1938 yılında, James altı yaşındayken, babası Buhran patlak verdiği sırada iş bulmak için Doğu'ya giden bir kâğıt kardeşinden mektup aldı. **Iowa 'daki küçüik bir yatılı okulda iş buldum**, diye yazmıştı kardeşi. Temizlik ve bakım işleriyle ilgileniyordu. Şimdi de (gerçek, kâğıt olmayan) annesi hastalandığı için Çin'e geri dönüyor ve işverenleri de acaba onun kadar çalışkan, güvenilir bir dostu var mıdır diye merak ediyordu. Mektupta, **Çinlileri seviyorlar**, diye yazmıştı. Sessiz, çalışkan ve temiz olduğumuzu düşünüyorlar. İyi bir pozisyondu, okul da son derece seçkin bir kurumdu. Okulun mutfağında karısı için bile bir iş bulunabilirdi. Acaba böyle bir teklif ilgisini çeker miydi?

James, Çince okumayı bilmiyordu ama o mektubun son paragrafı ömrü boyunca hatırlıyordu. Ailesinin dikkatini çeken, dolmakalem kaligrafisinden bir karalama. Kardeşi, çalışanların çocukları için özel bir politikaları olduğundan bahsediyordu. Eğer giriş sınavından geçerlerse, ücretsiz olarak okulda okuyabiliyorlardı.

İş bulmak zordu ve herkes açtı ama Lee'lerin bütün eşyalarını satıp da ellerinde iki bavulla birlikte

ülkenin ta öteki ucuna taşınmasının sebebi sadece bu son paragraftı. Gidecekleri yere varmaları beş ayrı Greyhound seferi ve dört gün sürdü. Iowa'ya ulaştıklarında, James'in "amcası" onları evine götürdü. James'in dikkatini çeken sadece adamın kendi babasından daha çarpık olan dişleriydi. Bir tanesi sanki kürdanla çıkarılmayı bekleyen bir pirinç tanesi gibi yan dönmüştü. Ertesi gün, babası en şık gömleğini giyip bütün düğmelerini ilikledi ve arkadaşıyla birlikte Lloyd Akademisi'ne gitti. Akşamüstüne doğru her şey ayarlanmıştı. Bir sonraki hafta işbaşı yapacaktı. Ondan sonraki sabah da bu sefer annesi en güzel elbisesini giydi ve babasıyla birlikte okula gitti. O akşam ikisi de eve lacivert birer üniformayla döndü. Üniformaların yakasına da yeni İngilizce isimleri işlenmişti: **Henry. Wendy.**

Birkaç hafta sonra James'in annesiyle babası onu giriş sınavı için Lloyd'a götürdü. Pamuğu andıran kocaman beyaz bıyıkları olan bir adam onu boş bir sınıfa aldı ve ona bir tane kitapçıkla sarı kurşunkalem verdi. James geçmişe bakarken bunun aslında ne kadar dâhiyane bir fikir olduğunu fark ediyordu: Altı yaşında hangi çocuk bırakın böyle bir sınavdan geçmeyi, yazılan yazıyı okuyabilirdi? Belki bir öğretmen çocuğu, ki o da annesi ona ders çalıştıracak kadar ilgiliyse. Ama bir hademe oğlu, ya da kafeteryada çalışan bir kadının oğlu veya bir güvenlik görevlisinin oğlu bunu yapamazdı. **Eğer kare şeklinde bir oyun sahasının tek kenarının uzunluğu yüz yirmi metreyse, etrafını saran çitlerin uzunluğu kaç metredir? Amerika ne zaman keşfedildi? Bu kelimelerden hangisi bir isimdir? Aşağıda bir dizi şekil verilmiştir, şekillerden deseni tamamlayan hangisidir?** Üzgünüz, diyebilirdi müdür. Oğlunuz sınavı geçemedi. Lloyd'un akademik standartlarına uygun bir öğrenci değil. Böylece eğitim masrafından da kurtulmuş olurlardı.

Ancak James bütün cevapları biliyordu. Eline geçen her gazeteyi okumuştı. Babasının kütüphane kermeslerinde bir çeyreklik verip bir poşet aldığı bütün kitapları okumuştı. **Dört yüz seksen metre,** diye yazdı. **1492. Otomobil. Çember.** Testi bitirdi ve kalemi masanın ucundaki oluğa bıraktı. Bıyıklı adam kafasını kaldırıp da bakana kadar yirmi dakika geçti. "Bitirdin mi?" dedi. "Çok sessizsin sen de, evlat." Kitapçıkla kalemi aldı ve James'i annesinin çalıştığı mutfığa götürdü. "Testi kontrol edip haftaya size sonucu bildireceğim," dedi ama James sınavı geçtiğini biliyordu zaten.

Eylülde dersler başladığında, okula babasıyla birlikte, müdüriyetin tamir işlerinde kullanması için ona tahsis ettiği Ford kamyonetle geldi. Babası, "Sen Lloyd'da okuyacak ilk Uzakdoğulu çocuksun," diye hatırlattı. "İyi örnek ol." O ilk sabah, James sıraya oturdu ve yanındaki kız, "Gözlerinin nesi var?" diye sordu. Ancak "Shirley Byron!" diye haykıran öğretmenin sesindeki dehşeti duyunca utanması gerektiğini fark etti. Aynı olay bir daha başına geldiğinde, dersini almış olduğu için direkt kıpkırmızı kesildi. O ilk hafta boyunca her derste bütün diğer öğrenciler onu inceledi. Bu çocuk nereden gelmişti? Çantası, Lloyd üniforması vardı. Ama diğerleri gibi okulda yaşamıyordu. O güne kadar hayatlarında gördükleri kimseye benzemiyordu. Gıcırdayan bir pencereyi yağlamak, ampul değiştirmek ya da dökülen bir şeyi paspaslamak için ara sıra babası sınıfa çağrılırdı. En arka sırada iki büklüm oturan James, sınıf arkadaşlarının bir babasına bir kendine nasıl baktığını görür ve ondan şüphelendiklerini hemen anlardı. Babası odadan çıkana kadar başını kitaptan kaldırmazdı. Hatta bazen kitaba öyle bir kapanırdı ki, burnu sayfaya degecek gibi olurdu. İkinci aya girdiklerinde, okula tek başına yürüyerek gidip gelmek için annesiyle babasından izin istedi. Yalnız kalırsa diğer öğrencilerden biriymiş gibi hissedebilir, üzerinde o üniforma varken diğerlerine benziyormuş gibi davranabilirdi.

Lloyd'da on iki senesi geçti ve kendini asla evinde hissetmedi. Lloyd'da okuyan herkes ya hacı, ya bir senatör, ya da bir Rockefeller soyundan geliyordu ama derste soy ağacıyla ilgili bir konu işlediklerinde kendi karmaşık aile şemasını çizmek yerine ödevi yapmayı unutmuş rolüne bürünmüştü. Öğretmen adının kenarına ufak bir sıfır işareti koyarken içinden, *Ne olur soru sorma*, diye dua etti. Olur da, *Baksana ya, çünkü Red Skelton olayını duydun mu?* Ya da Monopoly oynayıp oynamamak istediğini soran çıkarsa diye, kendini Amerikan kültürünü öğrenmeye adadı. Radyo dinliyor, çizgi roman okuyor, çiftli sayılardan almak için cep harçlığından biriktiriyor, yeni oyunların kurallarını öğreniyordu. Ama asla böyle bir soru soran olmadı. Yaşı ilerledikçe danslara, okullar arası yarışmalara, balolara gitmez oldu. En iyi ihtimalle kızlar onu koridorda görünce sessizce gülümsüyor, en kötü ihtimalle de James yanlarından geçerken ona gözlerini dikip köşeyi döner dönmez arkasından kıkır kıkır gülüyorlardı. Mezuniyet sırasında okulun verdiği yıllıkta, zorunlu son sınıf fotoğrafının yanına tek bir fotoğraf konmuştu: Başkan Tınman'ı karşılamak için yapılan törende çekilen bir fotoğraf. Sınıf başkanının omzuyla ileride Belçikalı bir prensle evlenecek olan bir kızın arasından başı görünüyordu sadece. Gerçekte pespembe olan kulakları, fotoğrafta son derece tuhaf, koyu gri renkte çıkmıştı. Ağzı da sanki izinsiz bir yere girerken yakalanmış gibi hafif açıktı. Ama üniversitede her şeyin daha farklı olmasını umut ediyordu. Fakat Harvard'da geçen yedi yıldan sonra bile -dört sene lisans, üç sene de lisansüstü eğitim- hiçbir şey değişmemişti. Nedenini kendi bile fark etmeden bulabildiği en hakiki Amerikan dalında, kovboylar üzerinde ihtisas yapmıştı ama asla kendi ailesinden bahsetmezdi. Hâlâ birkaç ahbabı vardı fakat hiç dostu yoktu. Hâlâ daha yerinde otururken, sanki biri gelip de onu fark edecek ve ondan gitmesini isteyecekmiş gibi kendini huzursuzca kıpırdanırken buluyordu.

O yüzden o 1957 sonbaharında Marilyn masasının üzerinden uzanıp da onu öptüğünde, bal rengi saçlı bu güzel kız kollarına ve ardından da yatağına geldiğinde, James yaşadıklarına pek inanmadı. Minicik, beyaz badanalı stüdyo dairesinde birlikte geçirdikleri o ilk akşamüstü, bedenlerinin bir-biriyle nasıl bu kadar uyumlu olabildiğine hayret etmişti. Kızın burnu köprücük kemiklerinin arasındaki boşluğa tam oturuyor, yanağının kıvrımı boynunun kenarıyla bir çizgide devam ediyordu. Sanki bir kalıbın iki yarısı gibiydiler. James onu bir heykeltıraş edasıyla çalışmış, parmak uçlarını teninde gezdirerek kalçasının, baldırlarının hatlarını çıkarmıştı. Seviştiklerinde saçları bir anda canlanıvermişti. Buğday-altın rengi dalgalar koyulaşarak kehribara dönmüş, açmamış eğ-reltiotu gibi dolanıp kıvrılmıştı. Herhangi bir insanın üstünde böyle bir etki yaratabiliyor olması James'i şaşkına çevirdi. Marilyn kollarında uykuya dalarken saçları da yavaşça tekrar gevşedi ve uyandığında yine eski, dalgalı haline döndü. Ardından o beyaz, çıplak oda kızın gülücükleriyle aydınlandı. Ellerini sağ sola sallayarak soluk soluğa bir şey anlatırken, James kızın ellerini havada yakalayıp avcuna aldı. Kızın elleri avcunun içinde yuvasına çekilmiş kuşlar gibi sıcacık ve sakindi. Derken Marilyn onu tekrar kendine çekti. Adeta o anda James'e kucak açan Amerika'nın kendisiydi. Kimse bu kadar şanslı olamazdı. Günün birinde evrenin aklı başına gelecek ve James'in onu hak etmediğini anlayıp kızı elinden alıverecek diye korkuyordu. Ya da kızın bir anda yaptığı hatayı fark edip ansızın girdiği hayatından yine ansızın çekip gitmesinden korkuyordu. Bir süre sonra bu korkusu artık alışkanlığa dönüştü.

Kızın hoşuna gideceğini sandığı ufak değişiklikler yapmaya başladı. Saçlarını kestirdi, bir keresinde yolda yürürken

yanlarından geçen bir adamın üzerinde beğendiği gömleğe benzer mavi çizgili bir Oxford gömlek

aldı. (O inek yalamış saçlarının arkası hâlâ arada bir kalkıyordu; zaten yıllar sonra aynı saçlar Nath ve Hannah'ya da geçecekti.) Bir cumartesi günü, Marilyn'in önerisi üzerine iki kutu açık san boya alıp bütün eşyaları odanın ortasına çekti ve parkenin üzerine muşamba yaydı. Parça parça evi boyamaya başlayınca odanın içi sanki duvarlara güneş doğmuş gibi aydınlandı. Her yer boyandıktan sonra da bütün camları açtılar ve odanın tam ortasındaki yatağa kıvrıldılar. Daire o kadar küçüktü ki, duvarla aralarında sadece birkaç adımlık mesafe vardı. Etraflan çalışma masası ve sandalyesi, birbirine yaslı halde duran koltuk ve gardırobuyla sarılıydı ve o şekilde yatakta yatarken kendini sanki bir adada ya da denizin üstünde bir saldaymışlar gibi hissetti. Marilyn omzuna kıvrılmış yatarken onu öptü ve kız kollarını boynuna dolayarak vücudunu onunkiyle buluşturmak üzere yattığı yerden kaldırdı. İşte yine ufak bir mucize... Her seferinde...

O akşamüstü, loş aydınlıkta uyandıklarında, Marilyn'in ayak başparmağının ucundaki minik sarı boyayı gördü. Birkaç dakika etrafa bakındıktan sonra yatağın ucuna doğru duvarda minik bir leke olduğunu gördü. Sevişirken ayağı değmişti. Boyanın silindiği yerde bir çeyreklik büyüklüğünde minicik bir nokta vardı. Marilyn'e bir şey demedi ve o akşam eşyaları tekrar yerlerine geri ittiklerinde, leke gardırobun arkasında'gözden kayboldu. Ne zaman o gardıroba baksa, sanki çam çekmecelerin ve içinde katlı duran giysilerinin arasından kızın vücudundan geriye kalan o lekeyi görebiliyormuş gibi mutlu oluyordu.

Şükran Günü'nde Marilyn, Virginia'ya gitmemeye karar verdi. Hem kendine hem de James'e bu kadar kısa bir tatil için o kadar yol gitmeye değmeyeceğini söyledi. Fakat gerçekte annesinin ona yine *müstakbel* bir eş bulup bulmadığını soracağını biliyordu ve bu sefer ne cevap vereceğini bilemiyordu. Eve gitmek yerine, James'in ufacık mutfağında, bloknot büyüklüğünde bir güveç kabının içine tavuk koyup, patates doğrayıp, yer elması soyup pişirdi. Minyatür bir Şükran Günü yemeği. Hayatında yemek pişirmemiş, kamını burger-ler ve İngiliz kekleriyle doyuran James ise ağzı bir karış açık onu seyretti. Marilyn tavuğun içini doldurmayı bitirince, yüzünde zafer kazanmış bir ifadeyle başını kaldırıp ona baktı, fırını kapattı ve ellerindeki eldivenleri çıkardı.

“Annem Ev Ekonomisi öğretmeni,” dedi. “Betty Croc-ker onun şahsi tanrıçası olur.” James'e o güne kadar annesiyle ilgili söylediği ilk şeydi bu. Söyleme şekli yüzünden bu sanki bir sırılmış, o ana dek hep saklı tuttuğu ve şimdi kasıtlı olarak, güven duyarak ifşa ettiği bir şey gibi geldi.

James kendisine tanınan bu ayrıcalığa, bu özel armağana karşılık vermesi gerektiğini hissetti. Bir keresinde laf arasında annesiyle babasının okulda çalıştığından bahsedip gerisini getirmemiş, Marilyn'in onları öğretmen sanmasını ummuştu. Ama ona her şeyin sanayi boyutlarında olduğu bir devler diyarım andıran okul mutfağından, kilometrelerce uzayıp giden folyo rulolarından, içine kafasını sığdırabileceği

kadar büyük mayonez kavanozlarından hiç bahsetmemişti. Annesinin görevi bu dünyayı normal boyutlara indirgemekti. Kavunları küp küp kesmekten, kocaman tereyağı kalıplarını minik porsiyonlara ayırıp ekmek tabaklarının yanına yerleştirmekten sorumluydu. Artan yemekleri çöpe atmak yerine kaplara doldurduğu için annesiyle alay eden diğer mutfak çalışanı kadınlardan, o yemekler fırında ısıtılırken nasıl bir yandan da ailesi tarafından sorguya çekildiğinden kimseye bahsetmemişti. Coğrafya dersinde ne işlediniz? Matematikte peki? James de bu sorulara cevap verirdi: *Montgomery Ala-maba'nın başkenti. Asal sayıların sadece iki çarpanı vardır.* Ailesi, bu cevaplardan bir şey anlamaz ama yine de James bilmedikleri bir şeyler öğrendikleri için

sevindiklerinden, memnun bir şekilde kafa sallarlardı. Onlar konuşurken James de kereviz çorbasının içine galeta parçaları atar ya da bir tane peynirli sandviç folyosunu çıkarır ve bunu daha önce yaptığından emin, derslerinin tekrarını mı yapıyor yoksa okulda geçirdiği günü baştan mı yaşıyor anlamadan, şaşkın ve kafası karışık kalakalırdı. Beşinci sınıfa gelince, İngilizcesi Çinli aksamıyla bozulacak diye korktuğundan ailesiyle Çince konuşmayı bıraktı. Ondan çok uzun zaman önce de ailesiyle okuldayken konuşmayı tamamen kesmişti. Marilyn'e bunları anlatmaktan, bunları bir kez itiraf ederse kızın onu her zaman gördüğü gibi görmemesinden korkuyordu. Millet in artıklarıyla beslenen, önceden çalışılmış cümleleri yüksek sesle dile getirip geçer not almaya çalışan, cılız bir yabancı. Bir sahtekâr. Marilyn'in onu başka bir şekilde göremeyeceğinden korkuyordu.

“Ailem öldü,” dedi. “Ben üniversiteye başladıktan kısa bir süre sonra öldü ikisi de.”

Üniversite ikinci sınıftayken annesi, beyninde patlak veren bir tümör yüzünden ölmüştü. Babası da ondan altı ay sonra hayata veda etmişti. Doktorlar zatürree demişti ama James, işin aslını biliyordu: Babası yalnız başına yaşamak istememişti.

Marilyn hiçbir şey demedi ama ona doğru uzanıp yüzünü ellerinin arasına aldı ve James, fırının o yumuşacık ellerde bıraktığı sıcaklığı yanaklarında hissetti. O eller **yüzüne** dokunmalı bir dakika olmamıştı ki, zamanlayıcının zili çaldı ve Marilyn tekrar fırının başına döndü. Ama yine de bu süre James'in içini ısıtmaya yetmişti. Akıma annesinin elleri geldi. Buhar yanıklarıyla kaplı, dev kazanları taşımaktan nasırlı... O an dudaklarım Marilyn'in avucundaki yaşam ve aşk çizgisinin birleştiği o narin oluğa bastırmak istedi. Kendi kendine, o ellerin sertleşmesine asla izin vermeyeceğine yemin etti. Marilyn nar gibi kızarmış tavuğu fırından çıkarırken, James kızın marifetliliği karşısında büyüldü. Çok güzeldi. Tavuk suyunun kıvam alarak tam bir **gravy** sosuna dönüşmesi, patateslerin çatalın altında pamuk gibi dağılması... Hayatında o güne kadar gördüğü sihir gösterisine en yakın şey buydu. Birkaç ay sonra evlendiklerinde aralarında bir anlaşma yapacaklardı: Geçmişin geçmişte kalmasına izin verecek, soru sormayı bırakacak, o andan itibaren asla geçmişe değil, daima ileriye bakacaklardı.

O bahar, Marilyn son senesinin planlarını yapıyor, James de doktorasını bitirmeye hazırlanıyor ve bir yandan

da hâlâ tarih departmanında işe alınacak mı, onun haberini bekliyordu. Açık bir pozisyon vardı ve başvuruda bulunmuştu. Kürsü Başkanı Profesör Carlson, açık ara farkla sınıfın en önde giden öğrencisi olduğunun ipucunu vermişti. Temkinli davranmak adına ara sıra başka yerler için de iş görüşmelerine gidiyordu. New Haven'da, Providence'da... Gerçi içten içe Harvard'da işe alınacağından emindi. Ne zaman konusu açılrsa, “Carlson'm bir işe alındığımı söylemediği kaldı,” diyordu Marilyn'e. Marilyn başını sallayıp onu öpüyor ve bir sonraki sene mezun olduğunda, kim bilir nerede tıp fakültesine başladığında olacakları düşünmeyi reddediyordu. Parmaklarını şıklatarak, “Harvard,” diyordu. “Columbia. Johns Hop-kins. Stanford.” Her şıklatma bir adım daha uzağa.

Derken, nisan ayında ikisinin de beklemediği bir şey oldu: Profesör Carlson, James'e, onu hayal kırıklığına uğrattığı için çok ama çok üzgün olduğunu, ancak işe onun yerine sınıf arkadaşı William McPherson'ı almaya karar verdiklerini ve tabii James'in başka bir yerde çok güzel fırsatlar yakalacağından emin olduklarını bildirdi. Marilyn, “Nedenini söylediler mi?” diye sordu ve James, “Kürsü için **uygun** olmadığımı söylediler,” dedi. Marilyn de bir daha konuyu açmadı. Dört gün sonra

da daha büyük bir sürprizle karşılaştılar: Marilyn hamileydi.

Böylece Harvard yerine, nihayet çok mütevazı bir okul olan Middletown Üniversitesi'nden teklif geldi. Bu teklif gönül rahatlığıyla kabul edildi. Boston yerine, Ohio'da küçük bir kasaba. Tıp fakültesi yerine bir düğün. Hiçbir şey planlandığı gibi değildi.

Marilyn, James'e, "Bir bebek," deyip duruyordu. "Bizim bebeğimiz. Daha da iyi." Evlendikleri zaman Marilyn üç aylık olacak ve henüz kamı belli olmayacaktı. Kendi kendine, **bebek büyüyünce geri dönüp son seneni bitirebilirsin**, dedi. Okul gözüne yeniden gerçekçi, mümkün ve mantıklı görününceye dek aradan sekiz sene geçecekti ama Marilyn bunu bilmiyordu. Sınırsız izni cepte, dekanın ofisinden ayrılırken, kendi için hayal ettiği her şeyin, tıp fakültesinin, doktorluğun, o yepyeni ve mühim hayatın, sahibini bekleyen eğitimli bir köpek gibi yerinde durup onu bekleyeceğinden emindi. Fakat buna rağmen yatakhane lobisindeki telefon masasının başına oturup da şehirlerarası operatörüne annesinin numarasını söylerken sesi her rakamla birlikte titredi. Hattın öteki tarafında nihayet annesinin sesi duyulduğunda, merhaba demeyi bile unuttu. Onun yerine bir anda, "Evleniyorum. Hazıranda," deyiverdi.

Annesi sustu. "Kiminle?"

"Adı, James Lee."

"Öğrenci mi?"

Marilyn'in yüzü ısındı. "Doktorasını bitirmek üzere. Amerikan tarihi üzerine." Bir ân tereddüt edip, yarı-gerçeği söylemekte karar kıldı. "Sonbaharda Harvard onu işe almayı planlıyor."

"Demek bir profesör." Annesinin sesine ani bir tedirginlik belirir gibi oldu. "Tatlım, senin adına çok sevindim. Onunla tanışmak için sabırsızlanıyorum."

Marilyn'in yüreğine birden, serin sular serpildi. Annesi,

okuldan erken ayrıldığına kızmamıştı. Hem neden kızacaktı ki? Zaten annesinin başından beri umduğu şeyi yapmamış mıydı? Mükemmel bir Harvard erkeğiyle tanışmamış mıydı? Elindeki kâğıt parçasında yazan bilgileri okudu: 13 Haziran, saat on bir buçuk, sulh hâkimiyle birlikte; akabinde Parker House'da öğle yemeği. "Büyük bir tören olmayacak. Sadece biz, sen ve birkaç arkadaşımız. James'in hem annesi hem de babası vefat etmişler."

"Lee," dedi annesi düşünceli bir edayla. "Tanıdığımız biriyle akrabalığı var mı?"

Marilyn birden annesinin aklından ne geçtiğini fark etti. Yıl 1958'di. Virginia'da, hatta ülkenin yarısında, evlilikleri kanunlara aykırıydı. Boston'da bile bazen yoldan geçenlerin yüzündeki o kınamayı gördüğü oluyordu. Saçları artık öyle çocukluğunda olduğu gibi beyaza çalan bir sarı değildi. Ama yine de sinema salonlarında, parktaki bir bankta Waldorf'un kafeteryasındaki tezgâhta ona doğru eğilen James'in o kömür karası kafasının yanında dikkat çekecek kadar açık renkti. Merdivenlerden bir grup Radcliffe'li kız indi. Bir tanesi telefon sırası beklemek için başında dikilirken, diğerleri koridordaki aynanın önünü kapatmış burunlarına pudra sürüyordu. İçlerinden

biri, bir hafta önce Marilyn'in evleneceği haberini duymuş ve "gerçekten doğru olup olmadığını" öğrenmek için kızın odasına gelmişti.

Marilyn eliyle ahizeyi sıktı ve diğer elini de kamına götürerek sesindeki tatlılığı bozmadan, "Bilmiyorum, anne," dedi. "Neden tanıştığında ona kendin sormuyorsun?"

Böylece annesi Virginia'dan çıkıp yanlarına geldi. Hayatında ilk kez şehir dışına adım atıyordu. Mezuniyetinden birkaç saat sonra James'le birlikte istasyonda durmuş, annesinin trenini bekleyen Marilyn, kendi kendine şöyle dedi: **Ona söyleseydim de gelirdi.** Annesi platforma indi ve Marilyn'i gördü. Yüzü güldü. Doğal, gururlu bir gülücüktü bu ve Marilyn o anda düşündüğü şeyin gerçekliğine inandı. **Tabii gelecekti.** Derken, yüzündeki tebessüm bir anda kayboluverdi. Gözleri kızının yanında duran iriyarı sarışın kadınla, sağında duran Uzakdoğulu adam arasında gidip geldi. Reklamı yapılan James'i arıyor, bulamıyordu. Nihayet anladı. James'le tokalaşıp onunla tanıştığına çok ama çok memnun olduğunu söyleyene ve adamın bavulunu almasına izin verene kadar birkaç dakika geçmesi gerekti.

O akşam Marilyn ve annesi başbaşa yemek yediler. Sıra tatlıya gelene kadar James'in bahsi geçmedi. Marilyn, annesinin ne soracağını **-Onu neden seviyorsun?**-biliyordu ve kendini bu soruya hazırladı. Ama annesi bu soruyu sormadı. Hatta **sevgi** kelimesini bile bir kere anmadı. Onun yerine ağzına attığı bir parça pastayı yuttu ve masasının karşı ucundan kızını süzdü. "Tek derdinin oturma izni olmadığına eminsin, değil mi?" diye sordu.

Marilyn ona bakmaya cesaret edemiyordu. Onun yerine annesinin bütün o eldiven ve limon kokulu nemlendiricilere rağmen yine de lekelenen ellerine, parmaklarının arasına sıkıştırdığı çatala, çatalın dişlerine yapışan pasta kırıntılarına baktı. Annesinin iki kaşının arasında minicik bir kırışıklık belirmişti. Sanki biri bıçakla alnına çentik atmış gibiydi. Yıllar sonra, Hannah da annesinin yüzünde buna benzer, derin bir kaygı izi fark edecek ama o endişenin kaynağı nedir anlamayacaktı ve Marilyn de asla annesiyle arasındaki benzerliği itiraf etmeyecekti. "Kaliforniya'da doğmuş, anne," dedi. Annesi gözlerini ondan kaçırmaya devam etti ve peçeteyle ağzını sildi. Keten kumaşın üstünde iki kırmızı leke kaldı.

Düğün sabahı hükümet binasında beklerlerken, Marilyn'in annesi çantasının sapını kurcalayıp durdu. Trafikten, park yeri bulamamaktan, sulh hâkimiyle randevularını kaçırmaktan korktukları için neredeyse bir saat erken gelmişlerdi. James yeni bir takım elbise almıştı ve ikide bir göğüs cebini yokluyor, lacivert yünlü kumaşın üstünden yüzükler yerinde olup olmadığını kontrol ediyordu. Onun bu ürkek ve çekingen halleri, Marilyn'in onu orada, herkesin ortasında öpmek istemesine neden oluyordu. Yirmi beş dakika sonra karısı olacaktı. Derken annesi yanına geldi ve Marilyn'in bileğini tuttu. Eli adeta kelepçe gibiydi.

"Hadi rujunu tazeleyelim," dedi, Marilyn'i kadınlar tuvaletine doğru iteleyerek.

Marilyn'in başına bunun geleceğini tahmin etmesi gerekirdi. Annesi sabahtan beri her şeyden şikâyet ediyordu. Marilyn'in gelinliği beyaz değil, krem rengiydi. Gelinliğe de benzemiyordu zaten. O kadar sadedeydi ki ancak hemşireler böyle bir şey giyerdi. Ayrıca Marilyn'in neden bir kilisede evlenmediğini de anlamamıştı. Civarda bir sürü kilise vardı oysaki. Boston'ın havasını da

sevmemişti. Haziranda hava

neden bu kadar griydi? Papatyadan gelin buketi mi olurdu? Neden gül almamıştı? Ve neden bu kadar *acele* ediyordu? Neden şimdi evleniyordu da, biraz beklemiyordu?

Annesi iftira atsa çok daha kolay olurdu. James'e direkt hakaret etse, çok kısa veya çok fakir olduğunu ya da yeterince kültürlü olmadığını söylese, her şey çok daha kolay olurdu. Oysa annesinin sürekli tekrar edip durduğu şuydu: "Bu doğru değil, Marilyn. Doğru değil." *Bu*'ya bir isim verilmemiş, aralarını dolduran havada öylece asılı kalmıştı.

Marilyn annesini duymazdan gelerek çantasından rujunu çıkardı.

"Fikrini değiştireceksin," dedi annesi. "Sonradan pişman olacaksın."

Marilyn rujun altını çevirip aynaya doğru eğildi ve annesi bir anda umarsızca kızının omuzlarına sarıldı. Gözlerinden okunan ifade korkuydu.

"Çocuklarını düşün," dedi. "Nerede yaşayacaksınız? Hiçbir yere uyum sağlayamazsınız. Ömrün boyunca pişman olacaksın."

"Kes şunu," diye bağırdı Marilyn, lavaboya bir yumruk attı. "Bu benim hayatım, anne. Benim." Kendini kadının ellerinden kurtardı ve ruj elinden fırlayıp birkaç kez yerde sekerek fayansların üzerine yapıştı. O arada nasıl olduysa annesinin kolunu kıpkırmızı bir çizgiyle lekelemişti. Tek kelime daha söylemeden tuvaletin kapısını itti, annesini bırakıp gitti.

Dışarı çıktığında, James endişeyle yakında karısı olacak kadına baktı. Yaklaşıp, "Sorun nedir?" diye fisıldadı. Marilyn başını iki yana sallayıp gülerek, "Hiç... sadece annem bana daha çok benzeyen biriyle evlenmem gerektiğini düşünüyor," dedi. Sonra da James'in ceketinin yakasından tuttuğu gibi yüzünü kendine çekti ve onu öptü. Çok gülünç olduğunu düşündü. Hatta ne kadar gülünç olduğu o kadar aşikârdı ki, söylemesine bile gerek yoktu.

Birkaç gün önce, yüzlerce kilometre ötede, bir çift daha evlenmişti. Beyaz bir erkek, siyah bir kadın. Paylaştıktan soyadı da bundan daha yerinde olamazdı: Loving.* Dört ay sonra da Virginia'da tutuklanacaklardı. Kanun beyaz, siyah, san ve kızılın karışmasına Yüce Tann'nın asla izin vermeyeceğini, *melez vatandaş* diye bir şey olamayacağını, *ırk haysiyetine leke sürülemeyeceğini* onlara hatırlatacaktı. Bu karara itiraz etmeleri dört yıl sürecek, mahkeme taleplerine razı gelene kadar aradan bir dört yıl daha geçecekti. Ama etraflarındaki çoğu insanın buna razı gelmesi çok daha uzun sürecek, hatta tıpkı Marilyn'in annesi gibi bazıları da bu fikri asla kabul etmeyecekti.

Marilyn ve James birbirlerinden ayrıldıklarında annesi tuvaletten çıkmıştı ve uzaktan sessizce onları seyrediyordu. Elbisesinin kolunu kâğıt havluyla defalarca silmişti ama kırmızı rujun izi eski bir kan lekesi gibi nemli kumaşın altından hâlâ belli oluyordu. Marilyn, eliyle James'in üstdudağına bulaşan kırmızı rujunu sildi ve sırtıttı. James yine cebini yoklayıp, yüzükleri kontrol etti. Annesine göreyse James kendi kendini tebrik eder gibiydi.

'Sevgi dolu, (ç.n.)

İlerleyen yıllarda o düğün günü, Marilyn'ın hafızasında kısacık bir slayt gösterisine indirgendi: Hâkimin gözlüğün-deki saçı andıran incecik beyaz çizgi, buketindeki çövenler, eski oda arkadaşı Sandra'nın tebrik konuşması sırasında kaldırdığı şarap kadehindeki buğu... Masa altında, elini tutan James'in eli, teninde soğukluğunu hissettiği o tuhaf, yeni altın alyans. Ve masanın karşısındaysa annesinin muntazam bir şekilde maşalanmış saçları, pudralı yüzü, çarpık dişlerini göstermemek için sımsıkı kapalı tuttuğu dudakları...

Marilyn o günden sonra annesini bir daha hiç görmedi.

- [Üç](#)
  - [Altı](#)
    - [“Her zaman öyle olmuyor herhalde.”](#)
  - [On Bir](#)

Cenaze günü gelene kadar, Marilyn hayatında kızım son kez göreceği anı hiç düşünmemişti. Halbuki böyle bir anın tıpkı filmlerdeki gibi dokunaklı bir başucu sahnesi olmasını beklerdi: Kendi saçları ağarmış, yaşlı ve olgun, saten bir pijamayla, yatağında yatmış veda etmeye hazır, Lydia da yetişkin bir kadın. Kendinden emin ve vakur, annesinin elinden tutuyor. Doktor olmuş. O çok yüce yaşam ve ölüm döngüsünden etkilenmiyor. Ve her ne kadar Marilyn bunu itiraf etmeyecek de olsa, Lydia onun ölmeden önce görmek isteyeceği son yüz olurdu. Ne Nath ne Hannah... Hatta James bile değil. Her zaman her şeyden ayrı koyduğu kızının yüzü... Oysa şimdi Lydia'yı son gördüğü zamanın anısı çoktan hatırlıktan çıkıp gitmişti bile. James, onu çıldırtıp kapalı tabutlu bir cenaze olsun istemişti. Kızının yüzünü son kez bile göremeyecekti ve son üç gündür bazen öfkeyle, bazen gözyaşları arasında James'e de bunu söyleyip duruyordu. James'e

gelince, Lydia'nın cesedini teşhis etmek için gittiği zaman karşılaştığı manzarayı tarif edecek kelimeleri bulmakta zorlanıyordu. Yüzünün sadece soğuk göl suyu sayesinde az çok korunan yarısı kalmış, öteki yarısıysa çoktan çürüyüp gitmişti. Arabayla geri geri yola çıkarken karısını duymazdan gelip gözlerini dikiz aynasından ayırmadı.

Mezarlık, evlerinden sadece on beş dakikalık yürüme mesafesi uzaktaydı ama yine de arabayla gittiler. Gölü çevreleyen anacaddeye çıktıklarında, Marilyn sanki kocasının ceketinin omzunda bir şey görmüş gibi aniden başını sola çevirdi. İskeleyi, tekrardan kıyıya çekilen kayığı, ileride uzayıp giden gölü görmek istemiyordu. James, arabanın bütün camlarını kapatmıştı ama rüzgâr kıyıdaki ağaçların yapraklarını sallıyor, suyun yüzeyini dalgalandıyordu. Göl sonsuza dek orada olacaktı. Evden her çıktıklarında göreceklerdi onu. Nath ve Hannah, arka koltukta oturuyor, ikisi de acaba annesi hayatı boyunca her önünden geçtiğinde başını çevirecek mi, merak ediyordu. Göl, güneşte parlak bir teneke çatı gibi kamaşıyordu, Nath'in gözleri sulanmaya başladı. Güneşin bu kadar parlak, gökyüzünün bu kadar mavi olması ona göre yanlıştı ve bir anda güneş bulutlar ardına saklanınca, suyun rengi bir anda gümüşten griye dönünce rahatladı.

Mezarlığa geldiklerinde araba parkına girdiler. Middle-wood çimenlik mezarlığıyla iftihar ederdi. Dolambaçlı patikası ve bitki örtüsünü tanıtan minik pirinç levhalarıyla burası hem mezarlık hem de bir botanik bahçesiydi. Nath'in aklına orta okuldayken, ellerinde resim defterleri ve gezi rehberleriyle birlikte buraya yaptıkları fen gezileri geldi. Bir keresinde öğretmenleri, en çok çeşit yaprak toplayan öğrencisine daha yüksek not vereceğine söz vermişti. O gün de bir cenaze vardı ve Tommy Reed parmak uçlarında yürüyerek tam cenaze konuşmasının orta yerinde, sıra sıra dizili katlanır sandalyeler arasından geçip taflan ağacının yanına gitmiş ve yere kadar sarkan dalın birinden bir yaprak koparmıştı. Bay Rexford olup biteni fark etmemiş ve *Sassafras albidum* ağacını bulmayı başaran tek kişi olduğu için Tommy'ye övgüler yağdırmış, bütün sınıf da gülmek için kendilerini zor tutmuş ve eve giderken otobüste arkadaşlarının sırtını sıvazlamalardı. Şimdiyse, tek sıra halinde ötede duran sandalye öbeğine doğru ilerlerken, Nath'in tek isteği geçmişe gitmek ve Tommy Reed'in yüzünün orta yerine bir yumruk atmaktır.

Lydia'nın onuruna ve cenazeye sınıf arkadaşları da gelebilsin diye okul bir günlük yas tatili ilan etti. Bir sürü arkadaşı gelmişti cenazeye. James ve Marilyn onlara bakarken bu kızları en son gördüğünden beri aradan ne kadar zaman geçmiş olduğunu fark etti: Yıllar. Bir an, saçları uzayan Karen Adler'ı, dişlerine tel taktıran Pam Saunders'ı tanıyamadılar. Tek tek isimlerini sildiği o arama

listesini düşünen James gözlerini dikerek kızlara baktığını fark edince başını çevirdi. Sandalyeler yavaş yavaş Nath'in sınıf arkadaşlarıyla dolmaya başladı. Lise bir ve ikinci sınıftan hayal meyal tanıdık gelen ama pek de yakın olmadığı yüzler... Hatta tek tek belirmeye başlayan komşuları bile yabancı gibi geliyordu. Ailesi asla dışarıda davetlere katılmaz, evlerinde kimseyi

ağırlamazdı. Yemekli partileri, briç grupları, av arkadaşları ya da düzenli görüştikleri ahbabları yoktu. Lydia gibi, onların da gerçek dostu yoktu. Hannah ve Nath üniversiteden gelen birkaç profesörle babalarının asistanını tanımıştı ama sandalyelerdeki yüzlerin çoğunluğu yabancıydı. **Neden buradalar ki**, diye merak etti Nath ve tören başlayınca, herkes başlarını taflan ağacının önünde duran tabuta doğru uzatınca, nedenini anladı. Hepsi de bu ani ölüm merasiminin cazibesine kapılmıştı. Polis bütün gölü aradığından beri bir hafta boyunca Middlewood **Monitor'm** attığı bütün manşetler hep Lydia'yla ilgili olmuştu. **Uzakdoğulu Kız Gölde Ölü Bulundu**.

Rahip, düz kaşları, beyaz dişleri, tertemiz giysileri ve sağlam duruşu ile Başkan Ford'a benziyordu. Lee'ler hiç kilise gitmezdi ama cenaze evi onu tavsiye etmiş ve James de hiç soru sormadan kabul etmişti. Şimdiyse kürekkemiklerini sandalyenin sırtına yaslamış, dimdik oturuyor ve konuşmayı dinlemeye çalışıyordu. Rahip, yirmi üçüncü ilahinin revize edilmiş versiyonunu okuyordu: **Daha fazlasını istememeli-yim yerine Dilediğim her şeye sahibim. Ölümün gölgeli vadisinde yürüsem bile yerine Çok karanlık bir vadiye yürüsem bile...** Bu şekilde kolayca kaçmak ona saygısızca geldi. Sanki kızını suntadan bir kutuya gömüyormuş gibi hissetti. Zaten böyle bir kasabadan başka ne beklenirdi ki! Sağ yanında, tabutun üzerindeki zambakların kokusu sıcak, nemli bir sis dalgası gibi Marilyn'i tokatladı. Az kalsın kusacaktı. Hayatında ilk defa şu annesi gibi yanında sürekli mendil taşıyan kadınlardan biri olmayı diledi. Yanında olsa, onu yüzüne bastırıp havayı arındırmasına izin verir ve mendili yüzünden çektiğinde rengi eski tuğla misali pis bir pembeye dönmüş olurdu. Yanında oturan Hannah parmaklarını birbirine kenetledi. Elini annesinin kucığına koymak istedi aslında ama buna cesaret edemiyordu. Tabuta bakmaya da. Derin bir nefes alarak, içindekinin Lydia olmadığını, sadece bedeni olduğunu hatırlattı kendine... Peki, o halde Lydia nerede? Herkes o kadar hareketsizdi ki, tepelerinde uçan kuşlara göre bir grup heykelden farksız olmalıydılar.

Nath göz ucuyla kalabalığın en sonunda annesiyle birlikte oturan Jack'i gördü. Jack'i gömleğinin yakasından tutup bildiği her şeyi ondan öğrendiğini hayal etti. Son bir haftadır babası her gün polisi arayıp yeni bir şey bulup bulmadıklarını soruyor ancak Memur Fiske sadece soruşturmaya devam ettiklerini söyleyip duruyordu. **Keşke polis de burada olsaydı**, diye düşündü Nath. Acaba babasına bir şey söylemeli miydi? Jack, sanki başını kaldırmaya utanıyormuş gibi gözlerini Önündeki noktaya dikmişti. Ardından Nath tekrar önüne döndüğünde tabut çoktan toprağa indirilmişti bile. O, tepesine beyaz zambaklar bağlı cilalı tahta kutu bir anda yok oluvermişti. Bir zamanlar durduğu yer şimdi bomboştu. Her şeyi kaçırmıştı. Kardeşi gitmişti.

Boynunda ıslak bir şey hissetti. Silmek için elini kaldırınca yüzünün ıslak olduğunu, sessizce ağladığını fark etti. Kalabalığın öteki ucunda duran Jack'in mavi gözleri bir anda ona kilitlendi ve Nath koluyla yanağını sildi.

Cenaza ekibi dağılmaya başladı. İncecik ip gibi uzayıp giden sırtlar park alanıyla sokağa doğru ilerliyordu. Miles Fuller gibi Nath'in bazı sınıf arkadaşları yanından geçerken ona hüznü bir bakış attı ama çoğu -ağlamış olmasından utananlar- onunla konuşmamaya karar verip arkalarını döndüler.

Bir daha başsağlığı dileme şansları da olmayacaktı. Nath'in yüksek notları ve yaşadığı bu trajik olay karşısında müdür onu okulun son üç haftasından muaf tutacak ve Nath de sonrasında diploma törenine katılmamaya karar verecekti. Bazı komşuları Leeler'in etrafını kuşatmış, kollarını sıvazlıyor, kısık sesle başsağlığı diliyorlardı. İçlerinden birkaçı sanki ufak bir çocuk ya da bir köpekmiş gibi Hannah'ın başını okşadı. Her zamanki beyaz doktor önlüğünün yerine jilet gibi, siyah bir takım elbise giymiş olan Janet Wolff dışında James ve Marilyn çoğunun kim olduğunu bile çıkaramadı. Janet yanma geldiğinde, Marilyn'in elleri yapış yapış kalmıştı. Adeta bütün vücudunun kirlendiğini hissediyordu. Bir elden kirli bir ele aktarılmış bez parçası gibi. Janet'in dirseğine dokunan eline dahi tahammül edecek durumda değildi.

Mezarın diğer tarafındaysa, Jack kenara doğru çekilip koca bir karaağacın gölgesine saklanmış, annesini bekliyordu. Nath ona doğru yürüyüp çocuğu ağaç gövdesinin orada köşeye sıkıştırdı. Ailesi ve yoğun bir yetişkin kalabalığının arasında mahsur kalan Hannah da uzaktan tedirginlikle ağabeyini seyrediyordu.

“Ne işin var burada?” diye sordu Nath. Yakma gelince, Jack'in gömleğinin siyah değil lacivert olduğunu gördü. Altına takım elbise pantolonu geçirmişti ama yine ayağında o eski, burnu delik, siyah-beyaz tenis ayakkabıları vardı.

“Selam,” dedi Jack, gözleri hâlâ yerdeydi. “Nath. Nasılsın?”

“Nasıl olabilirim sence?” Nath'in sesi çatlıyordu; bu yüzden kendinden nefret etti.

“Gitmem lazım,” dedi Jack. “Annem bekliyor.” Bir duraksama. “Kız kardeşin için gerçekten çok üzgünüm.” Tam arkasını dönerken Nath onu kolundan tuttu.

“Üzgün müsün?” Daha önce hayatında kimseyi böyle tutmamıştı. Bu hareketi yaparken kendini filmlerdeki dedektifler gibi güçlü hissetti. “Polis seninle konuşmak istiyor.” İnsanlar bakmaya başlamıştı. James ve Marilyn oğullarının sesini duymuş, etrafta onu anyorlardı ama Nath'in umurunda değildi. Daha da yaklaşarak Jack'in burnunun dibine girdi. “Bak, pazartesi günü seninle olduğunu biliyorum.”

Jack, ilk defa Nath'in yüzüne baktı. Şaşkına dönmüş iki maviz göz. “Sana söyledi mi?”

Nath bir anda öne atıldı. Jack'le göğüs göğüseydiler. Sağ şakağına kan hücum etti. “Bana söylemesine gerek yoktu. Sen beni aptal mı sanıyorsun?”

“Bak, Nath,” diye geveledi Jack. “Eğer Lydia sana benim...”

Birden sustu. Nath'in ailesiyle Dr. Wolff onları duyabilecek kadar yakma gelmişlerdi. Nath, Jack'e, konuşmalarını böldüğü için babasına, biraz daha uzakta olmadığı için karaağaca ateş püsküren gözlerle bakarak birkaç adım geriledi.

“Jack/” dedi keskin bir edayla Doktor Wolff. “Her şey yolunda mı?”

“Yok bir şey.” Jack önce Nath'e, ardından yetişkinlere baktı. “Bay Lee, Bayan Lee... kaybınız için çok üzgünüm.” “Geldiğiniz için teşekkürler,” dedi James. Wolff'ların mezarlıktan çıkmak üzere

dolambaçlı patikada uzaklaşmasını bekleyip ardından Nath’i omzundan yakaladı. “Derdin ne senin?” diye tısladı. “Kız kardeşinin cenazesinde kavga mı çıkarıyorsun?”

Annesinin peşinden giden Jack, arkaya doğru kaçamak bir bakış attı ve Nath’le göz göze geldikleri anda, artık hiçbir şüphe kalmamıştı: Korkuyordu. Sonra yol kıvrımından döndü ve gözden kayboldu.

Nath derin bir nefes verdi. “O piç kurusu, Lydia’yla ilgili bir şey biliyor.”

“Sakin bela çıkarayım deme. Bırak polis işini yapsın.” “James,” dedi Marilyn. “Bağırma.” Sanki başı ağrıyor-muş gibi elini şakaklarına götürdü ve gözlerini kapattı. Nath, annesinin yanağından süzülen koyu bir kan damlası görünce dehşete kapıldı. Ama hayır, sadece gözyaşıydı bu. Maskara bulaştığı için kararmış, yanağında kirli, gri bir iz bırakmıştı. Minicik yüreği şefkatle ezilen Hannah, annesinin elini tutmak için uzandı ama o, fark etmedi bile. Bir dakika sonra Hannah, sırtında kendi ellerini kavuşturarak tatmin oldu.

James anahtarlarını bulmak için elini cebine daldırdı. “Annenle kız kardeşini eve götürüyorum. Sakinleşince yürüyerek gelersin sen de.” Kelimeler ağzından dökülürken ir-

kildi. İçten içe o anda yapmak istediği tek şey Nath’i sakinleştirmek, omzuna teselli edici ve güçlü bir el koymak, böy-lesi bir günde onu kolları arasına alıp ona sarılmaktı. Ama halihazırda kendi başına ayakta durmak, dizlerinin bağı çözülüp yere yapışmamak için zaten var gücüyle mücadele ediyordu. Arkasına dönerek Hannah’nın kolundan tuttu. En azından Hannah her zaman ona ne söylenirse onu yapardı.

Nath karaağacın köklerinin dibine yığıldı ve arabaya doğru ilerleyen ailesini seyretti. Annesiyle babasının peşinden giden Hannah geriye doğru, üzgün bir bakış attı. Babası, Jack’in nasıl biri olduğunu bilmiyordu. Jack on bir yıldır, Nath’le birlikte ilkokula başladıklarından beri onların oturduğu sokağın ilerisinde oturuyordu ve Nath’in ailesinin gözünde herhangi bir komşu çocuğundan başka bir şey değildi. Köpeği ve ikinci el bir arabası olan şu cılız çocuktan o. Gerçi okulda herkes biliyordu. İki haftada bir farklı bir kız; her kızla aynı hikâyeye. Jack flört etmezdi. Akşam yemeğe gitmeler, çiçekler, selofan pakete sarılı çikolatalar falan yoktu. Sadece kızı arabayla Point’e ya da bir yerin otoparkına götürür ve koltuğunun arkasına bir battaniye seriverirdi. Bir-iki hafta sonra da aramayı keser ve önüne bakardı. Bakirelerin kızlığını bozmak konusundaki uzmanlığıyla tanınıyordu. Okuldaysa kızlar sanki özel bir kulübe katılmış gibi bununla gurur duyuyordu. Dolaplarının önünde toplaşıp kıkır kıkır gülüşerek birbirlerine o şehvetli anları fısıldıyorlardı. Çoğunlukla yalnız takıldığı, herkesin bildiği bir durumdu. Annesi haftada altı gün hastanede gece mesaisinde çalışıyordu. Okul kafe-

teryasında yemezdi. Dansa gitmezdi. Derste arka sırada oturur, arabayla gezdireceği bir sonraki kızı seçerdi. Bu bahar da Lydia’yı seçmişti.

Nath mezarlıkta birkaç saat oyalandı. Mezarlık çalışanlarının katlanır sandalyelerle çiçekleri toplamasını, çimenlerdeki kâğıt çöplerini ve mendilleri temizlemelerini seyretti. Jack’le ilgili hayatında o güne dek duyduğu ne varsa hepsini, her gerçeği, her dedikoduyu akıma getirmeye çalışıyordu. Bir zaman sonra gerçekle dedikodu birbirine karışmaya başladı ve nihayet eve gitmek için hazır olduğunda, öfkeden patlayacak hale gelmişti. Lydia’yı Jack’le birlikte hayal etmeye

çalışıyor, bir yandan da çaresizce o ikisini birlikte gözünün önüne getirmemek için çabalıyordu. Acaba Jack onu bir şekilde incitmiş olabilir miydi? Bilmiyordu. Tek bildiği, tüm olayın merkezinde Jack'in olduğuydu ve bunun sebebini bir şekilde öğreneceğine dair kendine söz verdi. Mezar kazıcılar küreklerini alıp açık mezara doğru yaklaşılmaya başlayınca Nath ayağa kalktı ve arkasını döndü.

Göl kıyısından geçip kendi sokaklarına doğru ilerlerken Jack'in evinin önünde bir polis aracı olduğunu gördü. **Hele şükür**, diye geçirdi içinden. Sinsi adımlarla eve doğru yaklaşarak pencerelerin altına eğildi. Sinekliğin arkasında kapı açıktı. Parmak uçlarında verandanın basamaklarından çıktı. Eskiymiş tahtalar gıcırdamasın diye kenarlarına basıyordu. Her adımda kendine, **burada bahsettikleri benim kız kardeşim**, diyordu. En üst basamağa gelince sinekliğe doğru eğildi. Antre dışında hiçbir yeri göremiyor ama oturma odasında

sanki bunu ikinci ya da üçüncü kez yapıyormuş gibi yavaşça, yüksek sesle durumu açıklayan Jack'in sesini duyabiliyordu.

“Sınıf atlayıp Fizik dersine başlamıştı. Annesi onun lise ikinci sınıflarla okumasını istiyordu.”

“Ama **sen** de o dersi alıyorsun. Sen son sınıf değil misin?” “Dedim ya,” dedi Jack, sabrı tükenmek üzereydi. “Baştan almak zorunda kaldım. Kalmıştım.”

Şimdi Dr. Wolff konuşuyordu: “Bu dönem oldukça yüksek bir not aldı. Ödevlerini doğru düzgün yaparsan dersi geçeceğini söylemişim, Jack.”

Dışarıdan onları dinleyen Nath gözlerini kırıştırdı. Jack ve yüksek not mu?

Sanki polis bir defter sayfası çevirmiş gibi bir hışırtı duyuldu. Ardından: “Lydia’yla nasıl bir ilişkiniz vardı?” diye soruldu. Kız kardeşinin adının polisin ağzından çıkan sesi öyle sert ve resmiydi ki, sanki bir etiketten öte bir şey değildi. Nath irkildi. Belli ki Jack de huzursuz olmuştu. Çünkü konuşurken sesinde daha önce duymadığı bir keskinlik vardı. “Arkadaştık. Hepsi bu.”

“Birkaç kişi okuldan sonra ikinizi birlikte arabanda gördüklerini söyledi.”

“Ona araba kullanmayı öğretiyordum.” Nath, o anda Jack'in yüzünü görebilmeyi isterdi. Yalan söylediğini bilmiyorlar mıydı? Oysa polis bu cevabı kabul etmiş gibiydi. “Lydia’yı en son ne zaman gördün?” diye sordu polis. “Pazartesi akşamüstü. Kaybolmadan önce.”

“Ne yapıyordunuz?”

“Arabamda takılıyor ve sigara içiyorduk.”

Polis bunu defterine not alırken bir sessizlik oldu. “Ve siz de o sırada hastanede miydiniz, Bayan Wolff?” “Doktor.”

Polis kibarca öksürdü. “Affedersiniz. Doktor Wolff. İşte miydiniz?”

“Genelde akşam mesailerinde çalışıyorum, pazar hariç her gün.”

“Lydia’nın pazartesi günü üzgün bir hali var mıydı?” Jack cevap vermeden önce bir duraksama daha. “Lydia her zaman üzgündü.”

Senin yüzünden, diye düşündü Nath. Boğazı o kadar daralmıştı ki, kelimeler dışarı çıkamıyordu. Kapının kenarları sanki sıcakta vaha görüyormuş gibi dalgalanıp flulaşmaya başladı. Kapının görüntüsü yeniden netleşinceye dek tınağım var gücüyle avucuna geçirdi.

“Ne için üzgündü?”

“Her şey için.” Jack’in sesi şimdi daha kısıktı, adeta iç geçirir gibiydi. “Dersleri yüzünden üzgündü. Ailesi yüzünden üzgündü. Ağabeyi üniversiteye gidecek diye üzgündü. Bir sürü şeye üzülmüyordu.” Ardından gerçekten bir iç çekti ve yeniden konuşmaya başladığında sesi aksi, her an patlamaya hazır gibiydi. “Ben nereden bileyim?”

Nath kapıdan uzaklaştı ve merdivenden sessizce aşağı indi. Daha fazlasını dinlemesine gerek yoktu. Evde, kimseyi görmek istemediği için, duyduklarını sindirmek üzere derhal odasına çekildi.

Zaten onu görececek kimse de yoktu evde. Nath karaağacın altında beynini yemekle meşgulken, ailesi de farklı yerlere dağılmıştı. Araba yolculuğu süresince Marilyn bir kez olsun Ja-mes’e bakmayıp ellerine odaklanmış, tırnak etlerini koparıp, çantasının koluyla oynamıştı. Eve girer girmez, Marilyn yatmak istediğini söyledi ve Hannah da tek kelime etmeden odasına kaçtı. James, bir süre yatak odasına Marilyn’in yanına gitmeyi düşündü. Ona sokulmak, onun ağırlığı ve sıcaklığıyla sarmalandığını, dünyadaki tüm kötülüklerden korunduğunu hissetmek için yoğun bir hasretle dolup taşıyordu. Ona sarılmak, onun da kendine sarıldığını hissetmek ve bedenlerinin birbirini teselli etmesine izin vermek istiyordu. Ama James’in kafasını kurcalayıp kemiren bir şey vardı ve sonunda anahtarlarını masasının üstünden geri aldı. Ofiste acilen halletmesi gereken bir şey vardı. Bir dakika daha bekleyemezdi.

Polis otopsinin bir kopyasını isteyip istemediğini sorduğunda onlara ofis adresini vermişti. Derken dün, posta kutusunda kalın bir zarf belirdi ve o an bir hata yapmış olduğuna karar verdi: O kâğıdı görmek falan istemiyordu, asla. Ama bir yandan da zarfı atmaya da varmıyordu eli. Böylece onu atmak yerine çalışma masasının en alt çekmesine kaldırıp ki-litlemişti. **Eğer gün gelir de fikrini değiştirirse, dosya orada olur**, diye düşündü. Gerçi böyle bir şeyin olacağını hiç sanmıyordu.

Öğle yemeği saatiydi. Ofis neredeyse boştu. Sadece kürsü sekreteri Myrna hâlâ masasında oturuyordu. Daktilosunun şeridini değiştirmekle meşguldü. Bütün ofis kapıları kapalıydı, buzlu camlar içeriye loşluk veriyordu. James çekmecenin kilidini açtı, derin bir nefes aldı ve parmağıyla zarfın ağzını yırttı.

Daha önce hayatında hiç otopsi raporu görmemişti. Bir sürü tablo ve şema görmeyi bekliyordu ama kâğıtta yazanlar bir öğretmeninin ilerleme raporu gibiydi: **Süje gelişkin, iyi beslenmiş, Uzakdoğulu kadın**. Rapor ona zaten bildiklerini söylüyordu: Saçlarının siyah, gözlerinin mavi olduğunu. Bir de bilemeyeceklerini söylüyordu: Başının çapı, her uzvunun uzunluğu, sol dizindeki yarım ay şeklindeki yara lekesi. Raporda kanında herhangi bir toksik madde bulunmadığı, herhangi bir darp ya da cinsel travma izine rastlanılmadığı, ancak olayın intihar, cinayet ya da kaza olup olmadığına henüz karar verilemediği yazıyordu. Ölüm sebebi “boğulma nedeniyle asfeksi”ydi.

Ardından büyük hevesle Şu satırlar başlıyordu: *Y-Őek-linde ensizyon yapılarak göğüs açıldı.*

James, kızının her organının rengini ve büyüklüğünü, beyninin ağırlığını öğrendi. Soluk borusunun beyaz köpükle dolduğunu, burun delikleri ve ağızının dantel mendille örtülmüş gibi köpükle kaplandığını öğrendi. Alveollerinin Şeker kadar ince bir kum tabakasıyla kaplı olduğunu. Havasız kalan akciğerlerinde koyu kırmızı ve sarı-gri lekeler olduğunu. Hamur gibi parmak basıldığında izi kaldığını. NeŐterle kesildiğinde içinden su çıktığını. Midesinde yosun parçacıkları ve batarken yuttuğu 170 gram göl suyunun bulunduğunu. Kalbinin sağ tarafının sanki uzun süre dayanmak için mücadele etmiş gibi şiŐtiğini, su içinde yüzüstü yüzdüğü için baş ve boyun derisinin omuzlarına kadar kızardığını. Suyun düşük ısısı yüzünden henüz çürümediğini ama parmak uçlarındaki derinin eldiven gibi soyulmaya başladığını.

Ofisteki klima çalışmaya başladı ve yerden serin bir hava yükseldi. Sanki ani, sonsuz bir üŐüme gelmiş gibi bütün vücudu birden titredi. Ayağıyla havalandırmayı kapattı ama ellerinin titremesi bir türlü geçmiyordu. Yumruklarını sıktı ve dişlerinin titremesine engel olmak için çenesini kapattı. Kucağındaki otopsi raporu canlıymış gibi sarsılıyordu.

Sevdikleri bir bedenin başına bunların geldiğini Marilyn'e anlattığını hayal dahi edemiyordu. Onun hiçbirini öğrenmesini istemiyordu. Konuyu polisin özetlediği Şekilde kestirip atmak en iyisiydi: Boğuldu. Akımın en derin köŐelerine kazınacak herhangi bir detaya gerek yoktu. Havalandırma kapanınca sessizlik bir balon gibi şiŐerek odayı ve ardından tüm kürsüyü doldurdu. Okuduklarının ağırlığı çöktü üzerine, oturduğu sandalyede ezildikçe ezildi. Çok ağırdı. Başını bile kaldıramıyordu.

“Profesör Lee?”

Louisa kapıda belirdi. Üstünde hâlâ sabahki cenazeye giydiği siyah elbise vardı.

“Ah,” dedi. “Özür dilerim. Şeyden sonra geleceğinizi sanmıyordum,” dedi ve sustu.

“Sorun değil.” James'in sesi eskimiş bir deri parçası gibi çatlıyordu.

Louisa kapıyı hafif aralık bırakarak içeri girdi. “İyi misiniz?” Kızarmış gözlerine, omuzlarının kamburuna, kucağındaki zarfa baktı. Ardından yanına geldi ve usulca, ellerindeki kâğıtları aldı. “Burada olmamalısınız,” dedi, kâğıtları masasına koyarken.

James başını iki yana salladı. Bir eliyle de raporu uzattı.

Louisa evrağa baktı, tereddüt etti.

“Oku,” dedi James ya da demeye çalıştı. Hiçbir ses çıkmadı ağızından ama ona Louisa yine de dediğini duymuş gibi geldi. Başını sallayarak masanın kenarına yaslandı ve başını kâğıtların üzerine eğdi. Okurken yüzündeki ifade değişmedi ama gitgide durgunlaŐtı, raporun sonuna geldiğinde kalktı ve James'in elini tuttu.

“Burada olmamalısınız,” dedi Louisa tekrar. Bu bir soru değildi. Bir eliyle de James'in ensesine dokundu. James gömleğinin üstünden onun sıcaklığını hissedebiliyordu. Ardından, “Neden bana

gelmiyorsunuz?” dedi. “Size öğlen yemeği hazırlarım.” James olur anlamında başını salladı.

Evi, kampüsten sadece altı blok ötede, üçüncü katta bir daireydi. Daire 3A’nın önünde Louisa bir anlığına tereddüt etti. Ardından kapının kilidini açtı ve içeri girdi. James’i doğrudan yatak odasına yönlendirdi.

Ona dair her şey farklıydı: Kol ve bacaklarının esnekliği, teninin dokusu, tadı bile farklıydı. Dilleri birbirine değdiğinde limon gibi, ekşi bir tat geldi ağzına. Gömleğinin düğmelerini açmak için üzerine eğilince saçları yüzüne kapandı. James ancak o zaman kapattı gözlerini. Uzun, sarsıntılı bir nefes verdi. Sonrasında Louisa hâlâ üstüneyken uyuyakaidi. Lydia **bulunduğundan** -kullanmaya dayanabildiği tek kelime buydu- beri gözüne giren o kısacık uykular hep huzursuzdu. Rüyalarında, Lydia’nın başına gelenleri ondan başka hatırlayan olmuyordu. Bir tek o, durumun farkındaydı ve sürekli olarak Marilyn’i, Nath’i, tanımadığı sürüyle insanı kızının öldüğüne ikna etmek zorunda kalıyordu. **Cesedini gördüm. Mavi gözlerinden biri yoktu.** Şimdiyse, Louisa’nın bedenine yapışmış halde, ter içinde yatarken günlerdir gözüne ilk defa rüyasız bir uyku girdi. Beyni o an için huzurlu bir karanlığa gömülmüştü.

Evdeki yatak odalarında Marilyn de zihninin karanlığa gömülmesini diliyor ama hiçbir şey olmuyordu. Saatlerdir uyuma çabası içinde yastık kılıfının üzerindeki çiçekleri sayıp duruyordu. Pamuklu kumaşın üzerine yayılan o kocaman kırmızı gelincikleri değil, arka plandaki mavi menekşeleri, divanın arkasında duran koro şarkıcılarını... Sürekli sayıyı şaşırıp bir an seksen dokuzdayken seksene geçiyor, kumaşın bir kıvrımını atlayıp hangilerini saydığını, hangilerini sayacağını karıştırıyordu. İki yüze geldiğinde uykunun imkânsız olduğunu anladı. Gözlerini kapalı tutamıyordu. Göz kırpmak bile huzurunu kaçırıyordu. Ne zaman kıpırdamadan yatmayı denese beyni kurulmuş robot gibi bir anda canlanıveriyordu. Üst katta Hannah’nın sesi çıkmıyor, alt katta Nath’den ses gelmiyordu. Sonunda, James şehrin bir başka ucunda derin bir uykuya dalarken, yataktan kalktı ve bunca zamandır akımda olan yere gitti: Lydia’nın odasına.

İçerisi hâlâ Lydia gibi kokuyordu. Sadece parfümündeki o pudramsı çiçekler ya da yastık kılıfına sinen şampuan kokusu veya belli belirsiz sigara dumanı -bir gün Marilyn’in şüpheli bir edayla kokuyu aldığındaki gibi, **Karen içiyor**, diye açıklamıştı Lydia. **Bütün giysilerime, kitaplarıma, her şeye sineyor-** kokmuyordu içerisi. Hayır, Marilyn derin bir nefes aldığında, bütün o yüzey katmanlarının altından Lydia’nın kendi kokusunu, teninin o tatlı-ekşi aromasını alabiliyordu. Saatlerce burada kalıp havayı içine çekebilir, bir yudum pahalı şarap gibi kokuyu damağına hapsedebilirdi. Onu içebilirdi.

Odanın içindeyken sanki bütün kemikleri zedelenmiş gibi yoğun bir acı işliyordu içine. Öte yandan güzel bir histi bu. Buradaki her şey ona Lydia’nın gelecekte olabileceği şeyleri hatırlatıyordu. Leonardo’nun Vitruvius Adamı’nın, elinde bir deney tüpü tutan Marie Curie’nin posterleri, yani çocukluğundan beri Lydia’ya verdiği bütün posterler, hâlâ gururla duvarda asılıydı. Hatta geçtikleri yaz, sırf üst sınıftan Fizik dersi alabilmek için yaz okulunda biyoloji kursuna bile gitmişti. Duvar panosunda onca yıllık fen fuarlarından kazanılan mavi kurdeleler, resimli bir periyodik tablo ve Marilyn’in on üçüncü yaş günü için özel olarak sipariş ettiği gerçek bir stetoskop asılıydı. Kitaplığı o kadar doluydu ki, kitapların bir kısmı da aralara sıkıştırılmıştı: Tersten, **Tibbin Kısa Tarihi**, diye okudu. **Rosalind Franklin ve DNA.** Marilyn’in yıllar içinde Lydia’ya ilham olması, neler başarabileceğini görmesi için hediye ettiği bütün kitaplar... Her yerde kızının yeteneğine ve azmine

dair bir kalıntı vardı. Şimdiden her şeyin üstünde incecik bir toz katmanı birikmeye başlamıştı. Marilyn odayı süpürüp temizlemeye geldiğinde Lydia uzunca bir müddet onu hep kovalamıştı. Kaleminin ucunu ders kitabına vurarak, “Meşgulüm, anne,” demişti. Marilyn de başını sallayıp kızının alnından öpmüş, sonra da çıkıp kapıyı arkasından kapatmıştı. Şimdi onu kovalayacak kimse yoktu ama Lydia’nm, halının üstünde tepetaklak duran çizmesine bakarken, kızını çizmeyi ayağından çıkarıp yere atarken hayal edebiliyordu.

Yaşananların cevabının bu odada bir yerlerde olduğundan emindi. Ve işte, kitaplığın en alt rafında, Lydia’nm yılla göre düzgünce sıralanmış günlüklerini gördü. Marilyn, Lydia’ya ilk günlüğünü beş yaşındayken Noel’de vermişti. Kapağı gül desenli, kenarları yaldızlıydı. Kilidi ataştan bile daha hafifti. Kızı paketini açmış, sanki ne için olduğunu anlamamış gibi defteri elinde birkaç kez çevirmiş ve kilidine dokunmuştu. Marilyn gülümseyerek, “Sırlarını yazman için,” demişti ve Lydia da bunun üzerine başını kaldırıp gülmüş, “Ama anne, benim hiç sırrım yok ki,” diye cevap vermişti.

Marilyn buna gülmüştü o zaman. Hem zaten bir kızın annesinden saklayabileceği ne gibi bir sim olabilirdi ki? Yine de her sene, Lydia’ya yeni bir günlük verdi. Şimdi aklına o üzeri çizilen telefon numaraları, Lydia’yı neredeyse hiç tanımadığını söyleyen kızların o uzun listesi geldi. Okuldaki erkek çocukları, her an karanlık gölgelerin içinden atılabilecek yabancı erkekleri düşündü. Tek parmağıyla son günlüğü çıkardı: 1977. **Bu günlük bana istediğim cevabı verir;** dedi içinden. Lydia’nm artık anlatamayacağı her şeyi anlatır. Kimle görüştüğünü... Neden yalan söylediğini... Neden göle gittiğini...

Günlüğün anahtarı kayıptı ama Marilyn kilidin içine bir kalem sokup dilini açmayı başardı. İlk sayfa 10 Nisan’la başlıyordu ve boştu. 2 Mayıs’a baktı. Lydia’nm kaybolduğu gece. Boştu. 1 Mayıs için de bir şey yoktu. Nisan da boştu, mart da. Bütün sayfalar boştu. 1976’nın günlüğünü çıkardı. 1975. 1974. Sayfalarca gözle görülür, katıksız bir sessizlik. Bütün günlükleri tek tek çıkarıp içine baktı, sonunda ilkinde geldi: 1966. Tek kelime bile yoktu. Kızının hayatından onca yıla dair en ufak bir iz, hiçbir açıklama yoktu.

Şehrin öteki kıyısında, James bulanık bir kafayla gözlerini açtı. Neredeyse akşam olmuş ve Louisa’nm dairesi loş bir karanlığa bürünmüştü. “Gitmem lazım,” dedi. Az önce yaptıklarının etkisiyle başı dönüyordu ve Louisa, çarşafa sarınıp onun giyinmesini seyretti. Louisa’nm gözü üzerindeyken James’in parmakları birbirine dolandı. Gömleğinin düğmelerini bir değil iki kere yanlış ilikledi ve sonunda düzeltmeyi başardığında bile yine de ona doğru gelmedi. Gömlek üstünde bir garip duruyor, koltukaltları sıkıyor ve göbeğini fişkırtıyordu. Böyle bir şeyden sonra nasıl veda edilirdi?

Sonunda çantasını eline alıp, “İyi geceler,” dedi. Louisa da sadece, “İyi geceler,” demekle yetindi. Sanki ofisten çıkıyormuş gibi. Sanki hiçbir şey olmamış gibi. Ancak arabada karnı guruldayınca Louisa’nm evinde yemek falan olmadığını, zaten başından beri de olmasını beklemediğini fark etti.

James farlarını açıp arabanın motorunu çalıştırıp bir günde ne kadar çok şey olduğuna şaşarken, oğlu da gitgide bastıran akşam karanlığında, odasının penceresinden Jack’in veranda ışıkları yeni yanan, polis aracının uzun zaman önce terk edip gittiği evine bakıyordu. Çatı katındaysa, Hannah yatağında kıvrılmış o günün detaylarını tek tek akıl süzgecinden geçirmekle meşguldü: Direksiyonu sımsıkı tutan babasının mafsallarında beliren beyaz noktacıklar, rahibin üst-dudağına yapışan çiy misali ter

damlacıkları, mezar çukurunun dibine değince tabuttan çıkan o yumuşak küt sesi... Odasının batıya bakan penceresinden gözetlediği ağabeyinin yavaşça Jack'in ön basamaklarından inen ve başı öne eğik halde evin yolunu tutan minik gövdesi. Annesinin açık yatak odası kapısından çıkan sorgulayıcı, silik gıcırta ve buna cevaben Lydia'nın kapanan oda kapısından çıkan kısık tık sesi. Annesi saatlerdir oradaydı. Hannah kollarım vücuduna sardı ve kendini sıktı. Annesini teselli ettiğini ve karşılığında annesinin de onu teselli ettiğini hayal etti.

En küçük kızının onu bu denli yakından, bu denli hasretle dinlediğinden habersiz olan Marilyn, gözlerini sildi ve günlükleri raftaki yerine geri kaldırıp kendine bir söz verdi. Lydia'ya ne olduğunu öğrenecekti. Bu olayın sorumlusu kim, bulacaktı. Neyin ters gittiğini öğrenecekti.

4

Dört

Marilyn, Lydia'ya ilk günlüğünü vermeden birkaç gün önce üniversitede yıllık Noel partisi düzenlenmişti. Marilyn gitmek istememişti. Bütün sonbaharı silik bir memnuniyetsizlikle mücadele ederek geçirmişti. Nath daha yeni ilkokula, Lydia da kreşe başlamıştı. Hannah ise daha hayatta bile değildi. Marilyn, evlendiğinden beri kendini ilk defa boşa kalmış hissediyordu. Yirmi dokuz yaşındaydı. Hâlâ genç, narin ve akıllıydı. Artık nihayet okula dönebilir ve mezun olabilirdi. Çocuklar doğmadan önce planladığı ne varsa, hepsini gerçekleştirebilirdi. Ama artık nasıl tez yazılır, nasıl not alınır, hatırlamıyordu. Bütün bunlar ona sanki rüyasında yaptığı silik, hayali işler gibi geliyordu. Yemek pişirilmesi gereki-yorken, Nath'in yatırılması lazımken, Lydia oyun oynamak isterken nasıl ders çalışabilirdi? Gazetedeki "Yardımcı aranıyor" ilanlarına baktı ama hepsi garson, muhasebeci ve editörler içindi. Bunların hiçbirinden anlamıyordu. Aklına

annesini, annesinin onun için istediği hayat, annesinin kendi adına sürmeyi umut ettiği hayat geldi: Bir koca, çocuklar ve ev. Yegâne görevi düzeni korumaktı. Marilyn de niyet etmeden bu hayata sahip olmuştu. Annesi onun için bundan daha başka bir şey istemeyezdi. Bu da Marilyn'i hiç de kutlama havasına sokan bir düşünce değildi.

Oysa James, Noel partisine gidip bir görünmeleri gerektiği konusunda ısrar etmişti. O bahar kadrolu olacaktı ve görüntü çok önemliydi. Dolay ısıya sokağın karşısında oturan Vivian Allen'dan Nath'le Lydia'ya bakmasını istediler. Marilyn şeftali rengi kokteyl elbisesini giyip incilerini taktı ve birlikte, krep kâğıtlarıyla donanmış spor salonuna gittiler. Kortun tam ortasına koca bir Noel ağacı yerleştirilmişti. Marilyn mecburi hoşbeş muhabbeti bittikten sonra eline bir bardak romlu panç alıp köşeye çekildi. Tom Lawson'la da orada tanıştı.

Tom ona bir dilim meyveli kek getirip kendini tanıttı. Kimya departmanında çalışan bir profesördü. Çift anadal yapan bir öğrencinin Birinci Dünya Savaşı'ndaki kimyasal savaşla ilgili hazırladığı tezin inceleme komitesinde James'le birlikte çalışmışlardı. Marilyn, kaçınılmaz sorular **-Peki sen ne işle ilgileniyorsun, Marilyn?**- karşısında gerilen bir insandı ama onun yerine karşılıklı daha iyi bir sohbete daldılar. Çocuklar kaç yaşındaydı? Bu seneki Noel ağacı ne kadar güzel olmuştu, vesaire... Adam ona üzerinde çalıştığı araştırmadan -pankreas ve yapay insülinle ilgili bir şeydi- bahsedince Marilyn sözünü kesip, araştırma asistanına ihtiyacı

olup olmadığını sordu. Adam elindeki pasta tabağının üstünden Marilyn'e bakakaldı. Bu görev için yeterli görünmediğinden korkan Marilyn hemen bir dizi açıklama yapmaya koyuldu: Radcliffe'te kimya lisansı yapmış ve tıp fakültesine devam etmeyi planlamıştı. Mezun olmamıştı -henüz- ama çocuklar artık biraz daha büyüdüğüne göre...

Aslında Tom Lawson'ı şaşırtan Marilyn'in talebinin tonuydu. Bir teklifin o fısıltılı, soluksuz özelliğine sahipti. Marilyn başını kaldırıp ona baktı ve gülümsedi. Derin gamzeleriyle etekleri zil çalan küçük bir kız çocuğuna benziyordu.

Elini adamın dirseğine koyarak, "Lütfen," dedi. "Tekrardan akademik bir çalışma içinde yer almayı gerçekten çok isterim."

Tom Lawson sıırıttı. "Sanırım biraz yardım etmek benim de işime gelir," dedi. "Tabii kocan için sakıncası yoksa. Belki yılbaşından sonra, dönem başında buluşup konuşabiliriz." Marilyn, "Evet," dedi. Evet, bu gerçekten harika olurdu.

James daha az heyecanlıydı. İnsanların ne diyeceğini biliyordu: ***Kendi yeterince para kazanamadı. Karısı işe girmek zorunda kaldı.*** Aradan onca yıl geçmişti ama hâlâ annesinin nasıl her sabah erkenden kalkıp üniformasını giyindiğini, bir kış nasıl işten eve dönüp de iki haftayı gripten yatakta geçirdiğini hatırlayabiliyordu. Ateşi öyle bir yükselmişti ki kaloriferi de kapatmak zorunda kaldıkları için babasıyla birlikte çift kat battaniyelerle yaşamışlardı. Geceleri annesinin o nasır tutmuş ellerini yumuşatmak için nasıl yağla masaj yaptığını, babasının nasıl utancından odayı terk ettiğini de hatırlıyordu. "Hayır," dedi Marilyn'e. "Kadrolu olunca, ihtiyacımız olan parayı kazanacağız." Marilyn'in elini tuttu ve parmaklarını açıp yumuşak avucunu öptü. "Lütfen bana bundan sonra bir daha işle ilgili kaygılanmayacağını söyle," dedi ve sonunda Marilyn pes etti. Ama Tom Lavvson'ın telefon numarasını atmadı.

Derken baharda, -kadrosu yeni gelen- James işte, çocuklar da okuldayken ve Marilyn de evde ikinci sepet çamaşırını katlamakla meşgulken, telefon çaldı. Virginia'daki St. Catherine Hastanesi'nden bir hemşire arıyordu. Annesi ölmüştü. Kalp krizi. 1 Nisan 1966'ydı ve Marilyn'in aklına ilk gelen şey suydı: Ne kadar berbat, ne kadar bayat bir şaka.

O sırada annesiyle konuşmayı sekiz sene olmuştu. Düğününden beri onca sene annesi bir kere bile yazmamıştı. Ne Nath'in ne de arkasından Lydia'nın doğumunda Marilyn annesine haber vermişti. Bir fotoğraf bile göndermemişti. Diyecek ne vardı ki? Annesinin o son gün evlilikleriyle ilgili söylediklerini James'le hiç konuşmamışlardı. ***Bu doğru değil.*** Annesinin sözlerini bir daha hatırlamak dahi istememişti. O yüzden akşam James eve gelince, "Annem öldü," dedi sadece. Sonra ocağa dönüp ekledi: "Bir de çimlerin biçilmesi lazım." James de durumu anladı. Konu konuşulmayacaktı. Akşam yemeğinde çocuklara anneannelerinin öldüğünü söylediğinde, Lydia başını yan yatırıp, "Üzgün müsün?" diye sordu.

Marilyn, kocasına baktı. "Evet," dedi. "Evet, üzgünüm."

Halledilmesi gereken işler vardı: İmzalanacak evraklar,

yapılması gereken cenaze hazırlıkları. Böylece Marilyn annesinin işlerini halletmek üzere çocukları

James'le evde bırakıp Virginia'ya gitti. Orayı *evi* olarak düşünmeyi bırakalı epey uzun zaman olmuştu. Ohio'da kilometrelerce ilerleyip ardından hızla Batı Virginia'dan geçerken beyninde kızının sorusu yankılanıyordu. Kesin bir cevap veremiyordu.

Üzgün müydü? Hepsinden öte şaşkındı. Annesinin evinin ona hâlâ bu kadar tanıdık gelmesine şaşırıdı. Sekiz seneden sonra bile hâlâ kapının kilidini açmak için anahtarı nasıl sallaması gerektiğini -aşağı ve sola doğru- hatırlıyordu. Hâlâ sinekliğin kendiliğinden kapanırken tısladığını hatırlıyordu. Antredeki ampul patlamış ve oturma odasındaki kaim perdeler kapatılmıştı ama o karanlığa rağmen içgüdüleriyle hareket ediyordu. Yıllar süren provalar ona koltuk ve divanın önünde duran pufun etrafından geçmesi için gereken dans adımlarını öğretmişti. Parmaklan ilk denemede abajurun düğmesini buldu. Kendi evi olsa ancak bu kadar tanırdı.

Işık yanınca, büyüdüğü o adi mobilyaları gördü karşısında. Leylak duvar kâğıtlan bile hâlâ aynıydı. Çocukluğundaki büfe hâlâ annesinin bebekleriyle doluydu. Bebeklerin o hiç kapanmayan gözleri hâlâ Marilyn'in ensesindeki tüyleri diken diken ediyordu. Şömine üstünde hâlâ aynı çocukluk fotoğrafları duruyordu. Hepsi kaldırıp atması gereken şeylerdi. Üzgün müydü? Hayır, bütün gün direksiyon salladığı için yorgundu sadece. Ertesi sabah cenaze levazımatçısı, "Çoğuna göre bu, duygusal anlamda çok zor bir görevdir," dedi ona. Evleri satılığa çıkarmak üzere hazır hale getirmekte

uzmanlaşmış bir temizlik firmasının telefonunu verdi. *Mezar hırsızları*, diye düşündü Marilyn. Ölülerin evlerini temizleyip bütün o hayatları çöp kutularına doldurmak ve onları kaldırma yığmak... Ne iş ama!

"Teşekkürler," dedi Marilyn başım dik tutup. "Kendim halletmeyi yeğlerim."

Fakat annesinin eşyalannı ayıklamaya başlayınca, saklamak istediğ hiçbir şey bulamadı. Annesinin altın alyansı, on iki kişilik porselen takımı, Marilyn'in babasının verdiği inci bilezik: Kadersiz bir düğün gününden kalma hatıralardı. Ağırbaşlı kazak takımları, kalem etekleri, eldivenler, kutularda saklanan şapkalar: Marilyn'in oldum olası acıdığı bastırılmış bir varoluşa dair kalıntılar... Annesi bebek koleksiyonuna bayılırdı ama bebeklerin yüzü tebeşir kadar boş, at kılından peruklar altına yerleştirilmiş beyaz porselen birer maskeden ibaretti. Buz gibi bakışlı minik yabancılar. Marilyn, annesiyle birlikte bir fotoğrafını bulmak için albümleri karıştırdı ama bir tane bile bulamadı. Hep Marilyn'in fotoğrafları vardı. Saçları iki yandan toplanmış yuvaya giden Marilyn, ön dişi eksik üçüncü sınıfa giden Marilyn, kafasında kâğıttan bir taç takılı okul partisine giden Marilyn. Çok değerli bir Kodachrome içinde, bir Noel ağacı önünde duran liseli Marilyn. Marilyn'e ayrılmış üç fotoğraf albümü vardı ve annesinin tek bir fotoğrafı bile yoktu. Sanki annesi hiç var olmamıştı.

Üzgün müydü? Annesi kayıplara karışmışken onu özlemesi nasıl mümkün olabilirdi?

Derken mutfakta annesinin Betty Crocker yemek kitabını buldu. Kitabın sırtı yırtılmış ve iki kere, seloteyle tamir edilmişti. Kurabiye bölümünün ilk sayfasında, giriş kısmının altına kalın bir çizgi çekilmişti. Kendi de üniversitedeyken önemli bir şeyi işaretlemek için böyle yapardı. Tarif değildi bu. Paragrafta, *Kurabiye kavanozunda daima kurabiye olacak.*, yazıyordu. *Sıcak bir yuvanın bundan daha mutlu bir sembolü olabilir mi?* O kadar. Annesi nedense bunun altını çizme gereği duymuştu. Marilyn tezgâhta duran inek şekilli kavanoza baktı ve dibini hayal etmeye çalıştı. Düşündükçe o kavanozun dibini gördüğünden daha çok şüphe ediyordu.

Başka kalem izleri bulmak için kitabın sayfalarını karıştırdı. “Turtalar” bölümünde bir tane daha vardı: ***Bir erkeği hoşnut etmek istiyorsanız, bir turta yapın. Ama turtanızın mükemmel olduğundan emin olun. Evine gelip de bir balkabağı turtası ya da kremalı turta yememiş olan adama acırım.*** “Temel Yumurta” bölümünde de: ***Evleneceğiniz erkek, yumurtayı nasıl sevdiğini bilecektir. Ve büyük ihtimalle bu konuda arıza çıkaracaktır. Onun için bir yumurtayı altı farklı şekilde terbiye etmesini bilmek iyi bir eşin vazifesidir,*** yazıyordu. Annesini, kalemin ucunu ağzına götürüp ardından bu bölümü unutmamak için dikkatlice altını çizerken hayal etti.

Evinizdeki yaşamın kalitesine katkıda bulunan bir salatayla ne kadar yetenekli olduğunuzu keşfedeceksiniz.

Ekmek yapmak kadar kendinizle gurur duymanızı sağlayan bir şey var mı?

Betty'nin turşuları! Aunt Alice'in konserve şeftalileri! Mary> 'nin naneli şerbeti! Size bu dünyada rafınızda dizili

duran parlak kavanoz ve camlardan daha derin bir memnuniyet duygusu yaşatan başka bir şey var mı?

Marilyn, Betty Crocker'ın yemek kitabının arkasındaki portresine baktı. Şakaklarındaki uçuk gri çizgilere, kaşının çizdiği yaydan ötürü geri sekmiş gibi alnından yukarı doğru kıvrılan saçma baktı. Bir an, kadını annesine benzetti. ***Size daha derin bir memnuniyet duygusu yaşatan başka bir şey var mı?*** Annesi kesin, ***hayır, yok, yok,*** derdi. Keskin, acıklı bir acıma duygusuyla annesini hatırladı. Vanilya kokuları içinde altından bir hayat hayal edip de bu ufacık, kasvetli evde, bu ufacık, kasvetli ve boş hayatta sinek gibi yapayalnız mahsur kalan, kızı tarafından terk edilen, kalemle altı çizilmiş hayaller dışında geride varlığına dair hiçbir iz bırakmayan kadını düşündü. Üzgün müydü? Kızgındı. Annesinin hayatının bu kadar küçük olmasına sinirleniyordu. ***Bu,*** diye geçirdi içinden öfkeyle kitabın kapağına dokunarak. ***Onunla ilgili hatırlamam gereken tek şey bu. Saklamak istediğim tek şey bu.***

Ertesi sabah, cenaze levazımatçısının önerdiği temizlik şirketini aradı. Kapıya gelen iki adam hademe gibi mavi üniforma giymişti. Tertemiz ve centilmenlerdi. Anlayışla ona baktılar ama “kaybıyla” ilgili hiçbir şey demediler. Bir nakliyecinin el çabukluğuyla bebekleri, tabakları ve elbiseleri karton kutulara doldurdular. Eşyaları muşambalara sarıp bir kamyonun arkasına attılar. Marilyn, kucağında yemek kitabı, bu eşyaları nereye götüreceklerini merak etti. Şilteler, fotoğraflar, boşalan raflar... Nereye gidecekti? Öldükleri zaman

insanların, her şeyin gittiği yere. Hayatından dışarı ve uzağa...

Akşam yemeği saati geldiğinde adamlar bütün evi boşaltmıştı. Biri şapkasını eğerek Marilyn'e selam verdi, öteki kibarca başını salladı. Sonra da evden çıktılar ve dışarıdan, çalışan motorun sesi geldi. Marilyn kolunun altına sıkıştırdığı yemek kitabıyla birlikte odadan odaya gezip adamların unuttuğu bir şey var mı diye kontrol ediyordu ama ikisi de son derece titiz çalışmıştı. Duvardaki resimler söküldükten sonra eski odasını tanımakta zorlandı. Orada geçirdiği zamana ait tek kalıntılar, duvarlardaki çivi delikleriydi, ki onlar da nereye bakacağınızı bilmediğiniz sürece görünmezlerdi. Herhangi birinin evi olabilirdi burası. Açık perdelerden bakınca, alacakaranlık dışında hiçbir şey

görünmüyordu. Tavan lambasının aydınlığında yüzü belli belirsiz cama yansıyor. Dışarı çıkarken, sandalye ayaklarının hayalet izleriyle nokta nokta olmuş halinin olduğu oturma odasında durdu ve şimdi çıplak duvarın ortasında tertemiz uzanan şömüne rafını inceledi.

Çevre yoluna çıkıp Ohio'ya ve evine doğru yol alırken, akıma sürekli o boş odalar gelip duruyordu. Huzursuzca yutkunarak o görüntüleri kafasından atmaya çalıştı ve iyice gaza bastı.

Charlottesville dışında camlar yağmur damlalarıyla kaplanmaya başladı. Batı Virginia'nın yarısını geçtiğinde yağmur artık iyice şiddetlenmiş, ön camdan dışarı görünmez olmuştu. Marilyn yol kenarına çekerek motoru kapattı. Tam çalıştıkları sırada yan yolda duran silecekler, camın üzerindeki iki yarık gibi görünüyordu. Saat sabahın birini geçmişti

ve yolda kimse yoktu. Ne ufukta arka lamba ne de dikiz aynasında ön far... Sadece iki taraftan uzayıp giden çiftlik arazileri... Kendi farlarını da kapatıp başını koltuğa yasladı. Sanki bütün vücudu ağlıyormuş gibi o yağmur nasıl güzel gelirdi şimdi.

Yine o boş ev geldi aklına. Bir ikinci el dükkânını ya da çöplüğü boylayacak olan bir ömürlük eşyaları düşündü. Annesinin giysilerini bir yabancıya, alyansını bir yabancıya parmağında hayal etti. Sadece yanındaki koltukta duran yemek kitabı kurtulmayı başarmıştı. Marilyn, saklamaya değer bir tek o vardı, diye hatırlattı kendine. Evde annesine dair bir iz rastlayabildiği tek şeydi o.

İşte o an sanki biri yüksek sesle söylemiş gibi dank etti beynine: Annesi ölmüştü ve en nihayetinde onunla ilgili hatırlamaya değer tek şey, pişirdiği yemekler olmuştu. Marilyn huzursuzluğa kapılarak kendi hayatını düşündü. Kahvaltı hazırlamakla, yemek sofrası kurmakla, kesekâğıtlarını öğlen yemekleriyle doldurmakla geçen saatlerini düşündü. Ekmeğe fıstık ezmesi sürmek için bu kadar çok vakit harcamak nasıl mümkün olabilirdi? Yumurta pişirmek nasıl bu kadar çok saat sürebilirdi? James için kırılmış. Nath için haşlanmış. Lydia için de çırpılmış. ***Bir yumurtayı altı farklı şekilde terbiye etmesini bilmek iyi bir eşin vazifesidir.*** Üzgün müydü? Evet. Üzgündü. Yumurtalar için. Her şey için.

Arabanın kapısını açıp asfalta çıktı.

Arabanın dışında sağır edici bir gürültü vardı: Milyonlarca teneke çatıyı döven milyon tane bilye, frekansı şaşmış

milyon tane radyo cızırtısı. Kapıyı kapattığında sırılsıklam kalmıştı. Saçını kaldırdı ve başını öne eğip yağmurun altta kalan saçlarını da ıslatmasına izin verdi. Çıplak teninden damlalar süzüldü. Arabanın serin kaportasına yaslandı ve kollarını iki yana açarak yağmurun onu delik deşik etmesine izin verdi.

Asla, diye söz verdi kendine. ***Benim sonum asla böyle olmayacak.***

Başının altından çeliği döven suyun sesini duyabiliyordu. Şimdi yağmurun sesi minicik alkış sesleri gibiydi. Sanki milyonlar el çırpıyordu. Ağzım açtı, yağmur dudaklarının arasına düştü. Gözlerini açtı ve direkt yağın yağmura bakmayı denedi.

Araba girince bluzunu, eteğini, çoraplarını ve ayakkabılarını çıkardı. Yolcu koltuğunun en uzak ucunda duran yemek kitabıyla birlikte kasvetli, küçük bir öbek meydana getirdiler. Erimiş bir top dondurmaya benziyorlardı. Yağmur yavaşladı. Arabayı yeniden çalıştırdığında çıplak ayağının altındaki gaz pedalı kazık gibiydi. Dikiz aynasında bir yansımasını gördü ve kendini bu denli çıplak ve kırılğan gördüğü için utanacağına, teninin sutyeninin beyazıyla tezat oluşturan o soluk ışıltısına hayran kaldı.

Asla, dedi içinden tekrar. ***Sonum asla öyle olmayacak.***

Karanlıkta, eve doğru sürdü arabayı. Saçları adeta ağlıyor, sırtından aşağı ip gibi incecik sular süzülüyordu.

James yumurta pişirmesini bilmiyordu. Her sabah ço-

cuklara kahvaltı niyetine mısır gevreği yedirdi ve okula da yemek sırası için ceplerine otuz cent koyup gönderdi. TV yemeğinin folyosunu eliyle mıncıklayan Nath her akşam, “Annem ne zaman gelecek?” diye soruyordu. “Yakında,” diyordu James. Marilyn, annesinin evinin telefonunu bırakmamıştı. Hem zaten o hat yakında kesilecekti. “Bugün yarın gelir. Acaba bu hafta sonu ne yapsak?”

Yaptıkları şey, kurbağalama yüzmeyi öğrenmek için belediye havuzuna gitmek oldu. Lydia daha ***yüzme*** öğrenmediği için James o akşamüstü için onu sokağın karşısında oturan Bayan Ailen’a bıraktı. Bütün hafta boyunca baba-oğul birlikte geçirecekleri zamanı iple çekmişti. Hatta ona yüzmeyi nasıl öğreteceğinin planını bile yapmıştı: ***Kollarını suyun altında tut. Bacaklarım dışa doğru çırp. Böyle.*** James lisedeyken yüzücü olmasına rağmen asla ödül kazanmamış, diğerleri kutlama yapmak için birinin arabasına doluşup hamburger yemeye ya da milkshake falan içmeye giderken, o hep evine dönmüştü. Artık Nath’in de yüzmeye yatkın olduğundan şüphe ediyordu. Kısa boyluydu ama atik ve güçlüydü. Geçen seneki yüzme dersinde, yüzükoyun ve kelebek yüzme dalında birinci olmuştu. Daha şimdiden bütün havuza boydan boya dalarak yüzebiliyordu. James, Nath’in liseye gelince takımın yıldızı olacağını hayal ediyordu. Bütün ödülleri o toplayacaktı. Takımın sözcüsü o olacaktı. Toplantılardan sonra herkesi yemeğe o götürecekti. Ya da 1970’lerin sonunda adet neyse, yapan o olacaktı.

O akşamüstü havuza geldiklerinde, havuzun sığ tarafı

Marco Polo oynayan çocuklarla doluydu. Derin taraftaysa bir grup ihtiyar adam kulaç atıyordu. Henüz kurbağalama yüzme çalışacak yer yoktu. James, oğlunu dürttü. “Hadi git sen de havuz boşalana kadar diğerleriyle oyna.”

“Mecbur muyum?” diye sodu Nath, havlusunun kenarını kurcalayarak. Aralarında tanıdığı tek çocuk, o sırada sokaklarına taşınalı bir ay geçmiş olan Jack’ti. Nath henüz ondan nefret etmeye başlamasa da, ikisinin asla arkadaş olamayacağını çoktan sezmişti. Yedi yaşındaki Jack uzun boylu, cılız bir çocuktü. Çilliydi, cesur ve korkusuzdu. Ortamdaki hassasiyetin farkında olmayan James, birden oğlunun bu utangaçlığından, çekingenliğinden tiksindi. Hayalinde canlandığı o kendinden emin genç adam bir anda ufalarak tedirgin, minicik bir çocuğa dönüşüverdi. Cılız, minik, göğsü artık tamamen içe bükülecek kadar kambur... Ve her ne kadar kendi bunu asla itiraf etmeyecek de olsa,

bacaklarını çarpıtmış bir ayağıyla öteki ayağının parmaklarıyla oynayan Nath, James'e onun yaşındaki halini hatırlatıyordu.

“Buraya yüzmeye geldik,” dedi James. “Sırf sen kurbağalama yüzmeyi öğrenesin diye şu anda Bayan Ailen kız kardeşine bakıcılık yapıyor, Nathan. Kimsenin vaktini boşa harcama.” Oğlunun elinden havluyu aldı ve onu suya doğru götürüp havuza girene kadar başında dikildi. Sonra havuz kenarındaki boş banklardan birine oturup yere atılan terliklerle deniz gözlüklerini ayağıyla itekledi. Böylesi onun için daha iyiydi. Arkadaş edinmeyi öğrenmesi gerekti.

Nath başını suyun üzerinde tutmak için parmak uçlarında zıplayarak o sırada diğer çocuklar tarafından ebe seçilen kızın etrafından dolaştı. James'in Jack'i tanınması birkaç dakika sürdü ve tanıyınca da yüreği hayranlıkla cız etti. Jack iyi bir yüzücüydü. Su içinde diğerlerinin etrafından dolaşırken küstah ve kendinden emindi. Parıl parıl, nefes nefeseydi. James buraya yürüyerek geldiğinde karar verdi. Vivian Ailen bütün bahar boyunca Janet Wolff hakkında fısır fısır konuşup durmuş, kendi hastanede çalışırken Jack'i nasıl evde yalnız bıraktığından bahsetmişti. **Belki eve dönerken onu da götürürüz**, diye düşündü. **Annesinin mesaisi bitene kadar bizde kalıp oyun oynayabilir.** Nath'e iyi bir arkadaş, onun için iyi bir örnek olabilirdi. Nath ve Jack'in ayrılmaz ikili olduğunu hayal etti birden. Evin arka bahçesine tekerlekten salıncak yapar, mahallede bisikletle dolaşırlardı. Kendi okula giderken, arkadaşlarını evine çağırma utanırdı çünkü yemek sırasında çalışan annesini, koridoru paspaslayan babasını tanımlarından korkardı. Hem zaten yaşadıkları evin bahçesi de yoktu. Belki korsancılık da oynardı çocuklar. Jack kaptan, Nath de yaveri olur. Şerif ve yardımcısı. Batman ve Robin.

James sonunda tekrar havuza odaklandığında ebe, Nath olmuştu. Ama bir terslik vardı. Diğer çocuklar yüzerek uzaklaştılar. Sessizce kıkırdayarak sudan çıkıp, havuzun fayans kaplı kenarında durdular. Gözleri kapalı haldeki Nath tek başına havuzun ortasında süzülüyor, ufak daireler çizerek oradan oraya yüzüyor, eliyle suyu yokluyordu. James oğlunun sesini duyabiliyordu: **Marco. Marco.**

Polo, diye seslendi diğerleri. Suyun sığ tarafına doğru

gelerek elleriyle su fişkırttılar ve Nath sesi takip ederek havuzun bir ucundan öteki tarafına gitti. **Marco. Marco.** Artık sesinde yalvaran bir ton vardı.

James kendine, **şahsi bir şey değildir**, dedi. Kim bilir kaç saattir oynuyorlardı, büyük ihtimalle sıkılmışlardı sadece. Dalga geçiyorlardı. Nath Te bir alakası yoktu yani.

Derken on-on bir yaşlarında bir kız, “Çançinçon Çin'i bulamıyor!” diye bağırdı ve diğer çocuklar kahkahalarla gülmeye başladılar. James'in midesine resmen taş oturdu. Havuzdaysa, Nath kollarını suyun üzerinde iki yana açmış halde birden durdu. Nasıl devam edeceğinden emin değildi. Bir elini sessizce açıp kapattı.

Tribünden onları seyreden babası da emin değildi. Acaba çocukların tekrar havuza girmesini sağlayabilir miydi? Ama bir şey derse bu sefer de direkt dikkatleri üzerine çekecekti. Oğluna seslenebilirdi. **Eve gitme vakti geldi**, derdi. Sonra Nath de gözlerini açar ve etrafında sudan başka hiçbir şey olmadığını görürdü. Klor kokusu James'in burun deliklerine batmaya başladı. Derken, havuzun en uzak ucundan sessizce suya giren birinin flu gölgesini gördü. Gölge, Nath'e doğru yüzdü

ve bir anda suyun yüzeyinde kumral bir kafa göründü: Jack.

“Polo!” diye bağırdı. Ses fayans duvarlarda yankılandı: **Polo. Polo. Polo.** Ani bir rahatlama hissiyle sersemleyen Nath öne doğru atıldı ve Jack olduğu yerde yüzüp kıpırdamadan, Nath onu omzundan yakalayana kadar bekledi. James bir an oğlunun yüzünde katıksız bir mutluluk ifadesi gördü. Az önce yaşadığı o derin hayal kırıklığının bütün karanlığı bir anda silindi.

Derken Nath gözlerini açtı ve o aydınlık ifade yok oldu. Diğer çocukların havuz başında toplanıp kahkahalarla güldüğünü, önünde duran Jack dışında havuzun boş olduğunu gördü. Jack, Nath’e dönerek sırıttı. Nath için bu bir alaydı: **Bu da sana kapak olsun.** Eliyle Jack’i itti ve suya daldı. Havuz kenarında yeniden yüzeye çıktığındaysa hiç oyalanmadan direkt kendini dışarı attı. Silkelendi bile. Hatta gözlerindeki suyu bile silmeden, başından aşağı sular süzülerek kapının yolunu tuttu ve bu yüzden, James oğlunun ağlayıp ağlamadığını anlayamadı.

Soyunma odasında, Nath ağzını bile açmadı. Ne giysilerini ne de ayakkabısını giydi. James üçüncü defa ona pantolonunu uzatınca, Nath dolaba öyle bir tekme attı ki dolabın kapısı göçtü. James omzunun üzerinden arkasına baktığında Jack’in havuzun oradaki kapıdan onları gözetlediğini gördü. James bir an Jack acaba bir şey mi söyleyecek, yoksa özür mü dileyecek, merak etti ama çocuk sessizce olduğu yerde kalıp onları seyretti. Jack’i görmeyen Nath koşar adım lobiye yürüdü ve James de eşyalarını toplayıp kapıyı çarparak peşinden gitti.

Bir yanı oğlunu kucaklamak, onu anladığını söylemek istiyordu. Aradan otuz sene geçmesine rağmen Lloyd’daki beden derslerini hâlâ hatırlıyordu. Bir keresinde tişörtüne dolanmış ve nihayet başını kurtardığında bankın üstünde duran pantolonunun yok olduğunu görmüştü. Herkes çoktan giyinmiş beden üniformalarını dolaplarına kaldırmakla ya da ayakkabılarını bağlamakla meşguldü. James sırt çantasıyla çıplak kalçasını kapatmaya çalışarak parmak uçlarında spor salonuna dönmüş ve Beden Öğretmeni Bay Childs’ı bulmaya çalışmıştı. On dakikalık arama ve Bay Childs’in Önünde donla durma rezilliğinin sonunda pantolonu bir lavabonun altından çıkmıştı. Paçalanndan su borusuna bağlamışlardı ve pantolonun her yeri toz içinde kalmıştı. Bay Childs, “Muhtemelen bir başkasının eşyasıyla karışmıştır,” demişti. “Hadi acele et de dersine git, Lee. Çok ağırsın.” James bunun bir kaza olmadığını biliyordu. O olaydan sonra kendine bir sistem geliştirdi: Önce pantolonunu giyecekti, sonra gömleğini. Bu olayı kimseye anlatmamıştı ama hatırası bir kere kazınmıştı beynine.

O yüzden de bir yanı, Nath’e hissettiklerini anladığını söylemek istiyordu. Alay edilmek nasıldır, bulunduğu ortama asla uyum sağlayamamak nasıl bir histir, bunları bildiğini söylemek istiyordu. Fakat öteki yanı da oğlunu sarsmak, onu tokatlamak istiyordu. Onu farklı bir şekle sokmak... İlerleyen zamanlarda, Nath’in futbol için fazla cılız, basket takımı için fazla kısa, beyzbol takımı için fazla sakar olduğu ve kitap okuyup atlas karıştırmayı, teleskopla gökyüzünü seyretmeyi arkadaş edinmeye tercih ettiği anlaşılınca, James yine havuzda geçirdikleri bu günü, oğlunun ona yaşattığı ilk hayal kırıklığını, baba olarak kurduğu hayallerdeki bu ilk ve en acı darbeyi hatırlayacaktı.

Gerçi o akşamüstü Nath’in koşarak odasına çıkıp arka-

sıuuhm kapıyı çarpmasına izin verdi. Yemek vakli gelip de bılîes’ini vermek için kapısını çaldığında. Naili cevap vermedi. James aşağıda I.ydia'nın kollukla ona sokulup ‘The Jaekie (ileasonı Slıovv’11 seyrelmesine izin verdi. Oğlunu İçsellı etmek için ne diyebilirdi ki? / **fer şey yoluna girecek** mi?

Yalan söylemek gelmiyordu içinden. Kn iyisi her şeyi unutmaktı. Marilyn pazar sabahı erken saatte eve döndüğünde Nath şuralını asmış, sessizce kahvaltı masasında oturuyordu ve James de sadece elini sallayıp, “Dün havuzdaki çocuklar ona şaka yaptı ila... espri kaldırmayı öğrenmesi lazım,” dedi.

Nath öfkeden çıldırıp ateş püsküren gözlerle babasına baktı. Fakat bunu ne atladığı an **Çançinço/i Çin’i bulamıyor!** yüzünden içi kan ağlıyan James ne de önlerine kâseyle mısır gevreği kutusunu yerleştirmekle meşgul olan annesi fark etti. Bardağı taşıran bu son damlayla Nath nihayet sessizliğini bozdu. “Ben **haşlanmış yumurta** istiyorum,” diye tutturdu. Bunun üstüne Marilyn herkesi şaşkına çeviren bir hareket yapıp gözyaşlarına boğuldu ve sonunda herkes sakinleşip çıtını çıkarmadan mısır gevreklerini yedi.

Ancak annelerinde değişen bir şeyler olduğu bütün ailenin dikkatini çekmişti. Günün geri kalanında suratı hep asık ve asabiydi. Akşam yemekte herkes fırında ısıtıp durdukları onca Swanson yemeğinden sonra şöyle kızarmış tavuk, köfte ya da güveç gibi gerçek bir et yemeği beklerken Marilyn önlerine hazır tavuklu erişteyle, hazır makarna çıkarıp koydu.

Frtesi sabah çocuklar okula gittikten sonra Marilyn, şifoniyerin çekmesinde duran kâğıt parçasını çıkardı. Tom

108

Lawson’ın açık mavi defter çizgisinin üzerinde simsiyah parlayan telefon numarası hâlâ yerinde duruyordu.

Adam telefonu açınca, “Tom?” dedi. “Doktor Lawson. Benim, Marilyn Lee.” Adamdan yanıt gelmeyince, “James Lee’nin eşi,” diye ekledi. “Noel partisinde tanışmıştık. Belki sizin laboratuvarınızda çalışırım diye konuşmuştuk ”

Bir duraksama. Ardından Marilyn’i şaşırtan bir kahkaha. “Aylar önce bir lisans öğrencisi aldım işe,” dedi Tom Law-son. “Bu konuda gerçekten ciddi olduğumu bilmiyordum. Çoluk çocuk, kocan falan..”

Marilyn cevap verme zahmetine bile girmeden telefonu kapattı. Uzunca bir süre mutfaktaki telefonun başında durup pencereden dışarıyı seyretti. Dışarısı artık bahar gibi değildi. Rüzgâr sertleşip kurulaşmış, ılık havaya kanan nergisler başlarını toprağa eğmişti. Bütün bahçe perişan halde yere yığılmış nergislerle kaplıydı. Kiminin sapı kırılmış, kiminin sarı taç yaprakları çürümüştü. Marilyn masayı sildi ve Tom Law-son’ın sesindeki o alaycı tonu unutmak için önüne bir tane bulmaca çekti. Gazetenin kâğıdı nemli tahtaya yapıştı ve daha ilk harfini yazar yazmaz kalem, kâğıdı yırtarak masanın üstünde mavi bir “A” bıraktı.

Askıdan arabanın anahtarını aldı ve antredeki masada duran çantasını omzuna attı. Önce kendine biraz kafasını dağıtmaya gideceğini söyledi. Serin havaya rağmen camını sonuna kadar açtı. Gölün etrafında ikinci turunu atarken rüzgâr sinsice saçlarının arasından sürünerek ensesine kadar nüfuz etti. **Çoluk çocuk, kocan falan...** Düşünmeden bütün Midd-lewood’u dolaştı. Kampüsü, marketi ve paten pistini geçti. Ancak kendini hastanenin otoparkına saparken bulunca başından beri gelmek istediği yerin burası olduğunu fark etti.

Marilyn içeri girip bekleme odasının köşesine çekildi. Biri odanın her yerini, duvarlarını, tavanını, kapıları soluk, dingin bir maviye boyamıştı. Beyaz şapkalı, beyaz etekli hemşireler bulut gibi odanın içinde süzülüyor, ellerinde in-sülin şırıngaları, ilaç şişeleri, gazlı bezler taşıyorlardı. Gönüllü hastane çalışanları yemek tepsiyle oradan oraya koşturuyordu. Ve doktorlar: Bütün o koşuşturmanın arasından gökyüzünü yarıp giden jetler gibi telaşsızca yürüyüp geçiyorlardı. Ne zaman bir doktor görünse, başlar hemen ona dönüyordu. Tedirgin kocalar, isterik anneler, çekingen kızlar doktor yaklaşıncaya hemen ayaklanıyordu. Marilyn hepsinin erkek olduğunu fark etti: Dr. Kenger. Dr. Gordon. Dr. McLe-nahan. Dr. Stone. Onlardan biri olabileceğini de nereden çıkarmıştı acaba? Bu ona bir kaplana dönüşmek kadar imkânsız geliyordu.

Ardından, acil servis odasının çift kanatlı kapısından saçlarını başının arkasında kibar bir topuz yapmış esmer, narin bir figür çıktı. Marilyn bir an onun kim olduğunu anlayamadı. Hemşirenin teki masadan bir tane dosya alıp, "Doktor Wolff," diye seslendi ve Doktor Wolff, topuklarıyla mineflo zemini döverek dosyayı almak için ona doğru ilerledi. Marilyn bir ay önce taşındıklarından beri Janet WolfFu taş çatlasın bir ya da iki kere görmüştü ama onu yine de tanıyamazdı. Janet WolfFun hastanede çalıştığını duymuştu.

Vivian Ailen bahçe çitlerinin üzerinden uzanıp fısır fısır kadının geç mesailerinden, başında kimse olmadığı için azıp duran oğlundan bahseder dururdu. Ama onun hayalinde canlandırdığı bir sekterer ya da hemşireydi. Kendisiyle aşağı yukarı aynı yaştaki, siyah pantolonunun içinde upuzun duran, beyaz önlüğü narin bedeninden dökülen bu zarif kadın değildi. Bu **Doktor Wolff**ın boynundan parlak gümüş kolye gibi steteskopu sallanıyordu. Uzman ellerle bir işçi kadının moraran bileğini yokladı ve ardından net, kendinden emin bir sesle, "Doktor Gordon, hastanızla ilgili sizinle bir dakika görüşebilir miyim, lütfen?" diye seslendi. Ve Doktor Gordon elindeki dosyayı bırakıp yanına geldi.

Hayal etmiyordu bunları. Herkesin ağzından mantra gibi aynı söz çıkıyordu. Dr. Wolff. Dr. Wolff. Dr. Wolff. Elllerinde penisilin şişesi taşıyan hemşireler: "Doktor Wolff, hemen bir soru sorsam..." Yanından geçen gönüllü çalışanlar: "Günaydın, Doktor Wolff." En mucizevi olan da, diğer doktorlardı: "Doktor Wolff, size fikrinizi sorabilir miyim, lütfen?" "Doktor Wolff iki numaralı odadaki hastanın size ihtiyacı var." Ancak o zaman Marilyn buna inanabilirdi.

Peki, bu nasıl mümkün olabilirdi? Nasıl başarmıştı? Aklına annesinin yemek kitabı geldi: **Bugün birini sevindir, bir kek pişirin! Bir kek pişirin, parti düzenleyin. Bir partiye giderken götürmek için bir kek pişirin. Sırf bugün kendinizi iyi hissettiğiniz için bir kek pişirin.** Annesini şekerle sütü karıştırmış krema hazırlarken, unu elerken, kek kalıbını yağlarken hayal etti. **Size bundan daha yoğun bir memnuniyet hissi veren başka bir şey var mı?** İşte Janet Wolff, göz kamaştırarak kadar beyaz önlüğüyle bekleme odasının içinde geziniyordu.

Tabii onun için mümkündü: Kocasını yoktu. Oğlunun istediği gibi azmasına izin veriyordu. Koca olmadan, çocuk olmadan, belki mümkün olabilirdi. **Bunu ben de yapabilirdim,** dedi içinden Marilyn. Ve kelimeler bir anda yapboz parçası gibi beyinde yerine oturdu. Hepsi o kadar doğrudu ki, Marilyn'i şoke etti. Farazi geçmiş zaman, elden kaçırılan fırsatların zamanı. Çenesinden gözyaşları süzüldü. **Hayır,** dedi birden. **Bunu yapabilirim.**

Derken onu hem utandıran hem de dehşete düşüren bir şey oldu. Janet Wolff, endişeli bir edayla oturduğu sandalyenin önünde eğilmişti.

“Marilyn?” dedi. “Marilyn’ di değil mi? Bayan Lee?” Marilyn bu soruya o an aklındaki tek kelimeyle cevap verebildi: “Doktor Wolff”

“Sorun nedir?” diye sordu Dr. Wolff. “Hasta mısınız?” Yakından bakınca yüzü şaşırıcı derecede gençti. Hâlâ yerinde duran burun çilleri pudrasının altından belli oluyordu. Marilyn’in omzuna koyduğu nazik eli, sağlam ve emindi. Gülüşü de öyle. Sanki, **Her şey yoluna girecek**, der gibiydi.

Marilyn başını iki yana salladı. “Hayır, hayır. Her şey yolunda.” Başını kaldırıp Janet Wolff’a baktı. “Teşekkür ederim.” Ve bunda ciddiydi de.

Ertesi akşam, konserve ravioli ve konserve sebze çorbasından oluşan yemeğin ardından, Marilyn kafasında her

şeyi planladı. Annesinin tüm birikimi ona kalmıştı, o para ona birkaç ay yeterdi. Ev satılınca da eline daha fazlası geçer, en az birkaç sene rahatça geçinebil irdi. Bir seneye mezun olurdu. Mezun olunca kendine hâlâ doktor olabileceğini kanıtlamış olacaktı. Geç kalmadığını da. Onun ardından da sonunda tıp fakültesine başvururdu. Planlanandan sekiz yıl sonra sadece.

Çocuklar okuldayken, bir saatlik bir araba yolculuğuyla Toledo dışındaki devlet üniversitesine gitti ve organik kimya, ileri istatistik ve anatomi derslerine yazıldı. Üniversitedeyken son dönem için almayı planladığı bütün dersler bunlardı. Ertesi gün yine arabayla oraya gitti ve kampüs yakınlarında mobilyalı bir ev bulup mayıs başı itibariyle kiraladı. İki hafta vardı. Her gece, yalnız kaldığı anda o yemek kitabını okuyup annesinin o küçük ve yalnız hayatından güç alıyordu. **Sen bunu istemiyorsun**, diye hatırlatıyordu kendine. **Senin hayatın bundan çok daha fazlası olacak.** Lydia ve Nath de iyi olacağı yönünde sürekli telkin edip duruyordu kendini. Aksini düşünmesi mümkün değildi. James olacaktı yanlarında. Vir-ginia’dayken üçü birlikte ne güzel idare etmişlerdi. Evet, her şey hâlâ mümkündü.

Sessiz karanlıkta, eski üniversite kitaplarını karton kutulara doldurdu ve hepsini götürmeye hazır bir şekilde tavan arasına yerleştirdi. Mayıs yaklaştıkça, her akşam birbirinden şatafatlı yemekler pişirmeye başladı: Köfteler, biftekler, Fransız usulü tavuklar, James ve çocukların en sevdiği, taptaze yapılmış yemekler... Tıpkı annesinden öğrendiği gibi.

Lydia'nın doğum günü için pembe bir pasta yaptı ve kızın istediği kadar yemesine izin verdi. Mayısın ilk günü, pazar kahvaltısından sonra artanları Tuppenware'lere doldurup buzuğa kaldırdı. Tepsi tepsi kurabiye pişirdi. James gülerek, “Kıtlığa hazırlanıyor gibi bir halin var,” dedi ve Marilyn de tebessüm ederek karşılık verdi. Yalancı bir tebessümdü bu tabii. Onca yıl annesine ettiği tebessümün aynısıydı. Ağzının kenarını kulağına doğru kıvrırırsın, ama dudaklarını açmazsın. İnsanların aradaki farklı asla anlamamaları çok enteresandı.

O gece, yatakta kollarını James’in boynuna doladı ve tıpkı gençken yaptıkları gibi onu boynundan öpüp yavaşça soydu. Sanki bir daha asla görmeyeceği bir manzaraymış gibi belinin kıvrımını, kuyruk sokumunun oradaki o minik çukuru ezberlemeye çalışırken birden ağlamaya başladı. Önce sessizdi,

gözyaşları ve sonra vücutları bir araya gelince daha şiddetli ağladı.

“Sorun nedir?” diye sordu James yanağını okşayarak. “Sorun nedir?” Marilyn başını iki yana salladı ve James onu iyice kendine çekti. Vücutları terden yapış yapış ve nemliydi. “Yok bir şey,” dedi Marilyn, onu alnından öperek. “Yarın her şey daha güzel olacak.”

Sabah olduğunda, Marilyn yorganın altında kalıp James’in giyinmesini dinledi. Pantolonunu giyerken fermuarından çıkan ses. Beline taktığı kemerin tıkırtısı. Gözleri kapalı olduğu halde bile yakasını, geçen onca yıla rağmen onu hâlâ okullu bir çocuk gibi gösteren inek yalamış saçlarını düzelttiğini görebiliyordu. James, ona veda öpücüğünü vermek için yanına geldiğinde bile gözlerini açmadı çünkü eğer onu görürse, gözyaşlarının yeniden boşalacağını biliyordu.

Aynı sabahın devamında otobüs durağında, kaldırımın kenarına doğru eğildi ve göz göze gelmekten kaçınarak Nath’le Lydia’nın yanağını öptü. “Uslu durun,” dedi onlara. “Terbiyeli olun. Sizi seviyorum.”

Otobüs, gölün kıvrıldığı yerde gözden kaybolunca önce kızının, sonra da oğlunun odasına gitti. Lydia’nın dolabından bir tane bere aldı. Vişne rengi, üzerinde beyaz çiçek olan Ba-kerite marka bir bereydi. Neredeyse hiç kullanmadığı bir takımın parçasıydı. Nath’in yatağının altındaki puro kutusundan da bir tane bilye aldı. En sevdiği, üzerinde yıldız gibi noktacıklar olan kobalt rengi bilyesini değil ama. Çok kaygan dediği, koyu renk olanlardan aldı bir tane. James’in üniversite yıllarında giydiği eski paltosundan da, yakasının altındaki yedek düğmeyi kopardı. Her birinden ufacık bir hatıra alıp elbisenin cebine attı. Marilyn bu ufak hırsızlık macerasından ne Hannah’ya ne de başkasına asla bahsetmeyecek bile olsa aynı hareketi yıllar sonra en küçük kızı da tekrarlayacaktı.

Aldığı şeyler kıymetli, sevilen şeyler değildi. Belki yokluğunu hissedecekleri ama acısını çekmeyecekleri şeylerdi. Hayatlarına ufacık dahi olsa bir delik daha açmanın anlamı yoktu. Marilyn bundan sonra çatıya sakladığı kutuları çıkardı ve James’e bir not yazmak için oturdu. Fakat böyle bir şey nasıl yazılırdı? Sanki bir yabancıya yazıyormuş gibi mektup kâğıtlarından birini kullanmak ona yanlış geliyordu. Hele bir alışveriş listesinden daha önemli değilmiş gibi mutfaktaki not defterine yazmak daha da yanlıştı. Sonunda daktilodan boş bir kâğıt aldı ve elinde kalemle makyaj masasına oturdu.

Yaşadığım hayattan mutlu olmadığımı fark ettim. Hayalimde her zaman tek bir hayat olmuştu ve işler çok farklı şekilde gelişti. Marilyn derin, yorgun bir nefes aldı. ***Bütün bu hisleri uzun süre içime hapsettim, ama şimdi, annemin evine gittikten sonra, sürekli bunu düşünüyorum ve bu hisleri artık daha fazla içimde tutamayacağımı fark ediyorum. Bensiz de iyi olacağınıza eminim.*** Kendini buna ikna etmek için durdu.

Umarım neden gitmeye mecbur olduğumu anlarsın. Umarım beni affedebilirsin.

Marilyn, elinde tükenmezkalem, uzunca bir müddet oturdu. Mektubu nasıl bitireceğini kestiremiyordu. Sonunda kâğıdı yırttı ve parçalan çöp kutusuna attı. Çekip gitmenin daha iyi olduğunu, sanki hiç orada olmamış gibi hayatlarıdan yok olmayı düşündü.

O akşamüstü otobüs durağında karşılanmayan, kendi kendilerine kapısı açık ve boş bir eve giren Nath

ve Lydia için durum aynen böyleydi. İki saat sonra eve gelip de çocuklarını sanki yalnız başlarına evde oturmaktan korkuyor-muş gibi evin önündeki basamaklarda otururken bulan babalan da soru sorup duruyordu. “**Yok**, ne demek?” diye sordu Nath’e. O da aynı lafi tekrar etmekten başka bir şey yapamıyordu: **Yok**. Bulabildiği tek kelime buydu.

Bu arada Lydia, akşamki karmaşa boyunca tek kelime etmedi. Babası polisi ve ardından bütün komşuları aramış,

polis not üstüne not alırken akşam yemeğiymiş, uyku saatiydi, her şeyi unutmuş ve Nath’le ikisi sonunda oturma odasında yerde uyuyakalmıştı. Lydia gecenin bir yarısı kendi yatağında gözlerini açtı. Babası ayakkabılarını bile çıkarmadan onu oraya götürmüştü. Ardından el yordamıyla annesinin Noel’de hediye verdiği günlüğü aradı. Nihayet önemli bir şey, mutlaka yazması gereken bir şey yaşanmıştı. Fakat olanları nasıl açıklayacağını bilmiyordu. Bir günde her şeyin nasıl değişebildiğini... Delicesine sevdiği bir insanın bir an var olup, bir an nasıl **yok olduğunu...**

Beş

Hannah’ın o yazdan, annesinin yıllar önceki kayboluşundan haberi yoktu. Yaşadığından beri ailesi bu konudan hiç söz etmemişti ve etseler bile onun için değişen bir şey olmayacaktı. Ablası yok olduğu için öfkeliydi, Lydia herkesi öylece geride bırakıp gidebildiği için kızgındı. Annesinin kaybolduğunu bilse daha da öfkelenecek ve kızacaktı. **Bunun nasıl bir his olduğunu bile bile nasıl yapabildin**, diye düşünecekti. Gerçi şu anda ablasını gölün dibine batarken hayal ederken de düşündüğü buydu: **Nasıl? Ne oldu?**

Bu akşam sorusunun cevabını alacaktı. Fosforlu gece lambası sabah ikiyi gösteriyordu yine. Bütün gece göz kırpmadan yatakta uzanmış, tik tak değişen rakamları seyretmişti. Bugün, 1 Haziran’dı. Okuldaki son günü olacaktı. Yarın da Nath mavi cübbesiyle kepini takıp diplomasını alacaktı. Ama artık kimsenin Nath’in diploma törenine gitmek gibi bir niyeti yoktu. Zaten en son okula gittikleri gün de... Zihni

bir anda akıma gelen düşünceyi susturdu.

Gıcırdayan altı basamaklı merdiveni parmak uçlarında inip antredeki halının ortasındaki gül deseninin üzerinden atladı ve kedi gibi sessizce kapının önünde bitti. Her ne kadar Marilyn, James ve Nath üst katta uyku arayışı içinde uyanık halde yatıyor da olsa, kimse bir ses duymadı. Hannah’ın vücudu sessizliğe dair tüm sırları biliyordu. Karanlıkta parmaklarıyla kapıdaki sürgüyü kaydırıp, ardından zinciri tutup şangırdatmadan yerinden çıkardı. Sonuncusu yeni âdetleriydi. Cenazeden önce kapıda zincir falan yoktu.

Üç haftadır buna çalışıyor, annesi ne zaman arkasını dönse kilidi kurcalıyordu. Hannah kapıyı azıcık açıp vücudunu aradan kaydırıp ve çıplak ayaklarıyla çimenlere çıktı. Hayatta geçirdiği son gecesinde Lydia da buraya çıkmış olmalıydı. Ay, ağaç dallarının ardına saklanmış gökyüzünde asılı duruyordu. Bahçe, garaj yolu ve diğer evler kumlu karanlıkta sırayla belirginleşmeye başladılar. O gece ablası da aynı manzarayı görmüş olmalıydı: Bayan Ailen’ın pencere pervezlere yansıyan ay ışığı, hafif yan yatmış posta kutuları. Anayolun göl etrafından dolaştığı köşedeki sokak lambasının o soluk aydınlığı.

Hannah çimenliğin kenarına gelince durdu. Parmakları kaldırımında, topukları çimendeydi. Gölgelelerin arasına doğru koşan o ince figürü hayal etti. Korkmuş gibi bir hali yoktu. Böylece Hannah da kendini yol ortasına attı. Yoğun trafiği olan bir sokakta yaşasalar, şimdi bastığı yerde sarı bir çizgi olurdu. Karanlık pencerelerden perdelerin soluk astarlan parlıyordu. Bayan Allen'in gece gündüz demeden sürekli açık bıraktığı ön kapı lambası dışında sokaklarında kimsenin ışığı yanmıyordu. Hannah küçükken, yetişkinlerin gece geç saatlere kadar ayakta kaldığını, sabaha karşı iki-üç gibi uyduklarını zannederdi. Sonradan yanlış olduğunu öğrendiği şeyler listesine bunu da ekledi.

Köşeye gelince durdu. Ama iki yönde de tek gördüğü şey karanlıktı, araba yoktu. Gözleri artık karanlığa alışmıştı ve koşarak anayolu geçip göl kıyısının çimenliklerine girdi. Ama gölü hâlâ göremiyordu. Yaklaştığını yalnızca zeminin meyilinden anlayabiliyordu. Adeta teslim olmuş gibi dallarını havaya doğru dikmiş bir grup huş ağacının önünden geçti. Ardından, parmakları bir anda suyla buluştu. Gökyü-zündeki bir uçağın alçak sesli uğultusunun altından gölü de duyabiliyordu. Bileklerinde belli belirsiz bir şıpırtı... Kendi dilinin ağzında çıkardığı ses kadar yumuşak... İyice odaklanıp bakarsa gümüş rengi tül misali silik bir parıltı görebiliyordu. Ama onlar olmasa geldiği yerin su olduğunu asla anlayamazdı.

Middlewood'a ilk taşındıkları zaman emlakçı, "Lokas-yon olarak harika," demişti Marilyn ve James'e. Hannah bu hikâyeyi defalarca dinlemişti. "Market ve banka beş dakika yürüme mesafesi uzaklıkta. Düşündüğünüzde göl de resmen evinizin önü sayılır." Marilyn'in şişkin kamına bakmıştı. "Siz ve ufaklıklar bütün yaz yüzebilirsiniz. Kendi özel plajımız varmış gibi olur." Duyduktan sonra büyülenen James, em-lakçıyla aynı fikirdeydi. Hannah da ömrü boyunca bu gölü

çok sevinişti. Ama şimdi burası tamamen yeni bir yerdi.

Yıllarca kullanılmaktan kayganlaşmış iskele, ay ışığında da tıpkı gündüz olduğu gibi yine gümüş grisiydi. İskelenin bir ucundaki direğin üzerine dikilmiş küçük lambanın ışığı, daire şeklinde incecik bir huzme olarak suyun üzerine yansıyor. Lydia gibi o da kayığa binecekti. Bir şekilde ablasının son bulunduğu yere, gölün ortasına kadar gidecek ve suya bakacaktı. Belki o zaman anlardı.

Fakat kayık yerinde yoktu. Tedbir almakta biraz geç kalan belediye, onu kaldırtmıştı.

Hannah topukları üzerine çömeldi ve ablasını kayığın halatını çözmek için yere eğilirken, ardından kayığı kıyıdan uzağa, suyu etrafını saran karanlıktan ayıramayacağı kadar uzağa iterken hayal etti. En sonunda da iskeleye sırtüstü uzandı ve yattığı yerde hafifçe sallanarak gökyüzüne baktı. Ablasının hayatta geçirdiği son geceye ancak bu kadar yaklaşabilirdi.

Başka bir yaz olsa, göl hâlâ sevimli bir yer olabilirdi. Nath'le Lydia mayolarını üzerlerine geçirip çimenlere havlularını sererdi. Bebek yağından parıl parıl parlayan Lydia güneşte yatardı. Hannah da eğer şanslı günündeysen kendi koluna da biraz yağ sıkıp Lydia sırtını güneşlendirdikten sonra bikininin bağlarını yeniden bağlamasına izin verilebilirdi. Nath iskeleden suya atlar, sıçrattığı sular birer inci tanesi gibi tenlerine yapışırdı. En iyi günlerde de -ki böyle günler çok nadirdi- aileleri de gelirdi yanlarına. Babası gölde kurbağalama stilini çalışır ve keyfi yerindeyse Hannah'yı da suyun derin yerlerine götürüp yüzme öğretirdi. Kocaman bir güneş şapkasının gölgesine sığınan anneleri de, Hannah yanma gelince *New Yorker* dergisinden başını kaldırıp, karikatürleri okusun diye sessizce omzunun kenarına kıvnılmasına izin verirdi. Bütün bunlar sadece gölde yaşanan şeylerdi.

Bu yaz göle hiç gitmeyeceklerdi. Asla gitmeyeceklerdi. Bunu sormadan da biliyordu zaten. Üniversite, dönemi bitirmesi için başka birini görevlendirmeyi teklif etmiş olsa bile babası son üç haftadır ofisten çıkmıyordu. Annesi de saatlerce Lydia'nın odasına kalıyor, her şeye tek tek bakıp hiçbir şeye el sürmüyordu. Nath de kafese tıklmış bir canavar gibi evin içinde oradan oraya koşturuyor, bütün dolapları indirip tek tek kitapları karıştırıyor, eline aldığı her şeyi sonrasında geri yerine fırlatıyordu. Hannah'ysa tek kelime konuşmuyordu. Bunlar kimsenin yüksek sesle dile getirmediği ama Han-nah'nın çoktan öğrendiği yeni kurallardı. Lydia'yla ilgili konuşmak yok. Gölün lafını etmek yok. Soru sormak yok.

Hannah, ablasını göl yatağında hayal ederek uzunca bir süre kıpırdamadan yattı. Yüzü aynen böyle yukarı bakıyor olacaktı. Kolları adeta bütün dünyayı kucaklıyormuşçasma tıpkı böyle iki yana açık olacaktı. Kulak kesilip dinleyecek, ailesinin gelip onu bulmasını bekleyecekti. **Bilmiyorduk** diye düşündü Hannah. **Yoksa gelirdik**

Bir işe yaramadı. Hâlâ bir şey anlamış değildi.

Hannah eve dönünce parmak uçlarına basarak Lydia'nın odasına gitti ve kapıyı kapattı. Sonra yatağın eteğini kaldırdı ve altına saklı ince kadife kutuyu çıkardı. Lydia'nın battaniyesinin altına girip kutuyu açtı ve içinden gümüş bir madalyon çıkardı. Kolyeyi doğum gününde babaları vermiş ama Lydia onu yatağın altına kaldırıp kadife kutusunu da tozdan saçak saçak olmaya terk etmişti.

Kolye kırıktı fakat bu önemli değildi. Hannah, Lydia'ya o kolyeyi asla takmayacağına söz vermişti ve sevdiği insanlara karşı verdiği sözleri asla bozmadı; o kişiler artık hayatta olmasalar da. Onun yerine teşbih çekermiş gibi kolyeyi parmaklarının arasına alıp ovaladı. Yatak, içinde ablası uyuyormuş gibi kokuyordu: ılık ve keskin bir misk kokusu. Yalnızca derin bir uykudayken ortaya çıkan vahşi bir hayvan gibi. Ablasının vücudunun şiltede bıraktığı izi neredeyse hissedebiliyordu. Sanki ona sanlıyormuş gibiydi. Sabah, güneş pencereden içeri girdiğinde yatağı düzeltti ve kolyeyi yerine kaldırıp odasına döndü. Uyandığında battaniyeyi düzelterip yere saçılmış ayakkabı ve giysilerin üzerine basmadan dikkatlice kapıya yürürken, hiç düşünmese bile bunu bir sonraki gece ve diğer gecelerde yine yapacağını biliyordu.

Nath kahvaltı için aşağı indiğinde annesiyle babasını kavga ederken buldu ve mutfığa girmeden koridorda durdu. Annesi, "Bütün gece açılmış," diyordu. "Ve bu senin umurunda bile değil."

"Açık falan değildi. Sürgü takılıydı." Babasının sesindeki o keskin tondan bu konuşmanın bir süredir devam ettiği belli oluyordu.

"Biri içeri girebilirdi. O zinciri boşuna taktırmadım." Nath parmak uçlarına basarak kapıya yürüdü ama annesiyle babası -Marilyn lavaboya eğilmiş, James de sandalyeye çökmüştü- kafalarını bile kaldırmadı. Masanın en uzak ucundaydı, Hannah kıvrılarak önündeki tost ve sütle cebelleşiyordu. İki de bir içinden, **özür dilerim**, deyip duruyordu. **Zinciri takmayı ben unuttum. Özür dilerim, özür dilerim.** Ama annesiyle babası farkında bile değildi. Hatta sanki o orada değilmiş gibi davranıyorlardı.

Uzun bir süre sessizlik oldu. Ardından James, "Kapıdaki zincirin gerçekten bir şeyi değiştirebileceğini mi düşünüyorsun?" dedi.

Marilyn elindeki çay fincanını çat diye tezgâha vurdu. “O asla kendi başına dışarı çıkmazdı. Çıkmazdı, biliyorum. Gecenin bir yansı sinsice evden kaçmakmış... benim Lydiam? Asla.” Fincanı iki elinin arasına aldı. “Onu oraya biri götürdü. Bir deli...”

James, sanki çok ağır bir yük kaldınnaya çalışıyormuş gibi derin, zorlu bir iç çekti. Son üç haftadır Marilyn sürekli böyle şeyler söylüyordu. Cenazeden sonraki sabah güneş doğduktan hemen sonra uyanmış ve bir anda her şey -parlak tabut, Louisa’nın yapışkan teninin kendi tenindeki hissi. Ja-mes’i kendi üzerine çekerken çıkardığı o kısık inilti- beynine hücum etmiş, sanki biri üzerine çamur atmış gibi kendini kötü hissetmişti. Duşun altına girip sıcak suyu açmıştı. Hatta suyu o kadar sıcak açmıştı ki altında hareketsiz duramamış, şişe geçirilmiş gibi sürekli dönerek kaynar suyu her seferinde vücudunun başka bir tarafıyla buluşturmak zorunda kalmıştı. Ama o duş da bir işe yaramadı. Banyodan çıkınca, belli belirsiz bir hışırtı sesi onu Marilyn’in ön kapıya zincir takmakla meşgul olduğu alt kata çekti.

Günlerdir beyninde oluşmaya başlayan düşünceyi ona da söylemek istemişti: Lydia’nın başına gelenler, kilitle korunabilecekleri ya da korkutup kaçırabilecekleri bir şey değildi. Fakat Marilyn’in yüzündeki ifade onu susturdu. Yüzünde hem üzgün, hem korkmuş, hem de sanki olanların suçlusu James’miş gibi öfkeli bir ifade vardı. Bir an gözüne bambaşka bir kadın, bir yabancı gibi göründü. Zorlukla yutkunup elini yakasına götürdü ve boynundaki düğmeyi de ilikledi. “Şey,” dedi. “Ben okula gidiyorum. Yaz dersleri başladı.” Öpmek için eğildiğinde, Marilyn sanki dokunuşundan yanmış gibi geri kaçtı. Gazeteci çocuk ön verandaya gazete bırakmıştı. ***Kasaba Sakini Aile Kızlarını Son Yolculuğuna Uğurladı.***

Gazete hâlâ çalışma masasının en alt çekmecesinde kilitli duruyordu. ***Middewood Lisesi ’nde okuyan iki Uzakdoğulu öğrenciden biri olan Lee -İkincisi de ağabeyi Nathan- koridorlarda dikkat çeken bir kızdı. Ancak onu yakından tanıyan arkadaşı pek yoktu.*** O günden beri sürekli yeni makaleler yayınlanıp duruyordu. Ufak bir kasabada her ölüm bir sansasyondur elbette ama genç bir kızın ölümü gazetecilik dünyasına tam bir altın madeniydi. ***Polis, kızın ölümüyle ilgili ipucu aramaya devam ediyor. Soruşturmayı yürütenler “intihar olasılığı yüksek” diyor.*** James ne zaman bir tane görse Ma-rilyn ya da çocuklar görmeden, sanki çürük bir şeyi saklıyor-muş gibi gazeteyi hemen ikiye katlayıp kapatıyordu. Sadece ofisinin güvenli hudutlarına çekildiği zaman gazeteyi ortaya çıkarıp dikkatlice okuma fırsatı oluyor, okuduktan sonra çekmecesinde gitgide çoğalan yığının içine ekliyordu.

Şimdi oturduğu yerde başını eğdi. “Ben öyle bir şey olduğunu sanmıyorum.”

Marilyn tersledi. “Ne ima ediyorsun?”

James’in cevap vermesine fırsat kalmadan kapı çaldı. Gelen polisti. İki memur mutfaktan içeri girerken Nath’le Hannah aynı anda iç çektiler. Nihayet anneleriyle babaları tartışmayı kesecekti.

“Size sadece son gelişmeleri bildirmek istedik,” dedi yaşlı olan. Memur Fiske’nin adını hatırladı Nath. Cebinden bir defter çıkardı ve tumbul parmağıyla gözlüğünü düzeltti. “Karakoldaki herkes kaybınız için gerçekten çok üzgün. Biz sadece neler olduğunu öğrenmeye çalışıyoruz.”

“Elbette, Memur Bey,” diye mırıldandı James.

“Bize isimlerini vermiş olduğunuz kişilerle konuştuk.” Memur Fiske defterine göz attı. “Karen Adler, Pam Saunders, Shelley Brierley. Hepsi de kızınızı çok az tanıdıklarını söyledi.” Hannah bir anda yüzü pancar gibi kızaran babasına baktı. “Lydia’nm birkaç sınıf arkadaşıyla ve öğretmenleriyle de konuştuk. Anladığımız kadarıyla pek fazla arkadaşı yokmuş.” Memur Fiske başını kaldırdı. “Lydia için yalnız bir kızdı, diyebilir misiniz?”

“Yalnız mı?” James karısına, ardından -o sabah ilk defa- oğluna baktı. *MiddlewoodLisesi ’nde okuyan iki Uzakdoğulu öğrenciden biri olan Lee -İkincisi de ağabeyi Nat-han- koridorlarda dikkat çeken bir kızdı.* O hissin nasıl olduğunu bilirdi. Bütün o bembeyaz kesilmiş, sessiz yüzler, dik bakışlar, hepsini biliyordu. Kendine sürekli Lydia’nm farklı olduğunu söyleyip durmuştu. Arkadaşları onu kalabalıktan biri yapıyordu. “Yalnız,” dedi tekrar, yavaşça. “Yalnız başına çok vakit geçirirdi.”

“Çok meşguldü,” diye araya girdi Marilyn. “Derslerine çok çalışırdı. Yapması gereken çok ödevi olurdu. Çok çalışması gerekirdi.” Sanki dediklerine inanmayacaklarından kor-kuyormuş gibi telaşla polislere baktı. “Çok zeki bir kızdı.” “Son birkaç hafta içinde hiç üzgün bir hali var mıydı?” diye sordu genç olan polis. “Kendine zarar vermeyi isteyecekmiş gibi bir hali... ya da...”

Marilyn adamın sözünün bitirmesini beklemedi bile. “Lydia çok mutluydu. Okulu severdi. Ne isterse başarabilirdi. Ama o kayığa tek başına gitmiş olması mümkün değil.” Elleri yine titremeye başladı. Sakinleşmek için çay fincanını tuttu. Ama o kadar sıkı tutuyordu ki, Hannah bir an fincan avucunun içinde paramparça olacak sandı. “Neden onu oraya götüren kişiyi bulmaya çalışmıyorsunuz?”

“Kayıkta onunla birlikte bir başkasının olduğuna dair herhangi bir kanıt bulunmadı,” dedi Memur Fiske. “Ya da iskelede.”

“Nereden biliyorsunuz?” diye üsteledi Marilyn. “Benim Lydiam o kayığa asla kendi başına gitmezdi.” Tezgâha çay

sıçradı. “Bu günlerde sizi kim pusuya düşürecek bilemiyorsunuz.”

“Marilyn,” dedi James.

“Aç gazete oku. Bugünlerde her yer sapık kaynıyor. İnsanları kaçırıyorlar, öldürüyorlar, tecavüz ediyorlar. Polisin bu adamları yakalaması için ne yapmak lazım?”

“Marilyn,” dedi James tekrar. Bu sefer daha yüksek sesle.

“Her türlü ihtimali göz önüne alıyoruz,” dedi Memur Fiske kibarca.

“Aldığınızı biliyoruz,” dedi James. “Elinizden geleni yapıyorsunuz. Teşekkürler.” Marilyn’e baktı. “Biz de daha fazlasını isteyemezdik zaten.” Marilyn yine ağzını açtı ama tek kelime laf etmeden tekrar kapattı.

Polisler aralarında bakıştılar. Ardından genç olanı, “Eğer sizin için sakıncası yoksa Nathan’a birkaç som sormak istiyoruz. Yalnız olarak.”

Beş yüz aynı anda Nath’e dönünce yanakları kızardı. “Ben mi?”

“Teyit etmek istediğimiz birkaç şey var sadece,” dedi Memur Fiske. Elini Nath’in omzuna koydu. “İstersen seninle ön verandaya çıkalım biraz.”

Memur Fiske ön kapıyı arkalarından kapatınca, Nath de hemen tırabzanın üstüne atladı. Avuçlarının altında dökülen boya artıkları yere düştü. Kendi de bir süredir polisi arama fikriyle mücadele ediyordu. Onlara Jack’ten bahsetmek, olaydan sorumlu kişinin o olabileceğini söylemek istiyordu.

Başka bir kasabada ya da başka bir zamanda olsalar, belki polis çoktan onun bu şüphelerine ortak olmuş olurdu. Ya da Lydia farklı bir kız olsaydı: Bir Shelley Brierley, bir Pam Sa-unders, bir Karen Adler, sıradan bir kız, anlayabildikleri bir kız. O zaman belki polis, Jack’i daha yakından inceler, geç» mişteki ufak tefek şikâyetlerden bir hikâye çıkarabilirlerdi: Karalanan ders sıralanna ve terbiyesiz yorumlara isyan eden öğretmenler, kız kardeşlerini kullanmasına gücenen ağabeyler... Belki o zaman Nath’in şikâyetlerine **-bütün bahar, okuldan sonra her gün-** kulak verir ve onlar da benzer bir sonuç çıkarırlardı. Bir kız ve bir erkek... O kadar zaman yalnız kalıyorlar... Sonuçta bütün bunlardan sonra Nath’in niçin Jack’i bu kadar yakından, bu kadar öfkeyle takip ettiğini anlamak zor olmasa gerekti. Onlar da tıpkı Nath gibi, Jack’in ağzından çıkan her sözde ya da yaptığı her harekette şüpheli bir iz bulabilirdi.

Ama öyle bir şey olmayacaktı. Bu, hikâyeyi iyice karıştırırdı ve okulda öğretmenlerden, çocuklardan çıkan hikâye son derece barizdi aslında. Lydia’nın sessizliği, hiç arkadaşının olmayışı, son zamanlarda kötüleşen ders notları ve doğruyu söylemek gerekirse, ailesinin **tuhaflığı**... Hiç dostu olmayan bir aile, uyumsuzlardan oluşan bir aile... Bütün bunlar polisin gözünde öylesine parlayan detaylar silsilesiydi ki, Jack gölgede kalıyordu. Öyle bir kız ve istediği her kıza sahip olabilecek -ve de olan- bir erkek... Bırakın Nath’in hayalinde canlandırdıklarını, adı gibi emin olduğu bir şeyi bile polisin aklına getirmesi imkânsızdı. Memur Fiske, sık sık adamlarına, “Toynak sesi duyunca aklınıza at gelsin, zebra değil,” derdi. Nath’i dinleseler, herkes kesin deli olduğuna inanırdı. Her yerde zebra duyuyordu çünkü o. Şimdi kendini polisle yüz yüze bulan Nath, Jack’ten bahsetmenin hiçbir anlamı olmadığını görebiliyordu. Nitekim onlar kimi suçlayacaklarına çoktan karar vermişlerdi.

Memur Fiske de tırabzana yaslandı. “Sadece seninle biraz yalnız konuşmak istedik, Nath. Belki akıma unuttuğun bir şey gelir. Bazen ağabeyler ve kardeşleri birbirleri hakkında ailelerinin bilmedikleri şeyler bilirler, değil mi?” Nath aynı fikirde olduğunu söylemek istediye de ağzından bir şey çıkmadı. Sadece başını salladı. Birden o günün mezuniyet günü olduğu geldi aklına.

“Lydia’nın kimseye söylemeden tek başına evden çekip gitmek gibi bir alışkanlığı var mıydı?” diye sordu Memur Fiske. “Endişe etmene gerek yok. Başın belada falan değil. Sadece bize bildiklerini anlat.” Sanki ondan küçücük, rast-gele bir iyilik istiyormuş gibi sürekli **sadece** deyip duruyordu. Anlat bize. Bize kardeşinin sırlarını anlat. Her şeyi anlat. Nath titremeye başladı. Titrediğini polisin de gördüğünden emindi.

“Daha önce hiç gece vakti kimseye söylemeden evden kaçtı mı?” diye sordu genç olan polis. Nath, titremek için elinden geleni yaparak yutkundu.

“Hayır,” dedi boğuk bir sesle. “Hayır, asla.”

Polisler birbirlerine baktılar. Ardından genç olan tırbazanda Nath'in yanma geldi. Derse girmeden önce arkadaşı-nm dolabına yaslanan bir çocuk gibiydi. Nath, onun rolünün bu olduğunu fark etti. Ona arkadaşı gibi davranıp ağzından laf almaya çalışmak... Ayakkabılarını öyle bir cilalamıştı ki, kocaman burunları ışıktan flu bir leke gibi güneşte parlıyordu.

“Lydia annen ve babanla iyi geçinir miydi?” Polis ağırlığını bir ayağından ötekine verirken tırbazan gıcırdadı.

Birkaç kulübe katılırsın belki, tatlım. Yeni insanlarla tanışırsın. Yaz okuluna gitmek ister misin? Eğlenceli olabilir.

“Bizimkilerle mi?” dedi Nath. Ağzından çıkan sesi kendi bile tanımakta zorlanıyordu. “Tabii.”

“Annen ya da babanın ona hiç vurduğunu gördün mü?” “Vurmak mı?” Lydia... Herkesin nadir bir çiçek gibi üzerine titrediği, el üstünde tuttuğu Lydia... Lydia'nm hoşuna gidebilecek makalelerin kenarını kıvıran annelerinin bir şey okurken bile aklından hiç çıkmayan Lydia... Her akşam eve geldiğinde babalarının ilk öptüğü Lydia... “Annemle babam Lydia'ya asla el kaldırmadı. Onu seviyorlardı.”

“Kendine zarar vermekten bahsetmiş miydi hiç?” Verandanın tırbazanları bulanıklaşmaya başladı. Tek yapabildiği, başını şiddetle iki yana sallamak oldu. Hayır, hayır, hayır.

“Kaybolmadan Önceki gece canı sıkın gibi bir hali var mıydı?”

Nath düşünmeye çalıştı. Lydia'ya üniversiteyi, koyu kırmızı tuğlalara karşı yemyeşil parlayan çimenlikleri, her şeyin ne kadar eğlenceli olacağını anlatmak istemişti. Hayatında ilk kez nasıl dimdik durduğunu, o yepyeni açıdan bakınca dünyanın nasıl daha büyük, engin ve parlak göründüğünü söylemek istemişti. Oysa Lydia bütün akşam yemeği boyunca hiç konuşmamış ve sonra da dosdoğru odasına gitmişti. Nath, kardeşinin yorgun olduğunu sanmıştı. Şöyle demişti içinden: **Ona yarın anlatırım.**

Ve birden onu dehşete düşüren bir şey olmuş, Nath ağlamaya başlamıştı. Islak, pervasız gözyaşları burnundan süzülerek gömleğinin yakasına damlıyordu

Bunun üzerine iki polis geri çekildi. Memur Fiske defterini kapattı ve cebinden bir mendil çıkardı. “Sende kalsın,” dedi, mendili Nath'e uzatarak bir eliyle Nath'in omzunu sıktı. Sonra da gittiler.

İçerideyse Marilyn, “Yani artık senin iznin olmadan başkalarının yanında konuşamayacağım, öyle mi?” diyordu Ja-mes'e.

“Ben öyle demedim.” James dirseklerini masaya dayayıp alnını ellerine yasladı. “Sadece böyle çılgın suçlamalarda bulunamazsın. Polisi azarlayamazsın.”

“Kim kimi azarlıyor? Ben sadece soru soruyorum.” Marilyn çay fincanını lavaboya bırakıp musluğu açtı. Lavabonun giderinde öfkeli bir sabun köpüğü kabardı. “Bütün ihtimalleri göz önüne almamış... adam suçlunun bir yabancı olabileceğini söylediğimde beni dinlemedi bile.”

“Çünkü deli gibi davranıyordun. Bir tane haber duyuyorsun ve sonra kafanda bir sürü saçma fikir oluşuyor. Bırak artık.” James hâlâ başını kaldırmamıştı. “Marilyn, bırak artık.” Konuşmanın akabinde gelen o kısa sessizlikte Hannah masanın altına kaçtı ve dizlerine sarılıp göğsüne doğru çekti. Masa örtüsünden mineflo zemine yarım ay şeklinde bir gölge yansiyordu. Ayak parmaklarını içe doğru kıvrarak, masanın altında kaldığı sürece ailesinin orada olduğunu unutacağını düşündü. Daha önce annesiyle babasının kavga ettiğini duymamıştı hiç. Ara sıra *kim dış macununun ağzını kapatmadı ya da kim mutfağın ışığını bütün gece açık unuttu*, diye bir-birleriyle didiştikleri olurdu ama sonunda ya annesi babasının elini okşar ya da babası annesinin yanağından öper ve bir anda her şey unutulurdu. Bu sefer, her şey farklıydı.

“İsterik bir ev kadını mı oldum şimdi yani?” Marilyn’in sesi buz gibi ve çelik bıçak kadar keskindi. Masanın altında saklanan Hannah, nefesini tuttu. “Sonuçta biri bu olaydan sorumlu. Eğer ona ne olduğunu kendim öğrenmek zorunda kalırsam, öğrenirim.” Bulaşık beziyle tezgâhı sildi ve ardından bezi fırlatıp attı. Sen de ne olduğunu bilmek istersin diye düşünüyordum ama şu haline bir bak. “Elbette, Memur Bey. Teşekkürler, Memur Bey. Daha fazlasını isteyemerdik zaten, Memur Bey.” Sabun köpükleri lavabo giderinde boğulup gitti. “Kendi kendime düşünmesini bilirim ben. Bazı insanlar gibi polise yaltaklanmam.”

Öfkeden gözü karararan Marilyn, ne dediğini düşünmeden konuştu. Oysa ağzından çıkan her bir kelime bıçak gibi James’in göğsüne saplandı. O tek bir kelimedden *-yaltaklan-mak-* konik şapkalı, kambur Asyalı işçiler, avuçları nasırdan kabarmış atkuyruklu Çinliler fişkırdı. Kısık gözlü ve köle ruhlu. Sürekli eğilen ve ezilen. Uzun zamandır herkesin gözünde böyle olduğundan şüphe ediyordu zaten. Stanley He-witt, polisler, marketteki kasiyer kız... Ama o *herkese* Marilyn’in de dahil olduğu hiç aklına gelmezdi.

Kırışık peçetesini boş tabağının içine attı ve sandalyesini yere sürterek masadan geriye itti. “Onda dersim var,” dedi. Hannah masa örtüsünün kenarından babasının çoraplı ayaklarının -bir topunda minicik bir delik açılmaya başlamıştı- garaj merdivenlerine doğru uzaklaşmasını seyretti. Ayakkabılarını giyerken bir sessizlik oldu ve ardından bir gümbürtüyle garaj kapısı açıldı. Motor sesi duyulduğu sırada Marilyn lavabonun içindeki fincanı aldı ve yere fırlattı. Porselen parçaları mineflo zemine saçıldı. Annesi koşarak odasına çıkıp arkasından yatak odasının kapısını çarparken, babasının arabası mekanik bir iniltiyle geri geri garaj yoluna çıkıp ardından bir homurtuyla uzaklaşırken, Hannah hiç kıpırdamadan olduğu yerde kaldı. Ancak bütün ev tamamen sessizleşince örtünün altından çıkacak cesareti buldu. Sabunlu su birikintisinin içindeki porselen parçalarını topladı.

Ön kapı gıcırdayarak açıldı ve Nath gözleri, burnu kıpkırmızı bir halde tekrar mutfakta görüldü. Hannah bunu görünce ağabeyinin ağladığını anladı ama fark etmemiş gibi yapıp başını öne eğdi ve fincan parçalarını tek tek avucuna topladı.

“Ne oldu?”

“Annemle babam kavga ettiler.” Kırık fincanı çöp kutusuna attı ve nemli ellerini pantolonuna sildi. Suyun kendi kendine kuruyacağına karar verdi.

“Kavga mı ettiler? Neden?”

Hannah sesini iyice alçaltıp fisıltıyla cevap verdi. “Bilmiyorum.” Ailesinin odasından ses gelmemesine rağmen yine de tedirgindi. “Hadi dışarı çıkalım.”

Dışarı çıktıklarında Nath’le birlikte tek kelime etmeden aynı tarafa, göle yöneldiler. Hannah evlerin önünden geçerken bütün sokağı pür dikkat inceledi. Babaları öfkese dinmiş, eve dönmeye hazır bir halde her an köşede belirebilirdi sanki. Park halindeki birkaç araba dışında bir şey görmedi.

Ancak Hannah’ın içgüdüleri doğrudu. James de garajdan çıktıktan sonra kendini göl yolunda bulmuştu. Marilyn’in beyninde yankılanan sesi, gölün etrafında bir, derken iki kere tur attı. **Polise yaltaklanmak.** Bu sözler, sesindeki o hissedilir tiksinti, onu aşağılayışı, sürekli kulaklarında tekrar edip duruyordu. Ve karısını suçlayamazdı da. Lydia nasıl mutlu olabilirdi ki? **Koridorlarda dikkat çekiyordu. Onu tanıyan çok az kişi vardı. İntihar en olası ihtimal.** Lydia’nın kayığa bindiğini tahmin ettiği iskelenin önünden geçti. Ardından oturdukları çıkmaz sokağa geldi. Sonra tekrar iskeleye gitti. Bu çemberin merkezinde bir yerde arkadaşsız ve yalnız kızları çaresizce kendini suya atmış olmalıydı. **Lydia çok mutluydu,** demişti Marilyn. **Biri bu olaydan sorumlu.... Biri,** diye düşündü James. Boğazı derin bir çiviyle oyulur gibi oldu. O gölü bir daha görmeye tahammülü yoktu. Ve bir anda

nerede olmak istediğini biliyordu artık.

O sabah Louisa’ya ne diyeceğini kafasında o kadar çok tekrarlamıştı ki, gözünü dudağında o kelimelerle açtı. **Bu bir hataydı. Ben karımı seviyorum. Bu bir daha tekrar edemez.** Şimdiyse Louisa kapıyı açtığı anda, dudaklarından dökülen şu oldu: “Lütfen.” Ve Louisa usulca, cömertce, mucizevi bir şekilde kollarını açtı.

Louisa’nın yatağında yatarken düşünmeden duramıyordu. Lydia’yı, manşetleri, gölü... Marilyn’in evde ne yaptığını... Kimin **sorumlu** olduğunu... Louisa’nın sırtının kavisine, baldırlarının solgun ipeksiliğine ve defalarca yüzünü okşayan kara saçlarına odaklandı. Seviştikten sonra Louisa sanki ufacık bir çocukmuş gibi arkasından ona sarılarak, “Kal,” dedi. Ve o da kaldı.

Marilyn’in evde yaptığı şey, öfkeden kannacalanmış bir halde Lydia’nın odasında mekik dokumaktı. Bütün o verdikleri ipuçlarıyla polis ne düşündüğü aşikârdı: **Kayıpta onunla birlikte başkasının olduğuna dair bir iz yok. Lydia yalnız bir kızdı, diyebilir misiniz?** James’in de polisle aynı fikirde olduğu ortadaydı. Ama kızının bu kadar mutsuz olması mümkün değildi. Her zaman gülümseyen, onlan memnun etmeye çalışan, biricik Lydia’sı mı mutsuzdu? **Tabii, anne. Çok isterim, anne.** Onun kendine böyle bir şey yapabildiğini söylemek... Hayır. O, ailesini böyle bir şey yapamayacak kadar çok seviyordu. Her gece, yatmadan önce.

Marilyn her neredeyse -mutfakta, çalışma ya da çamaşır odasında- onu bulur ve gözlerinin içine bakardı: **Seni seviyorum, anne. Yarın görüşürüz.** O son gece bile bunu **-yarın-** demişti ve Marilyn hızlıca kızının omzunu okşayıp öpmüş, “Hadi çabuk ol, saat geç oldu,” demişti. Marilyn, bunu hatırladığı anda halının üzerine yığıldı. Eğer bilseydi, Lydia’ya daha uzun sarılırdı. Onu öperdi. Kollarını kızma dolar ve asla gitmesine izin vermezdi.

Lydia’nın okul çantası sünmüş bir halde masasına dayalı duruyordu. Polis içini karıştırdıktan sonra oraya bırakmıştı. Marilyn çantayı kucağına aldı. İçi silgi, kalem çöpü, naneli sakız kokuyordu. Çok

değerli okullu kız kokuları... Çantayı kucağına alınca kitap ve dosyalar kumaşın altında yer değiştirdi. Tıpkı derinin altında hareket eden kemikler gibi... Çantanın askılarını omzuna geçirerek göğsüne astı, ağırlığıyla ona sımsıkı sarılmasına izin verdi.

Sonra fermuarı yan açık ön cebinde bir şey takıldı gözüne: Kırmızı-beyaz bir şey. Lydia'nın kalem kutusuyla not kâğıtlarının arasından çantanın astarı görünüyordu. Ufacık bir yırtıktı bu. O sırada yoğun olan polisin gözünden kaçabilecek, ama daha da keskin bir gözün, yani bir annenin gözünden kaçmayı hedefleyen bir yırtık. Marilyn elini yırtığın içine daldırdı ve açık bir paket Marlboro çıkardı. Ve onun altında bir şey daha buldu: Açık bir kutu prezervatif.

Sanki yılan bulmuş gibi ikisini de elinden attı ve çantayı küt diye kucağından bıraktı. **Bir başkasının olmalı**, diye düşündü. Bunlar Lydia'ya ait olamazdı. Onun Lydia'sı sigara

içmezdi. Hele ki prezervatifler...

Marilyn içten içe kendini ikna edemiyordu. O ilk akşamüstü polis, "Lydia'nın sevgilisi var mı?" diye sormuş ve o da hiç tereddüt etmeden, "Daha on altı yaşında bile değil," diye cevap vermişti. Şimdi eteğinin çukurunda duran o iki kutuya bakarken bir zamanlar son derece keskin ve net olan, Lydia'nın hayatına dair bütün izler bulanıklaşmaya başladı. Kendini bayılacak gibi hissedince başını Lydia'nın çalışma masasının kenarına dayadı. Bilmediği her şeyi öğrenecekti. Bunun nasıl olduğunu anlayana kadar, kızını tam olarak anlayana kadar aramaya devam edecekti.

Nath ve Hannah, göl kenarında çimenlere oturmuş sessizlik içinde suyu seyrediyor, ikisi de aynı aydınlanmanın umuduyla bekliyordu. Normal bir yaz gününde, suyun içinde oynayan, iskeleden atlayan en az bir düzine çocuk olurdu ama bugün gölde kimse yoktu. Nath, **belki çocuklar artık yüzmeye korkuyordur**, diye düşündü. Suda cesetlere ne oluyordu? Tablet gibi çözülüyorlar mıydı? Bilmiyordu. Ama olasılıkları düşünürken, babasının kendisi dışında kimsenin Lydia'nın cesedini görmesine izin vermediğine seviniyordu.

Gözlerini sudan ayırmadan zamanın akıp gitmesine izin verdi. Ancak Hannah ayağa kalkıp birine el sallayınca daldığı dünyadan çıktı, dikkatini yavaşça sokağa yöneltti: Jack üzerine soluk mavi tişörtü ve kot pantolonu giymiş, cüppesini omzuna asmış, mezuniyetten eve dönüyordu. Sanki sıradan bir günmüş gibi. Nath, günde en az iki-üç kere Jack'in evini gözetliyor olsa da cenazeden beri onu görmemişti. Jack, Nat'vi görünce bir anda yüzü değişti. Sanki ikisini de görmemiş gibi çabucak başını çevirdi ve adımlarını hızlandırdı. Nath ayağa fırladı.

"Nereye gidiyorsun?"

"JackTe konuşacağım." İşin aslı ne yapacağından emin değildi. Daha önce hiç kavgaya karışmamıştı. Sınıfındaki diğer erkek çocuklarına göre daha cılız ve kısıydı. Ama hayal meyal de olsa Jack'in tişörtünden tuttuğu gibi onu vara yapıştırdığını, Jack'in bir anda suçunu itiraf ettiğini gözünün önüne getirebiliyordu. **Benim hatamdı. Onu baştan çıkardım, aklına girdim, onu cezbettim, onu hayal kırıklığına uğrattım.** Hannah aniden öne atılıp bileğini tuttu.

"Yapma."

“Hepsi onun suçu,” dedi Nath. “O ortaya çıkmadan önce asla gecenin bir yarısı evden kaçıp gitmezdi.”

Hannah onu kolundan çekip dizlerinin üstüne, yere düşürdü. Artık neredeyse koşmaya başlayan, mavi mezuniyet cüppesi arkasında uçuşan Jack de sokaklarına vardı. Omzunun üstünden şöyle bir onlara doğru baktığında şüphe edilecek bir şey yoktu: Kamburu çıkan omuzlarından, bir an Nath’e çevirip ardından hemen kaçırdığı gözlerinden suçluluk akıyordu. Sonra köşeyi dönüp gözden kayboldu. Nath birkaç saniye içinde Jack’in verandasının basamaklarını çıkıp kapıyı açacağı ve tamamen ulaşamaz olacağını biliyordu. Kendini kurtarmaya çalıştı ama Hannah tırnaklarını koluna geçirdi. Bir çocuğun bu kadar güçlü olabileceği hiç akıma gelmezdi.

“Çekilsene!”

İkisi de çimenlerin üzerine devrildi ve sonunda Hannah onu serbest bıraktı. Nath nefes nefese kalmış bir halde doğruldu. Jack’in çoktan sağ salim evine gittiğini düşündü. Zili çalıp kapıyı yıksa bile, Jack asla dışarı çıkmayacaktı. “Neden yaptın ki şimdi bunu?”

Hannah tek eliyle saçma yapışan kuru yaprağı attı. “Onunla kavga etme. Lütfen.”

“Sen delisin.” Parmaklarının beş kırmızı çizik attığı bileğini ovdu. Çiziklerden biri kanamaya başlamıştı. “Hayret bir şey... sadece onunla konuşmak istemiştin.”

“Ona neden bu kadar kızgınsın?”

Nath derin bir iç çekti. “Cenazede ne kadar tuhaf olduğunu sen de gördün. Şimdi de. Sanki benim öğrenmemden korktuğu bir şey var.” Sesi kısıldı. “Onun bu olayla bir alakası olduğunu biliyorum. Hissedebiliyorum.” Yumruğuyla göğsünü, boynunun hemen altını ovaladı ve o güne kadar hiç dile getirmediği düşünceler bir anda yüzeye fişkırdı. “Biliyorsun, küçükken Lydia bir kere göle düşmüştü,” dedi. Sanki bu söylediğiyle bir tabuyu yıkmış gibi elleri titredi.

“Ben hatırlamıyorum,” dedi Hannah.

“Sen daha doğmamıştın. Ben de yedi yaşındaydım.” Hannah, Nath’i şaşırtan bir hareket yaparak onun yanına oturdu. Usulca, az evvel tırmıkladığı koluna dokundu ve başını ona yasladı. Daha önce hiç Nath’e bu kadar yakın oturmaya cesaret edememişti. O, Lydia, annesi, babası... Hepsi de ne zaman yaklaşmaya çalışsa onu hemen başlarından savardı. **Hannah, meşgulüm. Bir işin ortasındayım. Beni rahat bırak.** Bu kez -nefesini tuttu- Nath kalmasına izin verdi. Daha fazla bir şey anlatmasa bile, Hannah’nın sessizliğinden onu dinlediğini biliyordu.

Lydia'nın göle düştüğü yaz, Marilyn'in kaybolduğu yaz... Hepsi o yazı unutmaya çalışmıştı. Hiç konuşmamışlar, o yazı hiç anmamışlardı. Fakat kötü bir koku gibi sinmişti yine de hayatlarına. Her birinin benliğine öylesine derin işlemişti ki o kokudan asla alınamayacaklardı.

James her sabah polisi arardı. Marilyn'in başka fotoğrafına ihtiyaçları var mıydı? Verebileceği başka bir bilgi? Arayabileceği başka insanlar? Mayıs ortasına doğru, Marilyn çekip gideli iki hafta dolduğunda, davadan sorumlu polis ona kibarca, "Bay Lee, bize sunduğunuz yardımlar için müteşekkirimiz ve arabayı da aramaya devam ediyoruz. Gerçi herhangi bir şey bulacağımıza dair size söz veremem. Eşiniz beraberinde giysilerini de almış. Valiz hazırlamış. Anahtarlarını almış," demişti. Memur Fiske, o zamanlar bile yalan vaatlerde bulunmaktan nefret ederdi. "Bazen böyle şeyler yaşanabiliyor. Bazen insanlar birbirlerinden çok farklı olabiliyor."

Karışık, melez ya da kırma gibi kelimeler kullanmamıştı ama zaten gerek de yoktu. James'in duyduğu yine de bunlardı çünkü ve aradan on yıl geçse bile. Memur Fiske'yi çok iyi hatırlayacaktı.

Çocuklara, "Polis aramaya devam ediyor," dedi. "Onu bulacaklar. Çok geçmeden eve dönecek."

Lydia ve Nath ise olayı şöyle hatırlıyordu: Haftalar geçmişti ve anneleri hâlâ **yoktu**. Teneffüslerde diğer çocuklar fısır fısır aralarında konuşuyor, öğretmenler ikisine acıyarak bakıyordu. Okul nihayet kapandığında ikisi de rahat bir soluk almıştı. Tatile girdiklerinde babaları kendini çalışma odasına kapatıp çocukların da bütün gün televizyon seyretmesine izin vermişti. Lydia bir keresinde çalışma odasında ne yaptığını sorduğunda, derin bir iç çekerek, "Hiç, ufak tefek işlerimi hallediyorum," demişti. Lydia da hayalinde babasını gerçekten ufak tefek bir şeylerle uğraşırken canlandırmıştı. Nath, "Kitap okumak falan gibi şeylerden bahsediyor, şapşal," demişti.

James'in aslında her sabah yaptığı şey, göğüs cebinden ufak bir zarf çıkarmaktı. Karısının kaybolduğu ilk gece polis, Marilyn'in vesikalık fotoğrafı ve ellerinden geleni yapacakları vaadiyle evden ayrıldıktan ve çocukları kucaklayıp hâlâ günlük giysileri üzerlerinde, yataklarına yatırdıktan sonra yatak odasındaki çöp kutusunda yırtılmış kâğıt parçaları olduğunu görmüştü. Çöp kutusunun içindeki pamukların, eski gazetelerin, karısının rujlu dudaklarıyla kirlenmiş mendillerin arasından parçaları tek tek ayıklamıştı. Mutfak masasına

oturup yırtık kenarları birbirine yapıştırarak parçaları birleştirmişti. **Hayalimde her zaman tek bir hayat olmuştu ve (ama?) işler çok farklı şekilde gelişti.** Kâğıdın alt yansı boştu ama James bütün parçalar bir araya gelene kadar durmamıştı. Marilyn mektubu imzalamamıştı bile.

Beyaz parçaların arasından sinsice göz kırpan minicik tahta çatlaklarına bakarak, dışarıda gökyüzü lacivertten griye dönene kadar notu defalarca okudu. Sonra parçaları bir zarfa koydu. Her seferinde kendi kendine bu son olacak, diye söz verse de her gün, Nath'le Lydia'yı televizyonun önüne yerleştirip çalışma odasının kapısını kilitledi ve o yırtık not kâğıdını yine önüne çıkardı. Çocuklar çizgi film den diziyeye, diziden yarışmalara geçerken, türlü filmlerin önünde somurtarak sere serpe uzanıp uykuya dalarken, o notu okudu.

Evlendiklerinde Marilyn'le birlikte geçmiş unutmaya ant içmişti. Birlikte yeni bir hayat kuracaklardı.

İkisi beraber, geçmişe bakmadan. Marilyn gidince James bu anlaşmalarını defalarca bozdu. O notu her okuduğunda aklına ona bir kez olsun adıyla hitap etmeyen ve Marilyn'le konuşurken sadece **nişanlın** diyen annesi geldi. Sesi, sanki diyafon sisteminden anons yapılırmış gibi belediye binasının mermer lobisinde yankılanan, insanlara başlarını çevirtip baktırtacak kadar yüksek sesle konuşan kadın geldi aklına: **Bu doğru değil Marilyn. Doğru olmadığını biliyorsun.** Marilyn'in **kendisi gibi biriyle** evlenmesini isteyen kadın. Evlendikten sonra onları bir daha asla aramayan kadın. Bütün bunlar, annesinin masasında yemek yerken ve annesinin yatağında uyurken

Marilyn'in de akıma gelmiş olmalıydı. Onunla evlenerek ne büyük bir hata yapmıştı. Annesi nasıl da başından beri haklıydı. **Bütün bu hisleri uzun süre içime hapsettim ama şimdi, annemin evine gittikten sonra, sürekli onu düşünüyorum ve bu hisleri artık daha fazla içimde tutamayacağımı fark ediyorum.** Yuvadayken moraran bir yerinin acısını nasıl dindireceğini öğrenmişti: Başparmağınla sürekli üzerine bastırman gerekiyordu. İlk başta canın öyle acıyordu ki gözlerin sulanıyordu. İkinci sefer biraz daha az acıyordu. Onuncu sefer de artık acıyı hissetmiyordun bile. O yüzden James de notu üst üste defalarca okudu. Elinden ne gelirse hatırlıyordu: Nath'in ayakkabılarını bağlamak için yere çömelen Marilyn, yakasının buruşan kısımlarını düzelten Marilyn. Marilyn'in ofisine geldiği o ilk günkü hali: narin ve ciddi. O kadar kararlı bir havası vardı ki, James başını kaldırıp kadının gözlerine bakmaya bile cesaret edememişti.

Ama acısı geçmiyordu. Gözlerindeki yaşlar dinmiyordu.

Televizyon kanalının kapanış müziğiyle ardından milli marşın sesini duyduğunda, Marilyn'in notunu zarfa koyup zarfı da tekrar cebine kaldırırdı. Sonra da parmak uçlarında sessizce çocukların yerde veya koltukta uyuyakaldığı, televizyondaki ayar resmiyle aydınlanmış oturma odasına girerdi. James önce Lydia'yı, ardından da Nath'i yatağına taşırken ekranın tepesindeki Kızılderili öfkeyle onu seyrederdi. Ardından, Marilyn olmadan çorak bir ovayı andıran yatak ona çok boş geldiği için oturma odasına döner, üzerine tığ işi bir battaniye alıp koltuğa uzanırdı ve sinyal kesilene kadar ekrandaki yuvarlakları seyrederdi. Sabah olunca her şey yeniden başa sarardı.

Lydia ve Nath her sabah kendilerini yataklarında bulur, bir an evren acaba kendi kendine yeniden düzene mi girdi diye merak ederlerdi. Belki mutfağa girince annelerini ocak başında sevgiyle, öpücüklerle ve haşlanmış yumurtalarla onları beklerken bulurlardı. İkisi de bu çok hassas dileklerini bir kez olsun dile getirmezdiler ama her sabah, mutfakta buluşup kırışik pijamasıyla önlerine iki boş kâse yerleştiren babalarından başka kimseyi bulamadıklarında, birbirlerine bakar ve anlarırdı. **Hâl & yoktu.**

Kahvaltıyı ellerinden geldiğince uzatma çabası içinde mısır gevreklerinin içindeki marşmelovlan birbirleriyle takas ederek kendilerini oyalamaya çalışırlardı: bir turuncuya bir pembe, bir yeşile iki sarı. Öğle yemeği saatinde babaları onlara birer sandviç hazırlar ama onu da bir türlü beceremezdi. Ya fıstıkezmesi ya reçel az gelir, ya da annesi gibi ekmeği üçgen şeklinde kesmek yerine ortadan ikiye keserdi. Artık şikâyet etmeyi kesen Lydia ve Nath, yine fıstık ezmeli reçelli sandviç yedikleri akşam yemeklerinde bile çıt çıkarmazlardı.

Evden sadece markete gitmek için çıkıyorlardı. Bir keresinde eve dönüş yolunda gölün önünden geçerlerken Nath, "Lütfen," diye yalvardı. "Lütfen, yüzmeye gidebilir miyiz? Bir saatliğine. Beş

dakikalığına. On saniyeliğine.” Gözlerine dikiz aynasına çeviren James yavaşlamadı. “Lydia’nm yüzme bilmediğini biliyorsun,” dedi. “Bugün cankurtaranlık yapacak halim yok.” Sokaklarına saptı ve Nath arka koltukta

yana kayarak Lydia’nın koluna çimdik attı.

“Bebek,” diye tısladı. “**Senin** yüzünden yüzemiyoruz.”

Bayan Ailen yolun karşısında bahçesindeki otları yoluyordu, araba kapısı açılınca el sallayarak onları yanına çağırdı. “James,” dedi. “James, sizi ne zamandır göremiyorum.” Sivri uçlu, küçük bir tırmık tutuyordu ve ellerine de pembeli morlu eldivenler takmıştı. Fakat bahçe kapısına yaslanıp eldivenlerini çıkardığında, Lydia tırnaklarının arasına biriken yarım ay şeklindeki kiri gördü.

“Marilyn nasıl?” diye sordu Bayan Ailen. “Bir süredir yok, değil mi? Umarım her şey yolundadır.” Gözleri -Nath’e göre- sanki hediye bekliyormuş gibi heyecan dolu ve parlaktı.

“Bir şekilde idare ediyoruz,” dedi James.

“Gittiği yerde ne kadar kalacak peki?”

James çocuklara bakıp tereddüt etti. “Ebediyen,” dedi. Yanında duran Nath, ayakkabısının ucuyla Bayan Ailen’in bahçe kapısını tekmeliyordu. “Yapma şunu, Nath. Toz kaldırıyorsun.”

Bayan Ailen onlara baktı ama çocuklar aynı anda başlarını çevirdiler. Kadının dudakları çok ince, dişleri çok beyazdı. Lydia’nın ayakkabısının topuğuyla bastığı sakız zank gibi onu betona yapıştırdı. İçinden, **izin alsam bile bir yere kaçamam**, diye düşündü.

“İkiniz uslu durun ki anneniz de yakın zamanda eve geri dönsün. Doğru değil mi?” dedi Bayan Ailen. İnce dudaklı gülüşünü bu sefer James’e çevirdi ama o da gözlerini kaçırdı.

“Marketten aldıklarımız eriyecek,” dedi James. Gerçi o da, Lydia da, Nath de torbaların içinde bir kutu süt, iki kâse fıstık ezmesi ve ekmekten başka bir şey olmadığını biliyordu. “Seni görmek güzeldi, Vivian.” Kesekâğıdından yapılmış torbayı koltuğunun altına sıkıştırıp iki çocuğu da elinden tuttu ve arkasına döndü. Lydia’nm ayakkabısına yapışan sakız iyice esneyip sonunda koparak upuzun, kuru bir kurtçuk gibi kaldırımında kaldı.

Nath akşam yemeğinde, “Ebediyen ne demek?” diye sordu.

Nath sanki eliyle bir böcek göstermiş ve o da böceği kaçmadan yakalamak istermiş gibi birden tavana baktı. Sanki fırına bakıyormuş gibi Lydia’nm gözleri yandı. Soru sorduğuna pişman olan Nath eliyle sandviçini ezip masa örtüsüne fıstık ezmesi sıçrattı ama babalan fark etmedi bile.

“Bayan Ailen’ m dediği her şeyi unutmanızı istiyorum,” dedi sonunda James. “Aptal bir kadın ve annenizi de hiç tanımıyor. Hatta onunla hiç konuşmadığımızı varsaymanızı istiyorum.” Çocukların ellerini okşayıp gülümsemeye çalıştı. “Bu kimsenin suçu değil. Hele sizin hiç değil.”

Lydia ve Nath, babalarının yalan söylediğini biliyor ve uzunca bir süre işlerin bu şekilde devam

edeceğini anlıyorlardı.

Hava gitgide ısındı, nemli bir hal aldı. Nath her sabah kalkıp annesi evden gideli kaç gün geçtiğini sayıyordu. Yirmi yedi. Yinni sekiz. Yirmi dokuz. O sıcakta evde oturmaktan, televizyondan, her geçen gün ekrana daha da sulu gözlerle

bakmaya başlayan kız kardeşinden bıkmıştı. Ne denebilirdi ki? Annelerinin yokluğu sinsice onları kemiriyor, çektikleri acı her geçen gün büyüyordu. Haziran başında bir sabah, Lydia reklam arasında koltukta sızınca sessizce kapıya yürüdü. Babaları onlara evden çıkmamalarını söylemişti ama verandanın basamakları hâlâ ev sayılırdı.

Sokağın ucunda, Jack de çenesini dizlerine dayamış, kendi verandasının tırabzanında oturuyordu. Havuzdaki o günden sonra Nath, Jack'le hiç konuşmamıştı. Merhaba bile dememişti. Birlikte okul servisinden inerken Nath sırt çantasının askılarından tutup hızlıca eve yürüdü. Teneffüste Jack'in ona doğru geldiğini görse, oyun parkının öteki tarafına kaçırdı. Jack'den haz etmemek artık bir alışkanlık halini almaya başlıyordu. Gerçi şimdi, Jack başını çevirip onu görünce ve sokakta ona doğru yürümeye başlayınca, yerinden kıpırdamadı. Her kim olursa biriyle konuşmak, o kişi Jack bile olsa, sessizlikten katbekat iyiydi.

Jack basamakların oraya gelince, "İster misin?" diye sordu. Uzattığı avucunda yarım düzine kadar başparmağı büyüklüğünde, balık şeklinde kırmızı şeker vardı. Güneşte elmas gibi parlıyorlardı. Jack sırtı. Gülerken kulaklarının uçları bile yukarı doğru kalkmıştı. "Beş cente aldım. Bir kaşığı on cent."

Nath'in içini ansızın bir hasret duygusu kapladı. Makas, macun ve pastel boya raflarını, zıplayan top, jelibon dudak, lastik sıçan kovalarını, ön tezgâhtaki folyo kaplı çikolataları ve kasanın yanında duran, kapağını kaldırdığın anda vişne

kokuları yayılan, içi yakut rengi bonbonlarla dolu o kocaman cam kavanozu özledi.

Jack balıklardan birini ısırıp elini tekrar uzattı. "Çok güzeller." Yakından bakınca, Jack'in kirpikleri de tıpkı saçları gibi kum rengiydi. Uçları güneşte altın gibi parlıyordu. Nath şekerlerden birini ağzına attı ve o tatlı aromanın damağına nüfuz etmesine izin verip Jack'in yanağındaki çilleri saydı. Dokuz taneydi.

"Her şey yoluna girecek," dedi Jack birden. Sanki bir sır veriyormuş gibi Nath'e yaklaştı. "Annem hep, 'Çocukların tek bir ebeveyne *ihtiyacı* vardır,' der. Babam beni görecektir kadar önemsemiyorsa bu onun kaybıymış, benim değil."

Nath'in dili bir anda kaskatı kesilip koca bir et dilimi gibi kalınlaştı. Bir an yutkunamaz oldu. Az kalsın kendi tükürüğünde boğulacaktı. Yarısı çiğnenmiş şekeri çimenlere tükürüp attı.

"Kapa çeneni," diye tısladı Nath. "Kapa... kapa çeneni!" Ağzındaki vişne tadından kurtulmak istermişçesine bir kere daha tükürdü. Sonra ayağa kalkıp eve döndü ve kapıyı arkasından öyle sert çarptı ki, sineklik titredi. Geride kalan Jack, avucunda mahsur kalan balıklara bakarak bir süre basamakların orada bekledi. İlerleyen zamanlarda Nath, Jack'in tam olarak ne deyinip de onu bu kadar sınırlendirdiğini unutacaktı. Sadece adeta başından beri oradaymış gibi için için yanan öfkesini

hatırlayacaktı.

Derken birkaç gün sonra mümkün olabilecek en harika eğlence geldi ayaklarına. En azından Nath'e göre. Bir sabah

Nath televizyonu açtı ama televizyonda çizgi film yoktu. Walter Cronkite vardı ekranda. Sanki akşam haberlerini su-nuyormuş gibi yine tüm ciddiyetiyle masasında oturuyordu. Fakat daha sabah sekiz bile olmamıştı ve masası dışarıdaydı. Kâğıtları ve saçları Cape Kennedy rüzgârında dalgalanıyordu. Arkasındaki fırlatma sahasında bir tane roket duruyordu. Ekranın altındaysa geri sayım yapan bir tane saat vardı. **Gemini 9'**un fırlatılacağı gündü. Nath o zamanlar bu kelimeyi biliyor olsa direkt düşüneceği şu olurdu: **Sürreal**. Roket, kükürt rengi bir toz kümesinin arasında yukarı doğru fırlarken televizyona o kadar yaklaşmıştı ki, camda burnunun izi kaldı. Ekranın altındaki sayaçlar inanılmaz rakamlar gösteriyordu: saatte yedi bin mil, dokuz bin, on... Bir şeyin hiç bu kadar yükseğe uçabileceğini bilmezdi.

Nath bütün sabah haberleri takip edip, leziz bir şekerlememiş gibi öğrendiği her yeni kelimenin tadına vardı: **Randevu. Yörünge haritası**. Lydia koltuğa kıvrılmış şekerleme yaparken, Nath bütün akşamüstünü **Gemini**, diye tekrar ederek geçirdi. **Gemini. GEM-in-i**. Sihirli bir büyü yapıyordu sanki. Roket mavi gökyüzünde kayıplara karıştıktan sonra da kamera uzunca bir süre arkasında bıraktığı soluk beyaz dumanı gösterdi. Bir aydır ilk defa, bir anlığına bile olsa, annesini tamamen unutmuştu. Yukarıdan -seksen beş mil yüksekten, doksan-doksan beş diye devam ediyordu sayaç- dünyadaki her şey görünüyor olmalıydı. Kaybolan anneler, seni sevmeyen babalar, seninle alay eden çocuklar... Her şey top-luiğne başı kadar ufalıp sonunda yok oluyor olmalıydı. Yu-kanda... Yıldızdan başka bir şey yoktu.

Sonraki bir buçuk gün boyunca, Lydia'nın bütün şikâyetlerine rağmen ne "I Love Lucy" ne de "Father Knowv Best" tekrarlarını izledi. Astronotlardan -Tom Stafford ve Gene Ceman- sanki arkadaşymış gibi isimleriyle bahsetmeye başladı. Astronotlardan ilk veriler gelmeye başladığında, Lydia'nın tek duyabildiği karman çorman, cızır cızır anlaşılmaz konuşmalardı. Sanki biri adamların sesini öğütücüden geçirmiş gibiydi. Oysa Nath kelimeleri anlamakta zorlanmadı. Nefesi kesilen Gene, "Oğlum, burası çok güzel," diye fısıldıyordu. NASA, yörüngedeki adamları televizyondan yayınlamadığı için kanalda bir simülasyon gösterisi vardı: Tel üstünde bir aktör, Missouri'de bir sesli çekim stüdyosuna kurulmuş bir tertip. Fakat uzay giysileri giyen adam kapsülden çıkıp tüm zarafetiyle yukarı doğru süzülünce -ayaklan yerden tamamen havalanmıştı, hiçbir şeye bağlı da değildi- Nath bunun gerçek olmadığını unuttu. Her şeyi unuttu. Nefes almayı unuttu.

Öğlen yine fıstık ezmeli sandviçlerini yerlerken, "Astronotlar **karides kokteyl, etli yahni ve ananaslı pasta** yiyorlarmış," dedi. Akşam yemeğinde, "Gene bugüne kadar uzaya giden en genç adam," dedi. "Gelmiş geçmiş en uzun uzay yürüyüşünü yapacaklarmış." Sabah babası kâselerine mısır gevreği doldururken, heyecandan gözü yemek falan görmeyen Nath, "Astronotlar bacaklarını roket motorlarından korumak için **demir pantolon** giyiyormuş," dedi.

Normalde astronotları sevmesi gereken James ise -so-nuçta onlar da en yeni toprakları keşfe çıkan modem çağ kovboyları değil miydi?- bunların hiçbirini bilmiyordu. Yüreğine bastığı Marilyn'in o yırtık notu, kendi düşünceleri arasında kaybolmuş haldeyken oğlunun bu yepyeni takıntısına

teleskobun diğer tarafından bakıyordu. Gökyüzünün bir ucundaki bu astronomlar ufacık birer noktacıktı. Sardalya kutusunda iki adam. Onlar yukanda düğmelerle tuşlarla uğraşırken burada dünyada insanlar kayboluyor, hatta ölüyordu. Ve bazıları da bir gün daha yaşayabilmenin mücadelesini veriyordu. Ne kadar önemsiz, ne kadar gülünç işlerdi bunlar. İplerin üzerine gezinen, cesur taklidi yapan kostümlü aktörler. Havada tepetaklak dans ediyorlar. Nath ise tamamen büyülenmiş bir halde yüzünde huzurlu bir gülümlükle bütün gün televizyon başından ayrılmıyordu. James ise ona baktıkça göğsüne öfke dolu bir alev topu oturduğunu hissediyordu.

Bir pazar akşamı Nath, “İnsanların aya gidip sonra geri döndüğüne inanabiliyor musun?” dedi ve James suratına tokadı çaktı. O kadar sert vurdu ki, Nath’in dişleri zangırdadı. “Kes artık şu saçmalığı,” dedi. “Nasıl olur da böyle şeyleri düşünebilirsin, biz burada...”

Daha önce hiç Nath’e vurmamıştı ve bir daha da vur-mayacaktı. Ama aralarında bir şey çoktan kopmuştu. Nath bir eli yanağında salondan dışarı fırladı. Lydia da öyle. Oğlunun şok olmuş, kızaran gözlerinin görüntüsüyle salonda yalnız kalan James televizyona bir tekme attığı gibi yere devirdi. Patlayan aletten her yere camlar, kıvılcımlar saçıldı. Pazartesi günü yenisini almak için çocukları Decker’s ma-gazasına götürse bile, bir daha asla sanki gözlerini cam parçalarından korumak istermiş gibi geri sıçramadan ne astronomlardan ne de uzaydan bahsedebilecekti.

Öte yandan Nath, kütüphaneden *Britanrca Ansiklopedisi'* ni indirdi ve okumaya başladı: **Yerçekimi. Roket. İtme gücü.** Astronotlar ve bir sonraki görevleriyle ilgili yeni bilgiler bulmak için sürekli gazeteleri takip ediyordu. Bulduğu bütün makaleleri çaktırmadan kesip bir dosyada biriktiriyor, geceleri rüyasında annesini görürken uyandığında hemen onları okuyordu. Battaniyesiyle bir çadır kurup yastığının altından el fenerini çıkarıyor, sırayla makaleleri baştan okuyup her detayı ezberine kazıyordu. Bütün fırlatmaların adını öğrenmişti: **Freedom. Aurora. Sigma.** Astronotların adını da ezberinden tekrar edebiliyordu: Carpenter. Cooper. Grissom. Glenn. Listenin sonuna geldiğinde, yeniden uykusuna dönebiliyordu.

Lydia’nınsa aklını kendi dünyasına açılmış anne şeklindeki oyuktan alacak hiçbir şeyi yoktu ve Nath de kafayı **kenetlenme istasyonları, denize inen uzay araçları ve yerö-telerle** bozmuşken bir şey dikkatini çekti: Ev, içinde annesi olmadan farklı kokuyordu. Bunu bir kere fark ettikten sonra da bir daha geri alamadı. Geceleri korkunç şeyler görüyordu rüyasında. Üzerinde örümcekler geziniyor, yılanlar elini ayağını bağıyor, çay fincanlarında boğuluyordu. Bazen karanlıkta gözünü açtığına, babası yattığı koltukta sağa sola dönerken alt kattan gelen gıcırta seslerini duyuyordu. O geceler bir daha asla uyuyamıyordu ve günler tıpkı şurup gibi

gitgide daha da yapışık bir hal alıyor, koyulaşıyordu.

Evde Lydia’ya hâlâ annesini hatırlatan tek bir şey vardı; o da kocaman kırmızı yemek kitabıydı. Babasının kendini çalışma odasına kilitletiği ve Nath’in de ansiklopedilere gömüldüğü zamanlarda o da mutfığa gidip tezgâhtan kitabı alırdı. Beş yaşındaydı ama az çok okuma biliyordu. Tabii okuması Nath’inki kadar iyi değildi. Kitabı önüne açar, yüksek sesle tarifleri okurdu: çikolatalı sevinç pastası. Zeytinli ekmek. Soğanlı dip sos. O yemek kitabını ne zaman açsa, kapaktaki kadın gitgide daha da annesine benzemeye başlardı. Gülüşü, elbisesinin yakası, direkt size değil de omzunuzun arkasına doğru bakışı... Annesi Virginia’dan döndükten sonra, her gün bu kitabı okumuştur: akşamüstleri Lydia okuldan geldiğinde, akşamları Lydia yatmadan önce... Hatta bazen sabahları da sanki annesi bütün

gece okumuş gibi kitap yine masada olurdu. Lydia bu yemek kitabının annesinin en sevdiği kitap olduğunu biliyordu ve sayfalarını adeta Incil'e el süren bir fanatiğin hayranlığıyla karıştırıyordu.

Temmuzun üçüncü günü, annesi evden gideli iki ay dolduğunda, yine yemek kitabıyla birlikte mutfak masasının altındaki favori yerine çekildi. O sabah Nath Te birlikte babalarına sosisli sandviçlerden, maytaplardan ve havai fişeklerden bahsettiklerinde babası sadece, "Bakarız," deyip geçiştirmişti ve ikisi de bunun hayır demek olduğunu biliyordu. Anneleri olmadan ne barbekü, ne limonata, ne de havai fişekleri seyretmek için göle gitmek söz konusuydu. Fıstık ezmeli reçelli sandviç ve perdeleri sonuna kadar kapalı evlerinden başka bir şey olmayacaktı. Sayfaları karıştırıp kremalı turta, kurabiye evi ve ızgara kaburga resimlerine baktı. Ve derken sayfalardan tekinin kenarına yazılmış bir yazı gördü. Kelimeleri okudu.

Küçük kızıyla birlikte yemek pişirmeyi hangi anne sevmez?

Altında da şu yazıyordu:

Ve hangi kız çocuğu annesiyle birlikte bir şeyler öğrenmeyi sevmez?

Sayfanın her yerinde sanki yağmurda kalmış gibi minik kabarcıklar vardı ve Lydia sanki körler alfabetini okumuş gibi parmaklarını kabarcıkların üzerinde gezdirdi. Sayfaya bir tane gözyaşı damlaymıca kadar onların ne olduğunu anlayamadı. Kâğıdı sildiğinde, yaşın damladığı yerde minik bir kabarcık kaldı.

Derken bir kabarcık daha oluştu ve derken bir tane daha. Annesi de bu sayfada ağlamış olmalıydı.

Babası onların suçu olmadığını söylemişti ama Lydia öyle olmadığını biliyordu. Nath'le ikisi kötü bir şey yapmıştı; onu bir şekilde kızdırmışlardı. Onun istediği gibi çocuklar olmamışlardı.

Önünde açık duran sayfa gitgide bulanıklaşırken, ***eğer bir gün annem eve döner de bana sütümü bitirmemi söylese, bitireceğim,*** diye düşündü. Söylenmeden dişini fırçalayacak, doktor aşı yaparken asla ağlamayacaktı. Annesi ışığı kapatır kapatmaz hemen uyuyacaktı. Bir daha hiç hastalanmayacaktı. Annesinin ona dediği her şeyi yapacaktı. İsteddiği her şeyi...

* * *

Toledo'da uzaklarda olan Marilyn, küçük kızının kendi kendine verdiği sessiz sözleri duymadı. 3 Temmuz'da, Lydia yemek masasının altına saklanmış otururken, Marilyn de yeni kitabının üzerine kapanmıştı: ***İleri Organik Kimya***. Finaller iki gün sonraydı ve sabahtan beri ders çalışıyordu. Marilyn elindeki not defteriyle kendini yeniden bir üniversiteli gibi hissetti. İmzası bile tıpkı evlenmeden, elyazısı sertleşip katılaşımadan önceki gibi yumuşamış, yuvarlanmıştı. Sınıfındaki diğer çocukların hepsi üniversiteli gençlerdi. Kimi derslerinden kalmadan sınıfı geçmeye çalışıyor, kimi kaldıkları dersi ve kötü geçen dönemlerini telafi etmeye çalışıyordu. Öğrencilerin ona da birbirlerine davrandıkları gibi davranmasına çok şaşırmıştı. Herkes sessiz, kibar ve dikkatliydi. Serin ders salonunda herkes defterine molekülleri karalıyor, sonra onları ***etil, metil, propil, butil*** diye isimlendiriyorlardı. Ders sonunda notlarını karşılaştırdıklarında Marilyn'inkiler de hepsiyle aynı çıkıyordu. Altıgen ve çizgilerden oluşan minicik, güzel hiyeroglifler. Kendi kendine, ***işte en az onlar***

kadar zeki olduğumun kanıtı, diyordu. Oraya ait olduğunun kanıtı.

Fakat yine de ne zaman ders kitaplarını açsa Marilyn'in aklı karman çorman oluyordu. Denklemler birbirine giriyor, her satırdan gizli bir mesaj fırlıyordu. NaOH bir anda **Nath** oluveriyor, oğlunun gözleri fal taşı gibi açılmış ufacık, kırgın yüzünü görüyordu. Bir sabah periyodik cetvele bakarken **He'**yi gördü ve aklına James geldi. Kimi zaman mesajlar

daha sinsî oluyor, satır aralarındaki ufak bir imla hatasıyla onu yakalıyordu. Böyle günlerde hemen elini cebindeki bereye, bilyeye ve düğmeye götürüyor, yeniden sakinleşinceye dek onları elinde çevirip duruyordu.

Oysa bazı günler bu küçük tılsımlar da bir işe yaramıyordu. Evi terk ettikten iki hafta sonra, kiralık çift kişilik yatağında korkunç bir vücut ağrısıyla uyandı. Aniden o anın muhteşem yanlışığında boğuluyormuş gibi hissetti kendini. Onlardan bu kadar uzakta olması korkunç bir yanıştı. Nihayet battaniyesine sarınıp mutfaktaki telefona yürüdü. Saat sabah altı kırk birdi ama telefonu sadece iki kere çaldırması yetti. "Alo?" demişti James. Uzun bir sessizlik... "Alo?" Marilyn konuşmaya cesaret etmediği için hiçbir şey demeden o sesin yüreğine işlemesine izin verdi. James'in sesi haşindi. Hatlardan olduğunu düşündü ama kendi de buna pek inanmamıştı. Sonunda parmağıyla kapatma tuşuna bastı ve uzunca bir süre o halde bekleyip ardından ahizeyi yerine taktı. Bütün gün, sanki tanıdık ve sevilen bir ninni gibi kafasında o sesi dinleyip durdu.

O günden itibaren de ev hasreti çok fazla geldiği zamanlarda iki günde bir aramaya başladı. Saat kaç olursa olsun James telefonu açıyordu ve Marilyn de onu mutfak masasında ya da çalışma odasında uykuya kalmış halde hayal ederek endişe ediyordu. Gerçi bir seferinde telefonu açan olmadı. James ve çocuklar yemekleri bitince nihayet markete gitmişlerdi. Kafasında yangın, deprem ya da meteor senaryoları canlanan Marilyn panik yapmış ve evi beş dakikada

bir, üst üste defalarca aramıştı. Derken beş dakikalar ikiye düşmüş ve nihayet hattın öteki tarafından James'in sesi duyulmuştu. Bir keresinde de gündüz aramış, James yorgunluktan çalışma masasında uyuyakaldığı için telefona Nath cevap vermişti. Tıpkı ona öğrettiği gibi terbiyeli bir şekilde, "Lee'lerin evi," diye telefonu açmış ve Marilyn de, ***İyi misin? Uslu duruyor musun?*** diye sormak istemişti. Fakat konuşmaya çalıştığı anda, boğazının özleminden tıkanığını fark etti. Nath'in sessizliği duyup telefonu kapatmadığını görünce de şaşırıldı. Telefona yetişmek için çektiği sandalyenin tepesine tünemiş, dinliyordu. Bir dakika sonra da kapıdan sessizce Lydia girmiş ve yanına tırmanmıştı. Ahizeyi kulakları arasına sıkıştırıp iki dakika, üç dakika, dört dakika dinlemişlerdi. Telefondaki o usul hışırtıdan annelerinin tüm hislerini ve dileklerini duyabiliyorlardı sanki. Telefonu ilk kapatan onlar olmuş ve klik sesi duyulduktan sonra telefonun ahizesi uzunca bir süre Marilyn'in titreyen ellerinin arasında kalmıştı.

Nath ve Lydia bu olaydan babalarına hiç bahsetmedi ve James de gelen bu sessiz telefonları asla polise ihbar etmedi. Zaten polisin ona pek de yardım etmeye meraklı olmadığından şüphelenmeye başlamıştı ve o eski korkularının yılan gibi kıvranmaya devam ettiği yüreğinin en derinlerinden polisin ne düşündüğünü anladığını sanıyordu, çünkü Marilyn'in onun gibi bir kocayı terk etmesi an meselesiydi. Memur Fiske kibarlığından asla ödün vermedi ama James buna daha da gücenmişti. Çünkü kibarlık her şeye katlanmayı daha da zorlaştırıyordu. Marilyn'e gelinceyse, ahizeyi ne zaman elin-

den bıraksa kendine bu son, diyordu. Onları bir daha asla aramayacağım, telefonu açtıklarına göre iyiler, ben *artık yeni bir hayata başladım*, diye kendi kendini telkin ediyordu. Bunları o kadar kararlı bir şekilde söylüyordu ki telefonu kaldırıp evin numarasını yeniden çevirene kadar bu dediklerine tamamen inanıyordu.

Kendi kendine, artık bu yeni hayatta her şeyin mümkün olduğunu söylüyordu. Mısır gevreği, sandviç ve yolun aşağısındaki pizzacıdan aldığı spagettiyle besleniyordu. O güne kadar insanın tek bir tencereye sahip olmadan da yaşayabileceğini hiç bilmezdi. Hesaplarına göre sekiz kredi daha lazımdı ve ondan sonra nihayet mezun olabilecekti. Diğer her şeyi unutmaya çalıştı. Tıp fakültesi broşürlerini doldururken Nath'in bilyesini parmaklarının arasına çeviriyor, ders kitaplarının kenarına ufak notlar alırken Lydia'nın beresindeki to-kayla oynuyordu. Konstantre olmak için kendini o kadar kasıyordu ki, başına ağrılar saplamıyordu.

Temmuzun üçüncü günü, Marilyn ders kitabının sayfasını çevirdi ve kara bir bulut görüşünü kapattı. Karpuz gibi ağırlaşan başı dengesini yitirmesine neden olarak dizlerinin bağına çözdü, onu yere doğru çekti. Bir dakika sonra görüşü yerine geldi, sonra da aklı. Masada devirdiği bardaktan damlayan suyu, yerlere saçılan ders notlarını, terden sırlıklam olan bluzunu fark etti. Kendi yazısını okuyabilir hale gelince yerden kalkabildi.

Daha önce hiç bayılmamıştı. Kıyısından bile geçmemişti. Yazın en sıcak günlerinde bile. Şimdiyse yorgundu. Hatta ayağa kalkamayacak kadar yorgun. Koltuğun minderlerine yaslanarak, *hastalandım herhalde, birinden mikrop falan kapmış olmalıyım*, diye düşündü. Derken akıma başka bir fikir geldi ve bütün vücudu bir anda buz kesti. Ayın üçüydü o gün. Buna emindi çünkü sınava kalan günleri sayıyordu. Yani bu da demek oluyordu ki -sanki biri başından aşağı bir kova soğuk su dökmüş gibi birden aylarak parmaklarıyla saydı- üç hafta gecikmişti. Hayır. Tekrar düşündü. Dokuz hafta önce evden ayrıldığından beri âdet görmemişti. Aradan o kadar uzun zaman geçtiğinin farkında bile değildi.

Ellerini kotuna silip sakın kalmaya çalıştı. Sonuçta âdetinin daha önce de geciktiği olmuştu. Stresliyken... Hastayken... Vücudunun her şeyi doğru düzgün yönetecek sabrının kalmadığı, sanki bir şeylerin ertelenmesi gerektiği zamanlarda... Deli gibi ders çalıştığı için belki vücudu ona ayak uyduramamıştı. Marilyn kendi kendine, *acıktın sadece*, dedi. Bütün gün hiçbir şey yememişti ve saat neredeyse ikiye gelmek üzereydi. Dolapta bir şey yoktu ama markete gidebilirdi. Yemek alıp yer, sonra hemen kendine gelirdi. Ondan sonra da ders çalışmaya geri dönerdi.

Sonuç olarak Marilyn o sınava asla girmeyecekti. Markete gidince sepetine bir paket peynir, salam, hardal ve kola attı. Raftan bir paket ekmek aldı. *Yok bir şey*, dedi kendine tekrar. *İyisin*. Koltuğunun altında alışveriş torbası, elinde de altılı kola paketiyle arabaya yürüdü ve otopark hiçbir uyanda bulunmadan bir anda tepetaklak oldu. Önce dizler, ardından dirsekler, asfalta kapandı. Kesekâğıdı yere devrildi. Sodalar kaldırımında patladı.

Marilyn yavaşça doğruldu. Marketten aldığı her şey dağılmıştı. Ekmek paketi kola göletinin içinde duruyor, hardal kavanozu yavaşça yeşil bir minibüse doğru yuvarlanıyordu. Baldırları kola içinde kalmıştı. Kırılan camlar yüzünü kesmiş, avucunun tam ortasında cetvel kadar düzgün bir yarık açılmıştı. Elini sağa sola çevirip ışığın kumtaşı tabakasını andıran tenin katmanlarında oyunlar

oynamasına izin verdi. Aralarda kar beyazı tanecikler olan karpuz gibi şeffaf pembe bir katman...
Alta da kıpkırmızı bir nehir.

Bir tane mendil almak için elini çantasına daldırdı ve mendilin ucunu avucuna dokundurdu. Kesik bir anda kurumuş, mendil kıpkırmızı leke olmuştu. Elinin güzelliği onu hayran bıraktı: renklerin saflığı, kasındaki beyaz noktacıkların ve ince çizgilerin belirginliği. Ona dokunmak, onu yalamak istedi. Sonra kesik batmaya başladı ve avucunda bir kan göleti birikti. O zaman hastaneye gitmesi gerektiğini fark etti.

Acil odası neredeyse boştu. Ertesi gün her yer 4 Temmuz kazazedeleriyle dolup taşacaktı: Bozuk yumurta salatasından zehirlenenler, barbekü yangınından eli yananlar, havai fişek saçmalarından kaşı tutuşanlar... Fakat o akşamüstü Marilyn danışma masasına yürüyüp elini uzattı ve birkaç dakika sonra kendini bir hasta yatağında buldu. Güzel, genç bir sarışın nabzını ölçtü ve avucunu inceledi. Genç sarışın, “Elinize bir dikiş atalım,” deyip dolaptan bir tane anestezi şişesi alınca Marilyn hemen, “Bunu bir doktorun yapması gerekmez mi?” dedi.

Sarışın kadın güldü. “Ben Doktor Greene,” dedi. Sonra Marilyn’in gözlerini dikip bakmaya devam ettiğini görünce

ekledi: “Hastane kimliğimi görmek ister misiniz?”

Genç kadın düzgün siyah dikişlerle yarığı kapatırken, Marilyn’in elleri ağrımaya başladı. Dişlerini sıktı ama ağrı bileklerine, omuzlarına ve omurgasına yayıldı. Geçirdiği ufak operasyonun ağrısı değildi bu. Hayal kırıklığının san-cısıydı. Diğer herkes gibi onun da hâlâ **doktor** kelimesini duyunca aklına **erkek** geliyordu ve hep de öyle olacaktı. Dr. Greene son dikişi de attıktan sonra gülümseyip, “Kendinizi nasıl hissediyorsunuz?” diye sordu. Marilyn aniden, “Sanırım hamileyim,” diye patladı ve ağlamaya başladı.

Ondan sonra her şey çok hızlı gelişti. Yapılacak testler, alınması gereken tüple kan vardı. Marilyn işlerin tam olarak nasıl yürüdüğünden emin değildi ama bir şekilde tavşanları içerdiğini biliyordu. “Ah, artık tavşan kullanmıyoruz,” dedi genç, güzel doktor gülerek, şırınganın iğnesini Marilyn’in koluna batırırken. “Şimdi kurbağaları kullanıyoruz. Daha hızlı ve kolay. Modern bilim muhteşem bir şey, değil mi?” Biri Marilyn’e yastıklı bir sandalyeyle omuzlarına örtmesi için bir battaniye getirdi. Biri kocasının telefon numarasını sordu ve Marilyn yan baygın bir halde numarayı ezberinden söyledi. Biri bir bardak su getirdi. Elindeki kesik artık kapanmış ve ağrısı dinmişti. Siyah dikişler açık yarayı kapalı tutuyordu. Saatler geçmişti ama ona, James’in yanma gelmesi sanki birkaç dakika sürmüş gibi geldi. Sevinçten resmen ışık saçan bir halde Marilyn’in sağlam elini tutarken doktor da, “Sizi salı günü arar sonuçları bildiririz, Bay ve Bayan Lee,” diyordu. “Ama görünüşe göre doğum ocakta

gibi duruyor.” Ardından, Marilyn ağzını açıp bir şey demesine fırsat bırakmadan uzun beyaz koridora çıktı ve gözden kayboldu.

Doktor gidince, “Marilyn,” diye fısıldadı James. Sesinin tonu, adım henüz cevaplamaya cesaret edemediği bir soruya dönüştürmüştü. “Seni çok özledik.”

Marilyn uzunca bir müddet sağlam elini kamının üzerinde tuttu. Hamile halde derse giremezdi. Tıp fakültesine gidemezdi. Yapabileceği tek şey eve dönmektir. Ve eve gittiği anda çocuklarının yüzlerini görecek. Ayrıca yeni bir de bebek olacaktı hayatlarında ve -elindekinden çok daha şiddetli bir sancıyla kendi kendine itiraf etti- onları bir daha terk edip gidecek gücü asla bulamayacaktı. Dua edermiş gibi sandalyesinin yanında yere çömelmiş, James vardı. Onu kucağına çeken yumuşacık, sıcak ve boğucu eski hayatı vardı. Dokuz hafta. Büyük planı sadece dokuz hafta sürmüştü. Kendisi için kurduğu bütün hayaller rüzgârda dağılan sis gibi bir anda solup gitti. Her şeyin mümkün olduğu fikrine nereden kapıldığını artık hatırlamıyordu bile.

Buraya kadarmış, dedi kendine. Bırak artık Senin hayatın bu. Kabullen.

“Ne kadar aptalmışım,” dedi. “Korkunç bir hata yaptım.” James’e yaslanarak boynunun o ağır, tatlı kokusunu içine çekti. Yuva gibi kokuyordu. “Beni affet,” diye fısıldadı.

James kolunu Marilyn’in beline dolayarak onu arabaya -kendi arabasma-götürdü ve sanki çocukmuş gibi ön koltuğa binmesine yardım etti. Ertesi gün Middletown’dan bir taksiye atlayıp Toledo’ya gidecek ve eve vardığında karısının orada olacağını bilmenin verdiği o sıcak mutluluk hissiyle Marilyn’in arabasına binip bir saatlik yolu geri dönecekti. Ama şu an için son derece dikkatli sürüyordu arabayı. Gözü sürekli hız göstergesindeydi. İki kilometrede bir elini uzatıp, sanki orada olduğundan emin olmak istermişçesine Marilyn’in dizine dokunuyordu. “Üşüdün mü? Çok mu sıcak oldu? Susadın mı?” diye sorup duruyordu. Marilyn, ***ben sakat değilim***, demek istiyordu ama diliyle beyni sanki ağır çekime geçmiş gibiydi. Çoktan eve gelmişler, James çoktan ona soğuk bir içecek, boynuna koysun diye de bir yastık getirmeye gitmişti. Çok mutlu olduğunu düşündü. Attığı her adımda resmen havalara sıçırıyordu. Marilyn’in ayaklarına battaniye örterken ne kadar da titizdi... James geri geldiğinde Marilyn sadece, “Çocuklar nerede?” diye sordu. James, onları sokağın karşısındaki komşular Vivian Ailen’a bıraktığını, endişelenmemesini, her şeyle ilgileneceğini söyledi.

Marilyn koltuğun minderlerine yaslandı ve kapı zilin sesine uyandı. Neredeyse akşam yemeği saati gelmişti. James çocukları Bayan Allen’dan almıştı ve kapıda da elinde kutularla pizzacı bekliyordu. Marilyn ayılmak için gözlerini ovalarken, James çoktan bahşisi verip kutuları almış ve kapıyı kapatmıştı. Yarı uykulu bir halde James’in peşinden mutfığa yürüdü. James pizza kutularını Lydia’yla Nath’in arasına, masasının tam ortasına bıraktı.

Sanki Marilyn’in arkasında durduğunu görmüyorlarmış gibi, “Anneniz eve döndü,” dedi. Marilyn, elini saçına götürdü ve bir kabartı hissetti. Örgüsü açılmıştı. Ayakları çıplaktı. Mutfak aşın sıcak ve aydınlıktı. Uykuyu fazla kaçırmış, evde öylece dolanıp duran, her şeye geç kalmış bir çocuk gibi hissediyordu kendini. Lydia ve Nath, masanın karşısından korkuyla onu seyrediyordu. Sanki her an beklenmedik bir şey yapıp bağırmasından ya da patlamasından korkuyor gibiydiler. Nath, sanki ekşi bir şey yemiş gibi dudaklarını büzüştürmüştü. Marilyn, oğlunun saçlarını okşayıp bunların hiçbirini planlamadığını, hiçbir şeyin böyle olmasını istemediğini söylemek istedi. Çocukların gözlerindeki şüpheyi görebiliyordu.

“Eve döndüm,” diye tekrar etti, başını salladı ve ikisi de

o anda masadan kalkıp koşarak ona sanıldılar. Annelerinin sıcak, sağlam kol ve bacaklarına sanlıp başlarını eteğine gömdüler. Bir tane Nath’in yanağından, bir tane de Lydia’nın burnundan gözyaşı

süzüldü. Marilyn'ın eli sanki avucunda sıcacık küçük bir kalp tutuyormuş gibi yanıyor ve zonkluyordu.

Çocukların yanma yere çömelerek, "Ben yokken yaramazlık yapmadınız, değil mi?" diye sordu. "Uslu durdunuz mu bakalım?"

Lydia için annesinin dönüşü bir mucizeden öte değildi. Kendi kendine bir söz vermiş ve annesi bunu duyup eve geri gelmişti. Sözünde duracaktı. O akşamüstü babası telefonu kapatıp o büyüleyici kelimeleri söylediğinde *-Anneniz eve dönüyor-* kararını vermişti: Annesi o üzücü yemek kitabını bir daha asla görmek zorunda kalmayacaktı. Bayan Al-

Jen'dayken planını yapmış ve babaları onları aldıktan sonra *-Şşt, ses çıkarmak yok, anneniz uyuyor-* kitabı kaldırmıştı. "Anne," dedi Marilyn'ın kalçasına sarılırken. "Sen yokken... yemek kitabını..." Yutkundu. "Kaybettim."

"Öyle mi?" Marilyn her ne kadar şaşırırsa da, hiç kızma-mıştı. Hayır. Hissettiği şey gururdu. Kızını yemek kitabını çimenlere atıp parlak Mary Jane'leriyle üzerinde tepinip çamura gömdüğünü ve ardından arkasını dönüp gittiğini hayal etti. Kızını kitabı göle fırlatıp atarken ya da yakarken düşledi. Kendi de şaşkındı ama gülümsedi. "Öyle mi yaptın?" dedi, minik kızına sarılarak. Lydia da bir an tereddüt etti, sonra başıyla onayladı.

Marilyn bunun bir işaret olduğuna karar verdi. Onun için iş işten geçmişti artık. Ama Lydia için geç değildi. Marilyn kendi annesi gibi davranıp kızını bir koca ve ev hayaliyle, kapalı kapılar ardında geçen güvenli bir hayatla sınırlamayacaktı. Lydia'ya başarabileceği her şeyi gerçekleştirmesi için yardım edecekti. Yıllarını Lydia'ya yol göstererek, onu koruyarak geçirecekti. Tıpkı ödüllü bir güle bakar gibi bakacaktı ona. Büyümesine yardım edecek, dibine destek saplayıp mükemmeliğe doğru uzamasını sağlayacaktı. Marilyn'ın kamındaki Hannah kıpırdanıp tekme atmaya başlamıştı ama annesi henüz bunu hissedemiyordu. Burnunu Lydia'nın saçları arasına gömüp kendi kendine sözler verdi. Ona asla dik durmasını, kendine bir koca bulmasını, evine bakmasını söylemeyecekti. Asla hayatta ona uygun bir iş, bir hayat ya da farklı bir dünya olmadığını ima etmeyecekti.

Doktor dendiğinde aklına sadece bir *erkek* getirmesine asla izin vermeyecekti. Ömrü boyunca onu annesinin yaptığından daha fazlasını başarması için cesaretlendirecekti.

"Pekâlâ," dedi sonunda kızını bırakarak. "Acıkan var mı?"

James çoktan dolaptan tabakları çıkartmaya, peçeteleri dağıtıp et kokulu pizza kutularının kapaklarını açmaya başlamıştı bile. Marilyn herkesin tabağına birer dilim sucuklu pizza koydu ve Nath memnun, derin bir iç çekip yemeye başladı. Annesi evdeydi ve yarın kahvaltıda haşlanmış yumurta, akşam yemeğinde hamburgerler, sosisli sandviçler ve tatlı olarak da çilekli pasta olacaktı. Masanın diğer ucunda oturan Lydia sessizce önündeki dilime, pizzanın üzerini kaplayan kırmızı beneklere, onu kutusuna bağlayan ince, upuzun peynir şeritlerine baktı.

Nath kısmen haklıydı. Evet, ertesi gün mönüde gerçekten sosisli ve hamburger vardı ama yumurta ya da çilekli pasta yoktu. James eti kendi pişirip azıcık da yaktı ama kutlamaya kararlı olanlar yine de etleri yediler. Marilyn dönüşünden sonra bir daha yemek pişirmeyecekti. Her sabah tost makinesine

birer tane *waffie* atıp, her akşam konserve makama ısıtıyordu. Aklını kurcalayan başka şeyler vardı. **4 Temmuz 'da, matematik,** diye düşündü. Benim kızımın matematiğe ihtiyacı var. “Torbada kaç ekmek var?” diye sordu, Lydia da parmaklarını dokundura dokundura hepsini saydı. “Izgarada kaç sosisli var? Kaç tanesi ekmezsiz kalacak?” Her doğru cevapta annesi saçlarını okşayıp bacağına bastırarak ona sarıldı.

Lydia sabahtan akşama kadar toplama çıkarma yaptı durdu. Herkes bir tane sosisli yerse, ertesi güne kaç tane artardı? Nath'le ikisi kişi başı beşer maytap alırsa, toplamda kaç maytap almış olurlardı? Karanlık çöktüğünde ve gökyüzü havai fişeklerle aydınlandığında, toplamda annesinden on öpücük, beş okşama almış, ayrıca annesi ona tam üç kere, **benim zeki kızım,** demişti. Ne zaman bir soruya cevap verse, annesinin yanağında minicik bir parmak izini andıran gamzesi beliriyordu. Annesi susunca, “Bir tane daha,” diye yalvardı. “Anne, bir soru daha sor.” Annesi, “Gerçekten istediğin buysa,” dedi ve Lydia başını salladı. Marilyn, “Yarın sana bir kitap alacağım ve seninle birlikte okuyacağız,” dedi.

Fakat Marilyn tek bir kitap yerine koca bir deste aldı: **Hava Bilimi. Neden Hava Var. Kimyayla Eğlence.** Gece, Nath'

i yatırdıktan sonra Lydia'nın yatağının kenarına oturup kitaplardan birini eline aldı. Lydia, annesine sokulup derinden gelen kalp atışlarının sesini dinledi. Annesi nefes alınca, o da nefes alıyordu. Annesi nefes verince, o da nefes veriyordu. Annesinin sesi sanki kendi kafasının içinden geliyormuş gibiydi. “Hava her yerde,” diye okudu annesi. “Hava sizi sarar. Siz onu göremesiniz de, o hep oradadır. Gittiğiniz her yerde, hava da vardır.” Lydia, annesinin kollarının arasına daha da sokulmuştu ve son sayfaya geldiklerinde neredeyse uyumak üzereydi. “Bir tane daha oku,” diye mırıldandı ve Marilyn heyecan içinde, “Yarın, tamam mı?” deyince Lydia başını o kadar şiddetli salladı ki, kulakları çınladı.

En önemli kelime oydu işte: **Yarın.** Lydia her gün o kelimenin mutluluğunu yaşıyordu. Yarın seni dinazor kemiklerini görmek için müzeye götüreceğim. Yarın ağaçları tanıyacağız. Yarın Ay'ı tanıyacağız. Böylece her akşam annesinden ufacık bir söz almış oluyordu: Sabaha orada olacağının sözünü.

Ve buna karşılık olarak Lydia da kendi verdiği sözde durdu. Annesinin istediği her şeyi yaptı. Minik, çarpık bir *t* gibi artı işaretini yazmayı öğrendi. Sabahları mısır gevreğini yerken parmaklarını sayarak toplama çalıştı. Dört artı iki. Üç artı üç. Yedi artı on. Annesi ne zaman sussa, o daha fazla soru sormasını istiyor, bunun üzerine annesi Lydia adeta bir tuşa basmış gibi bir anda aydınlanıveriyordu. Bir gün, boynundan bileğine kadar mutfak önlüğü bağlanmış bir halde bir tabure üstünde lavabonun önünde duruyordu. Bir çimdik karbonat alıp sirke kavanozunun içine attı. “Bu, kimyasal bir reaksiyon,” dedi annesi ve köpükler kavanozdan taşarak lavabonun içine akarken Lydia anlamış gibi başını salladı. **Penny**'leri **nicke** ve **Qx** deyiş tokuş ederek annesiyle marketçilik oynadı: Bir sarılma, iki cent. Bir öpücük, dört cent. Nath önlerine bir tane çeyreklik atıp, “Eminim bunun içinden çıkamazsın,” dediğinde, annesi hemen onu kovaladı.

Lydia içten içe hissedebiliyordu. Gelecekte onu neyin beklediğini biliyordu. Günün birinde kitapların resimleri olmayacaktı. Problemler uzayacak, zorlaşacaktı. Kesirler, basamaklar, katlar girecekti işin

içine. Oyunlar da zorlaşacaktı. Köfte yerken annesi, “Lydia, aklımdan bir sayı geçiriyorum.

Eğer o sayıyı ikiyle çarpıp bir eklersen sonuç yedi oluyor,” diyecekti. Lydia da doğru cevabı bulana kadar tersten hesabını yapacak ve annesi gülümseyerek ona tatlısını getirecekti. Bir gün annesi ona gerçek bir stetoskop hediye edecekti. Bluzunun ilk iki düğmesini açıp diyaframını tenine bastırarak ve Lydia direkt annesinin kalbinin sesini duyacaktı. “Bunu doktorlar kullanıyor,” diyecekti. Henüz o günlere daha çok vardı, uzakta ufacık bir noktaydılar sadece ama Lydia şimdiden bunların olacağını biliyordu. Bilgi başına musallat olmuş, ona sımsıkı tutunuyor, her geçen gün daha da yoğunlaşıyordu. Nereye gitse, oradaydı. Ama ne zaman annesi sorsa onun cevabı hep aynı kaldı: *Evet, evet, evet.*

İki hafta sonra Marilyn ve James, giysileriyle kitaplarını almak için Toledo’ya gittiler. Marilyn, “Kendim gidebilirim,” diye ısrar etti. O sırada bilye, bere ve düğme sessiz sedasız, unutulmuş bir halde dolaptaki elbisesinin cebinde duruyordu. Elbise çoktan dar gelmeye başlamıştı ve çok geçmeden Marilyn onu bir hayır kurumuna verecek, içindeki minicik, unutulmuş tılsımları da elbiseyle birlikte gidecekti. Evini boşaltmayı, kitaplarını yeniden kutulara kaldırmayı, yarısı dolu defterlerini çöpe atmayı düşündükçe hâlâ gözleri doluyordu. Bu küçük cenazeyi yalnız başına atlatmak istemişti. “Gerçekten,” dedi. “Gelmene gerek yok.” Ancak James de ısrarlıydı. “Bu haldeyken ağır bir şey kaldırmanı istemiyorum,” dedi. “Vivian Allen’dan gelip akşamüstü çocuklara bakmasını isterim.”

James ve Marilyn gider gitmez, Bayan Ailen televizyonda bir pembe dizi açıp koltuğa kuruldu. Lydia da yemek kitabından yoksun, dizlerine sarılmış, yemek masasının altındaydı. Nath de halıdaki tiftikleri yoluyor, içinden de kendi kendine söylenip duruyordu. Annesi sabah onu uyandırıp gece de yatağına yatırıyor ama aradaki bütün boşluğu Lydia dolduruyordu. Annesinin sorduğu bütün soruların cevabını o da biliyordu ama ne zaman araya girmeye kalkışsa, Lydia parmaklarıyla saymaya çalışırken annesi onu susturuyordu. Müzeye gittiklerinde planetoryumdaki yıldız gösterisini seyretmek istemiş ama bütün günü iskelet ve sindirim sistemi modellerine bakarak geçirmişler, sadece Lydia’nın istediği şeyleri yapmışlardı. O sabah, elinde gazete kupürü dosyasıyla birlikte erkenden mutfağa inmiş ve hâlâ sabahlığıyla olan annesi ona çay fincanının kenarından uykulu bir gülücük atmıştı. Eve döndüğünden beri ilk defa gerçekten yüzüne *bakıyordu* ve Nath boğazında bir şeylerin küçücük bir kuş gibi kıpır kıpır olduğunu hissetti. “Haşlanmış yumurta yiyebilir miyim?” diye sordu ve annesi bir mucize eseri, “Tamam,” dedi. Bir an için annesini affetti. Annesine biriktirdiği astronot fotoğraflarını, hazırladığı fırlatma listelerini, her şeyi göstermeye karar verdi. Annesi de anlardı onlardan. Kesin çok etkilenecekti.

Ardından bir kelime etmesine fırsat kalmadan merdivenlerden indi ve annesinin dikkati bir anda yer değiştirerek Lydia’nın omuzlarına takıldı. Nath dudak bükerek köşede durmuş dosyasının kenarlarını mıncıklıyordu ama babası kahvaltıya inene kadar kimse onunla bir daha ilgilenmedi “Hâlâ o astronotlarla mı uğraşıyorsun?” dedi James, tezgâhtaki meyve kâsesinden bir tane elma alırken. Kendi kendine bir kahkaha atıp elmasını ısırdı. Nath mutfağın öteki ucunda durmasına rağmen keskin dişlerinin elmanın kabuğunu delerken çıkardığı o sert katırtıyı duymuştu. Gece gördüğü rüyayı anlatan Lydia’yı dinleyen annesi, duymamıştı. Nath’in yumurtasını da tamamen unutmuştu. Nath’in boğazındaki o minik kuşsa çoktan ölmüş ve öyle bir şişmişti ki, nefes almakta zorlanmıştı.

Koltukta oturan Bayan Ailen kısık bir horultu sesi çıkardı. Çenesinden aşağı salyası akıyordu. Nath ön kapıyı yan açık bırakarak dışarı çıktı ve verandadan aşağı atladı. Yer, topuklarını elektrik şoku

yemiş gibi çarptı. Tepede çelik gri bir gökyüzü uzayıp gidiyordu.

Lydia kapıdan başını çıkarıp, “Nereye gidiyorsun?” diye sordu.

“Seni ilgilendirmez.” Acaba Bayan Ailen duyar mı, uyanıp da dışarı çıkar ve onları geri çağırır mı diye merak etti ama hiçbir şey olmadı. Arkasına bakmasa bile Lydia’nm onu seyrettiğini biliyordu ve peşinden gelmesi için adeta kıza meydan okuyarak koşar adım sokağa yürüdü ve bir dakika sonra Lydia peşinde bitti.

Onu göle ve küçük iskelenin ucuna kadar takip etti. Suyun karşı kıyısındaki evler oyuncak evleri andırıyordu. Küçük, ufaltılmış ve mükemmel. İçeride anneler yumurta haşlayıp kekler pişiriyor veya fırında güveç yapıyor ya da belki babalar ellerinde maşalarla barbeküdeki kömürleri itekliyor, ızgara her yerine mükemmel çizgiler bıraksın diye sosisleri çeviriyordu. O anneler asla uzaklara gidip evlatlarını geride bırakmazdı. O babalar asla çocuklarına tokat atmaz ya da televizyonu tekmeleyip çocuklarıyla alay etmezdi.

“Yüzecek misin?” Lydia çoraplarını çıkardı, her birini tek tek ayakkabısının içine koyup iskelede Nath’in yanına oturdu ve ayaklarını kenardan sallandırdı. Biri kumda Barbie bebeğini unutmuştu. Çıplak ve çamur içinde kalmış bebeğin bir kolu eksikti. Nath de diğer kolunu kopardı ve suya attı. Sonra da bacağını kopardı ama onu koparmak daha zordu. Lydia kıpırdanmaya başladı.

“Eve gitsek iyi olur.”

“Birazdan.” Elinde Barbie bebeği kurcaladığı sırada yüzü sırtına doğru dönmüştü.

“Başımız belaya girecek.” Lydia çorabına uzandı.

Öteki bacak bir türlü çıkmıyordu ve Nath sonunda kardeşine döndü. O anda sanki dünya tek tarafa doğru eğilmiş gibi dengesini kaybettiğini hissetti. Olaylar nasıl gelişti tam olarak bilmiyordu ama ağırlık dengesi şaşmış bir tahterev allı gibi, birden her şey yamuldu. Hayatlarındaki her şey -annesi, babası, hatta kendi bile- şu anda Lydia’ya doğru kayıyordu. Yerçekimi gibi buna da karşı koymak imkânsızdı. Her şey onun ekseninde dönüyordu.

Nath ileriki dönemde o gün ne dediğini, ne düşündüğünü ve ne hissettiğini asla birbirinden ayırt edemeyecekti. Hatta bir şey söyleyip söylemediğinden de asla emin olmayacaktı. Nath’in emin olarak hatırlayacağı tek şey şu olacak

tı: Lydia’yı suya itmişti.

Bu anı ne zaman hatırlasa, etkisinden kurtulamıyordu: Lydia suyun altında gözden kaybolurken hissettiği o katıksız ayrılık. İskelede çömelmiş dururken bir an geleceği görür gibi oldu. Tamamen yalnız olacaktı. Hemen ardından, bunun hiçbir şeyi değiştirmeyeceğini biliyordu. Hâlâ yerin ayağının altından kaydığını hissedebiliyordu. Lydia olmadan da dünyanın dengesi yerine gelmeyecekti. O, ailesi ve hayatları bir zamanlar Lydia’nm olduğu yere doğru kayıp gidecekti. Geride bıraktığı vakumun içine çekileceklerdi.

Daha ötesi, Lydia'ya el sürdüğü anda her şeyi yanlış anladığını fark etti. Avcu omzuna vurduğunda, su Lydia'nın başının üzerinde kapandığında, kardeşi öylesine büyük bir ferahlama hissetmişti ki, derin bir iç çekmiş, o sırada da ciğerlerini dolduracak kadar su yutmuştu. O kadar hevesli ve razı bir şekilde suyun içine düşmüştü ki, o da, Nath de şunu biliyordu artık: Lydia da kendi yaydığı büyük çekim gücünün farkındaydı ve bu gücü istemiyordu. Her şeyin ona doğru gelmesi Lydia için de ağır bir yükü.

Gerçekte, Nath'in de suya atılması birkaç saniye sürdü. Suyu dalıp Lydia'yı kolundan yakaladı ve ayaklarını deli gibi çırparak onu yüzeye çekti.

“Çırp ayaklarımı, çırp,” diye söylendi nefes nefese.

Göl kıyısına doğru debelendiler, ayakları kumlu yüzeye değene kadar yavaşça sığ uca ilerlediler ve ardından kıyıya atıldılar. Nath gözlerindeki çamuru sildi. Lydia çimenlere bir ağız dolusu göl suyu kustu. Bir, derken iki, üç dakika yüzükoyun yerde yatıp soluklandılar. Ardından Nath ayağa kalktı ve Lydia onu şaşırtarak uzanıp elinden uttu. *Gitme*, demek istedi ve duyduğu minnetten ötürü başı dönen Nath, elini uzattı.

Kaldırımında ıslak lekeler bırakarak sessizlik içinde ev in yolunu tuttular. Evde, Bayan Ailen'm horultusu hariç, giysilerinden mineflo zemine damlayan suyun sesi dışında bir ses yoktu. Gideli sadece yirmi dakika olmuştu ama o ikisi için aradan asırlar geçmiş gibiydi. Sessizce parmak uçlarında üst kuta çıkıp ıslak giysilerini çamaşır sepetine sakladılar ve kuru giy -siler giydiler. Anneleriyle babaları ellerinde bavul ve kitap kolileriyle döndüğünde, hiçbir şey söylemediler. Anneleri yerdeki su lekerinden şikâyet edince, Nath içeceğini düşürdüğünü söyledi. Uyku saati gelince, Nath ve Lydia kardeş kardeş lavabo başında dişlerini fırçalayıp sırayla ağızlarını çalkaladılar ve sıradan bir akşamış gibi birbirlerine iyi geceler dilediler. Yaşanan olay konuşulmayacak kadar büyüktü. Tek bakışta tamamı görülmesi mümkün olmayan bir manzara, sürekli dönüp durduğu için sınırlan kestirilemeyen akşamsefası gibiydi. Yaşadıktan onlara her zaman büyük gelecekti. Nath onu suya itmişti. Sonra geri çıkarmıştı. Lydia hayatı boyunca tek bir şey hatırlayacaktı, Nath de bambaşka bir şey.

Ağustosun son haftası, Middlewood İlkokulu'nun yıllık hoşgeldin piknik partisi vardı. Otoparkta yürürken anneleri elini Hannah'mn her geçen gün giderek ağırlaştığı karnına

yaşlanmış, babalan da Lydia'yı omzuna almıştı. Öğlen yemeğinden sonra yarışmalar düzenlendi: Wiffle topunu kim en yükseğe fırlatacak? Kahve tenekesine en çok çekirdeği kim boşaltacak? Bir litrelik cam kavanozun içindeki jelibon sayısını kim tahmin edecek? Nath ve James, kaşık ucunda adak sunar gibi çiğ yumurta taşıdıkları, yumurta yarışına baba-oğul katıldılar. Tam bitiş çizgisine varmak üzereydiler ki Nath kendi yumurtasını düşürüp kırdı. Miles Fuller ve babası yanışta birinci geldi ve Okul Müdürü Bay Hugard onlan mavi kurdeleyle ödüllendirdi.

“Önemli değil,” dedi James ve Nath bir an kendini iyi hissetti. Sonra babası şöyle ekledi: “Kitap okumakla ilgili bir yanışlan olsaydı tabii..Koca bir ay boyunca hep böyle şeyler söyleyip durmuştu. Kulağa şaka gibi gelen ama aslında öyle olmayan şeyler. Ne zaman kendi sesini duysa James dilini ısırıyor, ama her seferinde geç kalıyordu. Nath'e neden böyle şeyler söylediğini bilmiyordu. Zira bunu bilmek, çok daha acı bir şeyi anlamak demektir: Nath'in her geçen gün ona kendini, kendi

çocukluğuna dair unutmak istediği her şeyi hatırlatıyor olduğunu. Tek bildiği bunun artık bir refleks halini almaya başladığıydı. Onu üzen ve utandıran bir refleks... Bunu der demez başını çevirdi. Nath de kırdığı yumurtaya baktı. Şansı çimenlerin üzerinden damlıyor, beyazıysa toprağa karışıyordu. Lydia ona ufak bir gülücük attı ve Nath ayakkabısıyla yumurta kabuğunu ezip toprağın içine gömdü. Babası arkasını dönünce de ayağının dibine tükürdü.

Sonra sıra üç bacak yarışına geldi. Öğretmenin teki

Lydia'yla Nath'in bileklerini mendille birbirine bağladı ve birlikte hopluya zıplaya diğer çocukların da ailelerine, kardeşlerine ya da arkadaşlarına bağlı olduğu başlama çizgisine gittiler. Lydia, Nath'in ayakkabısına takılıp tökezlediğinde daha yarışa yeni başlamışlardı. Nath tek kolunu kocaman açıp dengesini korumaya çalıştı. Lydia'nın adımlarına ayak uydurmayı denedi ama Lydia bacağını öne doğru atınca, Nath geri çekti. Bileklerindeki mendil o kadar sıkıydı ki ayakları zonkluyordu. Bir nebze olsun gevşememişti. Boyunduruk geçirilmiş iki uyumsuz sığır gibiydiler. Ayaklarını farklı taraflara çekmelerine rağmen mendil inatla çözülmedi ve birlikte yüzüstü yumuşak, nemli çimenlerin üzerine kapandılar.

Yedi

On yıl sonra bile bağlar çözülmedi. Yıllar geçti. Erkek çocukları savaşa gitti, insanlar Ay'a ayak bastı, başkanlar geldi, görevden ayrıldı, vefat etti. Ülkenin dört bir yanında, Detroit, Washington ve New York'ta, her şeye öfke kusan kalabalıklar sokakları birbirine katıyordu. Dünyanın dört bir yanında milletler parçalanıyor, çatırdıyordu: Kuzey Vietnam, Doğu Berlin, Bangladeş... Her yerde bir şeyler çözülyordu. Ama Lee'ler, adeta Lydia hepsini bir araya getiriyormuş gibi her geçen gün daha da sıkılaştıran bir düğümle bağlıydılar birbirlerine.

James her gün üniversiteden eve geliyor, o gün karşılaştığı manzaraları anlatıyordu: Köşede seksek oynarken onu görünce duran ve arabasına taş atan iki kız, Çin böreğiyle normal börek arasındaki farkı soran Stan Hewitt, önünden arabayla geçerken pis pis sırıtıran Bayan Ailen. Eve gelip de Lydia'nın yüzünü görünce dağılıyordu kara bulutlar. **Onun için her şey farklı olacak**, diye düşünüyordu. Lydia'nın, **Saç-malamasına he Stan, kız nereden bilsin?** diyen arkadaşları olacaktı. Ağırbaşlı ve kendinden emin olacak, **İyi günler, Fırlan.** deyip o masmavi gözleriyle komşularının doğrudan yüzlerine bakmaktan çekinmeyecekti. Her gün, bu düşünce daha da kıymete biniyordu.

Marilyn ise hâlâ yemek pişirmeyi reddettiği ve aile bu durumu onun dönüşünün bir bedeli olarak kabullendiği için her gün buzluktan bir tane turta ya da Salisbury bifteği çıkarıp hazırlarken, bir yandan da planlar yapıyordu: Lydia'ya alacağı kitaplar. Fen fıları projeleri. Yaz okulları. "Tabii senin de ilgini çekiyorsa," diyordu her seferinde Lydia'ya. "Sen de istiyorsan." Bunu her dediğinde ciddiydi aslında ama soruyu sorarken nefesini nasıl tuttuğunu hiç fark etmedi. Lydia etti. **Evet**, dedi. Her seferinde. **Evet. Evet.** Ve böylece annesi yeniden nefes almaya başladılar. Ancak yıkadığı tonla çamaşırın arasında okumaya fırsat bulduğu gazetenin önden arkaya bütün sayfalarını gözden geçirirken, Marilyn hep bir umut kıvılcımı görürdü. Önce Yale kadınlan almaya başladı, ardından Harvard. Ulus lügatına yeni kelimeler girmişti: **Onay-layıcı eylem. Eşit Haklar Yasası.** Marilyn kendi kafasında Lydia'ya altın iplikten bir gelecek örmüştü. Aynı geleceği kızının da istediğinden emindi. Lydia ayağında yüksek topukluları, sırtında beyaz önlüğü, boynunda steteskopu; Lydia,

operasyon masasına eğilmiş, usta el işçiliğine hayran erkekler inci gibi etrafına dizilmiş. Her gün bu manzara ona daha da mümkün görünüyordu.

Her gün, akşam yemeği masasında babası Lydia'yı arkadaşlarıyla ilgili sorguya çekip annesi de Lydia'yı dersleriyle ilgili dürtüklerken, Nath de sessizce yerinde otururdu. Vazife gereği ona döndüklerinde Nath'in dili dolanırdı çünkü parçalanan bir televizyonun ve oğlunun tokat yemiş yüzünün anısıyla kahrolmaya devam eden babası, uzayla ilgili hiçbir şey dinlemek istemezdi. Ve Nath'in araştırdığı ya da düşündüğü tek konu buydu. Boş zamanlarında okul kütüphanesinin katalogunda mevcut ne kadar kitap varsa tek tek onları okurdu: *Uzay uçuşu. Astrodinamik. Bakınız ayrıca: patlama, itiş gücü, uydu.* Birkaç kekeme cevabın ardından spotlar yeniden Lydia'ya döner ve Nath odasına çekilip porno dergisiymiş gibi yatağının altına istiflediği havacılıkla ilgili dergilerine kapanırdı. Bu daimi, gölgede kalma halinden şikâyetçi değildi: Lydia her akşam sessiz, perişen bir halde kapısını tık-latırdı. Kızın söylemediği her şeyi anlardı. Özünde demek istediği şeydu zaten: *Bırakma.* Lydia canhıraş bir şekilde ödevini bitirmek ya da bir fen fuarı projesine çalışmak için odasına gittiğinde, Nath de teleskobunu dışarı doğru çevirip uzaklardaki yıldızları, günün birinde belki tek başma keşfe çıkacağı uzak diyarları seyrederdi.

Ve evrenlerinin çekimser merkezi Lydia, her gün dünyalarını bir arada tutmaya devam ediyordu. Ailesinin hayallerini kendi hayali gibi benimseyip içinde köpürdeyen tered-dütü her seferinde susturuyordu. Yıllar geçti. Johnson, Nixon, Ford dönemleri geldi, geçti. O, fidan gibi narin bir kız oldu, Nath'in boyu uzadı. Annesinin gözlerinin etrafı kırıştı, babasının şakaklarındaki saçlar ağardı. Lydia, sormasalar bile deli gibi neyi istediklerini biliyordu ve bu ona her seterinde ailesinin mutluluğuna karşılık ödenecek çok ufak bir bedel gibi geliyordu. Yazın matematik çalıştı. Üzerine güzel bir elbise geçirip lise birinci sınıfların dansına gitti. Bütün yaz boyunca pazartesi, çarşamba ve cuma günleri üniversitede biyoloji dersine yazıldı. *Evet. Evet. Evet.*

(Peki ya Hannah? Bebek odasını, istenmeyen eşyaların saklandığı çatı katındaki yatak odasına kurdular. Hannah büyümüşü ama yine de içlerinden, bir anlık da olsa onun varlığını unutabiliyorlardı. Mesela bir gece Marilyn masaya dört tabak koymuş, Hannah masaya gelene kadar da fark etmemişti. Hannah da sanki kozmostaki yerinin farkındaymış gibi sessiz bir bebekten, dikkatli bir çocuğa dönüşmüştü; kuytuları, köşeleri seven bir çocuk. Dolapların içine, koltukların arkasına, eteği uzun masa örtülerinin altına saklanıp gönüllerinden olduğu kadar gözlerinden de uzak olmaya çalışan, ailesinin düzenini bozmamak için elinden geleni yapmaya çalışan bir çocuk.)

O korkunç seneden sonraki on yıl içinde her şey tepetaklak olmuştu. Sıra dışı soğuk bir kış ve sıra dışı manşetlerle *-Miami 'de Kar Yağdı-* zirve yapan 1976, dünyanın geri kalanı için de epey çalkantılı bir seneydi. Lydia on beş buçuk yaşındaydı ve sömestr tatili daha yeni başlamıştı. Beş ay sonra ölmüş olacaktı. O aralık ayı, odasında yalnız otururken, okul çantasını açtı ve üst köşesinde kırmızı kalemle "55" yazan fizik testini çıkardı.

Biyoloji dersleri zaten yeterince zor geçmişti ama bir şekilde âlem, soy ve sınıf terimlerini ezberleyerek ilk birkaç testi geçmeyi başarmıştı. Ardından dersler zorlaştıkça, bu sefer şansı yaver gitmeye başladı: Sağında oturan çocuk çok çalışkandı. Yazısı da büyüktü ve asla cevaplarını eliyle ka-patmazdı. Marilyn o yaz Bayan Wolff'a *-Doktor IVolff'a-* "Kızım bir dâhi," demişti. "Üniversitede okutulan bir dersten A aldı. Sınıftaki tek kız da o bu arada." Dolayısıyla Lydia,

annesine asla Krebs döngüsünü anlamadığından, mitozu bir türlü açıklayamadığından bahsetmedi. Annesi üniversitenin karne kâğıdını çerçevelediğinde, onu duvarına astı ve gülümsermiş gibi yaptı.

Biyolojiden sonra Marilyn'ın başka soruları vardı. "Bu sene fen dersinde seni bir sınıf atlatacağız," demişti. "Üniversite biyolojisinden sonra lise fiziği eminim çok kolay gelecektir sana." Fiziğin annesinin en sevdiği ders olduğunu bilen Lydia, tamam, demişti. Babası, "Yaşı daha büyük öğrencilerle tanışacaksın," demişti. "Yeni arkadaşlar edineceksin." Lloyd'da büyüğün, aynı zamanda **daha iyi** anlamına geldiğini hatırlayıp göz kırpmıştı. Fakat lise ikiler sadece bir-birleriyle konuşuyordu. Bir sonraki derse hazır olması gereken Fransızca çeviri ödevlerini karşılaştırıp o akşamüstü girecekleri sınav için Shakespeare ezberliyorlardı. Lydia'ya karşı da sadece kibarlardı. Onların yerlisi olduğu topraklarda Lydia bir yabancıydı ve ona bunun getirdiği mesafeli hoşgörülle yaklaşıyorlardı. Araba çarpışmaları, top ateşleri, sür-tünmesiz buzda kayan kamyonlarla ilgili problemleri de bir

türlü çözemiyordu. Pistte giden yarış arabaları, çemberlerle dolu hız trenleri, sarkaçlar, ağırlıklar... Hepsi kafasında dönüp duruyor, bir ileri bir geri gidip geliyordu. Ne kadar çok düşünürse, hepsi ona o kadar anlamsız geliyordu. Yarış arabaları neden birbirine çarpıyordu? Hız treni neden rayından çıkmıyordu? Nedenini bulmaya çalıştıgındaysa yerçekimi elini uzatıp tren vagonlarını uçuşan bir kurdele gibi aşağı çekiyordu. Her akşam kitabını alıp masasına oturduğunda, Ablarla A'lerle ve tetalarla donatılmış denklemler ona böğürtlen çalısı gibi dikenli ve yoğun geliyordu. Annesinin verdiği, çalışma masasının tepesinde duran kartpostalda Einstein ona dil çıkarıyordu.

Her test sonucu bir öncekinden daha düşük gelmişti. Tuhaf bir hava durumu raporu okur gibiydi: Eylülde doksan, ekimde seksenler, kasımda yetmişler, Noel arifesinde altmışlar. Bundan önceki sınavda altmış iki almayı başarmıştı. Teknik olarak sınıfı geçiriyordu ama aslında geçer not sayılmazdı. Dersten sonra sınav kâğıdını paramparça etmiş ve yırtıkları eve gelmeden önce üçüncü kattaki tuvalete atmıştı. Şimdi de elli beş almıştı. Bay Kelly sayfanın başına **F** yaz-masa bile rakamlar parlak bir ışık misali gözünü alıyordu. Test kâğıdını belki cebir, tarih ve coğrafya kitaplarının altında ezilip gider diye iki hafta boyunca okul dolabında saklı tutmuştu. Bay Kelly ikide bir kâğıdı sorup duruyor, gerekirse ailesini arayacağına dair imalarda bulunuyordu. Lydia sonunda Noel ertesinde annesinin imzasıyla birlikte kâğıdı geri getireceğine söz verdi.

Ömrü boyunca annesinin kalbinde tek bir atış sesi duymuştu: **Doktor, doktor, doktor**. Bunu o kadar çok istiyordu ki, artık söylemesine bile gerek yoktu. Lydia da biliyordu. Her zaman oradaydı zaten. Lydia'nın başka bir gelecek, başka bir hayat hayal etmesi imkânsızdı. Güneş'in Ay etrafında döndüğü ya da hava diye bir şeyin var olmadığı bir dünya hayal etmek gibiydi bu. Bir an annesinin imzasını taklit etmeyi düşündü ama onun elyazısı ufak bir kız çocuğu-nunki gibi fazla yuvarlak ve şişkindi. Kimseyi kandıramazdı.

Ve bir hafta önce daha da korkunç bir şey olmuştu. Lydia şiltesinin altından küçük, beyaz bir zarf çıkardı. Bir yanı mektupta yazarların bir şekilde değişmiş olduğunu umuyordu. Son sekiz günde o kelimeler kendiliğinden erozyona uğrasalar, o da is gibi hepsini bir üflemede temizlese, geriye sadece zararsız, bembeyaz bir sayfa kalsa, ne güzel olurdu. Ama üflediğinde kâğıt titredi. Kelimeler yerinde kaldı. **Sevgili Bay Lee: Erken başvuru sürecimize katıldığınız için size teşekkür ederiz ve 1981 Harvard Mezunları arasında sizleri de görmekten memnuniyet duyarız.**

Son birkaç haftadır Nath her gün postayı kontrol edip duruyordu. Annesine merhaba demeden, hatta bazen ayakkabılarını bile çıkarmadan hemen mektuplara bakıyordu. Lydia, ağabeyinin her şeyi boşverecek kadar şiddetli bir kaçma arzusuyla yanıp tutuştuğunu hissedebiliyordu. Geçen hafta kahvaltıda Marilyn, Lydia'nın kontrol edilmiş matematik ödevini Wheaties kutusunun yanına koymuştu. "Dün akşam seti yattıktan sonra kontrol ettim," dedi. "Yirmi üç numarada hata \ ar.

hayatım." Beş yıl, bir yıl, hatta altı ay önce olsa Lydia, ağabeyinin gözlerinde şefkat bulabilirdi. **Biliyorum. Biliyorum.** Tek bakışa sığan bir kabul etme, bir teselli. Fakat bu sefer kütüphaneden aldığı kitaba gömülmüş haldeki Nath, Lydia'nın sıkıldığı yumruğunu, bir anda gözlerini çevreleyen o kırmızılığı fark etmedi. Kendi geleceğini hayal etmekle meşgul olduğu için artık söylemediği şeyleri duyamıyordu.

Onca zamandır Lydia'yı tek dinleyen oydu. Annesinin dönüşünden beri Lydia'nın hiç arkadaşı olmamıştı. Kışın ilk dönemde, her teneffüs bir kenarda durup uzaktaki saate bakardı. Geçen her dakikada gözlerini kapatır ve annesinin o sırada ne işle meşgul olduğunu hayal etmeye çalışırdı. Adeta bütün bu detayların ağırlığı annesini orada tutmaya yetmiş gibi onu tezgâhi silerken, çaydanlığı doldururken ya da bir portakal soyarken hayal ederdi. İleride acaba bu yüzden şansımı kaçırdım mı, yoksa başından beri hiç mi şansım olmamıştı, diye merak edecekti. Bir gün, gözlerini açmış ve karşısında Stacey Sherwin'i bulmuştu. Beline kadar uzanan altın sarısı saçları olan, kocaman bir kız grubuyla dolaşan Stacey Shenwin. Stacey, Middlewood' un yuvasındayken etrafına hükmeden bir çocuktur, gücünü nasıl kullanacağını ta o zamanlardan beri biliyordu. Birkaç gün önce, "Jeannie Collins çöp suyu gibi kokuyor," demiş ve Stacey'nin ekürisindeki diğer kızlar kıkır kıkır gülerken, Jeannine Collins, ağlamaktan şişmiş yüzünden gözlüğünü çıkarıp yanlarından uzaklaşmıştı. Lydia güvenli bir mesafeden bütün bu olanları hayretle seyretmişti. Stacey sadece bir kere, o da yuvanın ilk gününde, direkt olarak onunla konuşmuştu: "Çinliler de Şükran Günü' nü kutluyor mu?" Ve: "Çinlilerin göbek deliği var mı?" "Okuldan sonra hep birlikte bizim eve gidiyoruz," dedi Stacey şimdi de. Gözleri bir an Lydia'nın kollarıyla buluştu, ardından hemen bakışlarını kaçırdı. "Sen de gelebilirsin." Lydia kuşkulandı. Gerçekten de Stacey, Shervvin tarafından seçilmiş olabilir miydi? Stacey sürekli yere bakıyor ve bir yandan da saçını parmağına dolayıp duruyordu. Lydia sanki direkt Stacey'nin aklından geçenleri görebilirmiş gibi bir süre ona baktı. Utangaç mı? Sinsi mi? Karar veremiyordu.

O sırada aklına annesi, okuldan gelişini beklerken mutfak camından dışarı bakan yüzü geldi.

"Gelemem," dedi sonunda. "Annem doğruca eve gelmemi söyledi."

Stacey omuz silkip uzaklaştı. Diğer kızlar da peşinden gitti. Biraz ilerledikten sonra gruptan bir kahkaha sesi yükseldi ve Lydia bir espri mi kaçırmıştı, yoksa espri konusu kendi miydi, anlayamadı.

Onlarla gitseydi Lydia'ya iyi mi davranırlar, yoksa onunla alay mı ederlerdi, bunu asla öğrenemeyecekti. Doğum günü partilerine, patene, belediye merkezinde yüzmeye, her şeye hayır diyecekti. Her akşamüstü annesinin yüzünü görme, annesini güldürme hasretiyle dosdoğru eve koşacaktı. İkinci sınıfa geldiğinde, diğer kızlar onu çağırılmayı kestiler. Kendi kendine umurunda olmadığını söylüyordu. Annesi nasılsa hâlâ oradaydı. Önemli olan tek şey buydu. Lydia gelecek yıllarda altın saçları örülü, sonrasında ütülü, ardından tonlular olacak Stacey Shervvin'i tıpkı ışığı üstüne çekip tutan atom taşı gibi arkadaşlarına el sallayıp onları yanına çekerken seyredecekti. Jenn

Pittman'ı çaktırmadan Pam Saunders'a not verirken, Pam Saunders'ı notu masasının altında açıp kıkırdarken görecekti. Shelley Brierley'yi arkadaşlarına naneli sakız uzatırken görecekti, folyo kaplı şeritler önünden geçerken nane kokusunu içine çekecekti.

Bütün o zamanlarda hayatını katlanılabılır kılan tek kişi Nath'di. Yuvadan beri her gün ona da bir koltuk tutan oydu. Kafeteryada oturduğu masada karşısında bir sandalye, otobüste oturduğu yerin yanında kitaplarıyla kapattığı yeşil vinil koltuk. İlk gelen Lydia olursa, o zaman o, Nath'e yer tutardı. Millet ikili gruplar halinde sohbet ederken o da Nath sayesinde asla eve yalnız dönmek zorunda kalmamıştı. Asla yutkunarak, "Buraya oturabilir miyim?" diye sorup geri çevrilme riskini almak zorunda kalmamıştı. Aralarında hiç konuşmalarına rağmen ikisi de bunu aralarında verilmiş bir söz olarak kabul etti: Nath her zaman ona da yer olmasını sağlayacaktı. Her zaman, *Biri geliyor*, diyebilecekti. *Yalnız değilim*.

Şimdiyse Nath gidiyordu. Daha gelecek çok mektup vardı. *Okulumuza kaydolmayı tercih ettiğiniz takdirde size birkaç gün içerisinde gerekli bilgi ve formları içeren bir dosya yollayacağız*. Lydia yine de, bir dakikalığına da olsa, kendine hayal kurmak için izin verdi: Gelen bir sonraki mektubu ve ondan sonrakileri posta yığınının arasından çekip şiltesinin altına saklamaya, evde kalmaktan başka bir şans

olmasın diye onları Nath'in bulamayacağı bir yere kaldırmaya devam etti.

Nath ise alt katta mektupları karıştırıyordu. Market bülteni, elektrik faturası... Mektup yoktu. O sonbahar, okulun rehber öğretmeni, Nath'e kariyer planlarıyla ilgili soru sorduğunda, sanki çok kirli bir sırrını açıklıyormuş gibi fısıldar-ayak, "Uzay," demişti. Bayan Hendrich elindeki kalemin düğmesini iki kere tıklatmış ve Nath kadının kahkahalarla güleceğini sanmıştı. Ay'a yapılan son yolculuğun üstünden neredeyse beş yıl geçmişti ve Sovyetler'in fark attığı Amerikan ulusu, dikkatini başka alanlara yöneltmişti. Ancak Bayan Hendrich gülmek yerine ona iki yol sundu: Ya pilot

ol ya da bilimadamı. Nath'in transkriptini göstermek için önüne bir dosya açtı. Beden dersi, B eksi: trigonometri, kal-külüs, biyoloji, fizik A artı. Nath'in hayalinde MIT, Camegie Mellon ya da Caltech gibi okullar yatsa da -hatta bu okullardan broşür bile talep etmişti- babasının onaylayacağı tek bir yer olduğunu biliyordu: Harvard. James için diğer hepsi başarısızlık demektir. Nath kendi kendine, üniversiteye gider gitmez ileri fizik, madde bilimi ve aerodinamik derslerine yazılacağını söylüyordu. Üniversite daha önce hiç gitmediği milyonlarca yere sıçrayabileceği bir atlama noktası, uzaya fırlatılmadan önce Ay'da yapacağı bir durak olacaktı. Her şeyi ve herkesi geride bırakacaktı. Ve her ne kadar bunu kendine itiraf etmese de, *herkese* Lydia da dahildi.

Lydia artık on beş yaşındaydı. Boyu da daha uzundu ve okulda, saçlarını toplayıp dudağına ruj sürünce, bir yetişkin

gibi görünüyordu. Evdeyse, aynı o gün göl kıyısına doğru sürüklenirken elinden tutan beş yaşındaki korkak çocuk gibiydi. Yanında durduğunda teninden küçük bir kız kokusunu andıran parfümü yayılıyordu. Parfümün adı bile çocukçaydı: Baby Soft. O yazdan beri Nath sanki hâlâ ikisini bileklerinden bağlayan, ona dengesini kaybettirip Lydia'nın bütün ağırlığını üzerine bindiren bir şey varmış gibi hissediyordu. On yıldır o şey her ne ise hiç gevşememişti ve şimdi artık yavaştan değdiği yeri aşındırmaya başlıyordu. Onca yıldır ailesini anlayabilen bir diğer kişi olarak kızın bütün

sefaletini özümsemiş, onu ya sessiz bir sempatiyle, ya ufak bir omuz temasıyla ya da tedirgin bir tebessümle teselli etmişti. Her zaman şöyle şeyler derdi: “Annem sürekli seni Doktor Wolff’a övüyor ama ben kimyadan A artı aldığımda fark etmedi bile.” Veya, “Orta son balosuna gitmediğim zamanı hatırlıyor musun? Babam, ‘Eh, madem kendine bir kavalye bulamadın...’ demişti hani?” Fazla sevginin az sevgiden daha iyi olduğunu söyleyerek kıza moral vermeye çalışıyordu. Ve tüm o zamanlarda Nath’in aklından geçen tek bir şey vardı: **Üniversiteye gidince...** O cümlelerin devamını asla getirmiyordu ama hayalinde, tüm iplerini koparmış bir halde sonsuzluğa süzülüyordu.

Noel zamanı yaklaşmak üzereydi ve Harvard’dan hâlâ ses çıkmamıştı. Nath, lambayı açmadan oturma odasına girip Noel ağacındaki renkli ışıkların yolunu aydınlatmasna izin verdi. Kararmış pencere pervazlarının her birinden ufacık bir Noel ağacı yansıyor. Yeni kompozisyonlar yazmak ve ikinci, üçüncü, hatta dördüncü tercihlerinden haber beklemek zorunda kalacaktı. Ya da belki sonsuza dek bu evde kalmaya mecbur olacaktı. Mutfaktan babasının sesi duyuluyordu: “Bence gerçekten çok hoşuna gidecek. Görür görmez aklıma o geldi.” İsim kullanmasına gerek yoktu, ailesinin evinde o, her zaman Lydia demektir. Noel ışıkları yanıp sönerken oturma odası bir aydınlanıyor, bir kararıyordu. Işıklar yanarken Nath gözlerini kapatıyor, sönünce tekrar açıyordu. Böylece deliksiz karanlıktan başka bir şey görmemiş oluyordu. Ardından kapı zili çaldı.

Gelen Jack’ti. Nath’in gözünde henüz şüpheli bir tip değildi, sadece uzun zamandır güvenilmeyen, sevilmeyen biriydi. Dışarıda hava sıfırın altında olmasına rağmen üstünde sadece kapüşonlu bir eşofman üstü vardı. Fermuarı da yarıya kadar açık olduğu için altındaki tişörtü görünüyor ama Nath üzerinde ne yazdığı okuyamıyordu. Kotunun paçaları eskimiş ve kardan ıslanmıştı. Elini eşofman üstünün cebinden çıkarıp uzattı. Nath bir an acaba o eli sıkması mı gerek, merak etti. Ardından Jack’in iki parmağının arasına sıkışan zarfı gördü.

“Bu bizim eve gelmiş,” dedi Jack. “Ben de şimdi gördüm.” Başparmağıyla zarfın kenarındaki kırmızı mühürü işaret etti. “Sanırım Harvard'a gidiyorsun.”

Zarf, sanki içi iyi haberlerle şişirilmiş gibi kalın ve ağırdı. “Bakacağız,” dedi Nath. “Reddedilmiş de olabilirim, değil mi?”

Jack gülümsemedi. “Eminim,” dedi omuz silkerek.

“Neyse.” Veda bile etmeden arkasını döndü ve Leeler’in karlı bahçesinde ayak izlerini bırakarak evine gitti.

Nath kapıyı kapattı ve oturma odasının ışığını açıp iki eliyle zarfı tarttı. Birden oda katlanılmayacak kadar ısınmıştı. Zarfın ağzını yırtarak açtı ve içinden mektubu çıkardı. Kâğıdı çekerken köşesini kırıştırmıştı. ***Sevgili Bay Lee: 1981 Mezunlan arasına erken kabulünüzden ötürü sizi bir kere daha tebrik etmemize izin verin.*** Bütün eklemleri bir anda mutluluktan boşaldı.

Koridordan onları dinleyen Hannah, kapı ağzından başını uzattı. “Kimmiş?”

“Mektup gelmiş...” -Nath yutkundu- “Harvard’dan.” Okulun adı bile dilini karıncalandırıyordu. Mektubun devamını okumaya çalıştı ama kelimeler bir türlü bir araya gelmiyordu. ***Bir kere daha... Tebrik... Postacı herhalde bir öncekini kaybetmiş olmalı,*** diye düşündü ama bir önemi yoktu.

Kabulünüzden. Sonunda pes edip parmak uçlarında salona giren ve koltuğa yaslanan Hannah'ya sırıttı. "Girmişim."

"Harvard'a mı?" dedi James, mutfaktan gelerek.

Nath başıyla onayladı.

"Mektup WolfFlara gelmiş," dedi zarfı uzatarak. Ama James bakmadı bile. O sırada gözlerini dikmiş, Nath'i izliyordu ve bir kez olsun kaşları çatık değildi. Nath, babasıyla aynı boya geldiğini, birbirlerinin gözlerinin içine bakabildiklerini fark etti.

"Fena değil," dedi James. Gülümsedi. Yarı utanmış gibi

bir hali vardı. Elini Nath'in omzuna koydu, Nath gömleğinin altından onu, ağır ve sıcak elini hissetti. "Marilyn. Tahmin et ne oldu?"

Mutfaktan annesinin topuklarının tıkırtısı duyuldu. "Nath," dedi, oğlunun yanma kocaman bir öpücük kondurarak. "Nath! Gerçekten mi?" Mektubu oğlanın elinden aldı. "Aman Tanrım, 1981 Mezunları," dedi. "Bu sana kendini yaşlı hissettirmiyor mu, James?" Nath dinlemiyordu. İçinden geçen düşünce şuydu: **Bu oluyor. Yaptım, başardım. gidiyorum.**

Lydia, merdivenlerin tepesinde durduğu yerden babasının Nath'in omzunu sıkan elini seyretti. Nath'e en son ne zaman böyle gülümsediğini hatırlamıyordu bile. Annesi sanki çok değerli bir evrakmış gibi mektubu ışığa doğru tuttu. Hannah koltuğun koluna oturmuş, sevinç içinde bacaklarını sallıyordu. Ağabeyiyse sessiz, şaşkın ve memnundu. Gözleri sanki çok uzaklardaki güzeller güzeli bir yıldızmış gibi 1981 diye parlıyordu. O anda Lydia'nın içinde bir şey sarsıldı ve güm diye göğsüne oturdu. Sanki onlar da sesi duymuş gibi birden ona döndüler ve tam Nath iyi haberleri vermek için ağzını açarken Lydia, "Anne, fizikten kalıyorum. Sana haber vermem gerekiyormuş," diye seslendi.

O akşam, Nath dişlerini fırçalarken banyonun kapısı açıldı ve Lydia görüldü. Kapı ağzına yaslanmış duruyordu. Yüzü kireç gibiydi. Hatta neredeyse griydi, Nath bir an onun

için üzüldü. Akşam yemeği sırasında annesi, bunun olmasına nasıl izin verir, nasıl fark etmez, gibi deliye dönmüş sorulardan acımasız yorumlara geçmişti: "Büyüdüğünü ve iş bulamadığını hayal et. Bir hayal et." Lydia karşı çıkmamıştı ve kızının sessizliğiyle yüz yüze kalan Marilyn, kendini aynı berbat uyarıları defalarca tekrar ederken buldu: "Bir adam bulur, evlenirim diye mi düşünüyorsun? Hayatın için yaptığın plan bu mu?" Masada otururken gözyaşlarına boğulmamak için elinden geleni yapmıştı. Yarım saat sonra James, "Marilyn..." dedi ama kadın ona öyle bir öfkeyle baktı ki, James de pes edip önündeki etli rostoyu soğan çorbası sosuna batırmakla yetindi. Harvard'ı, Nath'e gelen mektubu, Nath'i herkes unutmuştu.

Lydia yemekten sonra oturma odasında Nath'in yanma gitmişti. Harvard'dan gelen mektup sehpa da duruyordu ve üzerinde **VERITAS** yazan mührü dokundu.

"Tebrikler," dedi usulca. "Kabul edileceğini biliyordum." Nath, Lydia'ya onunla konuşamayacak kadar kızgındı ve gözlerini, Donny'yle Marie'nin muhteşem bir ahenkle şarkı söylediği televizyon

ekranından ayırmıyordu. Şarkı bitmeden Lydia üst kattaki odasına koşmuş ve kapıyı da çat diye çarpmıştı. Şimdi de rengi benzi atmış bir halde, çıplak ayakla fayansa basarak banyonun kapısında duruyordu.

Lydia'nın o sırada ne istediğinin farkındaydı. Nath'in onu teselli etmesini istiyordu. Nath'in unutmayı tercih edeceği bir an, bir aşığılanma. Lydia'ya kendini iyi hissettirtecek bir şey. **Annem zamanla unuttur. Her şey yoluna girecek.**

Hani şunu hatırlar mısın...? Ama babasının Lydia'nın üzerine titreyip ona hayal kırıklığından çakmak çakmak olmuş gözlerle baktığı o anlan, annesinin Lydia'ya övgüler yağdırıp Nath'i sanki havadan yapılmış gibi görmezden geldiği o günleri hatırlamak istemiyordu. Uzun zamandır beklediği mektubun, nihayet oradan kurtulabileceği vaadinin, onu bekleyen tebeşir kadar beyaz ve temiz yeni dünyanın tadını çıkarmak istiyordu.

Lydia'ya dönüp bakmadan var gücüyle lavaboya tükürdü ve kalan son damla köpüğü de parmağıyla giderden akıttı.

Banyodan çıkmak üzere arkasına dönerken Lydia, "Nath," dedi. Sesindeki titremeden ağlamış olduğunu, birazdan yine ağlayacağını anlamıştı.

"İyi geceler," dedi ve kapıyı arkasından kapattı.

Ertesi sabah Marilyn zayıf not getiren sınav kâğıdığını Lydia'nın oturduğu yerin karşısındaki mutfak duvarına yapıştırdı. Sonraki üç gün boyunca, kahvaltıdan akşam yemeğine kadar, fizik kitabını kızının önüne yerleştirip yanına oturdu. Lydia'nın tek ihtiyacının biraz teşvik olduğunu düşünüyordu. Moment ve eylemsizlik, kinetik ve potansiyel... Bütün bu şeyler hâlâ kendi beyninin bir köşesine kazılı duruyordu. Yüksek sesle Lydia'nın omzu üzerinden okudu: **Her aksiyona karşılık eşit ve zıt bir reaksiyon vardır.** Lydia kaldığı sınavdaki bütün sorulan doğru çözene kadar kızıyla birlikte defalarca o sonlara çalıştı.

Lydia'nın annesine söylemediği şeyse, sınavın üçüncü kez üzerinden geçtiklerinde doğru cevapları çoktan ezberlemişti bile. Bütün gün masada duran fizik kitabının başında otururken, babasının araya girmesini bekledi. **Yeter artık, Marilyn. Tanrı aşkına, Noel tatilindeyiz.** Ama hiçbir şey demedi. Lydia, **o gecedan** beri Nath'le konuşmuyordu ve içten içe, ki yanılmıyordu da, Nath'in de ona kızgın olduğundan şüphe ediyordu. Yemek dışında mutfığa adımını bile atmıyordu. Evin küçük ve sessiz tamponu Hannah bile ona biraz olsun moral vermeye yeterdi ama her zamanki gibi yine kayıplardaydı. Halbuki Hannah, antredeki sehpanın altına yerleşmiş, mutfaktan uzakta Lydia'nın kaleminden çıkan sesleri dinliyordu. Dizlerine sarılıp içinden yumuşak ve sabırlı düşünceler yolluyordu ama ablası hiçbirini duymuyordu. Noel sabahı, Lydia herkese kızgın uyandı. Annesinin sınav kâğıdını nihayet duvardan indirmiş olması bile onu neşelendirmeye yetmedi.

Noel ağacının etrafına oturmak da ona bu sefer sevimsiz geldi. James, ağacın altındaki fiyonklu paketleri tek tek çıkartıp uzatıyor ama annesinin hediyesini açmak Lydia'nın ödünü kopartıyordu. Annesi genelde ona kitap hediye ederdi. Tabii bütün o kitaplar aslında Marilyn'in kendi istedikleriydi fakat hiçbirisi bunun farkında değildi. Hatta bazen Noel'den sonra gider o kitapları Lydia'nın rafından ödünç alırdı. Lydia içinse hangi yaşta olursa olsun hepsi çok zor kitaplardı. Hatta

bir hediyeden ziyade üstü kapalı birer ipucuydu onlar. Geçen seneki,

Renkli İnsan Anatomisi Atlası'ydi. Kitap o kadar büyüktü ki, dik bir şekilde rafa sığmamıştı. Ondan önceki sene de *Ünlü Bilim Kadınları* diye kalın ciltli bir kitap hediye gelmişti. O ünlü kadınlar Lydia'yı sıkıntıdan patlatmıştı. Hepsinin hikâyesi aynıydı: Hepsine başaramayacakları söylenmiş, onlar yine de başarmaya karar vermişti. Lydia, acaba gerçekten istedikleri için mi başardılar, yoksa onlara başaramayacakları söylendiği için mi hırs yaptılar, merak ediyordu. Anatomi de midesini bulandırıyor. Geride sadece iskeletleri kalıncaya dek önce derileri soyulan, ardından kasları ayıklanan kadın ve erkekler... Renkli sayfaların birkaçını karıştırıp ardından kitabı çat diye kapatmıştı. Yağmurda kürkünü kurutmak için silkinen bir köpek gibi koltukta şöyle bir kendini sarsıp o histen kurtulmaya çalışmıştı.

Nath, kardeşinin gözlerinin nasıl kızardığını, onları nasıl kırıştırdığını görünce siniri ani bir acımayla kesildi. Har-vard'dan gelen mektubu o saate kadar on bir kere okumuş ve nihayet kendini gerçek olduğuna ikna etmişti: Onu hakikaten kabul etmişlerdi. Dokuz ay sonra gitmiş olacaktı ve bunu bilmek, bütün olanların acısını yok ediyordu. Ailesi onun başarısından çok, Lydia'nın başarısızlıklarıyla ilgileniyorsa ne olmuştu? Nasılsa gidecekti. Ve o üniversiteye giderken Lydia geride kalmak zorundaydı. Bu düşünce, nihayet kelimelere döküldüğü zaman, acı-tatlı bir his bırakıyordu. Babası ona kırmızı folyoya sarı İmiş bir hediye paketi uzatırken Nath, Lydia'ya çekimser bir gülücük attı ve kız da onu görmezden geldi. Üç huzursuz günün ardından onu henii/ **af-fetmek için hazır değildi ama yine de bu hareketi, buz gibi bir kış gününde içilen sıcak bir lincan çay gibi içini ısıttı.**

Tanı o sırada tavana bakmasa, Lydia belki ağabeyini tamamen affedebilirdi. Ama bir şey takıldı gözüne -tam tepelerinde beyaz bir Rorschach deseni- ve aklına bir anı geldi. Epey küçüktüler. Annesi, Hannah'yı doktora götürmüştü ve o da Nath'le birlikte evde yalnızken, tam pencere pervazının üzerinde gezinen kocaman bir örümcek görmüşlerdi. Nath koltuğun tepesine sıçrayıp babasının ayakkabısıyla böceği ezmiş ve tavanda siyah bir lekeyle yarım bir ayak izi bırakmıştı. "Ben yaptım de," diye yalvarmıştı ama Lydia'nın daha iyi bir fikri vardı. Babasının daktilosunun yanında duran ti-peksi almış ve tavandaki lekelerin hepsini tek tek boyamıştı. Ailesi beyazın üstündeki krem rengi lekeleri hiç fark etmemiş ve olaydan sonraki birkaç ay boyunca Nath Te birlikte tavana bakıp kendi aralarında gülüşmüşlerdi.

Şimdi dikkatle tavana bakarken, babasının ayakkabısından kalan o silik izlerle, örümceğin olduğu yerdeki o koca lekeyi hâlâ görebiliyordu. Nath Te ikisi bir takımdı. Bu küçücük, aptal olayda bile yan yana durmuşlardı. Aksi bir durumu hayal dahi etmezdi. Pencereden duvara vuran gündüz güneşi kimi yeri gölgede bırakıyor, kimi yeri göz alıcı bir ışıltıyla aydınlatıyordu. Beyazı kırık beyazdan ayırmak için gözlerini kıstı.

"Lydia?" Herkes hediyelerini açmakla meşguldü; Nath odanın karşı ucunda yeni fotoğraf makinesine film takıyor, annesinin sabahlığının üstünde altın zincire takılı yakut bir

kolye ucu parıldıyordu. Babası da önünde durmuş, ona bir paket uzatıyordu. Mücevher kutusunu andıran küçük, tok, keskin kenarları olan bir paketti bu. "Benden sana. Kendim seçtim." Babasının gözleri ışıltı ışıltıydı. Genelde James, Noel alışverişi işini Marilyn'e bırakır, her etiketi *Sevgiler*,

Anneniz ve Babanız, diye imzalamasına izin verirdi. Ama bu hediyeği kendi seçmişti ve onu vermek için sabırsızlanıyordu.

Kendi seçtiği bir hediye, diye düşündü Lydia. Özel bir şey olmalı. Kaç gündür hiç müdahale etmediği için kırgın olduğu babasını o anda affetti. Bu paketin altında narin ve çok değerli bir şey vardı. Okuldaki kızların hep taktığı, boyunlarından hiç çıkarmadıkları türden, kilise kabulü sırasında aldıkları o minik haçlara ya da köprücükkemiklerinin arasına yapışan küçük uğur kolyelerine benzer altın bir kolye hayal etti. Babasının hediye edeceği kolye böyle bir şey olurdu. Böylece annesinin ona aldığı bütün o kitaplar, aradan geçen bütün o üç sene telafi edilmiş olacaktı. **Seni seviyorum**, diyen bir hatıra olacaktı. **Sen her halinle mükemmelsin**.

Parmağını paket kâğıdının altından geçirdi ve altın varaklı, siyah bir kitap kucağına düştü. **Arkadaş Edinmenin ve İnsanları Etkilemenin Yolları**. Sarı bir şerit kitap kapağını ikiye bölüyordu. **İnsanları İdare Etmekte Etkili Temel Teknikler İnsanlara Kendinizi Sevdirmenin Altı Yolu**. Ve en tepede de koyu kırmızı harflerle şöyle yazıyordu: **Bu Kitaptan Ne Kadar Çok Fayda Sağlarsanız, Hayattan da O Kadar Fayda Sağlarsınız!** James'in gözleri parlıyordu.

“Bu kitap işine yarar diye düşündüm,” dedi. “Senin yeni arkadaşlar edinmeni sağlar. Popüler olmana yardımcı olur.” Parmaklarını kitabın kapağında gezdirdi.

Lydia, kalbinin erimekte olan bir buz parçası gibi göğsünün içinden kayıp gittiğini hissetti. “Arkadaşım var, baba,” dedi. Gerçi bunun yalan olduğunu biliyordu.

Babasının yüzündeki tebessüm titredi. “Tabii var. Ben sadece şey diye düşündüm... bilirsin işte, artık büyüyorsun. Lisedesin... ilişkiler önemli. Bu kitap sana herkesle nasıl geçineceğini öğretecek.” Gözleri, Lydia'nın yüzünden kitaba kaydı. “Bu kitap otuzlardan beri var. Bu konuda yazılmış en iyi kitapmış.”

Lydia güçlükle yutkundu.

“Harika,” dedi. “Teşekkürler, babacığım.”

Kucağındaki öbür hediyelerden artık tamamen umudunu kesmişti ama yine de hepsini açtı. Nath'den kabarık bir orlon atkı. Hannah'dan bir tane Simon and Garfunkel albümü. Annesinden de her zamanki gibi kitap: **Bilimin Kadın Öncüleri. Temel Fizyoloji**. Marilyn, “İlgi duyabileceğini düşündüğüm birkaç kitap,” dedi. “Sonuçta biyolojide çok başarılıydın.” Çayını içerken öyle bir şapırtı çıkardı ki, Lydia bütün omuriliğinin karıncalandığını hissetti. Ağacın altında top gibi buruşturulmuş paket kâğıtlarından ve kurdele artıklarından başka bir şey kalmayınca Lydia, hediyelerini dikkatli bir şekilde topladı, babasının aldığı kitabı da en üste koydu. O sırada kitabın üstüne bir gölge düştü; babası arkasında duruyordu.

“Kitabı beğenmedin mi?”

“Beğendim tabii.”

“Sana faydası olur diye düşündüm,” dedi. “Gerçi sen bu konuda bilinmesi gereken her şeyi

biliyorsundur zaten.” Yanağını okşadı. “Arkadaş edinmek konusunda yani. Keşke...” Durdu ve kelimeleri geri yuttu. **Keşke senin yaşındayken bende de bu kitap olsaydı. Belki o zaman her şey farklı olurdu,** diye düşündü. İnsanları **idare etmesini,** kendini sevdirmeyi bilseydi, belki Lloyd’a uyum sağlamış, Marilyn’in annesini etkilemeyi başarmış, Harvard’da işe alınmış olurdu. **Hayattan daha çok fayda sağlamış olurdu.** “Hoşuna gider sanmıştım,” dedi sonunda.

Babası kendi okul günlerinden hiç bahsetmemiş olsa da, ailesinin Middlewood’da evlenme ya da Middlewood’a taşınma hikâyesini hiç dinlememiş olsa da, Lydia bütün bunların içinde hapsettiği, domuz boynuzu kadar keskin ve derin acıyı hissedebiliyordu. Babasının hayattaki en büyük derdi kızının insanlar tarafından sevilmesiydi. Bulduğu ortama uyum sağlamasıydı. Kucağındaki kitabın ilk bölümünü açtı. **1. Prensi. Eleştirmeyin, yargılamayın veya şikâyet etmeyin.**

“Bayıldım,” dedi. “Teşekkür ederim, babacığım.”

James, kızın sesindeki gerginliği fark etmişti ama yine de üzerinde durmadı, **ihtiyacı olmayan bir hediyeye aldığı için gıcık olmuştur tabii,** diye düşündü. Lydia’nın zaten bir sürü arkadaşı vardı. Neredeyse her gecesi, ödevlerini bitirdikten sonra telefon başında geçiyordu. Bu kitabı alarak aptallık etmişti aslında. Bir sonraki hediyesi için daha güzel bir şey bulmak üzere aklının bir kenarına not aldı.

İşin aslı şuydu: Lydia, on üç yaşındayken babasının üstelemesi üzerine Pam Saunders’ı aramıştı. Pam’ın telefon numarasını bilmediği için rehberden bakmak zorunda kalmış, rakamları tuşlarken kocaman kitap kucağında kalmıştı. Mutfak ve babasının çalışma odasındaki telefon dışında evdeki tek telefon sahanlıktakiydi. Merdivenlerin tam yarısında, annesinin minder ve eski püskü bir tığ işi battaniyeyle süslediği bir cumba vardı. Merdivenden gelip geçen herkes konuşmayı duyabilirdi. Lydia son rakamı tuşlamadan önce babasının oturma odasına girmesini bekledi.

“Pam?” dedi. “Benim, Lydia.”

Sessizlik. Neredeyse Pam’ın kaşlarının çatıldığını görebiliyordu. “Lydia?”

“Lydia Lee. Okuldan.”

“Ah...” Başka bir sessizlik. “Merhaba.”

Lydia telefonun kordonunu parmağına dolayıp söyleyecek bir şey bulmaya çalıştı. “Şey... bugünkü coğrafya sınavı nasıldı sence?”

“Fena değildi, sanırım.” Pam sakızını patlatınca ufak bir çat sesi çıktı. “Okuldan nefret ediyorum.”

“Ben de,” dedi Lydia. Hayatında ilk defa bunun doğru olduğunu fark etti ve bunu sesli dile getirmek ona cesaret verdi. “Baksana, cumartesi günü paten kaymaya gitmek ister misin? Babam bizi bırakır eminim.” Bir an beyninde Pam’le ikisinin paten pistinde kıkır kıkır gülererek paten kayarkenki hali canlandı. Pistin dışındaki bekleme sahasında onları seyreden babası ne kadar mutlu olacaktı...

“Cumartesi mi?” Keskin, şaşkın bir sessizlik. “Ah, üzgünüm ama gelemem. Belki başka zaman, hı?”

Arka planda bir mırıltı. “Şey, benim kapatmam lazım. Ablama telefon lazımmış. Hoşça kal, Lydia.” Ve yeniden yerine takılan ahizenin çıkardığı takırtı sesi.

Pam’ın alelacele telefonu kapatmasından ötürü neye uğradığını şaşırarak Lydia, babası merdivenin başında görüldüğünde hâlâ telefonu kulağına tutuyordu. Kızını telefonda görünce James’in yüzü fırtına sonrası bulutların terk ettiği gökyüzü gibi birden aydınlandı. Lydia ona bakarken gençlik halini, o doğmadan çok önceki halini görür gibi oldu: Hayattaki tüm olasılıkların gözlerini birer yıldız çevirdiği umut dolu bir çocuk. James, Lydia’ya sırtı abartılı bir şekilde parmak uçlarında yürüyerek salona geri döndü.

Telefonu hâlâ yanağına bastırmaya devam eden Lydia’ya, babasını neşelendirmenin bu kadar kolay olmasına inanamıyordu. O sırada bu ona çok ufak bir şey gibi görünmüştü. Bir daha yine telefonu kaldırıp, “Hı-hı, hımm, öyle mi?” diye kendi kendine mırıldanırken bu anı hatırladı. O, telefonda konuşmaya devam ederken babası ön koridordan geçti, merdivenin altında bir süre durup gülümsedi ve ardından yoluna devam etti. Zaman ilerledikçe, uzaktan takip ettiği kızları gözünün önüne getirip, gerçekten arkadaş olsalar acaba nasıl konuşurlar, diye hayal etmeye başladı. “Shelley, dün akşam *Starsky ve Hutch*’ı seyrettin mi? Of ya, Pam! Şu İngilizce ödevine inanabiliyor musun? On sayfa! Bayan Greg-son herhalde yapacak daha iyi bir işimiz yok sanıyor! Stacey yeni saç modelinle tıpkı aktris Farrah Fawcett gibi olmuşsun. Keşke benim saçlarım da öyle olsaydı.” Arkadaşı gibi kulağında uğuldayan çevir sesi bir süre ufak bir şey olarak kaldı ama şimdi elindeki kitaba bakarken, hiç de eskisi gibi ufak görünmüyordu artık.

Lydia kahvaltıdan sonra köşede ağacın altına bağdaş kurdu ve kitabı açtı. İyi bir dinleyici olun. ***Başkalarını kendileriyle ilgili konuşmaları için cesaretlendirin.*** Birkaç sayfa çevirdi. ***Konuştüğünüz insanların, kendileriyle, kendi istek ve sorunlarıyla sizin ve sizin sorunlarınızla ilgilendiğinden yüz kat daha fazla ilgilendiğini sakın unutmayın.***

Nath oturma odasının karşısında gözünü yeni fotoğraf makinesinin kadrajına götürüp Lydia’ya odakladı ve onu bir yakınlaştırıp bir uzaklaştırdı. Tek isteğinin yalnız kalmamak olduğu zamanlarda Lydia’yla konuşmadığı, yüzüne kapıyı kapattığı için ondan özür diliyordu. Lydia da bunun farkındaydı ama barışacak havada değildi. Birkaç ay içinde Nath gidecek ve o da yeni arkadaşlar edinmek, insanları etkilemek ve bilim dalında öncü olmak üzere evde tek başına kalacaktı. Nath’in fotoğraf çekmesine fırsat bırakmadan başını tekrar önündeki kitaba eğdi. Saçları yüzünü kapattı. ***Bir gülücük, “Senden hoşlanıyorum. Beni mutlu ediyorsun. Seni gördüğüme sevindim, ” der. Köpeklerin bu kadar hoş gitmesinin nedeni de bu. Bizi her gördüklerinde o kadar seviniyorlar ki, akılları başlarından gidiyor. Köpek,*** diye düşündü Lydia. Kendini bir köpek olarak hayal etti. Evcimen ve dost canlısı bir köpek. Siyah bir gülüşü, saçaklı bir kuyruğu olan bir ***Gol-***

den Retriever... Ama kendini dost canlısı, safkan ve sarışın hissetmiyordu. Kendini aynı sokağın sonunda oturan Wolff’ların her an saldırmaya hazır köpekleri gibi asosyal ve kuşkucu hissediyordu.

“Lyds,” diye seslendi Nath. Pes etmeyecekti. “Lydia. Lydia!” Lydia saçlarının arasından bakınca fotoğraf makinesinin lensini gördü. Onu merceğin altında inceleyen dev bir mikroskoba benziyordu. “Gülümse.”

İçinizden gülümsemek gelmiyor mu? O zaman ne olacak peki? Kendinizi gülümsemeye zorlayın. Mutluymuşsunuz gibi davranın. Bu sizi mutlu olmaya meyilli yapacaktır.

Lydia saçlarını yavaşça omzunun gerisine doğru attı. Sonra direkt kameranın siyah gözüne baktı. Gülümsemeyi, dudaklarını azıcık dahi olsa bükmeyi reddediyordu. Deklanşörün sesini duyduktan sonra bile fikri değişmedi.

Okul yeniden açıldığında, ilk yüzleşmesi gereken ders fizik olsa bile Lydia yine de evden kurtulduğu için seviniyordu. Annesi tarafından imzalanmış sınav kâğıdını ters bir şekilde Bay Kelly'nin masasına bıraktı. Bay Kelly'ye çoktan karatahtanın başında yerini almış, bir şema çiziyordu. Tahtanın başına, ***II. Ünite: Elektirik ve Manyetik***, yazdı. Lydia sandalyesine oturup yanağını sıraya dayadı. Biri topluiğneyle masanın üzerine, demir para büyüklüğünde ***SİKTİR GİT*** yazmıştı. Baş parmağını yazıya bastırdı ve elini geri çektiğinde parmağının ucunda kamçı izi gibi tersten ***SİKTİR*** yazısı kaldı.

“Tatil iyi iniydi?” Konuşan Jack'ti. Yan sandalyeye yerleşmiş, bir kolunu da sanki bir kızın omzuna atar gibi sandalyenin sırtına atmıştı. O sırada Lydia, aynı sokakta oturmalarına rağmen Jack'i neredeyse hiç tanıyamıyordu ve yıllardır hiç konuşmamışlardı. Saçları koyulaşarak kum rengine dönmüş, çocukluğundan hatırladığı çilleri yok olmamış ama solmuştu. Fakat Nath'in ondan ezelden beri hoşlanmadığını biliyordu ve sırf bu sebepten onu gördüğüne sevindi.

“Ne işin var burada?”

Jack tahtaya baktı. “Elektrik ve Manyetik.”

Lydia kızardı. “Yani bu ikinci sınıfların dersi.”

Jack sırt çantasından kapaksız bir tükenmezkalem çıkardı ve ayağını dizine koydu. “Mezun olmak için fizik dersinden geçmeniz gerektiğini biliyor muydunuz, Bayan Lee? Geçen sene iki dönem fizik dersinden kaldığım için yine buradayım. Son şansım.” Tenis ayakkabısının tabanını mavi mürekkeple boyamaya başladı. Lydia doğruldu.

“***Kaldın*** mı?”

“***Kaldım***,” dedi. “52 aldım. Ortalamanın altına düştüm. Bu, anlaması güç bir kavram, biliyorum, Bayan Lee. Siz hiçbir dersten kalmadığınız için bilmezsiniz.”

Lydia gerildi. “Aslına bakarsan,” dedi. “Ben de fizikten çakmak üzereyim.”

Jack başını çevirmedi ama Lydia, tek kaşının kalktığını gördü. Ardından Jack onu şaşırtan bir hareket yapıp koridora doğru uzandı ve kotunun dizine minicik bir sıfır çizdi.

“Bizim gizli üyelik simgemiz olsun,” dedi zil çalarken.

Gözleri, koyu mavi-gri gözleri onunkilerle buluştu. “Kulübe hoşgeldiniz, Bayan Lee.”

Lydia o sabah bütün ders boyunca parmağını dizindeki minik sıfırın üzerinde gezdirip göz ucuyla da Jack'i seyretti. Dikkatini Lydia'nın göremediği bir şeye vermişti. Bay Kelly'nin sıkıcı konuşması, etraftan gelen kalem hışırtısı, tepelerinde cızırdayan floresan lamba, hiçbiri umurunda değildi. Başparmağının teki de masanın üstünde ritm tutuyordu. **Jack Hhlff arkadaşım mı olmak isliyor acaba**, diye merak etti. **Nath kesin öldünir onu. Ya da beni.** Fakat o ilk günden sonra Jack onunla hiç konuşmadı. Bazı günler derse geç geliyor, o zaman da başını direkt sırasına koyup bütün ders boyunca bir daha kaldırmıyordu. Bazı günlerse hiç gelmiyordu. Sıfır yazısı çamaşır makinesinde silindi. Lydia başını ders defterinden kaldırmadı. Bay Kelly'nin tahtaya yazdığı her şeyi defterine geçirdi. Ders kitabının sayfalarını ileri geri o kadar çok çeviriyordu ki, bir süre sonra köşeleri solmaya ve bükülmeye başladı.

Derken, ocak ayının sonuna doğru, akşam yemeğinde annesi salatayla, hazır hamburger tabağını uzattı ve sinyali yakalamaya çalışan bir çift tavşan kulağı gibi başını bir sağa bir sola yatırarak umutla Lydia'ya baktı. Sonunda, "Lydia, fizik dersi nasıl?" diye sordu.

"İyi." Lydia çatalına bir tane havuç dilimi geçirdi. "Daha iyi. Daha iyi oluyor."

"Ne kadar iyi?" dedi annesi, sesi bir nebze sertti.

Lydia havucu çiğneyerek püre haline getirdi. "Daha sınav olmadık. Ama ödevler konusunda iyi gidiyorum." Yan

yalan sayılırdı bu. İlk sınav bir sonraki hafta olacaktı. Bu arada ödevleri yaparken de zorlanıyor, tek rakamlı somları kitabın arkasındaki cevap anahtarından kopya çekerek çözüyor. çift rakamlıları da elinden geldiğinde destekli bir şekilde atıp tutturmaya çalışıyordu. Annesi kaşlarını çattı ama önündeki hazır makarnadan bir kaşık aldı. "Öğretmenine sor bakalım, fazladan not almak için yapabileceğin bir şey var mı," dedi. "Bu ders notu yüzünden batmak istemezsin. Şendeki bu potansiyelle..."

Lydia çatalını bir domatesin kabuğuna geçirdi. O anda çığlık atmasına engel olan tek şey, annesinin sesindeki umuttu. "Biliyorum, anne," dedi. Belki konuyu değiştirir umuduyla masanın karşısında oturan Nath'e baktı ama kafası başka şeylerle meşgul olan ağabeyi onu görmedi bile.

"Lydia, Shelley nasıl?" diye sordu James. Lydia kaldı. Geçen yaz, babasının ısrarı yüzünden Shelley'yi eve davet etmişti. Fakat Shelley'nin Lydia'yla takılmaktan çok, Nath'le flört etmek ilgisini çekmiş, bütün gün onu bahçede yakalamaca oynamak için ikna etmeye çalışarak, Lynda Carter'ı mı daha güzel buluyor, yoksa Lindsay Wagner'ı mı, diye sorular sorarak geçirmişti. O günden beri de hiç konuşmamışlardı.

"Shelley iyi," dedi. "Çok yoğun. Öğrenci konseyinde sekreter."

"Belki sen de konseye girebilirsin," dedi James. Bir afo-rizma sunan bilge adam edasıyla çatalını ona doğru salladı. "Eminim onlar da yardım etmene çok sevinirler. Pam'le Ka-reıvdan ne haber peki?"

Lydia tabağına, mincıkılanmış salatasına, yanında duran üzgün süzgülü ete ve peynire baktı. Karen'la en son konuşalı bir yıldan uzun olmuştu. En son babası onları "Guguk Kuşu" filmi çıkışında almaya

geldiğinde konuşmuşlardı. Bir kez olsun planlarının yalan olmadığına başta sevinmişti. Karen şehre yeni taşınmıştı ve kızın yeniliğinden cesaret alarak onu sinemaya davet etmiş ve Karen da, “Tabii, neden olmasın?” demişti. Sonra bütün araba yolculuğu boyunca babası ne kadar *havallı* biri olduğunu göstermeye çalışmıştı: “Beş kardeş. Karen! Tıpkı Brady Ailesi gibi! O diziyi bilir misin?” Lydia, “Baba,” demişti. “**Baba.**” Ama konuşmaya devam etmiş. Karen’a o günlerde hangi albümlerin popüler olduğunu sorup üstüne “Waterloo”dan birkaç küple söylemişti, ki o şarkının modası da zaten iki sene önce geçmişti. Karen, küpesiyle oynayarak soruları, “Evet”, “Hayır”, veya “Bilmiyorum,” diye cevaplamıştı. Lydia eriyip gitmek, koltuk minderlerinin arasında, en ufak sesi dahi susturacak süngerin en derinlerinde kaybolmak istemişti. Derken filmle ilgili konuşmak geldi aklına ama söyleyecek bir şey bulamadı. Aklına gelen tek şey, onu boğacak yastık yüzüne doğru alçalırken Jack Nicholson’ın gözlerindeki boş ifadeydi. Sonrasında arabanın içine çöken sessizlik Karen’ın evine gelinceye kadar balon gibi şişti.

Sonraki pazartesi günü öğlen yemeğinde Karen’ın masasında durup gülümsemeye çalıştı. “Babam için özür dilerim,” dedi. “Tanrım, çok utanç vericiydi.”

Karen, yoğurdunun kapağını çıkardı ve folyoyu tertemiz yalayıp omzunu silkti. “Sorun değil,” dedi. “Aslında pirindi

Yani adamcağız sadece senin uyum sağlamana yardımcı olmaya çalışıyor.*”

Şimdiyse Lydia, sanki arkadaşlarıyla ilgili bu kadar çok şey bildiği için, hepsinin ismini bildiği için kendiyse gurur duyarmış gibi ağzı kulaklarına varıncaya dek sıntan babasına ateş püsküren gözlerle bakıyordu. **Ödül mamasını bekleyen bir köpek,** diye düşündü Lydia.

“Harikalar,” dedi. “İkisi de çok iyi.” Masanın öteki tarafından Marilyn kısık sesle, “Kızı rahatsız edip durmasana, James. Bırak da yemeğini yesin,” dedi ve James de biraz daha az kısık sesle, “Ödeviyle ilgili söylenip duran ben değilim,” diye cevap verdi. Hannah, tabağına bir tane hamburger aldı. Lydia, Nath’le göz göze geldi. **Lütfen,** dedi içinden. **Bir şey söyle.**

Nath derin bir nefes aldı. Bütün akşam bir şeyler söylemek için fırsat kolluyordu zaten. “Baba? İmzalaman gereken birkaç form var.”

“Form mu?” dedi James. “Ne için?”

“Harvard için.” Nath çatalım bıraktı. “Yurt başvuru formum ve bir tane de kampiis ziyareti için. Nisanda, hafta sonu gidebilirim. Bana evsahipliği yapacak bir öğrencileri var.” Artık çenesi bir kere açıldığı için kelimeler ağzından öylece dökülüyor, nefes almadan anlatıyordu. “Otobüs bileti için birikmiş param var. Okuldan sadece birkaç gün geri kalacağım. Sadece senin iznine ihtiyacım var.”

Okuldan birkaç gün geri kalmak, diye düşündü Lydia. Ailesi buna asla izin vermezdi.

Ama ikisi de onu şaşırtarak evet anlamında kafa salladılar.

“Mantıklı,” dedi Marilyn. “Kampüs hayatının tadına bakmış olursun biraz. Gelecek sene, gerçekten orada olduğunda nasıl bir şey olacağını görürsün.” James, “Otobüsle orası çok uzak,” dedi. “Sanırım

böyle özel bir durum için bir tane uçak bileti ayarlayabiliriz.” Nath kazandığı çifte zaferin mutluluğuyla kardeşine bakıp sırıttı: *Sırtından düştüler işte. Ve bana da evet, dediler.* Bıçağının ucuyla peynirli sosun üzerine çizgiler çeken Lydia, o anda tek bir şey düşünebili> ordu: *Gitmek için sabırsızlanıyor.*

“Şimdi fizik sınıfında kim var, biliyor musunuz?” dedi birden. “Jack Wolff. Sokağın sonunda oturan çocuk.” Bir tane marul parçasını kemirip ailesinin tepkisini ölçtü. Annesiyle babası, sanki Lydia bir şey söylememiş gibi ismi duymazdan geldiler. Annesi, “Lyddie, aklıma gelmişken,” dedi. “İstersen cumartesi günü notlarının üzerinden geçerken sana yardım edebilirim.” Babası da, “Karen’i bir süredir görmedim. Neden ikiniz sinemaya falan gitmiyorsunuz? Sizi ben götürebilirim,” dedi. Ama masanın karşısında oturan Nath’in kafası, sanki biri tüfek patlatmış gibi havaya kalkmıştı. Lydia tabağına bakıp gülümsedi. Ve tam o anda Jack’le arkadaş olmaya karar verdi.

Başta bu imkânsız gibi görünüyordu. Jack neredeyse bu haftadır okula gelmemişti. Geldiği zaman da çocuğu yalnız

yakalayana kadar okuldan sonra kaç gün arabasının tepesinde dikildi. İlk gün okuldan olmayan, birinci sınıfta okuyan sarışın bir kızla çıktı. Lydia bir çalılığın arkasına saklanıp dalların arasından onları seyretti. Jack elini kızın cebine, ardından paltosunun içine soktu ve kız rahatsız olmuş gibi yapıp elini itince onu yakaladığı gibi omzuna attı ve karların arasına gömmekle tehdit etti. Kız bu arada bir yandan bağırp bir yandan kıkırdıyor ve yumruklarıyla Jack’in sırtını dövüyordu. Jack sonra kızı yere bırakıp Beetle’nın kapısını açtı ve sarışın, arabaya bindi. Sonra da egzoz borusundan duman çıkara çıkara basıp gittiler. Lydia, dönmeyeceklerini biliyordu. İkinci gün Jack hiç gelmedi ve Lydia sonunda pes edip evin yolunu tuttu. Dizlerine kadar kar vardı. Bütün kış boyu rekor soğuklar yaşanmıştı. Yüz mil kuzeyde Erie Gölü donmuş, Buffalo’da kardan evlerin damları çökmüş, elektrik hatları kar altında kalmıştı. Hayatında neredeyse ilk defa otobüse tek başına binen Nath, Lydia eve geldiğinde, “Ne oldu sana?” diye sordu ve Lydia, cevap bile vermeden ayaklarını yere vura vura üst kata çıktı.

Üçüncü gün Jack okul binasından tek başına çıktı ve Lydia derin bir nefes alıp kaldırımında ilerledi. Gene her zamanki gibi Jack’in üstünde ne palto ne de elviden vardı. İki çıplak, kırmızı parmak ucu arasından bir sigara sarkıyordu.

“Beni eve bırakır mısın?” diye sordu.

“Bayan Lee.” Jack, ön lastiğin üzerine biriken kar kümesini tekmeledi. “Sizin okul otobüsünde olmanız gerekmiyor muydu?”

Lydia, boynundaki atkıyı çekiştirerek omuzlarını silkti. “Kaçırdım.”

“Direkt eve gitmeyeceğim.”

“Sorun değil. Yürünmeyecek kadar soğuk hava.”

Jack cebinden anahtarını çıkarmaya çalıştı. “Ağabeyinin benim gibi biriyle takılmanı isteyeceğinden emin misin?” dedi, tek kaşı havada.

“O benim sahibim değil.” Niyet ettiğinden daha yüksek çıktı sesi ve Jack gülerek sigarasının dumanını üfleyip sürücü koltuğuna bindi. Yanakları kıpkırmızı olan Lydia, az kalsın arkasını dönüp gidecekti ki, Jack yana uzanıp yolcu tarafındaki kilidi açtı.

Lydia arabaya bindiği anda ne diyeceğini şaşırıldı. Jack motoru çalıştırıp vitesi taktı ve ön panodaki hız göstergesiyle benzin göstergesi bir anda canlandı. Başka da gösterge yoktu. Lydia bir an kendi arabalarını düşündü. Motor yağının azalıp azalmadığını, motorun fazla ısınıp ısınmadığını, yolda giderken el frenini indirmeyi unutup unutmadığını ya da kapıyı, bagajı veya kaputu açık bırakıp bırakmadığını gösteren bir sürü gösterge, bir sürü uyarı lambası vardı. İnsana güvenmiyorlardı. Seni sürekli olarak kontrol etme, neyi yapıp ne yapmaman gerektiğini hatırlatma ihtiyacı duyuyorlardı. Daha önce bir erkekle yalnız kalmamıştı. Annesi erkeklerle dışarı çıkmasını yasaklamıştı. Gerçi kendisinin de buna yeltendiği hiç olmamıştı. Ayrıca daha önce Jack'le adam gibi konuşmadıklarını da fark etti. Arka koltukta olanlarla ilgili hayal meyal bilgi sahibiydi. Göz ucuyla Jack'in profilini, ta\ori-lerine kadar uzanan ve boynunun yumuşak yerine kadar inen kirli sakalını inceledi. Kum rengi saçlarından daha koyu olan sakalı bezle silinmeyi bekleyen kömür lekesini andırıyordu.

“Ee,” dedi. Parmakları seğiriyordu; o yüzden onları paltosunun cebine soktu. “Bana da bir sigara verir misin?”

Jack güldü. “Amma palavracısın. Sen sigara içmiyorsun ki.” Ama gene de paketi uzattı ve Lydia içinden bir tane sigara aldı. Kalem gibi sert ve ağır bir şey olacağını sanmıştı ama sanki elinde bir hiç tutuyormuş gibi hafifti. Jack, gözlerini yoldan ayırmadan ona çakmağını attı.

“Demek bugün eve giderken ağabeyinin sana eşlik etmesine gerek duymadığına karar verdin.”

Sesindeki aşağılamayı Lydia'nın fark etmemesi mümkün değildi ve onunla mı dalga geçiyor, yoksa NathTe mi, ya da her ikisiyle mi, emin olamadı. “Ben çocuk değilim,” dedi sigarayı yakıp dudaklarının arasına koyarak. Duman ciğerlerini yakıp başını döndürdü. Bir an kendini son derece ayık ve farkında hissetti. **Tıpkı parmağını kesmek gibi**, diye düşündü: Acı ve kan, insana hayatta olduğunu hatırlatıyordu. Dumanı üflerken dişlerinin arasına ufak bir tufan kopuyor gibi hissetti. Sonra da çakmağı uzattı. Jack elini salladı.

“Torpidoya at.”

Lydia torpidonun kapağını açtı ve küçük, mavi bir kutu ayağının önüne düştü. Donakaldı. Jack güldü.

“Sorun nedir? Daha önce hiç prezervatif görmediniz mi, Bayan Lee?”

Yüzü kıpkırmızı olan Lydia, dağılan prezervatifleri ku-tuşuna geri koydu. “Tabii gördüm.” Sonra kutuyu çakmakla birlikte tekrar torpido gözüne kaldırdı ve konuyu değiştirmeye çalıştı. “Ee, bugünkü fizik sınavı nasıldı sence?”

Jack alaycı bir kahkaha attı. “Fizik umurunda değil samıyordum.”

“Gene kalacak mısın?”

“Sen?”

Lydia tereddüt etti. Jack’i taklit ederek sigarasından derin bir nefes aldı ve başını geriye doğru yaslayıp dumanı üfledi. “Fizikten bana ne. Kıçıma bile takmıyorum.”

“Hadi oradan,” dedi Jack. “O zaman niye Bay Kelly ödevleri geri dağıtırken her seferinde ağlayacakmış gibi oluyorsun?”

Lydia, bunun o kadar belli olduğunu hiç fark etmemişti ve o anda yanaklarına hücum eden kızarıklık yavaşça boynuna kadar indi. Altındaki koltuk ikide bir gıcırdayıp duruyor ve içindeki yaylardan biri yumruk gibi kalçasını dürtüyordu.

“Küçük Bayan Lee, sigara içiyor,” dedi Jack, cıkcıkla-yarak. “Ağabeyin bunu öğrenince kızmayacak mı?”

“Arabana bindiğimi öğrendiği zaman kızacağı kadar kızmaz.” Lydia sıırıttı. Jack pek fark etmiş gibi değildi. Pencereyi indirdi ve sigara izmaritini sokağa atarken arabanın içi soğuk havayla doldu.

“Benden o kadar nefret ediyor, değil mi?”

“Hadi ama,” dedi Lydia. “Bu arabada ne olduğunu herkes biliyor.”

Jack birden arabayı yol kenarına çekti. Göle daha yeni gelmişlerdi ve bakışları arkasındaki buzlanmış göl suyu gibi soğuk ve donuktu. “O zaman insan daha iyi olur belki. Benim gibi birinin seni bozmasını istemezsin. Ağabeyin gibi Harvard'a gitme şansını mahvedebilirsin.”

Lydia içinden, *Nath 'den gerçekten nefret ediyor olmalı*, diye düşündü. *Nath ondan ne kadar nefret ediyorsa, o da o kadar nefret ediyor.* Bunca yıldır ikisini aynı sınıfta beraber okurken hayal etti. Nath en ön sıralarda oturmuş, defteri dışarıda, dikkatlice bir şey düşünürken hep yaptığı gibi bir eliyle iki kaşının ortasını ovalıyor. Tamamen derse odaklı, başka hiçbir şeyle ilgilenmiyor, doğru cevap hemen orada, dudaklarının arasına mühürlü. Peki Jack? Jack kesin en arka köşede bir yere yayılmış oturuyor, gömleği dışarıda, tek bacağını sıra arasına doğru uzatmış. Çok rahat. Kendinden emin. Başkalarının ne düşündüğü umurunda değil. Birbirlerine neden tahammül edemediklerine şaşmamak gerekti. “Ben onun gibi değilim,” dedi Lydia.

Jack sanki bunun doğru olup olmadığına karar vermeye çalışıyormuş gibi uzunca bir süre onu inceledi. Motor, arka koltuğun altında homurdanarak rölantide çalışıyordu. Lydia’ nın sigarasının ucundaki kül gri bir kurtçuk gibi uzadı ama hiçbir şey söylemedi. Sadece buz gibi havaya incecik bir sis bulutu üfleyip kendini Jack’in kısık gözleriyle buluşmaya zorladı.

“Senin gözlerin nasıl mavi oldu?” dedi sonunda. “Sonuçta Çinli değil misin sen?”

Lydia gözlerini kırıştırdı. “Annem Amerikalı.”

“Her zaman kahverengi göz kazanır sanıyordum.” Jack elini Lydia’nın baş desteğine dayadı ve elindeki mücevheri değerlendiren bir kuyumcu gibi onu daha dikkatli incelemek üzere öne eğildi. Jack’in göz hapsindeyken Lydia’nın ensesindeki tüyler diken diken oldu ve başını çevirip sigarasını

küllüğe silkti.

“Her zaman öyle olmuyor herhalde.”

“Daha önce hiç mavi gözlü bir Çinli görmemiştim.”

Yakından bakınca, Jack’in yanaklarındaki çil kümesini görebiliyordu. Eskisine göre daha soluktu renkleri ama hâlâ oradaydılar. Uzun zaman önce ağabeyinin yaptığı gibi Lydia da onları saydı: Dokuz taneydiler.

“Okulda beyaz olmayan tek kız sensin, biliyorsun, değil mi?”

“Ya, öyle mi? Fark etmemiştim.” Bu bir yalandı. Mavi gözlerine rağmen ortama uyum sağlıyormuş gibi yapamazdı.

“Bahse girerim ki Nath’le ikiniz Middlewood'taki tek Çinlisinizdir.”

“Muhtemelen.”

Jack tekrar koltuğuna yaslandı ve direksiyon simidinin plastiğindeki ufak deliği kurcaladı. Bir dakika sonra, “Nasıl bir şey?” diye sordu.

“Nasıl bir şey mi?” Lydia tereddüt etti. Bazen tamamen unutuyordu insan: Diğerlerine benzemediğini. Etütlerde, eczanelerde, süpermarkette sabah duyurularım dinlerken, film tab ettirirken ya da raftan bir kutu yumurta alırken kendini kalabalıktan biri sanıyordun. Bazen bunu hiç düşünmüyordun. Ve bazen de koridorun diğer ucundaki kızın, eczacının, kasiyer çocuğun seni izlediğini fark ediyor ve bakışlarında kendi yansımanı görüyordun: Aykırı. Anında göze batıyordun. Kendine dışarıdan baksan, kendini başkalarının gözünden görsen, her şey bir anda aklına geliyordu. Bunu, Peking Express'in tabelasında görüyordun. Konik şapka takan, çekik gözlü, dişlek bir adam ve Çin çubuğu. Oyun parkında parmaklarıyla gözlerini iki yana çekip kısan küçük çocuklarda görüyordun. Sokakta önünden geçerken, senin duyabileceğin kadar yüksek sesle **Çan çin çon** diye mırıldanan daha büyük çocuklarda görüyordun. Garsonlar, polis ve otobüs şoförleri anlamazsın belki diye seninle basit ve tane tane konuşmaya çalıştığında görüyordun. Fotoğraflarda görüyordun, zira bir yerden kesilip sonradan yapıştırılmış gibi senin kafan her zaman karedeki tek siyah kafa oluyordu. İçinden: **Bir dakika, onun burada ne işi var?** diyordun ve sonra hatırlıyordun ki o dediğin aslında şendin. Başını öne eğip okulu, uzayı ya da geleceği düşünüyor ve her şeyi unutmaya çalışıyordun. Ve yeniden aynı şeyler başına gelene kadar da unutuyordun.

“Bilmem,” dedi. “İnsanlar daha seni tanımadan nasıl biri olduğuna karar vermiş oluyorlar.” Jack’in gözlerine baktı, birden cesaretlenmişti. “Mesela senin bana yaptığın gibi. İnsanlar seninle ilgili her şeyi bildiğini sanıyorlar. Halbuki sen asla onların sandığı gibi biri değilsin.”

Jack bir süre sessiz kalıp gözlerini direksiyonun ortasındaki kaleye dikti. Artık asla arkadaş olamayacaklardı. Jack, zaten Nath’den nefret ediyordu ve şimdi bu dediğinden sonra ondan da nefret edecekti. Onu arabadan atacak ve çekip gidecekti. Derken Jack, Lydia’yı şaşırtarak cebinden sigara paketini çıkardı ve ona uzattı. Barış çubuğu.

Lydia, nereye gideceklerini merak etmiyordu. O sırada annesine ne bahane sunacağını da düşünmüyordu, ki ileride Jack'le birlikte geçirdiği her akşamüstünü idare etmek için -pis pis sırtarak- aynı bahaneye başvuracaktı: Okulda fizik etüdüne kaldığını söyleyecekti. Nerede olduğunu öğrendikten sonra Nath'in yüzünde belirecek şaşkın ve tedirgin ifadeyi de düşünmüyordu hiç. Göle bakarken, üç ay sonra onun dibinde olacağını bilmesi mümkün değildi. O an için yalnızca kendisine ikram edilen sigarayla aldı ve Jack çakmağı yakarken ucunu ateşe dokundurdu.

it.

Seki/

Jack bu tarz unutmalara alışkındı. Lloyd Akademimden Harvard'a, oradan da Middlewood'a kadar her gün aynı şeyi hissetmişti: kısa ömürlü bir uyuşukluk hali, ardından göğsüne yediğin, sana oraya ait olmadığını hatırlatan o sert yumruk. Bu ona yalancı bir teselli gibi geliyordu. Kafesinde bir köşeye çökmüş dik dik ona bakanları görmezden gelen, hâlâ vahşi doğada özgürce yaşadığını sanan bir yaban hayvanı gibiydi. Şimdiyse, Lydia'nın cenazesinden bir ay sonra, o unutmaları hevesle yaşıyordu.

Bazıları teselliyi viski ya da votka şişesinde veya altılı bira paketlerinde bulabilirdi. Oysa James alkolün tadını oldum olası sevmez ve içtiği zaman beyninin uyuştüğünü da hissetmezdi. İçki sadece onun içini karartırdı. Vücudu sanki sıkı dayak yemiş gibi uyuşurken, beyni daha da hızlı çalışırdı. Arabayla uzun gezintilere çıkıyor, Middlewood'un içini turlayıp otoyoldan neredeyse Cleveland'a kadar gidip sonra geri dönüyordu. Eczaneden uyku ilacı alınıştı ama rüyalarında bile Lydia hâlâ ölüydü. Ne yaparsa yapsın düşünmeyi bıraktığı tek bir yer bulabiliyordu kendine: Louisa'nın yatağı.

Marilyn'e derse ya da öğrencileriyle buluşmaya gittiğini söylüyor, hafta sonları da kontrol etmesi gereken sınav kâğıtları olduğunu ileri sürüyordu. Bütün bunlar yalandı tabii. Dekan. Lydia'nın ölümünden sonraki hafta yaz okulunu iptal etmişti. Kibarca James'in omzuna dokunarak, "Git biraz kafam dinle, James," demişti. Dekan teselli etmesi gereken herkese böyle konuşurdu: Düşük ders notları yüzünden morali bozulan öğrenciler, toplayamadıkları bağışlar yüzünden adam yerine konulmadığını sanan fakülteler... Dekanın görevi kayıpların önemini azaltmaktı. Ama ne o Öğrenciler düşük notlarını yükseltti ne de okula yeni fonlar sağlanabilirdi. İnsan zaten hayatta asla istediğini elde edemezdi. Tek yapabildiği şey, onsuz da idare etmeyi öğrenmektir. Ve James'in de o sırada kendi adına istediği son şey zamandı. Evde olmak dayanılmaz bir histi. Her an Lydia'nın kapıda belirmesini ya da üst kattaki yatağın gıcırıtmasını duymayı bekliyordu. Bir sabah onun yatak odasından gelen ayak sesleri duydu ve kendine engel olamadan nefes nefese üst kata koştu. Fakat karşısında Lydia'nın çalışma masasının önünde oradan oraya turlayan, bütün çekmeceleri tek tek aşağı indiren Marilyn'i buldu. Sanki orası kutsal bir yermiş gibi, **Çık dışarı**, diye bağırarak istemişti. Artık her sabah sanki ders verecekmiş gibi çantasını alıp direkt üniversiteye gidiyordu. Ofisindeyken de bu sefer çalışma masasının üzerine duran aile fotoğrafının

büyüsüne kapılıp gidiyordu. Fotoğrafta, o sırada henüz on beş yaşına girmek üzere olan Lydia, her an çerçevenin dışına atlayıp herkesi geride bırakmaya hazırmış gibi dışarı bakıyordu. Akşamüstü olunca kendini Louisa'nın evinde, kollarında ve ardından beyninin çok şükür nihayet susmayı başardığı bacaklarının arasında buluyordu.

Fakat Louisa'nın evinden çıkarken her şeyi yeniden hatırlıyor ve her seferinde bir öncekiden daha

öfkeli oluyordu. Bir akşam arabasına yürürken sokağa atılmış boş bir şişe buldu ve onu yerden aldığı gibi Louisa'nın oturduğu binanın duvarına fırlattı. Diğer gecelerse arabayı bir ağaca geçirmemek için zor tutuyordu kendini. Dört Temmuz yaklaşmak üzereydi ve James bir gün gölün önünden geçerken binlerinin iskeleyi kırmızı-beyaz balonlarla ve flamalarla süslediğini gördü. Direksiyonu kırıp gölün yoluna girdi. Sonra iskeledeki bütün süsleri yırtıp topuklarıyla balonların hepsini patlattı. Süslemeler gölün dibini boyladı, iskeleyse tüm ciddiyetiyle bomboş kaldı. James o gün eve dönerken hâlâ yaprak gibi titriyordu.

Eve girdiğinde Nath'i buzdolabını karıştırırken görünce yine öfkeden kudurdu. "Elektriği boşa harcıyorsun," dedi. Nath dolabın kapağını kapattı ve çocuğun bu sessiz itaatkâr-lığı James'i daha da çıldırttı. "Her zaman böyle olmak zonanda mısın?"

"Affedersin," dedi Nath. Bir elinde haşlanmış yumurta, öteki elinde de peçete vardı. "Senin gelmeni beklemiyordum." Arabadan indiği için üzerine egzoz ve motor yağı kokusu sinmişti ama James, teninde Louisa'nın baharatlı-şe-kerli, misk parfümünün kokusunu da alabiliyordu. Acaba Nath de kokuyu alıyor mudur, diye merak etti.

"Gelmemi beklemiyordun da ne demek?" dedi. "Yorucu bir iş gününden sonra kendi mutfağıma girmeye hakkım yok mu?" Çantasını elinden bıraktı. "Annen nerede?"

"Lydia'nın odasında." Nath sustu. "Sabahtan beri orada."

James, oğlunun göz hapsi altındayken kürekkemikleri-nin arasına keskin bir bıçak saplandığını hissetti. Sanki Nath onu suçluyordu.

"Bu arada haberin olsun," dedi, "yaz okulum beraberinde çok büyük sorumluluk getiriyor, ayrıca konferanslarım var. Toplantılarım..." O akşamüstü olanlar -sandalyesinin önünde çömelip yavaşça pantolonunun fermuarını indiren Louisa- aklına gelince yüzü kızardı ve daha da sinirlendi. Nath, sanki bir soru sormak istiyor ama TVMen sonrasını bir türlü getiremiyormuş gibi dudaklarını büzüştürerek ona bakıyordu. Onun bu halini görünce James öfkeden kudurdu. Baba olduğu günden bu yana Lydia'nın annesine benzediğine -güzel, mavi gözlü ve vakur- ve Nath'in de kendine çektiğine inanırdı: Kara, konuşurken bile tereddüt eden, kelimelerin ağzına dolandığı biri. Çoğu zaman NathTe Lydia'nın da birbirine benzediğini unutuyordu. Şimdi Nath'in yüzüne bakarken, kızını görür gibi oldu. Gözlerini kocaman açmış ve sessiz... O anda duyduğu ıstırap James'i daha da hırçınlaştırdı. "Bütün gün evden çıkmıyorsun. Hiç mi arkadaşın yok senin?"

Babası yıllardır böyle şeyler söyler dururdu ama Nath o saniyede bir şeylerin aşırı gerilmiş tel gibi koptuğunu hissetti. "Yok. Ben senin gibi değilim. Konferansım yok... toplantım yok..." Burnunu buruşturdu. "Parfüm kokuyorsun. Toplantılardan olsa gerek, değil mi?"

James onu omzundan yakaladı. O kadar sert tutuyordu ki eklemleri çatırdadı. "Sakın benimle böyle konuşma," dedi. "Beni sorgulama sakın! Hayatımla ilgili hiçbir şey bilmiyorsun!" Derken, şekillendiğini bile fark etmediği kelimeler ağzından tükürük gibi fişkırdılar. "Tıpkı kız kardeşinin hayatıyla da ilgili hiçbir şey bilmediğin gibi!"

Nath'in ifadesi değişmedi ama yüzü adeta bir maske gibi taşlaştı. James, güve misali havada asılı

kalan kelimeleri yakalamak, geri almak istedi ama çoktan oğlunun kulaklarından içeri girmişlerdi. Bunu Nath'in cam gibi parlayıp sertleşen gözlerinden okuyabiliyordu. Uzanıp oğluna dokunmak, eline, omzuna, herhangi bir yerine elini sürmek ve dediğinde ciddi olmadığını söylemek, hiçbir şeyin onun hatası olmadığını söylemek istedi. Derken Nath yumruğunu tezgâha geçirdi. O kadar sert vurmuştu ki, eskimiş laminantı çatlattı. Koşarak mutfaktan çıkıp merdivenden yukarı fırladı. James ise çantasını yere bıraktı ve tezgâha yaslandı. Eli ıslak ve soğuk bir şeye değdi; haşlanmış yumurtadan arta kalanlardı. Yumurtanın kabukları yumuşacık beyazına saplanmıştı.

Bütün gece oğlunun o buz kesen yii/ünü düşündü ve ertesi sabah da erkenden uyandı. Ön verandadan ga/eteyi aldı ve köşede yazılı tarihi gördü: 3 Temmuz. Lydia¹ nin kaybolduğu günün üstünden iki ay geçmişti. Daha sadece iki ay önce ofisinde oturmuş sınav kâğıtlarını kontrol ettiğine, Lo-uisa'nın saçındaki uğurböceğini alırken bile nasıl utancından eriyip gittiğine inanmak imkânsızdı. İki ay öncesine kadar 3 Temmuz, on yıl boyunca gizliden gizliye el üstünde tuttıkları mutlu bir tarihti. Marilyn'ini mucizevi bir şekilde eve döndüğü günün tarihi. Her şey ne kadar değişmişti... James mutfakta gazetenin lastiğini çıkarıp açtı. Tam kat izinin altında ufak bir başlık gördü: **Öğretmenler ve Sınıf Arkadaşları Vefat Eden Kızı Unutmadılar.** Lydia'yla ilgili haberler gitgide kısalmış ve seyrekleşmişti. Yakında tamamen kesilecek ve herkes onu unutacaktı. James gazeteyi kendine doğru yaklaştırdı. Bulutlu bir gündü ama sanki loş aydınlık az sonra okuyacaklarını yumuşatacakmış gibi ışığı yakmadı. Karen Ad-ler'dan: **Yalnız görünüyordu. Kimseyle takılmazdı.** Pam Saunders'dan: **Çok fazla arkadaşı yoktu. Hatta sevgilisi bile yoktu. Erkeklerin onu fark ettiğini bile sanmıyorum.** En altta da: **Lee 'nin fizik öğretmeni Donald Kelly, onu ikinci sınıfların arasındaki yalnız birinci sınıf öğrencisi olarak anımsayarak şöyle dedi: 'Çok çalışırdı ama elbette göze batıyordu.'** Haberın hemen yanındaki köşe yazısı: **Melez Soydan Gelen Çocuklar Sık Sık Kendilerine Yer Edinmekte Zorlanıyorlar.**

Derken telefon çaldı. Her seferinde ilk aklına gelen düşünce, **onu buldular**, oluyordu. O kısacık sürede bir yanı tüm bunların bir karışıklık olduğunu, kimliklerin karıştığını, kötü bir rüya olduğunu haykırıyordu. Derken öyle olmadığını gayet iyi bilen diğer yanı, mide bulandırıcı bir gümbürtüyle onu geri çekiyordu: **Onu gördün.** Ve korkunç bir berraklıkla her şeyi tekrardan hatırlıyordu. Kızının şişen ellerini, mum gibi olmuş solgun yüzünü.

İşte sırf bu yüzden telefonu her açtığında sesi titriyordu. "Bay Lee?" Arayan Memur Fiske'ydi. "Umanm aramak için çok erken bir saat değildir. Bu sabah nasılsınız?"

"İyiyim," dedi James. Herkes aynı soruyu sorduğu için artık cevabı otomatik bir yalana bağlamıştı.

"Şey, Bay Lee," dedi Memur Fiske ve James haberlerin kötü olduğunu hemen anladı. Bir insan size karşı kibar olmaya çalışıyorsa adınızı bu kadar ısrarla telaffuz ederdi. "Sizi, soruşturmayı kapatmaya karar verdiğimizizi bildirmek için aradım. Davayı intihar olarak neticelendiriyoruz."

James'in adamın dediğini anlaması için önce kelimeyi tekrar etmesi gerekti. "İntihar mı?"

Memur Fiske durdu. "Polis çalışmalarında hiçbir şey **kesin** değildir, Bay Lee. Keşke öyle olsaydı. Ama bu işler maalesef filmlerdeki gibi değil. Hiçbir şey öyle keskin hatlı olmuyor." Kötü haber vermekten hoşlanmadığı için resmiyete sığınmıştı. "Koşullar, en olası senaryonun intihar olduğunu

gösteriyor. Herhangi bir saldırı bulgusu yok. Ortada yalnız bir geçmiş var. Ders notları da düşüymüş. Yüzme bilmediğinin farkında olmasına rağmen tek başına göle gitmiş.”

James başını öne eğdi ve Memur Fiske konuşmasına devam etti. Sesi artık biraz daha yumuşaktı. Genç evladını teselli eden bir baba gibiydi. “Bunun siz ve aileniz için kolay

olmadığını biliyoruz, Bay Lee. Ama en azından hayatınıza devam etmeniz için size yardımcı olacağını umuyoruz.” “Teşekkürler,” dedi James. Ahizeyi yerine taktı. Marilyn hemen arkasında kapı ağzında durmuş, bir eliyle kapı kolunu tutuyordu.

“Kimdi?” diye sordu. James, Marilyn’in üzerindeki sabahlığı kalbinin olduğu yere doğru sımsıkı tutmasından, zaten her şeyi duyduğunu anlamıştı. Işığı yaktı. James ansızın gelen aydınlıkta kendini çırılçıplak ve çiğ hissetti.

“Davayı kapatamazlar,” dedi Marilyn. “Bunu yapan her kimse hâlâ dışarıda.”

“Bunu yapan her kimse mi? Polis diyor ki...” James durdu. “Olaya karışan biri olduğunu sanmıyorlar.”

“Onu tanımıyorlar. Onu oraya biri götürmüş olmalı. Onu oyuna getirmiş olmalı.” Gözünün önünde bir anda sigaralar, prezervatifler uçuşmaya başlayınca Marilyn tereddüt etti ama ardından öfkesi o görüntüyü bir kenara atıp sesini adeta bir çığlığa çevirdi. “Oraya asla kendi başına gitmezdi! Kendi kızımı tanımadığımı mı sanıyorsun?”

James karşılık vermedi. Tek düşünebildiği şeydi: **Buraya hiç taşınmasaydık... O gölü hiç görmeseydi...** Aralarındaki sessizlik buz gibi kalınlaştı ve Marilyn’in tüyleri ürperdi.

“Onlara inanıyorsun, değil mi?” dedi. “Bunu yaptığını düşünüyorsun.” **İntihar** kelimesini kullanmaya dili varmıyor, sırf düşüncesi bile öfkeden kudurmasına neden oluyordu. Lydia ailesine asla böyle bir şey yapmazdı. Hele annesine... James nasıl olur da inanırdı buna? “Sadece davayı kapatmak

istiyorlar. Adam gibi çalışmaktansa araştırmayı bırakmak daha kolay.” Marilyn’in sesi titriyordu. Ellerini sıkarsa içindeki titremeyi de geçirebilecekmiş gibi yumruklarını sıktı. “Beyaz bir kız olsaydı, araştırmaya devam ederlerdi.”

James’in böğrüne koca bir taş oturdu. Birlikte geçirdikleri onca süre boyunca beyaz, sadece kâğıdın, karın ya da şekerin rengi olmuştu. Çin de -o da eğer bahsi geçerse- sadece bir tür dama, yangın tatbikatı ya **dafast food** çeşidiydi. Gökyüzünün yukarıda olması ya da dünyanın güneş etrafında dönmesi nasıl tartışma konusu olamazsa, onların durumu da öyleydi. Marilyn’in annesinin aksine, diğer herkesin aksine büyük bir saflıkla bu tarz şeylerin onlar için bir şeyi değiştirmediklerini varsaymıştı. Oysa şimdi, Marilyn **-Eğer beyaz bir kız olsaydı-** deyince, James’in başından beri içinde duyduğu tüm korkular kanıtlanmış oldu. Demek Marilyn başından beri her şeyi etiketliyordu: **Beyaz** ve **beyaz olmayan**. Demek bu şey dünyada her şeyi değiştiriyordu.

“Beyaz bir kız olsaydı,” dedi, “bunların hiçbiri yaşanmazdı.”

Hâlâ polise sinirlenen Marilyn, kocasının ne demek istediğini anlamadı ve kadının bu şaşkınlığı James'i iyice küplere bindirdi. "Ne demek istiyorsun?" Mutfak lambasının altında bilekleri solgun ve ince, dudakları dümdüz, yüzü buz gibiydi. James hatırlıyordu: Uzun zaman önce, ikisi hâlâ gençken ve hayatta başlarına gelebileceğini düşündükleri en kötü şey ayrı kalmak iken, bir keresinde ona dokunmak için eğilmiş ve parmak uçları, Marilyn'in kürekkemiğine değdiği yerdeki tüyleri diken diken etmişti. James'in de kolundaki bütün tüyler elektriklenerek dikleşmişti. O an, o bağ, şimdi ona sanki bambaşka bir hayata aitmiş gibi uzak ve ufak görünüyordu.

"Ne demek istediğimi biliyorsun. Eğer beyaz bir kız olsaydı..." Kelimeler kül gibi dilini yakıyordu. ***Eğer o beyaz bir kız olsaydı. Ben beyaz bir erkek olsaydım.*** "Etrafına uyum sağlardı."

Çünkü taşınmak asla yetmeyecekti. Bunu artık daha iyi anlıyordu. Nereye gitseler hep aynı olacaktı. ***Melez Soydan Gelen Çocuklar Sık Sık Kendilerine Yer Edinmekte Zorlanıyorlar.*** Sorun daha evvelindeydi. Daha derin, daha temel bir hata vardı: O hata evlendikleri sabah hâkim, Marilyn'e baktığı anda onun evet demesiyle yapılmıştı. Ya da belki daha da öncesinde. Birlikte geçirdikleri o ilk akşamüstü, çırılçıplak ve utangaç bir halde yatağın başında durduğunda ve Marilyn bacaklarını beline dolayıp onu kendine doğru çektiğinde yapılmıştı o hata. Hatta daha da öncesinde bile olabilir: Marilyn'in çalışma masasının üzerinden uzanıp onu öptüğü, seri, keskin bir tokat gibi nefesini kestiği o ilk gün. Geleceği değiştiren milyonlarca küçük ihtimal. Asla evlenmemeliydi-ler. James ona asla el sürmemeliydi. Marilyn arkasını dönüp ofisinden çıkmalı, koridorda uzaklaşıp gitmeliydi. Şimdi her şeyi katıksız bir berraklıkla görüyordu: Bunların hiçbirinin olmaması gerekiyordu. Hepsini bir hataydı.

"Annen meğer haklıymış," dedi. "Sana benzeyen biriyle evlenmeliydin."

Marilyn'in bir şey demesine fırsat kalmadan -bu dediğine kızmalı mı, üzülmeli mi yoksa gocunmalı mı karar vermesine, James dediğini gerçekten anlamasına fırsat kalmadan- James arkasını dönüp gitti.

Bu sefer üniversiteye gitme zahmetine de katlanmadı. Ne kadar trafik ışığı varsa hepsinde geçerek direkt Lousia'ya gitti. Sanki bütün yolu koşarak gelmiş gibi kapıya vardığında nefes nefeseydi. Louisa kapıyı açınca, "Her şey yolunda mı?" diye sordu. Hâlâ duş kokuyordu. Giyinmişti ama saçları ıslaktı, elinde de fırça vardı. "Seni bu kadar erken beklemiyordum." Saat daha dokuz çeyrek vardı ve James, kızı'nın şaşkınlığının altında yatan soruyu duyabiliyordu: Acaba kalmaya mı geldi? Peki ya karısı? James bu soruların cevabını bilmiyordu. O kelimeler nihayet ağzından uçup gittiği için kendini garip bir şekilde hafif hissediyordu. Oda ayaklarının altında sallanıp döndü ve kendini koltuğa bıraktı.

"Bir şeyler yemen lazım," dedi Louisa. Mutfağa gitti ve elinde ufak bir kutuyla geri döndü. "Al." Usulca kapağı açtı ve kutuyu ona doğru uzattı. İçinde üç tane kar rengi çörek vardı. Tepeleri çiçek açmaya hazır şakayık gibi buruş buruştu, aralardan içinin koyu, kireç kırmızısı rengi görünüyordu. Burnuna ızgara domuz etinin o tatlı kokusu geldi.

"Dün yaptım," dedi Louisa. Sonra durdu. "Bunların ne olduğunu biliyor musun?"

Eskiden, o ufacık, kömür rengi dairelerinde otururken annesi yapardı. Domuz etini ızgara yapar, hamuru kapatır ve çörekleri ta Çin'den getirdiği bambu pişiricinin içine di/erdi

Babasının en sevdiği yemektir. Char sin bau.

Louisa'nın gözlerinin içi parladı. James o anda yüksek sesle konuştuğunu fark etti. Kırk yıldır hiç Çince konuşma-mıştı ama dilinin o tanıdık şekline bir anda geri dönebilmesi onu çok şaşırtmıştı. Çocukluğundan beri o çöreklerden hiç yememişti. Annesi okula giderken öğlen yemeği için yanına hep bunlardan verirdi ama bir zaman sonra ona durmasını, diğer çocuklar nerede yiyorsa orada yemek yemeyi tercih ettiğini söylemişti. "Hadi," dedi Louisa şimdi. "Tadına bak."

James, yavaşça kutudan bir çörek aldı. Hatırladığından daha hafif, bulut gibi bir şeydi. Neredeyse parmaklarının arasında ezilecekti. Bir şeyin bu kadar narin olabileceğini unutmuştu. Çöreği ikiye bölerek ortasındaki domuz etini ortaya çıkardı. Gizli bir kırmızı kalp. Çöreği dudaklarına götürdüğünde tadı öpücük gibiydi: Tatlı, tuzlu ve sıcak.

Sanki ufacık, çekingen bir çocukmuş gibi Louisa'nın ona san İmasını ya da onu yatak odasına götürmesini beklemedi. Tam tersine kızı yere itip fermuarına uzandı, eteğini yukarı sıyırıp oturma odasının orta yerinde onu üzerine çekti. Louisa sırtını geriye doğru bükerek inledi ve James bluzunun düğmelerini açmaya çalıştı. Bluzunu sıyırıp sutyenini çözdü ve ağır, yuvarlak memelerini avuçlarına aldı. Louisa kendini ona bastırırken James de kızın yüzüne, ağzına çarpan kara saçlarına, nefes alışverişleri hızlanırken kapanan kahverengi gözlerine odaklandı. **İşte ben böyle bir kadına âşık olmalıydım**, diye düşündü. Tıpkı böyle bir kadına. Tıpkı onun gibi bir kadına.

Seviştikten sonra, "Senin gibi bir kızla evlenmeliydim," diye fısıldadı. Bu her erkeğin, âşığına söyleyeceği türden bir cümleydi ama ona bir itiraf gibi gelmişti. Kolunun altında yarı uyur halde yatan Louisa onu duymadı ama kelimeler kulağından içeri nüfuz etmiş, onu diğer her kadının göreceği türden karmaşık rüyaların içine sürüklemişti. **Onu terk edecek-benimle evlenecek-onu mutlu edeceğim-başka kadın olmayacak.**

Evde, Nath ve Hannah aşağı indiklerinde Marilyn put gibi, mutfak masasında oturuyordu. Saat onu geçiyor olmasına rağmen sabahlığı hâlâ üstündeydi. Önünü öyle sıkı kapatmıştı ki boynu bile görünmüyordu ve daha **intihar** kelimesini kusmadan bile çocuklar haberin kötü olduğunu biliyordu. "Ne oldu?" diye sordu Nath yavaşça. Marilyn ikisine de bakmadan sadece başını merdivene doğru çevirerek, "Öyleymiş diyorlar," dedi sadece.

Nath yarım saat boyunca kaşıkla kâsesinin dibindeki mısır gevreklerini dürtüklerken. Hannah da tedirgin bir şekilde onu seyretti. Her gün Wolf'ların evini kontrol edip Jack'i arıyor, onu yakalamaya çalışıyordu. Gerçi onu neden arıyordu, emin değildi. Hatta bir keresinde evin kapısına kadar çıkmış, pencereden içeri göz atmıştı ama evde kimse yoktu. Jack'in aracının günlerdir sokakta sesi duyulmuyordu. Nath sonunda kâseyi itip telefona uzandı. "Çık dışarı!" dedi Hannah'ya. "Bir telefon görüşmesi yapacağım." Hannah.

merdivenlerin yarısına kadar çıkınca durdu ve Nath rakamları çevirirken çıkan ağır tık seslerini dinledi. Bir dakika sonra, "Memur Fiske," dedi Nath. "Benim, Nathan Lee. Kız kardeşimle ilgili olarak aramıştım." Kısık sesle konuşmaya başladığı için cümleler kesik kesik seçilebiliyordu. **Yeniden muayene etmelisiniz. Çekingen davranıyor.** Sonlara doğru ancak tek bir kelime duyulabiliyordu. **Jack. Jack.** Sanki Nath o ismi söylerken tükürmeden edemiyordu.

Nath telefonu kapatırken ahizeyi öyle sert çarptı ki zili titredi ve sonra kendini odasına kapattı. Herkes isterik davrandığını sanıyordu ama orada bir şey olduğuna, olayın Jack'le bir bağlantısı olduğuna, yapbozun kayıp bir parçasının onda saklı olduğuna emindi. Eğer polis ona inanmıyorsa, ailesi hiç inanmazdı. Zaten babası son günlerde eve bile gelmiyordu. Annesi yine kendini Lydia'nın odasına kapatmıştı. Duvarların arasından avını kollayan bir kedi gibi odanın içini turladığını duyabiliyordu. O sırada Hannah kapısını tıklattı ve Nath de bir albüm koyup sesini ardına kadar açtı. Böylece artık ne Hannah'nın yumruklarını ne de annesinin ayak seslerini duyabiliyordu. İleride hiçbiri o günlerin nasıl geçtiğini hatırlamayacaktı. Hepsinin kafasında, ertesi gün olacakların gölgesinde kaybolan uyuşmuş bir karaltı kalacaktı sadece.

Akşam olunca Hannah kapısını açtı ve aralıktan dışarı göz attı. Nath ve Lydia'nın odalarının kapısının altında bıçak gibi keskin birer ışık dilimi vardı. Nath bütün akşamüstü aynı albümü çalıp durmuş ama sonunda teybi kapatmıştı. O yüzden şimdi evde sis gibi ağır ağır, sahanlığa doğru yayılan bir

sessizlik hâkimdi. Parmak uçlarında aşağıya indiğinde evi hâlâ karanlık buldu. Babası da hâlâ dönmemişti. Mutfak musluğu damlatıyordu: *Şıp, şıp, şıp*. Musluğu kapatması gerekti, biliyordu ama o zaman ev tamamen sessizleşecekti ve şu anda bu, katlanılmaz bir düşünceydi. Odasına dönüp mutfakta kendi kendine akıtmaya devam eden musluğu düşündü. Her şıp sesiyle birlikte, lavabonun o silinmiş çelik yüzeyinde yeni bir su damlası meydana geliyordu.

O sırada ablasının yatağına tırmanıp uyumayı çok isterdi ama annesi orada olduğu için odaya gideme/di. Böylece Hannah kendini yatıştırmak için odasında turlamaya. topladığı hâzineleri sakladığı yerlerden çıkarıp inceleme) e başladı. Şilteyle karyolanın arasında, annesinin çay setindeki en küçük kaşık saklıydı. Raftaki kitapların arkasında, babasının eskiyen, derisi kâğıt gibi incelmış cüzdanı, bir de Nath'in diş izlerinden sarı boyanın altındaki ahşabı görünen kurşunkalemi vardı. Bunlar onun başarısızlıklarıydı. Başarılarının hepsi gitmişti: Babasının ofis anahtarlarını taktığı anahtarlık, annesinin en sevdiği ruj olan *Rose Pelal Frost*. Lydia'nın başparmağına taktığı renk değiştiren yüzük... Bunların hepsi istenen, yokluğu fark edilen şeylerdi ve hepsi Hannah'nın elinde yakalanmıştı. *Bunlar oyuncak değil*, demişti babası. *Makyaj yapmak için daha çok küçüksün*, demişti annesi. Lydia'ysa daha net konuşmuştu: *Eşyalarımın uzak dur*. Hannah ellerini sırtında kavuşturup o nutukların bir kere daha tadını çıkardı. Onların yatağın başında dururkeniki halim ezberine kazıyıp hüznü başını salladı. Hayalleri gözünün önünden kaybolup gittiğinde her bir cümleyi içinden tekrar ederek onları bir zamanlar durdukları boş yere yerleştirdi.

Geriye bir tek istenmeyen, sevilmeyen şeyler kalmıştı elinde. Ama bu kez çıkardıklarını yerine geri kaldırmadı. Önemszenmiyor olmalarını telafi etmek istermişçesine onları tek tek ve dikkatlice saydı, kaşığı parlatıp babasının cüzdanın içindeki cebi birkaç kere açıp kapattı. Bazıları yıllardır on-daydı. Kimse kaybolduklarını fark etmemişti bile. Musluktan damlayan suyun çıkardığı şıp sesi dahi olmadan öylece sessizce yok olup gidivermişlerdi.

Nath'in, polis ne derse desin Lydia'yı Jack'in göle götürdüğüne, onun bir şekilde olayla alakası olduğuna, her şeyin onun suçu olduğuna inandığını biliyordu. Ona göre Jack ablasını zorla kayığa bindirmişti. Onu suya Jack itmişti. Boynundaki Jack'in parmak izleriydi. Ama Nath, Jack konusunda tamamen yanılıyordu.

Hannah'nın bunu bilmesinin nedeni de şuydu: Geçen yaz, Nath ve Lydia'yla birlikte üçü göle gitmişti.

Hava sıcaktı ve Nath yüzmek istemişti. Lydia, çizgili havlusunu çimenlere sermiş, bir eliyle de gözlerini kapatmış güneşleniyordu. Hannah da kafasında Lydia'nın takma isimlerini sıralamakla meşguldü. Lyd. Lyds. Lyddie. Tatlım. Hayatım. Meleğim. Hannah'ya kimse Hannah'dan başka bir isimle hitap etmemişti. Gökyüzünde bulut yoktu ve göl, güneşin altında bembeyaz bir süt birikintisi gibiydi. Yanında yatan Lydia derin bir iç çekip omuzlarını daha da yerleştirdi. Bebek yağı kokuyor ve cildi güneşte ışıldıyordu.

Hannah gözlerini kısıp Nath'i ararken bir yandan da olasılıkları değerlendiriyordu. "Hannah-Banana." Evet, ona bu ismi takabilirdi. Ya da ismiyle alakası olmayan bir şey de olabilirdi. Daha sıcak ve samimi bir şey. **Sincap**, diye düşündü. **Fasulye**. Tam o sırada yanlarından Jack geçti. Göz alıcı güneşe rağmen gözlüklerini başının tepesine yerleştirmişti.

"Dikkat etsen iyi olur," dedi Lydia'ya. "Öyle yatmaya devam edersen yüzünün ortasında beyaz bir leke olacak." Lydia gülerek elini yüzünden çekti ve doğruldu. Jack yanlarına yerleşip, "Nath yok mu?" diye sordu. Lydia suya doğru işaret etti. Jack cebinden sigara paketini çıkarıp bir tane vakti ve tam o sırada Nath geldi. Tepelerinde dikilmiş, öfkeyle onlara bakıyordu. Çıplak göğsü boncuk boncuk su olmuştu ve saçlarından akan sular omuzlarına damlıyordu.

"Ne işin var burada?" diye sordu Jack'e ve Jack de başını kaldırıp ona bakmadan önce sigarasını çimenlere söndürüp gözlüğünü indirdi.

"Güneşin tadını çıkarıyorum," dedi. "Belki yüzerim diye düşünüyordum." Sesi tedirgin değildi ama Hannah oturduğu yerden, film camların arkasında kalan gözlerini Nath'ten nasıl kaçırdığını görebiliyordu. Nath hiçbir şey demeden kullanmadığı havlusunu elinde top yapıp Jack'le Lydia'nın arasına çöktü. Çimenler, incecik birer yeşil boya darbesi gibi ıslak mayosuna ve baldırlarına yapıştı.

"Yanacaksın," dedi Lydia'ya. "Tişörtünü giy istersen"

"Ben iyiyim." Lydia yine eliyle gözlerini kapadı.

"Şimdiden pespembe olmuşsun," dedi Nath. Sanki orada değilmiş gibi sırtını Jack'e dönmüştü. "Buran ve buran." Lydia'nın omzuna, ardından köprücük kemiğine dokundu.

"Ben iyiyim," dedi Lydia tekrar ve boşta kalan eliyle Nath'in elini itekleyip tekrar havluya uzandı. "Annemden de betersen. Dırdır etmeyi kessene. Git başımdan." Tam o sırada Hannah'nin gözüne bir şey takıldı ve Nath'in ne karşılık verdiğini duymadı. Nath'in saçından utangaç fare misali bir damla su süzüldü ve ense kökünden aşağı aktı. Yavaşça kü-rekkemiklerinin arasından geçerek sırtındaki oyuğa geldi ve sanki uçurumdan atlarmış gibi oradan direkt aşağı düşerek Jack'in eline damladı. Bunu ne sırtı Jack'e dönük olan Nath ne de iki parmağının arasındaki yarıktan ona bakan Lydia gördü. O damlanın düşüşünü bir tek, kollarıyla dizlerine sarılmış, onların biraz uzağında oturan Hannah gördü. Su damlası kulağında gülle gibi ses çıkardı. Jack'in kendisi de oturduğu yerde sıçradı. Elindeki sanki her an uçup gidebilecek ender bir böcekmiş gibi hiç kıpırdamadan su damlasına baktı. Sonra hiçbirine bakmadan elini ağzına götürdü ve sanki bal yalıyormuş gibi dilini suya değdirdi.

Her şey o kadar hızlı olmuştu ki başka bir insan olsa, acaba hayal mi gördüm, diye merak ederdi. Başka kimse görmedi. Nath'in hâlâ sırtı dönüktü. Lydia güneşe karşı gözlerini kapatmıştı. Fakat o

dakika Hannah'nm gözünün önünde yıldırım gibi çakmıştı. Yılların özlemi onu duyarlı biri haline getirmişti. En ufak yemek kokusunda burun delikleri seğiren aç köpekler gibiydi. Gördüğü şeyi yanlış anlamış olması imkânsızdı. Onun ne olduğunu anında tanıdı: Sevgiydi bu. Sen-

den akseden ama sana geri aksetmeyen tek taraflı, derin bir hayranlık. Hiçbir şeye aldırış etmeden yoluna devam eden özenli, sessiz bir sevgi. Bu, Hannah için şaşınlmayacak kadar tanıdık bir histi. Ta derinlerinde bir şey Jack'e doğru uzanıp şal gibi omuzlarını sardı ama oğlan bunu fark etmedi. Sanki hiçbir şey olmamış gibi başını göle doğru çevirdi. Hannah bacağım uzatıp çıplak ayağını Jack'inkine değdirdi. Başparmağını, başparmağına. Jack ancak o zaman başını kaldırıp ona baktı.

“Selam, ufaklık,” dedi eliyle saçlarını karıştırarak. Han-nah'nın bütün kafatası derisi karıncalandı ve bir an sanki elektrik çarpmış gibi bütün saçlarının havalanacağını sandı. Nath, Jack'in sesini duyunca onlara döndü.

“Hannah,” dedi ve Hannah neden olduğunu bilmeden ayağa kalktı. Nath ayağıyla Lydia'yı dürttü. “Hadi gidelim.” Lydia inledi ama yine de havlusuyla bebek yağını topladı.

Nath oradan ayrılırken kısık sesle, ^{fc}“Kız kardeşimden uzak dur,” dedi Jack'e. Lydia havlusundaki çimenleri silkeleyerek çoktan alıp başını gittiği için onu duymamıştı ama Hannah duydu. Nath sanki Hannah'yı kastetmişti ama Hannah asıl bahsettiği kişinin Lydia olduğunu biliyordu. Bir arabanın geçmesine izin vermek için yolun köşesinde durduklarında, omzunun üstünden şöyle bir çabucak geriye baktı. Nath'in fark edemeyeceği hızlı, kaçamak bir bakış. Jack onların arkasından bakıyordu. Kim olsa onun havlusunu pareo gibi kalçasına saran Lydia'ya baktığını zannederdi. Hannah ona gülümsedi ama o, karşılık vermedi. Hannah, onu görmemiş miydi, yoksa tek bir küçük tebessüm yeterli mi gelmemişti emin olamadı.

Şimdi de Jack'in, sanki başlarına çok önemli bir şey gelmiş gibi ellerine bakarkenki halini düşünüyordu. Hayır. Nath yanıliyordu. O eller asla birini incitemezdi. Buna emindi.

Marilyn küçük bir çocuk gibi dizlerini karnına çekmiş, Lydia'nın yatağında yatıyor, James'in dedikleriyle ne düşündüğü ve neyi kastettiği arasındaki boşlukları doldurmaya çalışıyordu. ***Annen başından beri haklıymış. Kendin gibi biriyle evlenmen gerekirdi.*** Sesinde öyle bir acı vardı ki, Marilyn'i boğuyordu. Bu kelimeler ona tanıdıktı. Sessizce onları yineliyor, bir şekilde yerleştirmeye çalışıyordu. Derken hatırladı. Düğün günlerinde, belediye binasında... Annesi onu çocuklarıyla ilgili, nasıl hiçbir yere uyum sağlayamayacaklarıyla ilgili uyarmıştı. Sanki çocukları doğuştan engelli, embesil ya da şanssız olacaktı gibi, ***Pişman olacaksın,*** demişti ve James de lobiden bütün konuşulanları duymuş olmalıydı. Marilyn yalnızca, ***Annem kendim gibi biriyle evlenmem gerektiğini düşünüyor,*** deyip konuyu yere toz silker gibi savuşturmuştu. Ama o kelimeler asla James'in akimdan çıkmamıştı. Onca yıldır kim bilir nasıl yüreğine dolanmış, nasıl içine işlemişti. Sanki katılmış, taşığı kan zehirliymiş, sanki kızlarının dünyaya gelmesinden pişmanmış gibi kurban etmişti kendini.

Marilyn acıdan nutku tutulmuş bir halde James eve ge-

linçe, ***sonunda Lydia 'ya sahip olacaksak seninle yüz kere daha evlenirdim. Bin kere daha. Bunun için kendini suçlayamazsın derim,*** diye düşündü.

Oysa James eve gelmedi. Ne yemeğe geldi, ne akşam olduğunda, ne saat biri gösterdiğinde, ne de kasabadaki tüm barlar kapandığında. Marilyn bütün gece hiç uyumadı. Yatak başına yastıkları dayayıp, garaj yolunda arabasının, merdivenlerde adımlarının sesini duymayı bekledi. Saat üçte, James hâlâ ortaya çıkmayınca, ofisine gitmeye karar verdi. Kampüse gidene kadar yol boyunca onu üzüntüden kahrolmuş bir halde, yumuşak yanağını sert masasına dayamış tekerlekli koltuğunda otururken hayal etti. Kararını vermişti. James’i bulduğunda, bu olanların onun suçu olmadığına ikna edecekti onu. Onu eve getirecekti. Ama otoparka girdiğinde, tüm cepler boştu. James’in çalıştığı binanın etrafında üç kere tur atıp genelde park ettiği tüm yerleri, sonra fakültedeki diğer parkları ve ardından da yakınlardaki paralı park yerlerini kontrol etti. Hiçbir yerde ondan iz yoktu.

Sabah çocuklar aşağı indiğinde Marilyn, boynu tutulmuş bir halde, gözleri boncuk boncuk, mutfak masasında oturuyordu. “Babam nerede?” diye sordu Hannah ve annesinin sessizliğinden cevabını aldı. 4 Temmuz’du. Her yer kapalıydı. James’in fakültede arkadaşı yoktu. Komşularıyla yakın değildi. Dekandan nefret ederdi. Acaba bir kaza geçirmiş olabilir miydi? Polisi aramalı mıydı? Nath. moraran elini tezgâhtaki çatlağa sürttü ve babasının teninden yayılan parfümü, kızaran yanaklarını, keskin ve ani öfkesini hamladı

Ona hiçbir şey borçlu değilim* diye düşündü ama öyle bile olsa, zorlukla yutkunup sonunda, “Anne? Sanırım ben onun nerede olduğunu biliyorum,” dediğinde kendini yüksek bir uçurumun kenarından atlıyormuş gibi hissetti.

Marilyn başta buna inanmayacaktı. Bu hiç de James’e göre bir şey değildi. **Hem zaten tanıdığı biri de yok,** diye düşündü. Hiç kadın arkadaşı yok. Middlewood’daki tarih departmanında çalışan kadın öğretim üyesi de yoktu. Zaten koca üniversitede taş çatlasın bir iki tane kadın profesör vardı. Hem zaten James bir kadınla hangi ara tanışacaktı? Derken akıma korkunç bir düşünce geldi.

Telefon rehberini eline aldı ve aradığı ismi, Middlewood’daki tek Chen’i bulana kadar bütün CTeri gözden geçirdi: **L Chen 103 4. Sokak #3A.** Bir de telefon numarası. Az kalsın telefonu eline alıyordu ama ne diyecekti ki? **Alo, kocam nerede, biliyor musunuz?** Rehberi kapatmadan tezgâhtan anahtarını aldı. “Burada kaim,” dedi, “ikiniz de. Yarım saate kadar dönerim.”

Dördüncü Sokak, üniversitenin yakınlarında, kasabanın öğrenci ağırlıklı bir bölgesiydi ve Marilyn sokağa sapıp kısık gözlerle binaya bakarken bile hâlâ bir plan yapmış değildi. **Belki Nath yanılıyordun** diye düşündü. Belki oraya giderek kendini aptal yerine koyuyordun Kendini akortu kaçmış keman gibi hissediyordu. Yaylan o kadar gerilmişti ki, en ufak titreşim bile uğuldamasına yetiyordu. Derken 97 numaranın önünde James’in gür bir akçaağacın önüne park ettiği arabasını gördü. Ağaçtan düşen dört yaprak ön camına yapışmıştı.

Şimdi kendini acayip şekilde sakin hissediyordu. Arabayı park edip 105 numaralı binaya girdi ve merdivenden üçüncü kata çıktı. 3A’nın önüne gelince kazık kesmiş eliyle bir kere kapıyı çaldı. Saat neredeyse on bire gelmek üzereydi ve kapı açılıp uçuk mavi sabahlığı hâlâ üstünde olan Louisa görüldüğünde, Marilyn gülümsedi.

“Merhaba,” dedi. “Louisa sizsiniz, değil mi? Louisa Chen? Ben Marilyn Lee.” Louisa bir tepki vermeyince, “James Lee’nin karısı,” diye ekledi.

“Ah, evet,” dedi Louisa. Gözlerini hemen Marilyn'den kaçırdı. “Kusura bakmayın. Henüz giyinmemişim ”

“Görebiliyorum.” Marilyn elini kapıya dayayıp avucuyla açık tuttu. “Sadece bir dakikanızı alacağım. Şöyle ki, kocamı arıyorum. Dün gece eve gelmedi.”

“Ya?” Louisa güçlükle yutkundu ve Marilyn fark etmemiş gibi yaptı. “Ne korkunç. Eminim çok endişelenmişsiniz-dir.”

“Evet. Çok endişeliyim.” Gözlerini Louisa'nın yüzünden ayırmadı. Daha önce sadece iki defa karşılaşmışlardı. Bir kere, üniversitenin yılbaşı partisinde ve bir kere de cenazede. Marilyn şimdi onu daha dikkatle inceliyordu. Upuzun, mürekkep siyahı saçlar, aşağı doğru çekik gözleri çevreleyen uzun kirpikler, bir bebeğinki kadar küçük dudaklar. Utangaç, ufak tefek bir şey. Acıyla, **bir kız benden ancak bu kadar farklı olabilir**, diye düşündü. “Acaba nerede olabileceğini biliyor musunuz?”

Louisa'nın yanakları pespembe oldu. Kız o kadar şef-laftı ki, Marilyn neredeyse ona acıdı. “Ben nerden bileyim ki?”

“Siz onun asistanısınız, değil mi? Her gün birlikte çalışıyorsunuz.” Marilyn durdu. “Evde de sizden çok sık bahsediyor zaten.”

“Öyle mi?” Utanç, mutluluk, şaşkınlık, hepsi Louisa'nın yüzünde birbirine girdi ve Marilyn o anda kafasından geçenleri aynen okuyabiliyordu. **Şu Louisa... Çok zeki. Çok yete-nekli. Çok güzel.** İçinden, **ah, Louisa, ne kadar gençsin**, diye geçirdi.

“Şey,” dedi Louisa sonunda. “Ofisine baktınız mı?”

“Daha önce orada değildi,” dedi Marilyn. “Belki şimdiye kadar gelmiştir.” Elini kapı koluna koydu. “Acaba telefonunuzu kullanabilir miyim?”

Louisa'nın yüzündeki gülücük bir anda silindi. “Üzgünüm,” dedi. “Telefonum şu anda çalışmıyor.” Sanki pes edip gitmesini dilermiş gibi çaresizce Marilyn'e bakıyordu. Marilyn'se Louisa'nın kıvranmasına izin verip bekledi. Ellerindeki titreme geçmişti. İçindeyse sessiz, kor ateş gibi yanan bir öfke hissediyordu.

“Yine de teşekkür ederim,” dedi. “Çok yardımcı oldunuz.” Marilyn, gözlerini Louisa'nın üzerinden çekerek salonun kapı ağzından görebildiği o ufacık kesimine baktı. Louisa da sanki James'in olanlardan bihaber yatak odasından çıkmasından korkarmış gibi tedirgin bir şekilde arkasına döndü. Marilyn sesini yükselterek, “Eğer onu görürseniz, lütfen kocama söyleyin, onu evde bekliyorum,” diye ekledi.

Louisa tekrar yutkundu. “Söylerim,” dedi ve nihayet Marilyn kapıyı kapatmasına izin verdi.

Bundan birkaç ay evvel farklı, yasak bir aşk filizlenmekteydi. Nath'in şiddetli kınamalarına rağmen Lydia bütün baharı Jack'in arabasıyla gezerek geçirmişti. Şehrin içinde turluyorlar, bazen de arabayı üniversitenin çayırlarının oraya ya da oyun parkının önüne veya terk edilmiş bir otoparka çekiyorlardı.

Nath'in aklından geçenlerin, ki Lydia bundan kibirli bir keyif alıyordu, biri onu Jack'in arabasına binerken gördüğünde ara sıra kulaklarına gelen tüm fısıltıların **-O değil, değil mi? Yok artık. O mu? Olamaz-** ve Lydia'nın kendi beklentilerinin aksine, işin gerçeği çok daha ufak bir skandaldı. Üniversite öğrencileri derslerine koşururken, anaokullu çocuklar kaydırdaktan kayarken veya bowling düşkünleri işten sonra ufak bir maç yapmak için salona giderken Lydia'nın hiç ummadığı bir şey oluyordu o arabada: O ve Jack konuşuyorlardı. Ayaklarını arabanın ön paneline uzatıp sigaralarını içerken, Lydia ona ailesiyle ilgili hikâyeler anlatıyordu: İkinci sınıfa giderken nasıl ansiklopediden bir kalp resminin kopyasını çıkarıp her ventrikiilü fosforlu kalemle işaretlediğini ve annesinin o resmi sanki bir şahesermiş gibi duvarına nasıl astığını anlattı. On yaşındayken annesinin ona nasıl tansiyon ölçmesini öğrettiğini; on iki yaşındayken annesinin onu fen fuarı için hazırladığı projeyi bitirsin diye Cat Malone'un doğum günü partisine gitmekten nasıl vazgeçirdiğini anlattı, ki hayatında tek davet edildiği parti de oydu. Sonra babasının ona lise bir balosuna gitmesi için nasıl ısrar ettiğinden, ona aldığı elbiseden, bütün geceyi spor salonunun en kuytu köşesinde geçirip eve gidebilecek hale gelene kadar dakikaları nasıl saydığından bahsetti: Acaba ne kadar geç giderse yeterince geç gitmiş olurdu? Sekiz buçuk mu? Dokuz mu? Başlarda, Jack'in Nath'den nefret ettiğini bildiği için ondan söz etmemeye çalıştı. Ama Nath'den bahsetmeden de kendini anlatamazdı ve Jack'in sorular sorması onu şaşırttı: Nath neden astronot olmak istiyordu? Evde de okulda olduğu gibi sessiz miydi? Jack'e, Ay'a ilk araç gönderilmesinden sonra Nath'in günlerce çimenlerde zıplaya zıplaya nasıl Neil Armstrong taklidi yaptığını anlattı. Orta bire giderken yetişkin bölümünden kitap alması için kütüphane görevlisini nasıl ikna ettiğini, eve getirdiği fizik, uçuş mekaniği ve aerodinamik kitaplarını anlattı. On dördüncü yaş gününde hediye olarak teleskop istediğini ama ailesinin ona saatli radyo verdiğini, sonra bütün harçlığını biriktirip teleskobunu kendi aldığını söyledi. Ailesi hiç sormadığı için Nath'in günüyle ilgili tek kelime etmeden geçen akşam yemeklerinden bahsetti. Jack bütün bunları dikkatle dinliyor, Lydia biten sigarasının izmaritini camdan atıp yenisini alırken o da çakmağıyla yakıyordu. Bütün o haftalar boyunca Lydia, Nath'i daha da zavallı biri gibi gösterdiği için, içinde büyüyen vicdan azabını bastırmak zorunda kalıyordu. Çünkü onu her akşamüstü Jack'in arabasında tutan şey, Nath'le ilgili konuştuklarıydı ve Jack'in arabasında geçen her akşamüstü günbegün Nath'i daha da uyuz ediyordu.

Artık nisan ortalarındaydılar ve Jack, Lydia'ya araba kullanmayı öğretmeye başlamıştı. Ay sonunda on altı yaşma girecekti.

“Gaz pedalıyla debriyaj pedalını bir çift olarak düşün,” dedi Jack. “Biri kalkarken, öbürü iniyor.” Lydia, Jack direktifleri doğrultusunda ayağını yavaşça debriyajdan çekerek öbür ayağının ucuyla gaz pedalına bastı ve araç, Route 17' deki paten pistinin boş otoparkında öne doğru ilerledi. Sonra motor tekleyerek omuzlarının bir anda koltuğa yapışmasına neden oldu. Bir haftadır çalışıyor olmalarına rağmen bu anın şiddeti, arabanın sanki ani bir kalp krizi geçiriyormuş gibi öne doğru atılıp ardından bir anda sessizleşmesi onu hâlâ şaşırtıyordu.

“Bir daha dene,” dedi Jack. Ayağını arabanın ön paneline dayadı ve çakmağa bastı. “Yavaş yavaş.

Debriyaj aşığı, gaz pedalı yukarı.”

Park yerinin en uzak ucunda bir polis arabası içeri girerek mükemmel bir U dönüşü yaptı ve burnunu sokağa çevirdi. Lydia içinden, *Bizi aramıyorlar demek*, diye geçirdi.

Şehrin uç kıyısında bulunan Route 17, hız tuzaklarıyla ünlüydü. Siyah-beyaz polis aracı yine de gözüne takılıyordu. Anahtarı çevirdi ve arabayı bir daha çalıştırdı. Motor neredeyse anında bir daha tekledi.

“Bir daha dene,” diye tekrar etti Jack, cebinden sigara paketini çıkartırken. “Çok acele ediyorsun.”

Lydia bunu daha önce fark etmemişti ama doğrudu. Nihayet acemi ehliyetini alabileceği doğum gününe kadarki o iki haftalık süre bile ona sonsuz gibi geliyordu. Lydia, *ehliyetimi alınca artık istediğim yere gidebilirim*, diye düşünüyordu. Şehirde gezebilir, Ohio’ya, hatta isterse Kaliforniya’ya kadar gidebilirdi. Nath gitse bile -ki beyni bu düşüncüyü asla kabul etmiyordu- artık ailesiyle aynı eve hapsolmek zorunda kalmayacaktı. İsteddiği zaman kaçabilirdi. Bunun düşüncesi bile sanki koşmak için sabırsızlamıyorlarmış gibi bacaklarının karıncalanmasına neden oluyordu.

Derin bir nefes alıp, *yavaşça*, diye düşündü. Tıpkı bir çift gibi. Biri kalkarken, öbürü iniyor. Acemi ehliyetini alır almaz James ona Sedanlarıyla araba kullanmayı öğreteceğine söz vermişti ama Lydia bunu kendi arabalarıyla öğrenmek istemiyordu. Orta yaşlı bir kısrak gibi ağırbaşlı, uysal bir arabaydı onlarınki. Kemerini bağlamayı unutursan, temkinli bir bekçi gibi hemen ötüveriyordu. Babası, “Ehliyetini aldıktan sonra, cuma akşamları arabayı alıp arkadaşlarıyla gezmeye çıkmaya izin veririz,” diyor, eğer annesi de o sırada etraftaysa hemen, “Tabii notlarını yüksek tutarsan,” diye ekliyordu.

Lydia debriyaja köküne kadar bastı ve motoru tekrar ça-

lıştınp vites koluna uzandı. Saat neredeyse beş buçuğa geliyordu, annesi geç olmadan evine dönmesini beklerdi. Ayağını debriyajdan yavaşça kaldırayım derken kaydırdı. Araba tekledi ve durdu. Araçtaki polislerin bakışları bir an onlara, ardından tekrar yola döndü.

Jack başını iki yana salladı. “Yarın yine deneriz.” Çakmağı yuvasından çıkardığında içindeki halkalar kor gibi parlıyordu ve ortasını sigarasına bastırınca sıcak metalle temas eden ucu önce kararıp ardından turuncuya döndü. Sigarayı Lydia’ya uzattı ve koltuk değiştikten sonra bir tane de kendine yaktı. “Az kalsın başaracaktın,” dedi arabayı parkın çıkışına doğru çevirirken.

Lydia bunun yalan olduğunu biliyordu ama yine de başıyla onayladı. “Evet,” dedi sert bir sesle. “Bir dahaki sefere.” Route 17’ye saparlarken, polis arabasına doğru uzun bir duman üfledi.

“Ee, ağabeyine birlikte takıldığımızı ve o kadar da kötü biri olmadığımı söyleyecek misin?” diye sordu Jack, eve yaklaşırken.

Lydia sırtıttı. Jack’in hâlâ arada diğer kızları dolaşmaya çıkardığından şüphe ediyordu. Çünkü bazı günler o ve aracı ortalıktan kayboluyordu. Ama onunla birlikteyken resmen bir beyefendi gibiydi. Elini bile tutmaya kalkışmamıştı. Sadece arkadaşlarsa ne olmuştu yani? Çoğu zaman arabasına binen kız oydu ve bunun Nath’in de dikkatinden kaçmadığına emindi. Akşam yemeği sırasında ders notları

ve **ekstra not koparma projesiyle** ilgili annesine yalanlar atıp, babasına da Shellev'nin yeni permasından ya da Parn'in David Cassidy saplantısından bahsederken Nath -yarı öfkeli, yarı korkar bir halde- sanki bir şey demek istermiş ama nasıl diyeceğini bilemezmiş gibi onu seyrederdi. Lydia, onun aklından geçeni biliyor ve onu düşünceleriyle yalnız bırakıyordu. Bazı geceler Nath'in odasına girip pencere pervazına oturuyor ve bir sigara yakıp ona bir şey demesi için adeta meydan okuyordu.

Şimdi de, "Bana asla inanmaz," dedi Lydia.

Evden bir blok önce indi ve o bütün yolu sanki tek başına gelmiş gibi eve doğru yürürken Jack de köşeyi dönüp arabasını kendi garajına çekti. İçinden, **yarın arabayı ilk seferde çalıştıracam ve beyaz çizgiler hızla tekerleklerin altından geçerken birlikte park yerinde turlayacağız,** diye geçirdi. Pedalların üzerinde ayakları hiç yabancılik çekmeyecek, her hareketi yerinde ve yumuşacık olacaktı. Çok yakında kendini çevre yoluna atacak, vitesi üçe, ardından dörde takıp gitgide hızlanarak tek başına bir yerlere gidecekti.

Ama işler öyle gelişmedi. Lydia eve gidince odasına çıkıp Hannah'nın Noel'de hediye ettiği albümün takılı olduğu pikabı çalıştırdı. Sürekli aynı albümü dinleyip durduğuna Lydia bile şaşıyordu. Pikabın iğnesini plağın kenarından birkaç milim öteye yerleştirip en sevdiği şarkısına denk getirmeye çalıştı ama biraz fazla ileri gittiği için Paul Simon' m sesi bir anda odada yankılandı. **Hey, bırak dürüstlüğün parlarsın, parlarsın, parlarsın...**

Müziğin arasından belli belirsiz bir kapı sesi duyuldu ve Lydia ses düğmesini sonuna kadar çevirdi. Bir dakika sonra,

kapı çalmaktan eli yorulan Marilyn kapıyı araladı ve başını içeri uzattı.

"Lydia. **Lydia**" Kızı arkasına dönüp bakmayınca Marilyn pikabın kolunu kaldırdı ve plak umarsızca elinin altında dönmeye devam ederken odanın içi bir anda sessizleşti. "Böyle daha iyi. O müzik açıkken nasıl düşünebiliyorsun?" "Beni rahatsız etmiyor."

"Ödevlerini bitirdin mi ki?" Cevap yok. Marilyn dudaklarını büzştürdü. "Biliyorsun, ödevlerini bitirmediysen müzik dinlememelisin."

Lydia parmağındaki şeytantımağını kopardı. "Yemekten sonra yaparım."

"Şimdi başlasan daha iyi olmaz mı? Hepsini bitirip dikkatlice çalıştığından emin olsan?" Marilyn'in yüzü yumuşadı. "Hayatım, lisenin sana önemsiz gibi görüldüğünü biliyorum. Ama lise dediğin hayatının geri kalanının temellerini oluşturacak." Marilyn, Lydia'nın sandalyesinin kenarına yaslanıp kızının saçlarını okşadı. Lydia'nın bunu anlamasını sağlaması çok mühimdi ama nasıl yapacağını bilemiyordu. Marilyn'in konuşurken sesi titremeye başladı ama Lydia fark etmedi. "Güven bana. Lütfen. Hayatının ellerinin arasından kayıp gitmesine izin verme."

Tanrım, dedi içinden Lydia, **yine mi?** Gözlerini kırıştırdı ve masasının köşesine odaklandı. Annesinin aylar önce kestiği bir makale artık üzeri toz bağlanmış bir halde hâlâ ortada duruyordu.

"Bana bak." Marilyn, Lydia'nın çenesini avucuna aldı ve

annesinin ona asla söylemediği, kendisinin ömrü boyunca duymak için can attığı bütün o sözleri düşündü. “Önünde kocaman bir hayat var. İstedğin her şeyi yapabilirsin.” Durup Lydia’nın omzu üzerinden tıka basa kitap dolu raflara, kitaplığın tepesinde duran steteskoba, periyodik tablonun o düzgün mozaiğine baktı. “Ben ölünce senden hatırlamanı istediğim tek şey bu.” Aslında demek istediği şeydu: **Seni seviyorum. Seni seviyorum.** Ama ağzından çıkan kelimeler, Lydia’nın ciğerlerindeki bütün havayı emmişti. **Ben ölünce.** Uzun yıllar önceki o yaz boyunca annesinin gerçekten ölmüş olabileceğini düşünmüş ve bütün o haftalar, aylar, göğsünde zonklayan bir yara gibi kalıcı, ısrarlı bir sancı bırakmıştı. Kendi kendine söz vermişti: Annesi ne isterse. Ne olursa. Annesi yanında olduğu sürece...

“Biliyorum, anne,” dedi. “Biliyorum.” Sırt çantasından defterini aldı. “Şimdi başlarım.”

“Aferin benim kızıma.” Marilyn, tam saçının ikiye ayrıldığı yerden başını öptü ve Lydia sonunda nefes aldı: Şampuan, deterjan, nane. Ömrü boyunca bildiği bir koku, her kokladığında özlediğini fark ettiği bir koku. Kollarını Marilyn’in beline dolayarak onu kendine çekti. O kadar yakınlardı ki, annesinin yanağına vuran kalp atışlarını hissedebiliyordu.

“Yeter bu kadar,” dedi Marilyn sonunda, şakacı bir edayla Lydia’nın sırtına vurarak. “Dersine dön. Yemek yarım saate hazır olur.”

Annesiyle yaptıkları konuşma yemek boyunca Lydia’yı

içten içe kemirdi. Kendini tek bir düşünceyle avutuyordu: Yemekten sonra olanları Nath’e anlatacak ve kendini daha iyi hissedecekti. Tabağının yarısına el sürmeden masadan erken kalkmak için izin istedi. Annesinin itiraz etmeyeceğini bilerek, “Fizik ödevimi bitirmem lazım,” dedi. Sonra yukarı çıkmak üzereyken, antrede babasının yemekten önce mektupları bıraktığı masanın önünde durdu. Bir an, zarf gözüne takılmıştı: Zarfın köşesinde Harvard mührü vardı ve altında da, **Kayıt Bürosu**, yazıyordu. Parmağıyla zarfı açtı.

Sevgili Bay Lee, diye okudu. **29 Nisan-2 Mayıs tarihleri arasında sizi kampüsümüzde ağırlamak için sabırsızlanıyoruz ve size, ziyaretiniz sırasında eşlik edecek bir öğrenci ayarladık.** Doğum gününden bir gün sonra... Hiç düşünmeden mektupla zarfı ortadan ikiye yırttı, tam o sırada Nath mutfaktan çıktı.

“Sesini duydum sandım,” dedi. “Acaba şunu...” Nath yırtık zarfın üstündeki kırmızı yarım ayla Lydia’nın elinde paramparça olan mektubu gördü ve donakaldı.

Lydia kızardı. “Önemli bir şey değil. Ben...” Ama haddini aşmıştı ve bunu ikisi de biliyordu.

“Ver onu bana.” Nath mektubu kapıldığı gibi elinden aldı. “Bu bana ait bir şey! Ne yapıyorsun sen?”

“Ben sadece...” Lydia cümlesinin sonunu nasıl getireceğini bilemedi.

Nath mektubun yırtılan parçalarını sanki eski haline döndürebilirmiş gibi bir araya getirdi. “Ziyaretimle ilgi bu. Aklından ne geçiyordu senin? Bunu görme/sem gitmeyevv-ğimi mi sandın?” Bu denli net bir şekilde dile getirildiğinde kulağa öylesine aptalca ve zavallı geliyordu ki Lydia’nın

gözleri sulanmaya başladı. Ama Nath'ın umurunda değildi. Sanki Lydia ondan bir şey çalmıştı. “Şunu sok kafana artık: Ben gidiyorum. O hafta sonu da gidiyorum, eylülde de.” Hızla merdivenlere döndü. “Hayret bir şey! Şu evden ne kadar erken kurtulsam yeridir!” Bir dakika sonra yukarıda çarpan kapısının sesi duyuldu ve her ne kadar açmayacağını bilse de -veya açsa bile ne diyeceğini kestiremeye de- bu, Lydia'yı defalarca kapısını yumruklamaktan alıkoymadı.

O akşamüstü Jack'in arabasındayken, motoru tekletip durdu ve sonunda Jack, o günlük vazgeçmeyi teklif etti.

“Ne yapmam gerektiğini biliyorum,” dedi Lydia. “Sadece beceremiyorum.” Vites kolunu tutmaktan eline kramp girmişti, öbür elinin yardımıyla elini geri çekti. **Çift**, diye hatırlattı kendine. Gaz pedalı ve debriyaj bir çiftti. O anda kafasına dank ediyordu: Bu bir yalandı. Biri kalkıyorsa, öbürü inmek zorundaydı. Zaten her şeyin işleyişi böyleydi. Fizik notu C eksiye çıkmış ama Tarih notu D'ye düşmüştü. Yarın İngilizce ödevinin teslim günüydü -Faulkner'la ilgili iki bin kelimelik bir kompozisyon yazması gerekiyordu- ama kitabını bir türlü bulamıyordu. **Belki de hayatta çift diye bir şey yoktur**, diye düşündü. Çalıştığı onca konu içinden kafasında sadece tek bir cümle canlandı: **Her aksiyona karşılık eşit ve zıt bir reaksiyon vardır**. Biri kalkarken, öbürü iniyordu. Biri kazanırken, öteki kaybediyordu. Biri kaçıyor, öteki ebediyen mahsur kalıyordu.

Bu düşünce günlerce peşini bırakmadı. Mektup olayından sonra öfkesi geçen Nath'ın yeniden onunla konuşmaya başlamasına rağmen ne konuyu açmaya ne de özür dilemeye cesaret edebildi. Her akşam yemekten sonra, annesinin bütün imalı dırdırlarına rağmen, sempati arayışı içinde sessizce koridorun ucuna gitmek yerine tek başına odasına kapandı. Doğum gününden önceki gece James kapısını tıklattı.

“Son birkaç haftadır biraz keyifsizsin,” dedi. İskambil kâğıdı destesi büyüklüğünde, küçük, mavi bir kadife kutu uzattı. “Erken bir doğum günü hediyesi belki neşeni yerine getirir diye düşündüm.” Bir genç kızın ne hoşuna gider diye Louisa'ya soracak kadar ileri gitmişti ve bu kez, Lydia'nın, hediyesini beğeneceğine emindi.

Kutunun içinde zincirinin ucunda kalp sallanan bir kolye vardı. “Çok güzel,” dedi Lydia. Şaşkındı. Nihayet hediye gibi bir hediye alıyordu. Bir kitap, bir ipucu değildi bu. Onun istediği bir şeydi, onların Lydia'da olmasını istediği bir şey değil. Bu, Noel'de istediği kolyeydi. Kolyenin su gibi parmakları arasından kayan zinciri o kadar hareketliydi ki adeta canlı bir şeye dokunuyordu.

James yanağındaki gamzeye dokunup sıktı, aralarında eskiden kalma bir şakaydı bu. “Açılıyor da.”

Lydia madalyonun kapağını açtı ve donakaldı. İçinde başparmağı büyüklüğünde iki fotoğraf vardı: Biri babasının, biri de onundu. Bir sene önce süslenip püslenip lise bir balosuna giderken çekilen fotoğrafı. Eve dönerken yol boyunca babasına ne kadar harika vakit geçirdiğini anlatmıştı. Babası kendi fotoğrafında kocaman, sevgiyle, umutla gülüyordu. Kendi fotoğrafıysa başka yere bakıyordu. Ciddi, küskün ve üzgündü.

“Bu sene zor geçti biliyorum ama annen seni çok merak ediyor,” dedi. “Unutma, okul her şey demek değil. Arkadaşlık ya da sevgi kadar önemli değil.” Daha şimdiden Lydia'nın kaşları arasında şekillenen o endişe çizgisini, gece geç saatlere kadar ders çalışmaktan gözünün altında beliren siyah halkaları görebiliyordu. Başparmağıyla o çizgiyi düzeltmek, gözlerinin altındaki gölgeleri silip

temizlemek istiyordu. “Buna her baktığımda gerçekten neyin önemli olduğunu hatırla. Buna her baktığımda, gülümsememi istiyorum. Söz mü?”

Kolyenin ucundaki minicik yaylı halkayla mücadele ederek kopçasını açmaya çalıştı. “Ben altın kolye almak istedim ama güvenilir bir kaynak bana bu sene herkesin gümüş taktığını söyledi.” Lydia, elini kutunun kadife astarında gezdirdi. Babası *herkesin* ne yaptığını saplantı haline getirmişti: *Dansa gitmene çok sevindim, tatlım, herkes dansa gider. Saçların böyle çok güzel olmuş, Lyddie; bu aralar herkes saçını uzun bırakıyor, değil mi?* Lydia ne zaman gülse, *Daha fazla gülmelisin, gülen kızları herkes sever*, diyordu. Sanki bir elbise, bir saç ve gülücük onda farklı olan her şeyi saklamaya yetecekmiş gibi. *Eğer annesi diğer kızlarla birlikte dışarı çıkmasına izin verseydi, tipinin neye benzediğinin de bir önemi kalmazdı*, diye düşündü. Jack Harper’ın bir gözü mavi, bir gözü yeşildi ve geçen sene yılın en sosyal öğrencisi seçilmişti. Ya da belki o da herkes gibi olsa, her zaman çalışmak zorunda olması, ödevlerini bitirene kadar hafta sonu dışarı çıkamaması, hele erkeklerle flört etmesinin tamamen yasak olması bir fark yaratmayacaktı. Her ikisi de kendi başına bir başarı demekti. İki yana birden çekilmek, sıfır elbise, sıfır kitap, sıfır kolye buna yardım edebilirdi.

“İşte oldu,” dedi James, sonunda kopçayı açmayı başarınca. Kolyeyi ensesinde tekrar bağladı ve zincirin metali, buzdan bir çember gibi boynunun etrafına soğuk bir çizgi çekti. “Ne düşünüyorsun? Beğendin mi?” Lydia anlamıştı: Bu kolyenin amacı, Lydia’ya babasının onun adına istediği her şeyi hatırlatmaktı. Parmağına bağlı bir ip gibi. Onunki sadece boynundaydı.

“Çok güzel,” diye fısıldadı ve James onun kısık sesini memnuniyetinden sandı.

“Söz ver bana,” dedi. “Bana herkesle iyi geçineceğine söz ver. Fazla arkadaştan kimseye zarar gelmez.” Ve Lydia gözlerini kapatıp başıyla onayladı.

Ertesi gün doğum günü şerefine babasının dediği gibi kolyeyi taktı. James, “Okuldan sonra seni ehliyetini almaya götüreceğim,” dedi. “Böylece yemekten önce seninle ilk direksiyon dersimizi yapmış oluruz.” Annesi, “Yemekten sonra da pasta keseriz,” dedi. “Doğum günü kızı için bazı özel hediyelerim var.” Lydia, yine kitaptan bahsettiğini düşündü. O akşam Nath bavulunu hazırlayacaktı. Bütün gün kendi kendini şöyle teselli etti: *Altı saat sonra acemi ehliyetimi alacağım. İki hafta sonra arabayla istediğim yere gidebileceğim.*

Saat üçte, babası okulun önüne geldi ama Lydia sırt çantasını alıp araca doğru yürürken, yolcu koltuğunun çoktan dolu olduğunu görünce şaşırdı: Uzun, siyah saçlı Çinli bir kadın, aslında bir kızdı bu.

“Nihayet tanıştığımıza çok sevindim,” dedi kız, Lydia arka koltuğa binerken. “Ben Louisa, babanın asistanıyım.” James, bir grup liseli oğlanın yoldan geçmesine izin vermek için bekledi. “Louisa’nm bir randevusu var ve ben de bu tarafa geleceğim için onu bırakmayı teklif ettim.”

“Evet, dememeliydim,” dedi Louisa. “Keşke randevuyu iptal etseydim. Dışçiden nefret ediyorum.”

Liseli çocuklardan biri arabanın önünden geçerken, ön camdan içeri bakıp onlara gülümsedi ve parmaklarıyla gözlerini iki yana çekti. Diğerleri güldü ve Lydia, koltuğunda iki büklüm oldu. O an şöyle düşündü: Çocuklar muhtemelen Lo-uisa’yı annesi sanmıştı. Oturduğu yerde kıvranarak, acaba

babası da utandı mı diye merak etti ama arabanın önünde oturan James ve Louisa hiçbir şeyi fark etmemişti.

“On papeline bahse girerim, tek bir dolgu bile yaptırmayacaksın,” dedi James.

“Beş,” dedi Louisa. “Yüksek lisans öğrencisiyim ben, zengin bir profesör değil.” Şakacı bir edayla babasının koluna vurdu ve kızın yüzündeki şefkat Lydia’yı şoke etti. Annesi de babasına tıpkı böyle bakardı. Geceleri babası dalmış, kitabını okurken annesi sevgiyle koltuğuna eğilir, onu dürterek yatağa çağırırdı. Louisa’nın eli bir süre babasının kolunda kaldı ve Lydia onları seyretti. Evli bir çift gibi arabanın önüne kurulmuş babasına ve bu kıza, ön camdan yansıyan

parlak ışıkla çerçevelenmiş bu tabloya baktı ve aniden aklına şu düşünce geldi: ***Bu kız babamla yatıyor.***

Babasını daha önce hiç arzuları olan bir adam olarak düşünmek aklına gelmemişti. Her ergen gibi o da annesiyle babasını her daim namuslu olarak hayal etmeyi yeğlerdi. Fakat babasıyla Louisa’nın birbirine dokunuşunda, birbirleriyle kurdukları rahat diyalogta, bütün masum düşüncelerini sarsan bir şey vardı. Ona göre aralarındaki silik kıvılcım o kadar alevli bir şekilde yanıyordu ki, kendi yanakları kızardı. Birbirlerine âşıklardı. Buna emindi. Louisa’nın eli hâlâ babasının kolundaydı ve babası sanki bu dokunuş anormal bir şey değilmiş gibi hiç kıpırdamamıştı. İşin aslı James, Louisa’nın ona dokunduğunun farkında bile değildi. Marilyn de sık sık bu şekilde elini onun koluna koyardı ve bu his yadırgamayacağı kadar tanıdıktı. Oysa Lydia için babasının önüne bakıp yolu kontrol etmeyi sürdürmesi, şüphelerini doğrulamak için ihtiyacı olan tek şeydi.

“Duyduğum kadarıyla bugün doğum gününmüş,” dedi Louisa, arka koltuğa doğru dönerek. “On altı. Eminim bu sene senin için çok özel olacak.” Lydia karşılık vermedi, Louisa bir daha şansını denedi. “Kolyeni beğendin mi? Babana onu alırken ben yardım ettim. Neyi seveceğine dair baban bana fikrimi sormuştu da.”

Lydia, iki parmağını zincirin altına geçirip onu boynundan koparıp atmamak için kendini zor tuttu. “Neyin hoşuma gideceğini siz nasıl bilebilirsiniz ki? Beni tanımyorsunuz bile.”

Louisa gözlerini kırıştırdı. “Kendime göre birkaç fık-rim vardı. Yani babandan seninle ilgili o kadar çok şey duydum ki.”

Lydia direkt kızın gözlerinin içine baktı. “Gerçekten mi?” dedi. “Babam sizden hiç bahsetmemişti.”

“Yapma, Lyddie,” dedi James. “Louisa’yla ilgili konuştuğumu çok duydun. Ne kadar zeki olduğunu söyledim. O lisans öğrencilerinin yanına hiçbir şeyi kâr bırakmadığını söyledim.” Louisa’ya bakıp gülümsedi, Lydia’nın bir an gözü karardı.

Birden, “Babacığım, sen ehliyetini aldıktan sonra ilk nereye gitmiştin?” diye sordu.

Dikiz aynasında James’in gözleri şaşkınlıkla kocaman açıldı. “Okula, yüzmeye, toplantılara,” dedi. “Bazen işlerimi halletmeye.”

“Ama kızlarla buluşmaya gitmedin.”

“Hayır,” dedi James. Sesi genç bir delikanlı gibi titrek çıkmıştı. “Hayır, kızlarla buluşmaya gitmedim.”

Lydia kendini küçük, keskin ve acımasız hissetti. “Çünkü kimseyle flört etmezdin. Değil mi?” Sessizlik. “Peki niye? Kimse seninle çıkmak istemez miydi?”

Bu sefer James gözlerini sadece yola dikti ve direksiyonu tutan elleri kasıldı, dirsekleri kilitlendi.

“Yok canım,” dedi Louisa. “Buna hayatta inanmam.” Elini yine James’in dirseğine koydu ve bu kez, dışının önüne kadar gelip James arabayı durdurana ve Lydia’yı öfkeden kudurtarak, “Yarın görüşürüz,” diyene kadar da çekmedi.

Kızının arka koltukta için için köpürmesine rağmen,

James hiçbir terslik olduğunu fark etmedi. Trafik bürosunda kızını yanağından öpüp kendine bir sandalye çekti. “Başaracaksın,” dedi. “İşin bittiğinde seni burada bekliyor olacağım.” Lydia’nın ehliyeti alınca ne kadar heyecanlı olacağını düşünmekten, arabada yaşanan o anı tamamen unutmuştu. Keşfettiğine emin olduğu o sır yüzünden içi içini yemeye devam eden Lydia ise tek kelime etmeden arkasını döndü.

Sınav odasında bir kadın ona som kitapçığıyla kalem uzatıp boş yerlerden birine oturmasını söyledi. Lydia yerdeki sırt çantalarının, torbaların ve en arka sırada oturan çocuğun uzattığı bacağın üzerinden zıplayarak salonun en arka köşesine geçti. Babasının o güne kadar söylediği her şey şimdi farklı bir yankı yapıyordu beyninde: **Fazla arkadaştan kimseye zarar gelmez.** Bir an annesi geldi aklına. O sürekli evde oturup çamaşır yıkarken, tek başına bulmaca çözerken babası... Böyle bir şeyin olmasına izin verdikleri için babasına, annesine çok kızgındı. Herkese kızgındı.

Lydia o anda, odanın sessizleştiğini fark etti. Herkes başını önündeki sınav kitapçığına eğmişti. Başını kaldırıp saate baktı ama bir şey öğrenemedi. Sınava ne zaman başlamışlardı, ne zaman bitecekti, hiçbirini söylemiyordu saat. Sadece üç kırk birdi. Akrep tik-tak diye on birden on ikiye doğru tur attı ve uzun ince bir iğneyi andıran yelkovan bir tık daha öne fırladı. Üç kırk iki. Kitapçığını açtı. **Dur işareti ne renktir?** B seçeneğini işaretledi: **Kırmızı. Herhangi bir yönden gelen bir acil durum aracının sesini duysanız ne yapmanız gerekir?** Acele edeyim derken kalemi çarpık bir pençe çizer gibi yuvarlağın dışına taşırdı. Birkaç sıra önde, saçlarını iki yandan örmüş bir kız ayağa kalktı ve öndeki kadın ona yan odaya geçmesi için işaret etti. Bir dakika sonra yanında oturan çocuk da aynıyı yaptı. Lydia tekrar kitapçığına döndü. Yirmi soru. Geriye kaldı on sekiz.

Eğer aracınız kaymaya başlarsa, yapmanız gereken... Cevapların hepsi mantıklı geliyordu. Bir sonraki soruya geçti. **Otoyol ve caddeler kaygansa? Yol koşullarının iyi olduğu durumlardaki kendi aracınız ve öndeki araç arasında bırakmanız gereken güvenlik mesafesi ne kadardır?** Sağ yanında oturan bıyıklı bir adam kitapçığını kapatıp kalemini elinden bıraktı. C, diye tahmin etti Lydia. A. D. Bir sonraki sayfada devamını getiremediği cümlelerle karşılaştı. **Çevre-yolunda büyük bir kamyonun arkasında giderken yapmanız gereken... Bir kavisi güvenli bir şekilde almak için yapmanız gereken... Geri geri giderken yapmanız gereken...** Her soruyu kendi kendine tekrar edip

takılmış plak gibi son kelimelerde tıkanıp kaldı: **Yapmanız gereken, yapmanız gereken, yapmanız gereken.** Derken biri, usulca omzuna dokundu ve öndeki kadın, “Üzgünüm hayatım, süre doldu,” dedi.

Lydia sanki kadının yüzüne bakana kadar bu kelimeler gerçek olamazmış gibi başını masasından kaldırmadı. Kâğıdın ortasında koyu bir leke belirdi ve o lekenin gözyaşı lekesi olduğunu, gözyaşının da ondan geldiğini anlaması birkaç dakikasını aldı. Eliyle kâğıdı silip sonra da yüzünü temizledi. Herkes gitmişti.

“Yok bir şey,” dedi kadın. “Sadece on dört doğruya ihtiyacın var.” Ama Lydia sadece beş yuvarlak doldurmuştu.

Bir adamın cevap anahtarlarını kontor makinesine soktuğu yan odada, kaleminin ucunu parmağına batırdı. Adam önünde duran kıza, “On sekiz doğru,” dedi. “Bunu şu masaya götür. Orada fotoğrafını çekip sana acemi ehliyetini verecekler. Tebrikler.” Kız mutluluktan hopluya zıplaya kapıdan geçerken Lydia suratına bir tane tokat atmak istedi. Adam, Lydia’nın kâğıdına bakarken kısa bir sessizlik yaşandı ve Lydia, gözlerini adamın çizmesindeki çamur lekesine dikti.

“Şey,” dedi adam. “Kendini kötü hissetme. İlk seferde pek çok insan kalıyor.” Kâğıdı ters çevirdi ve Lydia yine o, beni andıran beş kara daireyi gördü. Sayfanın geri kalanıysa bomboştu. Lydia sonucunu öğrenmek için beklemedi. Makine cevap kâğıdını çekerek direkt adamın önünden geçip bekleme salonuna gitti.

Şimdi de fotoğraf çekimleri için gişede uzun bir kuyruk vardı. Bıyıklı adam cüzdanındaki banknotları sayıyor, hoptayan kız da tırnağındaki ojeyi kazıyordu. Saçları iki yandan örgülü kızla oğlan çoktan gitmişti. James ise bankta oturmuş, onu bekliyordu. “Ee,” dedi kızın boş ellerine bakarak. “Nerede?”

“Kaldım,” dedi Lydia. Babasının yanında bankta oturan iki kadın başlarını kaldırıp ona baktı, ardından hemen bakışlarını kaçırdı. Babası sanki yanlış duymuş gibi birkaç kere gözlerini kırptırdı.

“Sorun değil, tatlım,” dedi. “Hafta sonu bir daha denersin şansım.” Üzerine kara bir aşağılanma ve hayal kırıklığı bulutu çöken Lydia, sınava bir daha girebileceğini tamamen unutmuştu. Zaten umurunda da değildi. Sabah Nath, Boston için yola çıkacaktı. Tek düşünebildiği şeydi: **Sonsuza dek burada kalacağım. Asla kaçamayacağım.**

James kolunu kızının omzuna attı fakat Lydia o anda biri omuzlarına ölü toprağı serpmiş gibi hissettiği için babasından uzaklaştı.

“Artık eve gidebilir miyiz?” dedi.

“Lydia içeri girer girmez,” dedi Marilyn, “sürpriz” diye bağıracaksın. Sonra hep birlikte yemek yiyip ardından hediyeleri vereceğiz.” Nath odasına çıkmış, seyahati için hazırlanıyor ve en küçük kızıyla yalnız kalan Marilyn de yarı kendi kendine konuşarak, yüksek sesle plan yapıyordu. Annesi gayriihtiyari bile olsa kendisiyle ilgilendiği için zevkten dört köşe olan Hannah, bilmişçe başını salladı. Kısık sesle, **Sürpriz! Sürpriz!** diye deneme yaptı ve mavi kremayla pastanın üzerine Lydia yazan annesini seyretti. Pastayı sürücü ehliyetine benzetmişti. Pastanın köşesinde, normalde gerçek

fotoğrafının olacağı yerde kenarları beyaz kremayla süslü bir diktörgen vardı, içinde de Lydia'nın bir fotoğrafı duruyordu. Pastanın içiyse çikolatalıydı. Ekstra-özel bir doğum günü olduğu için Lydia keki kendisi pişirmişti. Evet, unu hazırды ama yine de bir eliyle pasta harcını çırpın mikseri, ötekiyle de içinde bıçaklar dönerken hareket etmesin diye alüminyum karıştırma kabını tutarak hamuru karıştırıp hazırlayan oydu. Pasta süsleme torbasını Hannah'ya seçtirmişti ve şimdi de elindeki tüpte kalan son kremayı sıkıp L-Y-D'yi yazdı ve yenisini almak için alışveriş torbasına uzandı.

Hannah, **bu kadar özel bir kekin tadı da çok özel olmalı**, diye düşündü. Sade vanilyalı ya da çikolatalı kekten çok daha iyiydi. Kek kutusunun üzerinde bir dilim pastanın başında durup gülümseyen bir kadın fotoğrafı vardı ve altında da, **Sevginizi Katın**, yazıyordu. Hannah, sevgi denen şeyin annesinin parfümü kadar tatlı ve marşmelov kadar yumuşak bir şey olduğuna karar verdi. Sessizce bir parmağını uzatıp kekin son derece pürüzsüz yüzeyine minicik bir oyuk açtı. "Hannah!" diye azarladı Marilyn ve kızın elini itekledi.

Annesi spatulayla oyuğu kapatırken Hannah parmağındaki kremayı diline götürdü. O kadar tatlıydı ki, gözlen sulandı ve Marilyn bakmazken, geri kalanını masa örtüsüne sildi. Annesinin kaşları arasındaki o minicik çizgiden kızgın olduğunu anlayabiliyordu; o anda başını Marilyn'in önlüklü kalçasına yaslamak istedi. Böylece annesi pastayı bozmak istemediğini anlardı. Fakat ona doğru uzanırken Marilyn, harfin tam ortasında elindeki tüpü bıraktı ve başını kaldırıp kulak kesildi. "Bu kadar erken gelmiş otamazlar."

Hannah, garaj kapısı açılırken ayaklarının altındaki yerin sarsıldığını hissetti. "Ben Nath'i çağırayım."

Gerçi Hannah'yla Nath aşağı indikleri sırada, Lydia ve babası çoktan garajdan çıkıp antreye gelmiş ve **Sürpriz** anı da geçip gitmişti. Bunun üzerine Marilyn, Lydia'nın vü/ünü iki eli arasına aldı ve yanağına kocaman bir öpücük kondurup kırmızı rujuyla resmen kızı damgaladı.

"Erken geldiniz," dedi. "İyi ki doğdun ve tebrik ederim." Avucunu uzattı. "Ee? Görelim şunu bakalım."

"Kaldım," dedi Lydia. Ateş püsküren gözlerle bir Nath'e, bir annesine bakıyor, onlara adeta kızmaları için meydan okuyordu.

Marilyn bakakaldı. "Kaldım da ne demek?" dedi, sanki bu kelimeyi hayatında hiç duymamış gibi, sesinde samimi bir şaşkınlıkla.

Lydia bu sefer biraz daha yüksek sesle tekrar etti: "**Kaldım**" Hannah ablasına bakarken bir an onun annelerine, hatta hepsine çok kızgın olduğunu düşündü. Öfkesi sadece sınavdan olamazdı. Yüzü taş gibi kaskatıydı ama Hannah kamburu çıkmış omuzlarının, sımsıkı sıktığı çenesinin titrediğini görebiliyordu. Sanki her an patlamak üzereydi. Kollarını ablasının bedenine sarmak, onu tutmak istedi ama buna kalkışırsa Lydia'nın onu iteceğini biliyordu. Ama durumun başka kimse farkında değildi. Nath, Marilyn ve James, ne diyeceklerini şaşırılmış halde birbirlerine baktılar.

"Pekâlâ," dedi Marilyn sonunda. "Trafik kurallarına çalışırsın ve hazır olunca bir daha girersin. Dünyanın sonu değil." Lydia'nın yüzüne düşen saçlarını kulaklarının gerisine itti. "Önemli değil."

Sonuçta okuldaki derslerinden kalmadın ya, değil mi?”

Başka bir gün olsa, Lydia bunu duyduğunda için için öfkesinden köpürürdü. Ama bugün, o kolyeden sonra, arabanın önüne çıkan o çocuklardan sonra, sınavdan sonra, Louisa'dan sonra, bünyesinde öfkeye yer kalmamıştı artık. İçinde bir şey

tepetaklak oldu ve çatladı.

“Evet, anne,” dedi. Başını kaldırıp annesine, ailesine baktı ve gülümsedi. O anda Hannah az kalsın Nath'in arkasına kaçacaktı. Gülüşü o kadar büyük ve parlaktı ki. Kiraz rengi ve beyaz dişli, sahte bir gülücük. Ablasının yüzünde öyle bir gülücük görmek gerçekten dehşet vericiydi. Lydia'yı tamamen başka birine, bir yabancıya benzetti. Ve yine kimse bunu fark etmedi. Nath omuzlarını dikleştirdi, James derin bir soluk verdi, Marilyn terleyen ellerini önlüğüne sildi.

“Yemek henüz hazır değil,” dedi. “Neden yukarı çıkmıyorsun? Bir duş alıp rahatlırsın. Yemek hazır olur olmaz erkenden yeriz.”

“Harika,” dedi Lydia ve bu kez Hannah, merdivende ablasının ayak seslerini duyana kadar hakikaten başını çevirdi.

Marilyn, “Ne oldu?” diye sordu James'e. O da başını iki yana salladı. Hannah biliyordu. Lydia çalışmamıştı. İki hafta evvel, Lydia okuldan eve dönmeden önce Hannah hazine arayışı için odasını karıştırmıştı. Lydia dolap dibinde yerde duran kitabını cebe atmış ve onun altında da kurallar ve yasalar broşürünü bulmuştu. Lydia sınava çalışmaya başlayınca kitabının kaybolduğunu fark eder, diye düşünmüştü. Onu aramaya gelir. İki-üç günde bir dolabı kontrol etmiş ama broşür yerinden oynamamıştı. Bir gün önce baktığında da yarısı Lydia'nın bej rengi platform ayakkabılarıyla en sevdiği İspanyol paça pantolonunun altında kalmıştı. Kitap da hâla üst katta, Hannah'ın yastığının altına saklıydı.

Lydia üst kata çıktığında var gücüyle kolyesine asıldı ama /inciri bir türlü kopmadı. Bunun üzerine kopçasını açtı ve sanki yabancı bir şeymiş gibi bir hışımla kutusunun içine atıp yatağının altına sakladı. Babası kolyenin nerede olduğunu sorarsa, özel günlere sakladığını söyleyecekti. Onu kaybetmek istemediğini söyleyecek, ***babacığım merak etme, bir dahaki sefere takarım***, diyecekti. Aynaya bakarken boynunun etrafında kırmızı bir çizgi olduğunu gördü.

Lydia bir saat sonra akşam yemeği için aşağı indiğinde, boynundaki iz geçmiş ama beraberinde getirdiği o his geçmemişti. Sanki partiye gidermiş gibi süslenmişti. Saçlarını kurutup ütölemiş, dudaklarına reçel rengi parlaticı sürmüştü. James, kızına bakarken bir an Marilyn'le tanıştıkları o ilk günü hatırladı. “Ne kadar güzel olmuşsun,” dedi ve Lydia zorla gülümsedi. Yüzünde sahte bir tebessümle dimdik, yemek masasına oturdu. Vitrine konmuş oyuncak bebekler gibiydi ama ifadesinin sahteliğinin tek farkında olan Hannah'ydı. Lydia'ya bakarken sırtı ağrıdı, hatta bütün vücuduna ağrılar saplandı. Sonunda sandalyesinde şöyle bir kamburu çıkmış halde oturuyordu ki, az kalsın kayıp yere düşecekti. Yemek biter bitmez, Lydia peçetesiyle ağzını silerek kalktı.

“Bekle,” dedi Marilyn. “Pasta var.” Mutfağa girdi ve bir dakika sonra pasta tepsisiyle birlikte geri geldi. Üzerinde mumlar yanıyordu. Lydia'nın fotoğrafı gitmiş, pastanın üzeri tekrar beyaz kremayla

kapatılmış ve sadece Lydia'nın adı bırakılmıştı. Hannah, o bembeyaz kremanın altındaki ehliye-tımsi deseni, *Tebrikler* yazısını ve mavi L-Y-D harflerini düşündü. Görünmüyordu ama hemen orada, beyaz kremanın

altındaydı. Hepsi birbirine girmişti, okunmaz halde ve korkunçtu. Pastayı yerken tadı da ağzınıza gelecekti. Babası fotoğraf üstüne fotoğraf çekip duruyor ama Hannah bir türlü gülümsemiyordu. Lydia'nın aksine o, henüz rol yapmayı öğrenememişti. Onun yerine televizyonda korku filmi seyredirken bir sonraki sahnede olacakların sadece bir kısmını görmek için yaptığı gibi gözlerini yarı kapattı.

Bu seferki sahne ise şuydu: Lydia, onların şarkı söylemeyi bitirmesini bekledi. Şarkının son satırına geldiklerinde James kamerayı kaldırdı ve o da sanki öpücük gönderecekmiş gibi dudaklarını büzüştürüp pastaya eğildi. Mükemmel derecede yapmacık yüzü bütün masayı dolaşıp sırayla herkese bir gülücük attı. Anneleri. Babaları. Nath. Hannah. Lydia'nın anladığını sandığı şeylerin *-kolye, Louisa, tek istediğim hatırlaman-* hepsini bilmiyordu ama ablasının içinde bir şeylerin yerinden oynadığının, son derece tehlikeli, yüksek bir uçurumun kenarında durduğunun farkındaydı. Sanki tek bir yanlış hamle Lydia'nın o uçurumdan düşmesine neden olacakmış gibi hiç kıpırdamadan yerinde oturdu ve Lydia, bir üflemede mumları söndürdü.

Lydia, tabii ki Louisa hakkında yanılmıştı. O zamanlar, kızının doğum günü sırasında James bu fikre çok gülerdi. Yatağında, hayatında Marilyn'den başka bir kadının olması kadar abes bir düşünce olamazdı. Ama o zaman Lydia'sız bir hayat fikri de abesti ve şimdi bu her iki abes düşünce gerçek olmuştu.

Louisa evin kapısını kapatıp yatak odasına döndüğünde, James çoktan gömleğini ilikliyordu. "Gidiyor musun?" diye sordu. İçten içe hâlâ Marilyn'in ziyaretinin bir tesadüf olduğu fikrine sığınmak istiyor ama kendini kandırıyordu. Ve bunu o da biliyordu.

James gömleğini içeri sokup kemerini bağladı. "Mecburum," dedi ve ikisi bunun da gerçek olduğunu biliyordu. "Ne olacaksa olsun." Eve varınca neyle karşılaşacağına dair en ufak fikri yoktu. Gözyaşları mı? Öfke mi? Kafaya inen bir tava mı? Ayrıca Marilyn'e ne diyeceğini de bilmiyordu.

"Sonra görüşürüz," dedi Louisa'ya. Kız yanağından öperken, o an hayatında tek emin olduğu şey oydu.

Öğleden hemen sonra eve girdiğinde, onu karşılayan ne gözyaşları ne de öfke oldu. Sadece sessizlik vardı. Nath ve Hannah oturma odasındaki koltukta yan yana oturmuş, babalan önlerinden geçerken endişeyle ona bakıyorlardı. Tıpkı dar-ağacına giden kadersiz bir adamı seyrederek gibiydiler ve zaten James de merdivenden kızının odasına çıkarken kendini aynen böyle hissediyordu. Marilyn, tüyler ürpertici bir sükûnetle Lydia'nın çalışma masasında oturuyordu. Bir süre hiçbir şey demedi. James içinden sakin olsun, elleri titremesin diye kendi kendini telkin ederken, Marilyn nihayet sessizliğini bozdu.

"Ne zamandan beri?"

Dışarıda, Hannah ve Nath sözsüz bir anlaşma içinde merdivenlerin en üst basamağına çömelmiş,

nefeslerini tutarak koridora kadar taşan sesleri dinliyordu.

“Cenazeden beri.”

“Cenaze.” Gözlerini hâlâ halıdan ayırmayan Marilyn dudaklarını ipince bir çizgi halinde birbirine bastırdı. “Çok genç bir kız. Kaç yaşında? Yirmi iki? Yirmi üç?”

“Marilyn. Kes şunu.”

Marilyn kesmedi. “Tatlı birine benziyor. Oldukça uysal. Eminim bu hoş bir değişiklik olmuştur. Neden şaşırdığımı bilmiyorum. Sanırım senin için bir değişiklik vakti gelmiş de geçiyordu. Çok hoş, çıtı pıtı bir eş olur eminim.”

James birden kızardı ve buna kendi de şaşırdı. “Böyle bir şey söz konusu değil.”

“Henüz. Ama ben onun ne istediğini biliyorum. Evlilik. Koca. O tipleri bilirim.” Marilyn susup kendi gençliğini, annesinin o gururlu fısıltısını hatırladı: Bir sürü muhteşem Harvard’lı erkek. “Annem bütün ömrünü beni o tipte birine dönüştürmek için harcadı.”

Marilyn’in annesinin bahsi geçmesi üzerine James buz kesmiş gibi kasıldı. “Ah, evet. Zavallı anneciğin. Sonra kalkıp benimle evlendin.” Güldü. “Ne büyük bir hayal kırıklığı.”

“Benim için hayal kırıklığı, evet.” Marilyn aniden başını kaldırdı. “Farklı olduğunu sanmıştım.” Demek istediği ise şuydu: Senin diğer erkeklerden daha iyi olduğunu sanmıştım. Bundan daha iyisini istediğini sanmıştım. Oysa hâlâ Marilyn’in annesini düşünen James’in duyduğu bambaşkaydı.

“Farklılıktan sıkıldın, değil mi?” dedi. “Çok farklıyım. Annen bunu hemen anlamıştı. Sense farklı olmak, dikkat çekmek çok iyi bir şey sanıyorsun. Ama şu haline bir bak. Kendine bir bak.” Marilyn’in bal rengi saçlarını, aylardır evden çıkmamaktan iyice solan o açık renk tenini süzdü. Önce eşinin, ardından kızının yüzünde yıllarca taptığı o gökyüzü rengi gözlere baktı. Daha önce hiç söylemediği, bir kez olsun Marilyn’e çaktırmadığı şeyler şimdi paldır küldür dökülüyordu ağzından: “Herkesten farklı olduğun bir salonda asla bulunmadın. İnsanların yüzünle dalga geçmesine hiçbir zaman maruz kalmadın. Hayatında asla bir yabancı muamelesi görmedin.” Sanki içinde ne var ne yok tüm şiddetiyle kusmuş gibi hissediyordu. Elinin tersiyle dudaklarını sildi. “Bu nasıl

bir şey, farklı olmak nasıl bir his bilmiyorsun.”

James bir an, yıllar önce tanıştığı o genç, yalnız ve narin çocuğa benzedi ve Marilyn’in bir yanı onu kolları arasına almak istedi. Diğer yanıyla onu yumruklarıyla hırpalamak istiyordu. İki yanını birbiriyle didişmeye terk edip dudaklarını kemirdi. “Üniversite birinci sınıftayken, laboratuvardaki erkekler çaktırmadan arkama gelip eteğimi kaldırmaya çalışırdı,” dedi sonunda. “Bir keresinde derse erken gelip bütün deney tüplerimin içine işediler. Onları şikâyet ettiğimde profesör kolunu omzuma atıp, ‘Üzülme, tatlım. Hayat çok kısa ve sen çok güzelsin,’ dedi.” O günün anısı çapak gibi boğazına yapışmıştı. “Ama ne var biliyor musun? Hiç umursamadım. Ben ne istediğimi biliyordum. Doktor olacaktım.” Sanki söylediklerine karşı çıkacak bir şey demiş gibi ateş püsküren gözlerle James’e baktı. “Ardından, çok şükür ki aklım başıma geldi. Farklı olmaya çalışmaktan vazgeçtim. Diğer bütün

kızlar ne yapıyorsa ben de onu yaptım. Evlendim. Her şeyden vazgeçtim.” Diline kalın bir öfke yapıştı. “Herkes ne yapıyorsa onu yap. Lydia’ya tek dediğin buydu. Arkadaş edin. Ortama ayak uydur. Ama ben onun diğer herkes gibi olmasını istemedim.” Gözlerinin kenarları kızardı. “Onun sıra dışı olmasını istedim.”

Merdivenlerde, Hannah nefesini tutuyordu. Parmak ucunu bile kıpırdatmaya korkuyordu. Belki hiç hareket etmeden mum gibi durursa, ailesi konuşmayı keserdi. Belki bütün dünyanın hareketine engel olabilir ve böylece her şey tekrar yoluna girerdi.

“Şey, artık bununla evlenebilirsin,” dedi Marilyn. “Ciddi birine benziyor. Bunun ne demek olduğunu biliyorsun.” Sol elini kaldırıp matlaşan alyansını gösterdi. “Öyle bir kız tüm paketi ister. Kibrit kutusundan bir ev, çitlerle çevrili bir bahçe. Ortalama iki ya da üç çocuk.” Sert, keskin, ürkütücü bir kahkaha attı ve Hannah, sahanlıkta yüzünü Nath’in kolunun arkasına sakladı. “Bence bütün bunlar için seve seve öğrencilik hayatından vazgeçecektir. Sadece umarım sonrasında pişman olmaz.”

Pişman kelimesinin üstüne, James’in içinde bir şeyler ateş aldı. Burun deliklerine aşırı ısınmış kablo kokusuna benzer sıcak, acı bir koku doldu. “Senin gibi mi?”

Ani ve şaşkın bir sessizlik.. Hannah yüzünü Nath’in omzuna saklamış olsa da, annesinin o anki halini aynen hayalinde canlandırabiliyordu: yüzü donmuş, gözlerinin etrafı kıpkırmızı. ***Eğer ağlarsa gözünden akan gözyaşı değil, kan damlası olur,*** diye düşündü Hannah.

“Defol,” dedi Marilyn sonunda. “Bu evden defol.” James, anahtarlarına bakmak için cebine dokundu, ardından onların hâlâ elinde olduğunu fark etti. Eve girince elinden bırakmamıştı bile. Sanki o evde daha fazla kalamayacağını başından beri biliyordu.

“Şöyle varsayalım,” dedi. “Benimle hiç tanışmadın. O hiç doğmadı. Bunların hiçbiri olmadı.” Ardından çekip gitti.

Nath ve Hannah'nın sahanlıkta kaçacak vakti olmadı Babaları tekrar koridora çıktığında yerlerinden kalkmamalardı bile. James çocuklarını görünce kalakaldı. Her şeyi duydukları aşıkardı. On iki aydır ne zaman içlerinden birini görse, kayıp kardeşlerinden bir parça görür gibi oluyordu. Nath’in başını eğişinde, Hannah'ın yüzünün yarısını kapatan dümdüz, uzun saçlarında... O anda bulunduğu yerden hemen kaçırırdı. Ama nedenini tam olarak asla anlayabilmiş değildi. Şimdiyse, ikisinin de gözleri üzerindeyken, onların yüzüne bakmaya cesaret edemedi yanlarından geçip gitti. Hannah, babasına yol vermek için duvara yapıştı ama Nath sessizce, James’in tam olarak anlam veremediği bir ifadeyle doğrudan babasının gözlerinin içine baktı. Garaj yolundan arabanın tiz çıığı duyuldu, ardından hızla uzaklaştı. Eve dolan seste bir nihayet tınısı vardı ve bunu hepsi duymuştu. Derken evin tamamına bir sessizlik çöktü.

Ardından Nath ayağa fırladı. Hannah arkasından, ***dur***, demek istedi ama Nath’in durmayacağını biliyordu. Nath, Hannah’ı kenara itti. Annesinin anahtarları mutfaktaki askıda asılıydı ve onları kaptığı gibi garajın yolunu tuttu.

“Bekle!” diye seslendi Hannah, bu sefer yüksek sesle. Babasının peşinden mi gidiyor, yoksa o da mı kaçıyor bilmiyordu ama Nath’in planladığı şeyin korkunç bir şey olduğundan emindi. “Nath. Bekle!”

Yapma!”

Nath beklemedi. Garajdan geri geri çıkarak kapının yanındaki leylakları ezdi ve ardından o da gitmişti.

Marilyn üst katta bunların hiçbirini duymadı. Lydia'nın odasının kapısını kapattı ve kalın, ağır bir sessizlik boğucu bir battaniye gibi üzerine kapandı. Bir parmağıyla Lydia'nın kitaplarını, muntazam bir şekilde yan yana dizilmiş, her biri

dersin adı ve tarihiyle etiketli dosyalarını okşadı. Şimdi her şeyin üstü kalın bir toz tabakasıyla kaplıydı. Boş günlükler, eski bilim fuarı kurdeleleri, duvara asılı Einstein kartpostalı, bütün dosyaların kapakları, bütün kitapların sırtları... Lydia'nın odasındaki her şeyi tek tek boşalttığını hayal etti. Poster ve resimler kaldırılınca duvar kâğıdının üzeri minicik delikler ve rengi atmamış yamalarla dolacak, halının mobilya altında ezilen yerleri bir daha eski haline dönmeyecekti. Her şey kaldırılıp atıldıktan sonra burası da tıpkı annesinin evi gibi olacaktı.

Onca yıl tek başına bomboş bir eve dönen annesini düşündü. Asla geri dönmeyecek bir evlat için yatak odasını hiç bozmamış, çarşaflarını sürekli yenileyip durmuştu. Koca desen, yıllar önce çekip gitmişti, artık başka bir kadının ya-tağmdaydı. Sevgin ve umutların o kadar büyük oluyordu ki, sonunda elinde avucunda bir hiç kalıyordu. Artık sana ihtiyacı kalmayan çocuklar. Artık seni istemeyen bir koca. Yapayalnız senden ve bomboş bir alandan başka bir şey kalmıyordu geriye.

Tek eliyle duvardaki Einstein kartpostalını indirip ortadan ikiye ayırdı, sonra da periyodik cetveli. Nasılsa artık bir işe yaramayacaktı. Lydia'nın steteskobunun kulaklarını kopardı. Ödül kurdelelerini parçaladı. Kitaplıktaki rafları tek tek aşağı indirdi. **Renkli İnsan Anatomisi Atlası, Bitimin Kadın Öncüleri...** Elini attığı her kitapla birlikte Marilyn'in nefes alıp verişleri biraz daha hırçınlaşıyordu, **l'iicudunuz Nasıl Çalışıyor? Çocuklar için Kimya Deneyleri. Tıbbın Hı-karesi.** Kitapların her birini hatırlıyordu. Adeta zamanı geri sarıyor, Lydia'nın bütün hayatını başa alıyordu. Ayağının dibinde kocaman bir çığ oluştu. Hannah'ysa aşağıda masanın altından, kaya gibi sert bir şekilde yere düşen kitaplardan çıkan o ağır gümbürtüyü dinliyordu.

En sonunda sıra kütüphanenin en uç köşesine itilmiş kitaba geldi. Marilyn'in Lydia'ya aldığı ilk kitap. Broşür kadar ince olan kitap tek başına rafta sallanıp sonra devrildi. Açılan sayfada, **Hava sizi sarar,** yazıyordu. **Siz görmesenez bile o hep oradadır.** Marilyn halının üzerini kaplayan kitapları yakmak, duvarlardaki kâğıtları sökmek istedi. Ona Lydia'yı ve kızının olabileceği her şeyi hatırlatan ne varsa hepsini yok etmek istedi. Kitaplığı paramparça etmek... Çırılçıplak kalan kitaplık sanki yorulmuş gibi dengesiz bir şekilde hafif yatık duruyordu, tek bir hamleyle onu yere devirdi.

Ve işte orada, en aşağı rafın altındaki oyukta onu gördü: Bir kitap. Kalın. Kırmızı. Sırtı seloteyle yapıştırılmış. Marilyn daha kapağındaki fotoğrafı görmeden onun ne olduğunu anladı. Ama yine de ansızın titremeye başlayan elleriyle kitabı çevirip Betty Crocker'm akıl almaz, inanılmaz bir şekilde ona bakan yüzünü karşısında görünce yine de şok oldu.

“Yemek kitabın,” demişti Lydia. “Onu kaybettim.” Marilyn bunu bir işaret olarak kabul edip heyecandan deliye dönmüştü. Kızı onun aklından geçenleri okumuştü demek. Kızı asla bir mutfağa kapanıp kalmayacaktı. Kızı daha fazlasını istiyordu hayattan. Halbuki bütün bunlar bir yalandı.

Yıllardır hiç görmediği sayfaları çevirerek parmağını anne-

sinin kurşunkalemle yazdığı yazıların üzerinde gezdirdi, onca gece, tek başına mutfakta oturup ağlarken gözünden dökülen yaşlarla ıslattığı sayfaları düzeltilti. Lydia bir şekilde anlamıştı. Bu kitabın ağır, ama çok ağır bir taş gibi annesini dibe çektiğini anlamıştı. O kitabı yok etmemişti, onca yıl saklamıştı. Annesi onu bir daha asla görmek zorunda kalmasın diye üzerine kitapları yığıp ezmişti.

Beş yaşında, parmak uçlarında yükselmiş lavaboda sirkeyle karbonatın kabarmasını seyreden Lydia. Raftan ağır bir kitap alıp, **Bana yine göster, bir tane daha göster**, diyen Lydia. Steteskobu büyük bir naziklikle annesinin kalbine dokunduran Lydia. Marilyn'in gözleri sulandı. Lydia'nın sevdiği şey asla bilim olmamıştı.

Ardından, gözünde biriken yaşlar adeta birer teleskop gibi her şeyi daha net görmeye başladı: Ayağının dibindeki posterleri, resimleri, kitapları, rafları parçalamaya başladı. Lydia için istediği, ama Lydia'nın asla istemeyip yine de kabullendiği her şeyi paramparça etti. Üzerine tuhaf bir soğukluk çöktü. **Belki sonunda Lydia 'yi suyun dibine iten de bu oldu**, diye düşündü ve bu düşünce onu boğdu.

Kapı gıcırdayarak açıldı ve Marilyn sanki Lydia imkânsız bir şekilde yeniden ortaya çıkmış gibi yavaşça başını kaldırdı. Bir an o imkânsız şey gerçek oldu: Koyu saçlı, koca gözlü küçük Lydia'nın flu hayaletini gördü. Bir eli kapı tokmağında, tedirgin bir şekilde girişte duruyordu. **Lütfen**, dedi içinden Marilyn. Kendine karşı bile asla cümleye dökmeve cesaret edemediği her şey o tek kelimenin içindeydi. **Lütfen geri dön, lütfen her şeyi baştan yapmama izin ver, lütfen kal. Lütfen.**

Sonra gözlerini kırıştırdı ve gördüğü gölge netleşti: Hannah. Solgun ve titrek yüzü ağlamaktan sırılsıklamdı.

“Anne,” diye fısıldadı.

Marilyn hiç düşünmeden kollarını açtı ve Hannah kendini onun kucağına attı.

Kasabanın diğer ucunda, bir içki dükkânında, Nath tezgâha bir şişe viski koydu. Hayatında sadece bir kez ağzına alkol girmişti: Harvard'dayken onu ağırlayan öğrencinin ikram ettiği bira. Tadından çok, fikri için heyecanlanıp dört bardak birden içmişti. Biranın tadı ona köpüklü çiş gibi gelmiş ve kaldıkları oda gecenin geri kalanında kendi ekseninde sallanıp durmuştu. Şimdiyse dünya tamamen iplerinden boşansın, fırlıdak gibi dönsün istiyordu.

Kasadaki adam, Nath'in yüzünü inceleyip ardında kısık gözlerle viski şişesine baktı. Nath'in parmakları seğirdi. On sekiz yaşında olduğu için sınıf arkadaşlarının partilerde lıkır lıkır götürdüğü 3.2'lik biralardan almasına izin vardı. Ama 3.2 şu anda ihtiyacı olan şey için yeterince güçlü değildi. Kasiyer onu bir kere daha süzdü ve Nath kendini hazırladı: **Evine dön, evlat. Senin yaşın bunlara tutmaz.**

Ama onun yerine kasiyer, “Ölen kız senin kardeşin miydi?” dedi.

Nath'in genzi yara çıkmış gibi yandı. Kasanın arka-

sında, kırmızı beyaz kutular halinde sigara paketlerinin dizili olduğu raflara odaklanarak başını salladı.

Bunun üzerine kasiyer ikinci bir şişe viski daha alıp ilkiyle birlikte torbaya koydu. Sonra da Nath'ın tegzâha bıraktığı on dolarlık banknotla birlikte torbayı ona doğru itti.

“Bol şans,” dedi ve arkasını döndü.

Nath'ın bildiği tek sessiz yer şehrin kıyısında, kasaba sınırının oradaydı. Arabayı yol kenarına çekti ve şişelerden birini çıkardı. Bir yudum viski, derken İkincisi genzini yaka yaka midesine indi ve Nath, içkinin vücudunda ne kadar çiğ, kırmızı ve sancılı nokta varsa hepsini yakıp kavurduğunu hayal etti. Saat neredeyse bire geliyordu ve ilk şişesi bittiğinde yoldan sadece tek bir araba geçmişti. Direksiyonda yaşlı bir kadının oturduğu, koyu-yeşil bir Studebeaker... Viski umduğu gibi işe yaramıyordu. Karatahtayı silen sünger gibi zihnini temizleyeceğini düşünmüştü ama her yudumla birlikte dünya daha da keskinleşiyor, detaylar başını döndürüyordu: Sürücü tarafındaki dikiz aynasının üzerine sıçrayan çamur. Mil sayacının 5 ile 6 arasında takılan son basamağı. Araba koltuğunun sökülmeğe başlayan dikişleri. Ön camla silecek arasına takılmış rüzgârda titreyen ağaç yaprağı. İkinci şişesine geçtiği sırada birden aklına babasının kapıdan çıkar-kenki hali geldi. Sanki ufukta çok ötede veya geçmiş çok ama çok derinde bir şeye odaklanmış gibi bir kere bile dönüp onlara bakmamıştı. Her neye odaklandıysa bu ne Nath'ın ne de Hannah'nın görebileceği bir şeydi. İsteseler bile asla dokunamayacakları bir şeydi. Arabanın içindeki hava gitgide ağırlaşarak ciğerlerini pamuk gibi doldurdu. Nath pencereyi indirdi. Ardından soğuk hava hızla içeri nüfuz ederken hafifçe yana doğru eğildi ve iki şişe viskiyi kaldırıma kustu.

James ise kendi arabasında oturmuş, merdivende yaşanan o anı düşünüyordu. Garajdan çıktıktan sonra gaza basmış, bir süre hiç düşünmeden son sürat nereye kadar gidebiliyorsa gitmişti. Böyle giderken kendini Louisa'nın evine giden yolda değil, şehrin içinden geçerken bulmuştu. Kampü-sün önünden geçip çevreyoluna çıkmış, ibreyi yüz, yüz elli, yüz seksene kadar zorlamıştı. Ancak Toledo 30 km yazan yeşil tabelayı görünce ne kadar uzağa gittiğini anladı.

Ne kadar da yerinde, diye düşündü. Toledo. O an hayatın mükemmel bir simetrisi olduğunu fark etti. On yıl önce Marilyn her şeyi geride bırakıp buraya kaçmıştı. Şimdi sıra ondaydı. Derin bir nefes aldı ve gaz pedalına biraz daha sıkı bastı. James'in söylemekten en çok korktuğu, Marilyn'in uzun zamandır duymayı beklediği o sözcükleri nihayet söylemişti: ***Benimle asla tanışmadığını varsay; bunların hiçbirinin yaşanmadığını.*** Marilyn'in hayatında yaptığı en büyük hatayı geri almıştı.

Gerçi -her ne kadar denerse denesin bunu asla inkâr edemezdi- Marilyn hiç de o kadar müteşekkir görünmemişti. Sanki James yüzüne tükürmüş gibi irkilmişti. Sanki çok sert, acı veren bir çekirdek yutuyormuş gibi dudaklarını bir, hatta iki kere ısırılmıştı. Araba şarampole doğru giderken tekerleklerin altında çakıltaşları tıkrıyordu.

James, ***ilk o gitmişti,*** diye kendine hatırlatıp direksiyonu

tekrar yola doğru kırdı. Başından beri istediği hep buydu. Fakat bunu düşünürken bile doğru olmadığını biliyordu. Yolun ortasındaki sarı şeritler yalpalıyor, dalgalanıyordu. Sanki hayvanat bahçesinde sergilenen bir hayvanmış gibi yıllarca maruz kaldığı o iç gıcıklayıcı terbiyesiz bakışlar,

sokakta kulağına batan o aşağılayıcı fısıltılar derken farklı olmak James için her zaman alnının ortasına, iki gözünün tam arasına kazınmış bir damga olmuştu. Bu kelime tüm hayatını etkilemiş, o pis izini her şeyin üzerine bırakmıştı. Ama farklı olmak Marilyn için farklı olmuştu.

Marilyn: Genç ve erkeklerle dolu bir sınıfta yer almaktan korkmayan... Deney şişelerindeki sidiği boşaltıp, kulaklarını kafasına doldurduğu hayallerle tıkayan... Lacivert ceket denizinin ortasında beyaz bir bluz... Hem hayatı hem de kendi adına ne kadar çok istemişti farklı olmayı. Sanki biri James'in dünyasını alıp tersdüz etmiş, sonra tekrar yerine koymuştu. Marilyn bütün o hayallerini kızı için bir lavanta kesesiyle birlikte toplayıp kaldırmış, hayal kırıklıkları derin bir katman halinde gülüşünün altına yayılmıştı. Evin, çıkmaz sokağın ve ufak bir üniversite kasabasının tecrit altına aldığı elleri yumuşaklığını korumuş, asla nasır tutmamıştı ama hep boş kalmıştı. Zihnindeki o girift çarklar sessizce kendi başında dönmeye devam etmiş, fikirleri evin içinde mahsur kalan bir arı gibi kapalı camlardan sekip durmuştu. Ve şimdi, kızının odasında bir başınaydı. Kızlarının hayatına dair kalıntılarla çevriliydi. O lavanta kokusu çoktan yok olmuş, ha vada sadece toz kalmıştı. Karısını kendi istek ve arzulan olan bir canlı olarak düşünmeyeli o kadar uzun zaman olmuştu ki...

İlerleyen zamanlarda ve hayatının geri kalanı boyunca James bu hissi tarif edecek kelimeleri bulmakta zorlanacak ve ne demek istediğini kendine bile asla tam olarak izah etmeyi başaramayacaktı. Şu anda düşünebildiği tek bir şey vardı: Bu kadar yanılmış olması mümkün müydü?

Middlewood'daysa Nath, arabanın ön koltuğuna sere serpe yayılmış bir halde orada ne kadar süre yattığını bilmiyordu. Tek bildiği şeydu: Biri arabanın kapısı açtı. Adını söyledi. Sonra bir el omzundan tuttu. Sıcak, kibar ve güçlü bir eldi bu ve onu hiç bırakmadı.

Derin ve sersemletici bir sarhoşluk haliyle savaştan Nath'e, duyduğu ses babasının sesi gibi geldi. Gerçi babası onun adını asla böyle nazik bir şekilde söylememiş, ona asla böyle şefkatle dokunmamıştı. Gözlerini açmadan önceki o bir dakikalık sürede sesin sahibi babası oldu ve dünya yeniden şekillenip puslu bir güneşle aydınlandığında, açık kapının önünde Memur Fiske'nin çömeldiğini gördüğünde bile o hayali gerçekliğini yitirmedi. Boş viski şişesini avucundan alan ve başını kaldırmasına yardım eden Memur Fiske'ycli ama yüreğinde, Nath'i ağlatacak derecede yoğun bir şefkatle, "Evlat, artık evine gitme vakti geldi," diyen onun babasıydı.

On Bir

Nisanda ev, Nath'in olmak istediği son yerdi. Kampüs ziyaretinden önceki haftalarda bütün ay boyunca kitap ve giysilerini gitgide büyüyen bir yığın halinde kolilemekle uğraşmıştı. Her akşam yatmadan önce yastığının altındaki mektubu çıkarıp detayların tadına vararak bir daha okuyordu. Astrofizik dalında okuyan Albany'li birinci sınıf öğrencisi Andrew Bynner kampüs içinde ona eşlik edecek, onu yemek salonundaki entelektüel ve uygulamalı tartışmalara götürüp bütün hafta sonu boyunca ona ev sahipliği yapacaktı. Uçak biletlerine bakıp, **cumadan pazartesiye**, diye düşündü: Doksan altı saat. Lydia'nın doğum günü yemeğinden sonra valizini aşağı indirdiğinde yanma alacaklarıyla geride bırakacaklarını çoktan kararlaştırmıştı bile.

ir

Kapısı kapalıyken bile Lydia duyabiliyordu: Açılan valiz kilitlerinin tıkırtısı, ardından yere değince çıkan tak sesi.

Ailesi asla seyahate çıkmazdı. Bir keresinde, Hannah bebekken Gettysburg ve Philadelphia'ya gitmişlerdi. Babalan yolculuğun planını yol haritası üzerine çıkarmıştı. Sırayla gidilen yerlerin hepsi Americana'nın en dolu alanları olduğu için artık her yerden taşıyorlardı. Benzin istasyonlarının isimlerinden -Forge Vadisi Dizel- ve öğlen yemeği için mola verdikleri restoranların spesiyallerinden: Gettystown Karides, William Penn'i Domuz Bifteği. Sonra gittikleri her restoranda garsonlar önce babalarına, sonra sırasıyla annelerine, ona, Nath'e ve Hannah'ya bakmıştı. Çocuk olmasına rağmen bir daha asla o yola tekrar çıkmayacaklarını anlamıştı. O zamandan beri de babası sanki aile tatili konusu açılmasından korkmuş gibi -ki bu düşüncesinde haklıydı- her sene yaz okulunda ders veriyordu.

Nath'in odasından çat diye bir çekmece sesi geldi. Lydia yatağında arkasına yaslandı ve ayaklarını Einstein kartpostalına dayadı, iğrenç derecede tatlı pasta kremasının tadı hâlâ ağzındaydı. Pasta midesini kaynatıyordu. **Yaz sonuna gelince Nath sadece tek bir bavul yapmayacak, kocaman koliler hazırlayıp kitapları, giysileri, her şeyini toplayıp götürecektir**, diye düşündü. Teleskop köşedeki yerinden gidecek, dolabındaki havacılıkla ilgili dergiler yok olacaktı. Çıplak rafların üzeri, bir zamanlar kitapların durduğu yere denk gelen arka plandaki temiz tahta hep toz tutacaktı. Açtığı bütün çekmeceler boş olacaktı. Yatağındaki çarşafklar bile gidecekti.

Nath kapıyı açtı. "Hangisi daha iyi?"

Elindeki iki askıyı hava kaldırınca gömlekler yüzünü bir

perde gibi kapattı. Solda, takım elbisesiyle giydiği düz mavi gömleği vardı. Lise birdeki ödül töreninde de aynı gömleği giymişti. Sağda da, kolundan hâlâ etiketi sallanan, Lydia'nın o güne kadar hiç görmediği, şal desenli bir gömlek vardı. "Onu nereden buldun?"

“Satın aldım,” dedi Nath sırtarak. Ömrü boyunca ne zaman yeni bir giysiye ihtiyacı olsa annesi onu DeckerYa götürür ve Nath de bir an evvel eve dönmek için annesinin seçtiği ne olursa kabul ederdi. Geçen hafta, doksan altı saatin verdiği cesaretle hayatında ilk defa tek başına alışveriş merkezine gitmiş ve askıdaki en canlı deseni seçip bu gömleği almıştı. Yeni bir ten almış gibi hissetmişti ve şimdi aynı hissi kız kardeşi de seziyordu.

“Okul için biraz fazla şık.” Lydia yattığı yerden doğrulmadı. “Ya da Harvard’da böyle giyinmen mi gerekiyor?” Nath askıları indirdi. “Misafir öğrenciler için bir tanışma etkinliği olacak. Beni gezdirecek olan öğrenci de aynı hafta sonu oda arkadaşıyla birlikte bir parti düzenleyeceklerini yazmış. Dönem sonunu kutlamak için.” Desenli gömleği kendine doğru tutup yakasını çenesinin altına sıkıştırdı. “Belki denesem daha iyi.”

Banyoya gitmek üzere gözden kayboldu ve Lydia, duş perdesinin rayına sürten askının sesini duydu. Tanışma etkinliği. Müzik. Dans. Bira. Kızlar. Kâğıt parçalarına çizikti-rilen telefonlar, adresler. **Ara beni. Yaz bana. Yine buluşalım.** Yavaşça başını yastığa doğru kaydırды. Tanışma etkinliği. Öğrencilerin bir araya gelip birbirine karıştığı ve tamamen

\eni bir şeye dönüştüğü yer.

Nath tekrar kapı ağzında belirip şal desenli gömleğinin yakasını ilikledi. “Ne diyorsun?”

Lydia dudağını ısırды. Beyaz üstüne mavi desen ona ya-kışmıştı. Onu daha ince, daha bronz ve uzun göstermişti. Düğmeler plastik olmasına rağmen inci gibi parlıyordu. Nath şimdiden farklı birine, uzun zaman önce tanıdığı birine benziyordu. Daha şimdiden özlüyordu onu.

“Diğeri daha iyi,” dedi. “Üniversiteye gidiyorsun, Studio 54’e değil.” Ama Nath’in çoktan kararını verdiğini biliyordu.

O akşam gece yarısından hemen önce sessizce Nath’in odasına girdi. Bütün akşam ona babasıyla Louisa’yı, o akşamüstü arabada gördüklerini, neler olduğunu bildiğini anlatmak istemişti. Ama Nath’in kafası meşgul olduğu için onun dikkatini çekmek, eliyle havadaki dumanı yakalamaktan zor olmuştu. Bu onun son şansıydı. Sabah gidecekti.

Loş odada bir tek küçük masa lambası yanıyordu ve Nath de eski çizgili pijamalarıyla pencerenin önüne çömel-miş duruyordu. Lydia bir an dua ettiğini sandı ve onu -çıplakmış gibi- böylesine mahrem bir anında yakaladığı için utanarak kapıyı geri kapatmaya yeltendi. Derken, ayak seslerini duyan Nath başını çevirdi. Ay gökyüzünde daha yeni yükselmeye başladığı için yüzündeki gülücük akkor gibi parlaktı. Pencere açıktı. Ettiği dua değil, hayaldi, ki Lydia sonrasında bunun neredeyse aynı kapıya çıktığını fark edecekti.

“Nath,” dedi. Söylemek istediği bütün o şeyler bir an

beynine takıldı: Gördüm... Sanırım... Bence... Minicik kelimelere ayrıştırılmayacak kadar büyük bir şeydi onun söylemek istediği. Nath ise pek fark etmiş gibi değildi.

“Şuna bak,” diye fısıldadı. Sesi o kadar büyülüydü ki, Lydia da hemen yanına diz çöküp dışarı baktı.

Tepelerinde yıldızlarla bezenmiş, mürekkep denizi gibi bir gökyüzü uzanıyordu. Bunlar hiç de Lydia'nın fen kitaplarında gördüğü, tükürük damlaları andıran o tombik ve flu yıldızlara benzemiyordu. Hepsi bıçak kadar keskin, nokta kadar netti. Bütün gökyüzünü ışıkla noktalandırılmışlardı. Başını hafifçe geriye doğru atınca ne evleri, ne gölü, ne de sokak lambalarını görebiliyordu. Tek görebildiği gökyüzüydü. O kadar büyük ve karanlıktı ki onu ezebilirdi. Başka bir gezegende olduğunu hissetti. Hazırdı, uzayda uçuyormuş gibiydi. Tek başına. Elini uzatıp Nath'in posterlerinde gördüğü takımyıldızları seçmeye çalıştı: Orion, Kraliçe Takımyıldızı, Büyük Ayı. Bütün o düz çizgileri, ana renkleri ve çubuktan bozma şekilleriyle kitaplarındaki şemalar gözüne çocukça görünüyordu şimdi. Buradaki yıldızlar pul gibi gözlerini kamaştırıyordu. **Demek sonsuzluk böyle bir şey**, diye düşündü. Yıldızların netliğinden çok etkilendi. Biri kalbine iğne batırmış gibi hissetti.

"İnanılmaz, değil mi?" dedi Nath'in sesi usulca, karanlığın içinden. Şimdiden sesi binlerce ışık yılı öteden geliyor gibiydi.

"Evet," diye karşılık verdiğini duydu Lydia. fısıltıdan farksız bir sesle. "İnanılmaz."

* * *

Ertesi sabah, Nath diş fırçasını kutusunu kaldırırken Lydia da kapıda dikiliyordu. On dakika içinde babalan onu Cleveland'daki havaalanına götürecekti, Nath de oradan TWA'yla önce New York'a, ardından Boston'a gidecekti. Saat sabahın dört buçuğuydu.

"Beni arayacağına ve olan bitenden haberdar edeceğine söz ver."

"Tabii," dedi Nath. Valizin içindeki streç bandı muntazam bir X şeklinde katlı giysilerinin üzerine geçirdi ve sonra kapağı kapattı.

"Söz mü?"

"Söz." Nath, tek parmağıyla kilitleri kapatıp valizi tutacağından kaldırdı. "Babam bekliyor. Pazartesi görüşürüz."

Dedi ve gitti.

Çok sonra, Lydia kahvaltı için aşağı indiğinde birazcık çaba sarf etse hiçbir şey olmamış gibi davranabilirdi. Ödevi yine her zamanki gibi kahvaltı kâsesinin yanında duruyor, dört tik işareti sayfanın içinden ona bakıyordu. Hannah da mısır gevreklerini mıncıklamakla meşguldü. Annesi de çayını yudumluyor, bir yandan da gazeteyi karıştırıyordu. Farklı olan tek bir şey vardı: Nath'in sandalyesi boştu. Sanki orada hiç oturmamış gibi.

"İşte geldin," dedi Marilyn. "Acele edip şunları düzelt-sen iyi olur, tatlım. Yoksa otobüsten önce kahvaltı edecek vaktin kalmayacak."

Kendini havada süzülür gibi hisseden Lydia masaya doğru yürüdü. Marilyn de bu esnada gazeteyi okumaya devam etti. Carter'm yüzde 65'lik beğeni oranı, "Kıdemli Danışman" rolüne soyunan

Mondale, asbest yasağı, New York'ta yeni bir silahlı saldırı derken gözü gazetenin köşesindeki bir habere takıldı. **Los Angeles'lı Doktor Altı Yıldır Komada Yatan Adamı Yaşama Döndürdü.** Marilyn içinden, **müthiş**, dedi. Sonra da başını kaldırıp kızma gülümsedi. Lydia'ysa sanki o olmadan akıntıya kapılıp gidecekmiş gibi sandalyenin sırtına sımsıkı tutunuyordu.

Lydia annesiyle babasının kesintisiz ilgisi altında iyice ezilip büzülürken, Nath hiç aramadı. **Üniversiteden bir kurs katalogu aldım. Bu yaz istatistik dersi almak ister misin? Seni baloya davet eden olmadı mı daha? Şey, bugün yarın biri davet edecektir, eminim.** Nath, Lydia'mn ağlaya ağlaya uyuyakaldığı cumartesi de aramadı, hâlâ yanan gözlerle uyandığı pazar da... **Demek bundan sonra hayat böyle olacak,** diye düşündü Lydia. **Sanki hiç ağabeyim yokmuş gibi.**

Nath gidince, Hannah köpek yavrusu gibi Lydia'nın peşine takıldı. Her sabah daha Lydia'nın saati çalmadan nefes nefese kapısında bitiyordu. **Tahmin et ne oldu, Lydia? Tahmin et hadi!** Söyledikleri asla ne tahmin edilebilir ne de önemli bir şeydi. Ya yağmur yağıyordu ya da kahvaltıda krep vardı. Ya da çam ağacına bir tane mavi alakarga konmuştu. Hannah her gün, gün boyu birlikte yapabilecekleri şeylere dair

yeni önerilerle Lydia'nın dibinden ayrılmıyordu. **Hayat oynayabiliriz. Birlikte cuma gecesi sineması seyredebiliriz. Hadi, patlamış mısır yapalım.** Hannah ömrü boyunca ağabeyi ve ablasından belli bir mesafe uzakta durmuş ve Nath'le Lydia da üstü kapalı bir şekilde bu minicik, tuhaf aylarını her zaman tolere etmesini bilmişti. Şimdiyse ufak kardeşiyle ilgili binlerce ufak şey dikkatini çekiyordu Lydia'nın: Konuşurken tavşan gibi ikide bir burnunu seğirttişi, sanki ayağında görünmez topuklu ayakkabılar varmış gibi sürekli parmak ucunda durma huyu... Derken pazar akşamüstü Hannah, Lydia'nın ayağından çıkarıp attığı dolgu topuklu ayakkabıları giymeye kalkışıp bir yandan da en yeni fikrini dile getiriyordu. -Göl kenarında oyun oynayabiliriz. Lydia, hadi göl kıyısında oynamaya gidelim- ve o sırada Lydia'nın gözüne, Hannah'nın gömleğinin altından, parlak ve gümüş rengi bir şey takıldı.

“O nedir?”

Hannah arkasını dönmeye çalıştı ama Lydia, kızın yakasını indirip az önce yarısını gördüğü şeyi ortaya çıkardı: İncecik gümüş bir zincir, onun ucunda da ince gümüş bir kalp. Madalyonu. Lydia tek parmağını zincirin içinden geçirdi ve olduğu yerde sendeleyeyen Hannah'mn ayakları küt diye Lydia'nın ayakkabılarından dışarı kaydı.

“Sende ne işi var bunun?”

Hannah doğru cevap duvarda yazıyor olabilirmiş gibi kapıya doğru baktı. O küçük kadife kutuyu altı gün önce Lydia'nın yatağının altında bulmuştu. “İstemiyorsun sanmıştım,” diye fısıldadı. Lydia dinlemiyordu ama. **Buna her bak-**

tiğinde, gerçekten neyin önemli olduğunu hatırla, diyen babasının sesini duyuyordu. Sosyal olmak. Popüler olmak. Araya karışmak. İçinizden gülümsemek gelmiyor mu? Ne olacak peki? Kendinizi gülümsemeye zorlayın. Eleştirmeyin, yargılamayın, şikâyet etmeyin. O incecik gümüş tasmanın içinde son derece mutlu görünen Hannah, tıpkı kendi küçüklüğüne benziyordu. Çekingen ve hantal... Görünürde son derece ince, gümüş ve hafif olan bir şeyin altında şimdiden çökmeye başlamıştı bile

omuzları.

Yüksek bir çat sesiyle tokatı Hannah'ın yanağında patlayarak onu yere devirdi ve başını yana savurdu. Ardından elini kolyeye geçirip var gücüyle zinciri büktü ve sanki taşınalı bir köpekmiş gibi onu ileri çekti. Hannah, *özür dilerim*, demek istedi ama dudaklarından kısık bir çığlıktan başka bir şey çıkmadı. Lydia kolyeyi biraz daha büktü. Ardından zincir koşturdu ve iki kardeş yeniden nefes alabildiklerini fark ettiler.

“Bu kolye isteyeceğin bir şey değil,” dedi Lydia. Sesindeki şefkat Hannah'yı, hatta kendini bile şaşırttı. “Beni dinle. Bu kolyeyi istediğini sanıyorsun. Ama istememelisin.” Kolyeyi yumruğunun içine aldı. “Bana söz ver, bunu bir daha takmayacaksın. Asla.”

Hannah kocaman açılmış gözlerle başını iki yana salladı. Lydia, kardeşinin boynuna dokunup zincirin tenini kestiği yerdeki kanı sildi.

“İstemediğin sürece asla gülümseme,” dedi ve Lydia'nin odağında olmaktan yarı şaşıran Hannah başını salladı. “Bunu hep hatırla.”

Hannah sözünü tuttu. O gecenin devamında ve gelecek yıllarda, ne zaman kolyenin boynunda bıraktığı, çoktan silinip gitmiş kırmızı lekenin olduğu yere dokunsa, geri dönüp hep bu anı hatırlayacaktı. Ölü bir yılan gibi elinde sallanan kolye yüzünden Lydia, öfkeli çok tedirgin görünüyordu. Sanki yanlış bir şey yapan Hannah değil de kendiymiş gibi üzgün çıkmıştı sesi. Fakat bu an, ablasıyla arasında geçen bu konuşma, uzunca bir süre Hannah'ın kafasını allak bullak edecekti.

O akşam, odasının güvenli hudutlarına sığınan Lydia, Nath'in ev sahipliğini üstlenen öğrencisinin numarasını yazdığı not kâğıdını çıkardı. Yemekten sonra babası çalışma odasına, annesi de salona çekilince, kâğıdı açtı ve sahanlıktaki telefonun ahizesini kaldırdı. Biri cevap verene kadar telefon altı kez çaldı. Arka planda henüz yeni hareketlenmeye başlayan partinin gürültüsünü duyabiliyordu. Hattın diğer tarafındaki ses, “Kim?” dedi iki kere ve Lydia sonunda fısıldamaktan vazgeçip aksi bir sesle, “Nathan Lee,” diye bağırdı. “Misafir öğrenci. Nathan Lee.” Dakikalar geçiyor, şehirlerarası telefon görüşmesinin bedeli katlandıkça katlanıyordu. Gerçi fatura geldiği sırada James bunu fark edemeyecek kadar perişan halde olacaktı. Alt kattaysa Marilyn televizyon kumandasının tuşlarına basıp duruyordu: Rhoda. Six Million Dollar Man. Quincy. Tekrar Rhoda. Derken sonunda Nath telefona geldi.

“Nath,” dedi Lydia. “Benim.” Nath'in sesini duyar duymaz gözlerin in yaşlarla dolmasına çok şaşırdı. Gerçi sesi her zamankine kıyasla daha boğuk ve yavandı. Grip olmuş gibi

konuşuyordu. İşin aslıysa, Nath hayatında içtiği ilk biranın dörtte üçünü bitirmişti ve bulunduğu oda insanın içini ısıtan bir şekilde parlamaya başlıyordu. Ama şimdi kız kardeşinin şehirlerarası hatlar yüzünden ruhsuzlaşan sesini duyunca o ışıltı bir anda bıçak gibi kesildi.

“Ne oldu?”

“Aramadın.”

“Ne?”

“Arayacağına söz vermiştin.” Lydia bileğinin tersiyle gözlerini sildi.

“Bunun için mi arıyorsun?”

“Hayır, dinle, Nath. Sana bir şey söylemem lazım.” Lydia, durumu nasıl açıklayacağını düşünerek bir süre sustu. Arkadan kıyı döven dev bir dalga misali kocaman bir kahkaha koşturdu.

Nath iç geçirdi. “Ne oldu? Annem yine ödev yüzünden dırdır mı etti?” Şişeyi dudaklarına götürdü ve biranın ısındığını fark etti. Ekşi sıvı dilini yaktı. “Dur, tahmin edeyim. Annem sana özel bir hediye aldı ama o da bir kitap çıktı. Babam da sana yeni bir elbise... yo, hayır, pırlanta bir kolye aldı ve senden onu takmanı istiyor. Dün akşam yemekte saatlerce konuşman gerekti ve herkesin tüm dikkati senin üzerindedir. Yaklaşıyor muyum?”

Afallayan Lydia susup kaldı. Hayatları boyunca ailelerinin lisanından, dışarıdaki yabancılara asla tam anlamıyla açıklayamayacakları şeylerden herkesten daha iyi anlayan hep Nath olmuştu. Bir kitap ya da elbisenin sadece okunacak ya da giyilecek bir şeyden öte olduğunu, bütün o dikkatin beraberinde kar gibi üst üste biriktikçe seni ağırlığıyla ezen beklentileri de beraberinde getirdiğini bir tek o biliyordu. Kullandığı bütün kelimeler doğrudur ama şimdi Nath'den çıkan bu yeni ses tonuyla hepsi gözüne alelade, anlamsız ve sığ şeylermiş gibi geliyordu. Ağabeyi şimdiden bir yabancıya dönüşmüştü. “Kapatmam lazım,” dedi.

“Dur. Bekle. Beni dinle, Nath.”

“Tanrım, şu an buna hiç vaktim yok.” Anlık bir öfkeyle, “Neden gidip sorunlarını Jack'e anlatmıyorsun?” dedi.

O sırada bu cümlelerinin ileride başına nasıl musallat olacağını bilmiyordu. Ahizeyi çat diye yerine taktıktan sonra göğsünün tam orta yerine ufacık, keskin bir baloncuk gibi vicdan azabı oturdu. Fakat uzakta olmak, onu kozalak gibi içine alan partinin sıcaklığına ve gürültüsüne kapılmak tüm bakış açısını bir anda değiştiriverdi. Yakından bakarken üstüne üstüne gelen bütün her şey, okul, ailesi, hayatı, her şey, bir adım geri çekildiğin anda ufacık bir hiçe dönüşüyordu. İstersen telefonlarına çıkmayıp mektuplarını yırtabilir, onlar sanki hiç yokmuş gibi davranabilirdin. Yeni bir insan olarak yepyeni bir hayata başlayabilirdin. Bütün mesele coğrafyada bitiyordu. Bütün mesele kendini henüz ailesinden hiç koparmaya çalışmamış birinin özgüveninde bitiyordu. Çok yakında Lydia da üniversiteye gidecekti. Çok yakında o da kendini kurtaracaktı. Nath birasının geri kalanını yudumlayıp yenisini almaya gitti.

Evde, tek başına sahanlıkta oturan Lydia, klik sesinden

sonra uzunca bir müddet ahizeyi elinde tuttu. Sesini kesen gözyaşları çoktan kurumuştu. İçinde Nath'e karşı ağır, yakıcı bir öfke tutuşmaya başladı. Kapatırken söyledikleri kulağında çınlıyordu. **Buna hiç vaktim yok.** Bambaşka birine dönüşmüştü. Lydia'nın ona ihtiyaç duyduğunu umursamayan birine. Onu incitecek şeyler söyleyebilen birine. Lydia, kendinin de farklı birine dönüştüğünü hissetti. Kız kardeşini tokatlayabilecek birine. Nath'i de en az onu incittiği kadar incitebilecek birine. **Git**

sorunlarım Jack 'e anlat.

Pazartesi sabahı, babasının ona sonbaharda satın aldığı, minik kırmızı çiçekli, boyundan bağlamalı elbisesini giydi. Bu onun en güzel elbisesiydi. **Yeni okul vıh için yeni bir şev.** demişti babası. Okul malzemeleri için alışv erişe çıkmışlardı ve bir mankenin üstünde bu elbiseyi görmüştü. Bunun elbisenin moda olduğu anlamına geldiğinden emindi. En son moda, değil mi? Her kızın özel günler için bir elbiseye ihtiyacı vardır. Kapüşonlu kazak, fitilli pantolon veya düz bir gömlek, İspanyol paça kot gibi mütevazı giysilerden hoşlanan Lydia ise bunun randevularda giyilecek bir elbise olduğunu biliyordu ama kimseyle flört etmezdi ki. Elbiseyi aylarca dolabının en dip köşesinde saklamıştı ama bugün onu askısından çıkarıp giydi. Saçlarını tam ortadan güzelce ikiye ayırdı ve kırmızı bir tokayla arkadan topladı. Rujunun ucuyla dudaklarının kenarlarını boyadı.

James kahvaltıda, "Ne kadar güzel olmuşsun," dedi "Susan Dey kadar güzelsin." Lydia gülümsedi. Marilyn. "Lydia, okuldan eve gelirken geç kalma. Nath yemeğe kadar

dönmüş olur," dediğinde de bir şey demedi. James eliyle gamzesini okşayıp, "Şimdi bütün erkekler peşine takılacak," dediğinde de. Hannah, masanın karşı tarafında oturduğu yerden, boynunu çevreleyen örümcek ağı kadar ince pas rengi yara kabuğunu kaşıyarak ablasının elbisesini ve rujlu dudaklarındaki tebessümü inceledi. **Yapma**, demek istiyordu ama neyi yapma diyecekti bilmiyordu. Tek bildiği, bir şeylerin yaşanmak üzere olduğu ve hiçbir şekilde bunu engelleyemeyeceğiydi. Lydia gittikten sonra kaşığını aldı, kâsesindeki mısır gevreklerini ezerek püre haline getirdi.

Hannah haklıydı. O akşamüstü, Lydia'mn önerisi üzerine Jack arabayla ikisini tepeden şehir manzarası gören Po-int'e götürdü, gölge bir yere park ettiler. Cuma gecesi olsa orası yarım düzine arabayla dolar, bir polis aracı gelip herkesi dağıtana kadar bütün arabaların camları tek tek buğuyla kaplanırdı. Ama şimdi, bir pazartesi gününün aydınlık güneşinde, etrafta kimse yoktu.

"Ee, Nath ne zaman dönüyor?"

"Bu akşam galiba." Tabii aslında Lydia, Nath'in saat beş on dokuzda Cleveland'daki Hopkins Havaalanı'na ineceğini biliyordu. Babasıyla beraber saat altı buçuk gibi eve varmış olurlardı. Pencereden, First Federal'in şehir merkezinin tam ortasında yükselen saat kulesine baktı. Dördü beş geçiyordu. "Onun evde olmaması tuhaf bir his olmalı."

Lydia güldü. Acı, küçük bir kahkahaydı bu. "Eminim dört gün ona yetmemiştir. O evden ebediyen ayrılmak için sabırsızlanıyor."

"Sonuçta onu bir daha görmeyecek değilsin. Geri gelecek. Noel'de. Yaz tatillerinde. Haksız mıyım?" Jack tek kaşını kaldırdı.

"Belki. Ya da belki sonsuza dek orada kalır. Kimin umurunda?" Lydia, sesindeki titremeyi gidermek için yutkundu. "Benim de kendi hayatım var." Açık pencereden akçaağaç-ların taze yapraklarında çıkan hışırtı sesi duyuluyordu. Sonbahardan kalma bir tane helikopter böceği dalların arasından havalanarak daireler çize çize yere kondu. Vücutundaki her bir hücre ayrı titriyordu ama ellerine bakınca onların, kucağında sakin bir şekilde durduğunu gördü.

Torpidoyu açıp prezervatif kutusunu çıkardı. Tıpkı aylar önce olduğu gibi hâlâ içinde iki tane vardı.

Jack'in yüzünde şaşkın bir ifade belirdi. "Ne yapıyorsun?"

"Sorun değil. Merak etme. Hiçbir şeyden pişman olmayacağım." Jack'e o kadar yakındı ki, teninin o mis gibi tuzlu kokusunu alabiliyordu. Bir eliyle bacağına dokunarak, "Sen aslında hiç de insanların düşündüğü gibi değilsin." dedi. "Herkes, bütün kızlarla birlikte oluyorsun diye hiçbir şeyi takmadığını sanıyor. Ama bu doğru değil. Sen bu değilsin, değil mi?" Göz göze geldiler. Mavi, maviyle buluştu. "Seni tanıyorum."

Tam Jack bir şey demek üzereyken, Lydia sanki suya dalıyormuş gibi derin bir nefes aldı ve onu öptü.

Daha hiç kimseyle öpüşmemişti ve bu -her ne kadar kendi bilmese de~ tatlı bir öpücüktü, çekingendi. Utak bir

kız çocuğu öpüşü gibiydi. Kendi dudakları altındaki dudakları ılık, kuru ve hareketsizdi. Üzerine sinen bütün o duman kokusunun altında sanki ormandan yeni çıkmış gibi kokuyordu. Yaprağı ve yeşil. Kadife nasıl bir his veriyorsa, onun da kokusu öyleydi. Elini üzerinde gezdirip ardından yüzünü bastırmak geliyordu içinden. Lydia'nın beyni o an, tıpkı filmlerdeki gibi, ileri sardı. Beraber arka koltuğa tırmandıklarını, arzularına çok yavaş gelen ellerle birbirlerinin üzerinde yuvarlandıklarını düşündü. Elbisesinin ensesindeki bağını çözdüğünü, giysilerini çıkardıklarını, Jack'in üzerine çıktığını düşündü. Bugüne kadar tecrübe etmediği ve işin doğrusu, hayal dahi edemeyeceği her şey beyninde canlandı. Nath eve geldiğinde, değişmiş olacaktı. O akşam Nath ona Harvard'da gördüğü bütün o yeni şeyleri ve adım atmak üzere olduğu o büyüleyici hayatı anlatırken, onun da anlatacak yeni bir şeyi olacaktı.

Ve derken Jack, son derece kibarca geri çekildi.

"Çok tatlısın," dedi.

Gözleriyle onu süzdü ama -ki Lydia bile bunu içgüdüsel olarak anlamıştı- bakışları bir âşığınkı gibi değildi. Tıpkı düşüp bir yerini yaralayan çocuklara bakan yetişkinlerinki gibi şefkatliydi. Lydia'nın o an tüyleri ürperdi. Başını kucağına eğerek saçlarının ateş gibi yanan yüzünü kapatmasına izin verdi. Ağzının içi acı bir tatla doldu.

"Sakın bana bir anda ahlak sahibi olduğunu söyleme," dedi azarlar gibi. "Yoksa senin için yeterince iyi değil miyim?"

Jack iç çekerek, "Lydia," dedi. Sesi pamuk gibi yumuşaktı. "Sorun sen değilsin."

"Ne o zaman?"

Uzun bir sessizlik... O kadar uzundu ki Lydia bir an Jack'in cevap vermeyi unuttuğunu sandı. Nihayet ağzını açtığı anda, sanki asıl demek istediği dışarıda, karaağaçların ötesinde, gölün ve altlarındaki her şeyin ötesindeymiş gibi başını pencereye çevirdi. "Nath."

"Nath mi?" Lydia gözlerini devirdi. "Nath'den korkma. Onun bir önemi yok."

“Var,” dedi Jack. Hâlâ camdan dışarı bakıyordu. “Benim için var.”

Bütün bunları idrak etmesi Lydia’nın birkaç dakikasını aldı ve sanki Jack’in yüzünün şekli ya da saçlarının rengi bir anda değişmiş gibi ona bakakaldı. Jack, başparmağıyla yüzük parmağının altını ovaladı ve Lydia, onun doğruyu söylediğini, bu gerçeğin uzun, hem de çok uzun zamandır var olduğunu anladı.

“Ama...” Lydia sustu. Nath mi? “Sen hep... yani herkes biliyor...” İstmeden arka koltuğa, yumak halinde bir kenarda duran rengi solmuş battaniyeye baktı.

Jack’in yüzünde acı bir tebessüm belirdi. “Nasıl başardın? Herkes seni bütün o kızlar yüzünden şey sanıyor... ama sen o kişi değilsin.” Lydia’ya yan yan baktı. Açık pencereden esen rüzgâr saçlarını dalgalandırdı. “Kimse şüphelenmesin diye.” Şimdi Lydia’nın kafasında yaptıkları konuşmalardan parçalar canlanıyordu ama hepsinin tonu farklıydı bu sefer: ***Ağabeyin nerede? Nath ne diyecek? Ağabeyine takıldığımızı ve benim çok da kötü biri olmadığımı söyleyecek misin?***

Lydia ne demişti peki? ***Bana asla inanmaz.*** Yarısı boş prezervatif kutusu aval aval ona bakıyordu. Lydia kutuyu yumruğuyla sıkıp ezdi. Kendini tekrar, ***Seni tanıyorum,*** derken duydu ve irkildi. ***Nasıl bu kadar aptal olabildim,*** diye düşündü. Onu nasıl bu kadar yanlış anlamış olabilirim? Her şeyi nasıl bu kadar yanlış anlamış olabilirim?

“Gitmem lazım.” Lydia arabadan sırt çantasını aldı. “Üzgünüm.”

“Üzgün müsün? Ne için? Üzgün olmanı gerektirecek bir şey yok.” Lydia çantayı omzuna attı. “Aslında ben senin için üzülüyorum. Senden nefret eden birine âşıksın.”

Ateş püsküren gözlerle Jack’e baktı. Jack sanki suratına su yemiş gibi irkildi. Sonra yüzü tedirginleşti, büzüştü ve kapandı. Tıpkı diğer insanların yanındayken olduğu haline, o ilk tanıştıkları günkü haline döndü. Sırıttı ama daha çok yüzünü ekşitmiş gibiydi.

“En azından ben başkalarının bana ne istediğimi söylemesine izin vermiyorum,” dedi. Lydia, sesindeki o aşağılanmayı duyunca irkildi. O sesi aylardır duymamıştı. “En azından ben kim olduğumu biliyorum. Ne istediğimi de.” Gözlerini kıstı. “Peki ya siz, Bayan Lee? Siz ne istiyorsunuz?” ***Tabii ne istediğimi biliyorum,*** diye düşündü ama ağzını açtığı anda içinin boş olduğunu fark etti. Beyninin içinde kelimeler ***-idoktor olmak, popüler olmak, mutlu olmak-*** cam bilyeler gibi oradan oraya sıçrayıp sonunda sessizliğin içine dağılıp kayboldular.

Jack aşağı larcasına güldü. “En azından ben sürekli baş-

kalarının bana ne yapacağımı söylemesine izin vermiyorum. En azından korkmuyorum.”

Lydia yutkundu. Jack’in bakışları altında derisi yüzülü-yormuş gibi hissediyordu. Bir an ona vurmak geldi içinden ama bu hareketi yeterince acı verici olmazdı. Derken onun canım en çok nasıl yakacağını anladı.

“Eminim Nath bütün bunları duymayı isteyecektir,” dedi. “Eminim okuldakiler de öyle. Sence de öyle

değil mi?” Jack, gözlerinin önünde iğne batırılmış balon gibi söndü.

“Bak... Lydia,” diye söze başladı ama o çoktan arabadan inip kapıyı arkasından çarpmıştı bile. Attığı her adımda çantası sırtına çarpıp duruyordu ama anayoldan eve kadar koşmaya devam etti. Koşmaktan dalağı şiştiğinde bile durmadı. Ne zaman bir araba sesi duysa, karşısında Jack’i bulmak umuduyla arkasına baktı ama görünürde araba falan yoktu. Gözlerinde o meşum bakışla, acaba hâlâ Point’te mi, diye merak etti.

Gölü geçip kendi evinin sokağına vardığında soluklanmak için nihayet yavaşladı. Her şey yabancı görünüyordu şimdi gözüne. Sanki ayan fazla kaçmış televizyon ekranı gibi her şey garip derecede keskin, bütün renkler aşırı parlaktı. Yeşil bahçeler azıcık mavi, Bayan Ailen’in beyaz bahçe duvarları biraz fazla göz alıcı, kendi kollarının derisi biraz fazla sanydı. Her şey ona biraz yamulmuş gibi geliyordu. Lydia gözlerini kısıp onları yeniden eski bildiği haline getirmeye çalıştı. Kendi evine geldiğinde ön verandayı süpüren kadının annesi olduğunu anlaması birkaç dakikasını aldı.

Marilyn, kızını görünce öpmek için kollarını uzattı. Lydia ancak o zaman elinde kalan prezervatif kutusunu fark etti ve hemen sırt çantasının astarının içine attı.

“Ateşin var gibi,” dedi Marilyn. Sonra süpürgeyi tekrar eline aldı. “İşim neredeyse bitmek üzere. Sonra seninle sınavlarına bakarız.” Ağaçlardan düşen minicik yeşil tomurcuklar süpürgeyi sapları altında ezilip gidiyordu.

Lydia’nın sesi bir anlığına dondu ve nihayet yeniden kendine geldiğinde o kadar aksi çıktı ki, ne annesi ne de kendisi sesini tanıyabildi. “Dedim ya,” diye tersledi. “Yardıma ihtiyacım yok.”

Yarın olduğunda Marilyn bu anı çoktan unutmuş olacaktı. Lydia’nın bağırmasını, sesindeki o paramparça tınıyı tamamen unutacaktı. Lydia’ya dair sahip olduğu anıların arasından tamamen silinip gidecekti. Tıpkı kaybettiğiniz bir sevdiğinizin aklınızda daima tüm karmaşasından arınmış en basit ve pürüzsüz anılarının kalması gibi. Ama şimdilik, kızının bu sıra dışı ses tonundan ötürü şaşırarak Marilyn sorunu kızının yorgunluğuna, akşamüstü geç saatler olmasına yordu.

“Çok vakit kalmadı,” diye bağırdı Lydia ön kapıyı açarken. “Biliyorsun, neredeyse mayısa geldik.”

İleride ailecek dönüp o geceye baktıklarında, neredeyse hiçbir şey hatırlamayacakları. O geceye dair anıların çoğu gelecekte onları bekleyen büyük üzüntüyle yontulup gidecekti. Heyecandan yanakları al basan Nath, yemek boyunca

konuşup durdu ama kendi de dahil olmak üzere hiçbiri bu sıra dışı gevezeliği ya da ağzından çıkan tek bir kelimeyi hatırlamayacaktı. Erimiş tereyağı misali masa örtüsünün üzerine yansıyan erken akşamüstü güneşini ya da Marilyn’in, “Leylaklar da açmak üzere,” deyişini, kimse hatırlamaya-caktı. James’in Charlie’s Kitchen’in adını duyunca, uzun yıllar önce orada Marilyn’le yediği yemekleri düşünerek gülümsediğini ya da Hannah’nın, “Boston’da da yıldızlar aynı mı?” diye sorup Nath’in, “Evet, tabii aynı,” diye cevap verdiğini hatırlamayacaklardı. Bütün bunların hepsi sabah hatıralarından silinmiş olacaktı. Onun yerine bu son geceyi uzun yıllar irdeleyip duracaklardı. Acaba görmeleri gereken ama gözden kaçırdıkları neydi? Hangi unutulmuş, ufak jest her şeyi değiştirebilirdi? O geceyi lime lime edip bütün her şeyin nasıl bu denli ters gittiğini sorgulayacak ve

bu sorunun cevabından asla tam anlamıyla emin olamayacaklardı.

Lydia'ya gelince: Bütün gece kendine aynı soruyu sordu. Ne babasının nostaljik ruh halini ne de ağabeyinin ışık saçan yüzünü fark etmişti. Yemek boyunca, yemeğin ardından ve iyi geceler dedikten sonra bile kafasının içinde hâlâ aynı som dönüp duruyordu. Her şey nasıl bu kadar ters gitmiş olabilirdi⁰ Pikap, lambanın altında kendi kendine uğuldarken, Lydia da odasında tek başına oturmuş, geçmiş i irdeliyordu. Jack'in o akşamüstü aynı anda hem serkeş, hem uysal, hem de dertli bakan yüzünden öncesini... Jack'ten öncesini... Kaldığı fizik sınavından, biyolojiden, kurdelelerden, kitaplardan ve gerçek stetes-koptan öncesini... İşler nerede rayından çıkmıştı'?

Saati kibar bir tik sesiyle 1.59'dan 2.00'a geçerken, kafasındaki bütün taşlar yine aynı minik sesle bir anda yerli yerine oturdu ve anladı. Plak uzun zaman önce durmuştu ve dışarının karanlığı, tıpkı bir kütüphanenin bastırılmış suskunluğu gibi sessizliği daha da derinleştirmişti. Her şeyin ilk kez nerede ters gittiğini nihayet biliyordu artık ve nereye gitmek zorunda olduğunun da farkındaydı.

İskelenin tahtası hatırladığı kadar pürüzsüzdü. Lydia uzun yıllar önce yaptığı gibi iskelenin ucuna oturup, kayığın kibarca iskeleye çarptığı yerden ayaklarını sallandırdı. Onca zaman boyunca iskeleye hiç bu kadar yaklaşılmaya cesaret edememişti. Bu gece, karanlıkta en ufak bir korku duymuyordu ve bunu da sakin bir hayretle fark etmişti.

Jack haklıydı. O kadar uzun zamandır korkarak yaşıyordu ki, korkmamak nasıl bir şeydi, unutmuştu. Annesinin bir gün yine kayıplara karışmasından, babasının paramparça olup ailenin yine en baştan perişan olmasından korkmuştu. Annesinden ayrı geçen o yazdan beri, ailesi kendini hep bir uçurumun kenarında duruyormuş gibi hissetmişti. Ondandır öncesine kadar mutluluğun ne kadar hassas ve narin olduğunu, dikkatsiz davrandığın takdirde onu elinden düşürüp paramparça edebileceğini hiç fark etmemişti. Annesi ne isterse, diye söz vermişti. Yeter ki yanlarında kalsın. Çok korkmuştu.

Annesi ne zaman, "İster misin?" diye sorsa, "Evet," demişti. Annesiyle babasının bir şey demesine gerek yoktu.

Lydia onların arzusunu biliyor ve onları mutlu etmek istiyordu. Lydia sözünü tutmuş ve annesi kalmıştı. Bu kitabı oku. Evet. Bunu iste. Bunu sev. Evet. Bir keresinde üniversite müzesine gittiklerinde, Nath yıldız şovunu kaçırdığı için surat asarken, Lydia'nın da içinde bir tane sineğin tutsak kaldığı bir amber parçası takılmıştı gözüne. Marilyn, kızına arkasından sarılarak, "O şey dört milyon yıl yaşında," diye fısıldamıştı. Lydia, Nath sonunda ikisini çekip götürene kadar ağabeyine bakmıştı. Şimdi aklına yine o reçine birikintisinin içinde yüzen sinek geldi. Sinek belki bal sanmıştı içine düştüğü şeyi ya da daha büyük bir birikinti olduğunu fark etmemişti hiç. Hatasını anladığındaysa iş işten geçmişti. Çırpınmış, ardından batmış ve sonra da boğulmuştu.

O yazdan beri hep korkmuştu; annesini kaybetmekten, babasını kaybetmekten. Ve korkuların en büyüğü: Nath'i kaybetmekten... Ailelerinin o tuhaf ve hassas dengesini anlayabilen yegâne insan... Olan biten her şeyi bilen, onu hep su yüzeyinde tutmayı beceren.

Fi tarihindeki o gün, gene iskelede aynı yerde otururken, annesiyle babasının hayallerinin vârisi olmanın ne kadar zor olacağını çoktan hissetmeye başlamıştı bile. Böylesine yoğun bir sevginin ne denli boğucu olacağını farkındaydı. Nath'in ellerini o an omuzlarında hissetmiş ve neredeyse göle

düştüğüne sevinip vücudunun suya batmasına i/in vermişti. Derken, yüzü suyun altına çekildiğinde, su tokat gibi gelmişti Çıglık atmaya çalışmış ve buz gibi su boğazından içen girerek onu boğmuştu. Basacak yer bulmak için parmaklarım

uzatmıştı ama hiçbir yer yoktu. Kollarını uzattığında da bir şey yoktu. Sadece ıslak ve soğuktu.

Derken, sıcaklık... Nath'in parmakları, Nath'in eli, Nath' in kolu... Nath'in onu yukarı çekişi ve başının gölden yukarı çıkışı... Saçlarından gözüne sular damlıyor ve gözleri yanıyordu. "Bacaklarını çırp," demişti Nath ona. Onu yukarıda tutan elleri gücüyle, özgüveniyle şaşkına çevirmişti Lydia'yı ve yeniden bütün bedeninin ısındığını hissetmişti. Parmakları onunkileri yakalamış ve Lydia o anda korkmaktan vazgeçmişti.

"Bacaklarını çırp. Seni tuttum. Çırp."

O zamandan beri hiçbir şey aynı değildi. Nath'in eline uzanırken, **batmama izin vermez**, diye düşündü ve Nath de elini tutarken buna izin vermeyeceğine söz verdi. **İşte o an**, diye düşündü Lydia. Her şeyin ters gitmeye başladığı an, o andı.

Henüz çok geç değildi. Lydia iskelede otururken yeni sözler verdi, ama bu sefer verdiği sözler kendi içindi. Yeniden başlayacaktı. Annesine şöyle diyecekti; **Yeter**. Posterleri duvardan indirip kitapları kaldıracaktı. Fizikten kalsa bile, asla doktor olamasa bile, her şey yoluna girecekti. Annesine bunu söyleyecekti. Ve annesine şunu da söyleyecekti: Henüz hiçbir şey için çok geç değil. Babasına kolyesiyle kitabını geri verecekti. O kimseyle konuşmadığı sessiz telefonlar için telefonu kulağında tutmayı kesecek, olmadığı biri gibi davranmaktan vazgeçecekti. Bundan böyle kendi istediğini yapacaktı. Uzun zamandır başkalarının hayallerini yaşamaktan

henüz kendine basacak sağlam bir zemin bulamayan Lydia, istediği şeyin henüz ne olduğunu hayal edemiyordu ama bir an, evren olasılıklarla parıldamaya başladı. Her şeyi değiştirecekti. Jack'ten özür dileyecek, sırrım kimseye anlatmayacağını söyleyecekti. Eğer o bile bu kadar cesur, kim olduğundan ve ne istediğinden bu kadar emin olabiliyorsa, belki Lydia da olabilirdi. Jack'e onu anladığını söyleyecekti.

Ve Nath. Ona, evden ayrılmasının sorun olmadığını, her şeyin yoluna gireceğini söyleyecekti. Ve ardından, gitmesine izin verecekti.

Lydia son sözünü verirken ne yapması gerektiğini anladı. Bir daha asla yalnız kalmaktan korkmamak için her şeye nasıl en baştan başlayacağını biliyordu. Verdiği sözleri mühürlemek, onları gerçek kılmak için ne yapması gerektiğini biliyordu. Yavaşça eğilip kayığa bindi ve halatı çözdü. Eliyle iterek iskeleden uzaklaşırken ani bir panik dalgasıyla sarsılmayı bekledi. Ama öyle bir dalga gelmedi. Hatta çolak elleriyle kürek çekmeye kalkışıp gölde açılırken bile kendini tuhaf şekilde sakin ve emin hissediyordu. İskeleden o kadar uzaklaşmıştı ki, direğin ucunda sallanan lamba etrafındaki karanlığı aydınlatamayacak kadar ufak bir noktadan ibaretti. Gökyüzünde Ay tas gibi yuvarlak, keskin ve kusursuzdu. Altındaki kayık o kadar kibarca sallanıyordu ki, hareket ettiğini neredeyse hissetmiyordu. Gökyüzüne bakarken, tamamen iplerinden kopmuş bir halde uzayda uçuyormuş gibi hissetti kendini. İmkânsız diye bir şeyin var olabileceğine inanmıyordu.

Uzakta, iskelenin ışığı yıldız gibi parlıyordu. Gözlerini kısıp bakınca iskelenin o loş gölgesini, gecenin karanlığına kıyasla daha açık renk kalan soluk tahtalarını seçebiliyordu. Biraz yaklaşıncaya, iskeleyi tamamen görebileceğini düşündü. Nesillerce çıplak ayağın altında ezilip kayganlaşan tahtalarını, iskeleyi hemen su üzerinde tutan direklerini... Dikkatlice ayağa kalktı ve kayık hafifçe sallanınca kollarını iki yana açtı. O kadar uzak değildi. İskeleye kadar bacaklarını çırparak gidecek, tahtalara uzanıp kendini sudan yukarı çekecekti. Ertesi sabah Nath'e Harvard'ı soracaktı. Oranın nasıl bir yer olduğunu. Tanıştığı insanları, alacağı dersleri... Ona harika vakit geçireceğim söyleyecekti.

Göle baktı. Karanlıkta hiçbir şeye benzemiyordu. Altında uzayıp giden kapkara, kocaman bir boşluk... **Her şey yoluna girecek**, dedi kendi kendine ve kayıktan suya atladı.

On İki

James eve giderken yol boyunca kendi kendine, **henüz çok geç değil Çok geç değil**, deyip durdu. Middlewood'a dönüp üniversite ve ardından gölü hızla geçene kadar her kilometre başında aynı sözleri tekrar etti. Nihayet kendi garajının yoluna geldiğinde, garajın kapısını açık halde buldu. Marilyn'in arabası görünürde yoktu. Dik durmak için ne kadar çabalarsa çabalasın aldığı her nefes onu yana savuruyordu. Onca yıl boyunca hatırında tek bir şey kalmıştı: Kaçtı. Bunu kanıksamıştı: Geri döndü. Ve: Kaldı. Elini ön kapının koluna uzatırken bacakları çalkalandı. Kendini, **henüz çok geç değil**, diye telkin etti ama içi zangır zangır titriyordu. Yine kaçtıysa ve bu kez sonsuza dek gittiye, onu suçlayamazdı.

Ön girişte onu karşılayan ağır bir sessizlik oldu; tıpkı cenazelerdeki gibi. Ardından oturma odasına girdi ve yere çömelerek oturan ufak bir figür gördü. Hannah. İki koluyla

kendine sarılarak top gibi kıvrılmıştı. Sulu gözleri kıpkırmızıydı. James'in aklına o uzun yıllar önceki akşamüstü, buz gibi kapı merdiveninde oturan annesiz kalmış iki çocuk geldi.

“Hannah?” diye fısıldadı. Ayakta duramayacak kadar eskiyen bir bina misali her an yıkılacakmış gibi hissediyordu kendini. Elindeki çanta parmaklarının arasından kayıp yere düştü. Sanki pipetten nefes almaya çalışıyordu. “Annen nerede?”

Hannah başını kaldırdı. “Üst katta. Uyuyor.” Sonra da, “Ona eve geleceğini söyledim,” diye ekledi ve bu, James'in yeniden nefes almasını sağladı. Hannah bunu ne kendini beğenerek ne de kendiyle gurur duyarak söyledi. Onun dediği, boncuk kadar yuvarlak ve basit bir gerçektir sadece.

James duyduğu minnetten ötürü sesi kesilmiş bir halde halıda kızının yanına çöktü ve Hannah acaba başka bir şey dese mi, merak etti. Çünkü söylenecek çok ama çok şey vardı: Annesiyle birlikte kıvrılıp Lydia'nın yatağına yatmaları, bütün akşamüstü annesi uyuyakalana dek birbirlerine sınımsız sarılıp gözyaşları birbirine karışa karışa ağlamaları... Ve yarım saat önce de bir polis aracı ağabeyini getirmişti eve. Nath perişan durumda ve sersem gibiydi. Leş gibi kokuyordu ama öte yandan da tuhaf, huzurlu bir hali vardı. Direkt odasına çıkıp kendini yatağa atmıştı. Hannah perdenin arasından bakınca direksiyon başında Memur Fiske'yi görmüştü ve o gece ilerleyen saatlerde Marilyn'in arabası yıkanmış, anahtarı da sürücü koltuğuna bırakılmış bir halde sessizce garaj yolunda yeniden belirecekti. Hannah anlatacaklarının bekleyebileceğine karar verdi. İnsanların sırlarını saklamaya alışkındı ve babasına söylemesi gereken daha önemli bir şey vardı.

James' in kolundan çekiştirip yukarıyı işaret etti. James kızının ellerinin ne kadar ufak ve güçlü olduğuna şaşırırdı. "Bak."

Yaşadığı ferahlığın etkisiyle uyuşmuş, en küçük kızını görmezden gelmeye alışmış olduğu için başta bir şey görmedi. Akşamüstü güneşinde yepyeni bir sayfa gibi tertemiz parlayan tavana bakarken, *henüz çok geç değil*, diye düşündü tekrar. Henüz son gelmemişti.

"Baksana," diye ısrar etti Hannah bir daha. Eliyle babasının yüzünü itti. Daha önce hiç bu kadar patronluk taslamaya cesaret ettiği olmamıştı ve şaşkına dönen James, dikkatle tavana bakıp sonunda görmesi gerekeni gördü: Kırık beyazın üstünde bembeyaz bir ayak izi vardı. Sanki biri kazara boyanın içine girip sonra tavana basmış, arkasında da bu silik ama kusursuz izi bırakmıştı. O lekeyi daha önce hiç fark etmemişti. Hannah, babasının doğru yere baktığını görünce yüzünde sanki yeni bir gezegen keşfetmiş gibi ciddi ve gururlu bir ifade belirdi. Tavanda bir ayak izi, gerçekten çok abes bir şeydi. Açıklanamaz, anlamsız ve sihirli.

Hannah kıkırdadı, sesi James'e bir çan çınlaması gibi geldi. Güzel bir sestti. Haftalardır ilk defa kendi de güldü ve bir anda cesareti gelen Hannah, babasına sokuldu. Kızıyla birlikte bu şekilde tek vücut olmaları tanıdık bir histi. James'

e uzun zamandır unuttuğu bir şeyi hatırlattı.

"Bazen ablanla ne yapardık, biliyor musun?" dedi yavaşça. "Küçükken, ama çok küçükken, hatta senden de küçükken, ne yapardım biliyor musun?" Hannah'yı sırtına tırmandırdı. Sonra ayağa kalkıp bir sağma, bir soluna döndü. "Lydia nerede?" dedi. "Lydia nerede?"

James bunu söylerken Lydia da yüzünü saçlarına gömer, kıkır kıkır gülerdi. James kafa derisinde, kulaklarının arkasında kızının o sıcaklık minik nefesini hissedirdi. Oturma odasının içinde turlayıp mobilyaların arkasına, kapı aralanna bakardı. "Sesini duyabiliyorum," derdi. "Ayağını görüyorum." Bileğini okşar, elinde sımsıkı tutardı. "Nerede o? Lydia nerede? Nerede olabilir acaba?" James başını çevirir, Lydia çılgık atarak saklanır, James de omzundan sarkan kızını fark etmemiş gibi yapardı. "İşte orada! İşte orada!" Gitgide daha hızlı döner, Lydia da ona sımsıkı tutunurdu. Sonra döne döne halının üzerine yığılır, kızının kahkahalarla sırtından inmesine izin verirdi. Lydia bu oyundan asla sıkılmazdı. Ayakları babasının ellerinde, sırtına yapışır, bir bulunur bir kaybolurdu, bir bulunur bir kaybolurdu. Bir şeyi değerli kılan nedir? Onu kaybetmek ve bulmaktır. Onca zaman James kızını kaybetmiş taklidi yapmıştı. Kaybından başı dönmüş bir halde halıya yığıldı.

Derken ufak bir kolun boynuna sarıldığım, ona yaslanan minicik bir bedenin sıcaklığını hissetti.

"Babacığım?" diye fısıldadı Hannah. "Bir daha yapar mısınız?"

Ve James yeniden dizleri üzerine doğrularak ayağa kalktığını hissetti.

Daha yapılacak, onarılacak çok şey vardı. Ama şimdilik bir tek bunu, burada kollarının arasında olan kızını düşündü. Bir çocuk tutmak, herhangi bir insanı bu şekilde tutmak nasıl bir histir, unutmuştu. Ağırlıklarımı size verişleri, içgüdüsel olarak size tutunmaları, size güvenmeleri.. Kızını nihayet bırakmaya hazır hale gelene kadar epey uzun zaman geçti.

Marilyn tam güneş batmak üzereyken uyanıp aşağı indiğinde bulduğu manzara şu oldu: Kocası, en küçük kızlarını kucağına almış, yüzünde sükûnetin verdiği bir uysallıkla lambadan yansıyan ışığın çemberinde duruyordu.

“Dönmüşsün,” dedi Marilyn. Hepsi bunun aslında bir soru olduğunu biliyordu.

“Döndüm,” dedi James ve Hannah parmak uçlarında yükselerek kapıya doğru ilerledi. Odanın sınıra dayandığını hissedebiliyordu. Neyin sınırıydı bilmiyordu ama bu güzel, hassas dengeyi bozmak da istemiyordu. Göz ardı edilmeye alışkın olduğu için fark edilmeden kaçmaya hazır, yan yan annesine doğru ilerledi. Derken Marilyn bir eliyle kızının omzuna dokundu ve Hannah'nın topukları şaşkın bir küt sesiyle yere çarptı.

“Her şey yolunda,” dedi Marilyn. “Sadece babanla ikimizin konuşması lazım.” Derken Hannah zevkten dört köşe oldu çünkü annesi saçlarının tam ortadan iki ayrıldığı yerden

alnını öpüp, “Sabah görüşürüz,” dedi.

Hannah merdivenlerin yarısında duraksadı. Aşağıdan sadece kısık mırıltı sesleri duyuluyordu ama hayatında ilk deta dinlemek için gerisingeriye dönmedi. **Sabah görüşürüz**, demişti annesi, Hannah bunu kendine verilmiş bir söz olarak kabul etti. Parmak uçlarında sahanlıktan, ardından Nath'in kapalı kapısının ardında deliksiz bir uyku çektiği ve viskiden vücudunda arta kalanların yavaşça buharlaşarak gözeneklerinden uçup gittiği odasının ve sonra da Lydia'nın Karanlıkta sanki hiçbir şey değişmemiş hissi veren odasının önünden geçti. Sonunda en üst kattaki kendi odasına vardı. Pencereden bakınca aşağıdaki bahçenin rengi yavaş yavaş mürekkep mavisinden siyaha dönüyordu. Fosforlu saati sekizi gösteriyordu ama sanki saat daha geç, gecenin bir yarısı gibiydi. Karanlık sessiz, yorgan kadar kalındı. Bu hisse sarındı. Yukarıdan annesiyle babasının konuşmalarını duyamıyordu. Ama onların orada olduğunu bilmek bile yeterdi.

Aşağı katta, Marilyn bir eli kapı kolunda, oturma odasının girişinde duruyordu. James yutkunmaya çalıştı ama genzine balık kılçığı gibi sert ve keskin bir şey takıldı. Bir zamanlar karısının ruh halini sırtından bile anlardı. Omzunun duruşundan, ağırlığını sol ayağından sağ ayağına verişinden, aklından geçenleri hemen anlayıverirdi. Ama ona bu kadar dikkatle bakmayalı çok uzun zaman olmuştu ve şimdi yüz yüze dururken bile tek görebildiği, gözlerinin çevresindeki

belli belirsiz kırışıklar, buruşuk bluzunu düzelttiği yerlerde kalan kırışıklıklardı.

“Gittiğini sanmıştım,” dedi Marilyn.

James'in sesi boğazına takılan o keskin şeye dolanınca tiz ve kulak tırmalayıcı bir ses çıktı ağzından. “Ben de senin gittiğini sandım.”

O an için birbirlerine tek söylemeleri gereken buydu.

Bazı şeyleri asla konuşmayacaklardı: James bir daha asla Louisa'yla görüşmeyecekti. Yaptığı şeyin utancını da ömrü boyunca çekecekti. İleride, zamanla, asla kelimelere dökülmemiş diğer parçalan tamamlayacaklardı. James, Ma-rilyn'e adli tabip raporunu gösterecek, Marilyn yemek kitabını onun

ellerine verecekti. Oğluyla bir daha sesi titremeden konuşana kadar çok zaman geçecekti. Babası konuşurken irkilen Nath'in bu huyundan vazgeçmesi için çok zaman geçecekti. Yazın geri kalanında, ondan sonra gelen yıllarda, gerçekten söylemek istedikleri Şeyi ifade eden kelimeleri bulmaya çalışacaklardı: Nath'le konuşurken olsun. Hannah'yla ya da birbirleriyle. Sylemeleri gereken o kadar çok Şey vardı ki.

Bu sessizlik anında James'in eline bir Şey dokundu. O kadar hafifti ki, James neredeyse hissetmedi bile. **Gve olmalı**, dedi içinden. Ya da gömleğinin kolu. Ama aşağı bakınca, Marilyn'in parmaklarının kendi parmaklarına dolandığını gördü. Elini okşayan parmaklar hafifçe kıvnlmıştı. Ona dokunmak nasıl bir histi, neredeyse unutmuştu. Bu ka-darcık bile olsa affedilmek nasıl bir histi? Başını eğdi ve karısıyla geçirecekleri bir güne daha sahip olmanın verdiği minnetle başını elinin tersine yasladı.

Yatakta birbirlerine sanki ilk kez sevişiyormuş gibi nazikçe dokundular. James'in eli özenle Marilyn'in ensesinden aşağı kayarken, Marilyn'in parmakları da gömleğinin düğmelerini açarken son derece dikkatli ve hassastı. Bedenleri artık daha yaşlıydı. James omuzlarının sarktığını hissedebiliyor, Marilyn'in belinin hemen altındaki doğumdan kalma gümüşi yara izlerini görebiliyordu. Karanlıkta birbirlerine karşı sanki ne kadar hassas olduklarının, her an kırılacaklarının farkındaymış gibi, son derece temkinliydi.

Marilyn gece uyandı, kocasının sıcaklığını yanında hissetti. Olgunlaşmış, organik ve acı-tatlı tost ekmeğini andıran o tatlı kokusunu içine çekti. Burada kıvrılıp yanında yatsa, göğsünün inip kalkışlarını sanki kendi nefesiymiş gibi kendi göğsünde hissetse ne kadar güzel olurdu. Oysa Şimdi yapması gereken başka bir Şey vardı.

Lydia'nın odasının önünde durup bir elini kapı koluna, başını da çerçeveye yasladı ve birlikte geçirdikleri son geceyi hatırladı. Mutfak lambasının ışığı Lydia'nın su bardağına vurmuş ve Marilyn, masanın karşısında oturan kızına bakıp gülümsemişti. Kızının geleceğini tüm detaylarıyla çizip kenarlarını da özgüvenle süslerken öyle bir geleceğin asla gerçek olamayabileceği bir an olsun akıma gelmemişti. Her konuda yanılıyor olabileceği asla aklına gelmemişti.

O akşam, o zgven Şimdi ona Fi tarihinden kalma bir his gibi geliyordu. Yılların getirdiği uzaklıkla gitgide ufalıp küçülen bir Şey... ocuklarından önce, evlenmeden önce, kendi hâlâ çocukken tecrübe ettiği bir Şey. Farkındaydı. Hayatta, gelecek dışında gidilecek bir yer yoktu. Yine de bir yanı, bir an için geçmişe gitmek istiyordu. Ama bunu bir Şeyleri değiştirmek ya da Lydia'yla konuşmak, ona herhangi bir Şey söylemek için istemiyordu. Tek bir arzusu vardı. O da, Şu kapıyı açmak ve bir kere daha kızını orada uyurken görmek, her Şeyin yolunda olduğunu bilmektir.

Ve nihayet kapıyı açtığında gördüğü manzara Şu oldu: Kızının yatakta uyuyan gölgesi. Saından uzun bir tutam yastığına yayılmış. Biraz daha dikkatli bakarsa, iekli yorganının her nefes alış verişiyle birlikte yükselip alçaldığını dahi görebilirdi. Bu görüntünün ona yukarıdan bahşedildiğini biliyordu ve bu anı, kızının uyurkenki bu son güzel görüntüsünü beynine kazımak için gözlerini bile kırpmamaya çalıştı.

Bir gün, hazır olduğunda, perdeleri açacak, dolaptaki giysileri toplayacak, yerdeki kitapları kolileyip kaldıracaktı. arşafları yıkayıp çekmeceleri açacak, Lydia'nm kotunun ceplerini boşaltacaktı. Bunu

yaptığı zaman da sadece kızının hayatına dair ufacık parçalar bulacaktı. Bozuk paralar, gönderilmemiş kartpostallar, dergilerden koparılan sayfalar. Yıldızlı paketinin içinde eğrilmiş bir naneli sakız bulunca duracak ve bir önemi var mıydı, Lydia için özel bir anlam taşıyor muydu, yoksa unutulmuş ve bir kenara mı atılmıştı, merak edecekti. Bu sorularına asla cevap alamayacağını hi- liyordu. Şimdilik yataktaki gölgeyi seyretti ve gözleri yaşlarla doldu. Bu kadarı yeterdi.

Hannah tam güneş doğmak üzereyken aşağı indiğinde dikkatlice saydı: Garajın önünde iki araba vardı. Antredeki masada da iki anahtar. Kapının yanında beş çift -biri Lydia'mındı-avakkabı. Bu son saydıkları tam canını yaksa da, toplamda çıkan sayılar onu rahatlattı. Ön pencereden dışarı bakarken WolfFlann kapısının açıldığını ve Jack'le köpeğinin dışarı çıktığını gördü. Hayat asla eskisi gibi olmayacaktı. Bunu biliyordu. Ama Jack'le köpeğini göle giderken görmek de içini rahatlatıyordu. Sanki evren bir şekilde yavaşça normale dönüyordu.

Gerçi üst kattaki odasının camından bakan Nath için durum tam tersiydi. Derin, sarhoş uykusundan uyanmış ve vücudundaki tüm viskiden arınmış olmanın etkisiyle her şey gözüne yeni görünüyordu: mobilyalarının hatları, halısını dilim dilim kesen güneş ışınları, yüzünün önünde duran elleri... Midesindeki sancı bile -bir gün önceki kahvaltıdan beri bir şey yememiş ve o yedikleri de viski gibi uzun zaman önce vücudunu terk etmişti- ona parlak, temiz ve keskin geliyordu. Ve şimdi, bahçenin karşısında günlerdir peşinde koştuğu kişiyi, Jack'i gördü.

Üstünü değiştirmeye ve anahtarlarını almayı düşünmedi bile. Spor ayakkabılarını ayağına geçirip merdivenden aşağı fırladı. Evren ona böyle bir şans vermişti ve bu fırsatı kaçırmak gibi bir niyeti yoktu. Bir hışımla ön kapıyı açarken Han-nah, koridorun ön tarafındaki şaşkın bir bulanıklıktan öte bir şey değildi. Hannah'ya gelince: O, ayakkabılarını bile giyme zahmetine girmedi. Çıplak ayakla ağabeyinin peşinden fırladı. Asfalt ayaklarının altında hâlâ soğuk ve nemliydi.

“Nath!” diye bağırdı. “Nath, bu onun suçu değil.” Nath durmadı. Koşmuyor, sadece kararlı ve öfkeli adımlarla Jack' in az önce kayb olduğu köşeye doğru yürüyordu. Babasının filmlerindeki kovboylar gibiydi. Terk edilmiş bir sokağın ortasında yürüyen çenesi kasılmış, sarsılmaz bir kovboy. “Nath.” Hannah onu kolundan tuttu ama o, yürümeye devam etti. Hannah da ona yetişmek için adımlarını hızlandırdı. Artık köşeye gelmişlerdi, ikisi de aynı anda Jack'i gördü. Dizlerine sarılmış halde iskelede oturuyordu, köpeği de yanına uzanmıştı. Nath bir arabanın geçmesini bekledi ve Hannah var gücüyle elinden kaçtı.

“Lütfen,” dedi. “Lütfen.” Araba geçti ve Nath tereddüt etti. Fakat sorularına bir cevap almayı o kadar uzun zamandır bekliyordu ki. **Ya şimdi ya hiç**, dedi içinden ve öne atılıp karşıdan karşıya geçti.

Jack onların geldiğini duyduysa bile belli etmedi. Nath başında dikilene kadar oturduğu yerde kalıp suya bakmaya devam etti.

“Seni görmeyeceğimi mi sandın?” dedi Nath. Jack karşılık vermedi. Yavaşça ayağa kalktı. Ellerini kotunun arka ceplerine sokup Nath'in yüzüne baktı. Nath, **sanki kavga etmeye bile değmezmişim gibi**, diye geçirdi içinden. “Sonsuza dek saklanamazsın.”

“Biliyorum,” dedi Jack. Ayağının dibinde yatan köpeği kısık bir inilti sesi çıkardı.

“Nath,” diye fısıldadı Hannah. “Hadi eve gidelim. Lütfen.” Nath duymazdan geldi. “Umarım ne kadar üzgün olduğunu düşünüyü örsündür.”

“Çok üzgünüm,” dedi Jack. “Lydia’nın başına gelenler için çok üzgünüm.” Sesinde belli belirsiz bir titreme vardı. “Her şey için.” Jack’in köpeği geri kaçarak Hannah’nın bacaklarına yaslandı. Hannah, Nath’in yumruklarının açılacağından, arkasını dönüp Jack’i yalnız bırakıp gideceğinden emindi. Ama öyle yapmadı. Bir an kafası karışmış gibi göründü. Öte yandan, kafası karıştığı zaman daha da öfkeleniyordu.

“Bunun bir şeyi değiştirdiğini mi sanıyorsun? Değiştirmiyor.” Yumruklarının eklemeleri bembeyaz olmuştu. “Bana gerçeği söyle. Şimdi. Bilmek istiyorum. İkiniz arasında ne olduğunu bilmek istiyorum. O gece onu göle getiren neydi?” Jack sanki soruyu anlamamış gibi başını salladı. “Lydia sana söyledi sanıyordum.” Sanki Nath’i omzundan ya da elinden tutacakmış gibi kolu seğirdi. “Sana kendim söylemeliydim,” dedi. “Çok uzun zaman önce söylemeliydim.”

Nath yarım adım yaklaştı. Şu an her şeyi anlamaya o kadar yakındı ki, başı dönüyordu. Adeta fısıltıyla, “Neyi?” dedi. Sesi o kadar kısıktı ki Hannah onu zar zor duyuyordu. “Her şeyin senin hatan olduğunu mu?”

Jack’in başı hareket etmeden önceki saniyede Hannah neler olacağını anladı. Nath’in bir hedefe, bütün öfkesini ve vicdan azabını yöneltebileceği bir yere ihtiyacı vardı, yoksa mahvolacaktı. Jack de biliyordu bunu. Yüzünden, omuzlarını hafif öne kırarak kendini hazırlama biçiminden anlaşılıyordu. Nath biraz daha yaklaştı ve uzun zamandır ilk defa Jack’in gözlerinin içine baktı. Kahverengiyle mavi buluştu. Bakışları sorgulayıcıydı. Yalvarıyordu hatta. **Söyle bana. Lütfen.** Ve Jack başıyla onayladı. Evet.

Derken Nath’in yumruğu Jack’le buluştu ve Jack yere devrildi. Nath daha önce birine hiç vurmamıştı ve kolu piston gibi ileri fırlarken bunun güzel, güçlü bir his olacağını sanmıştı. Ama değildi. Bu tıpkı koca bir et parçasını, yoğun ve ağır bir şeyi, ona karşılık vermeyen bir şeyi yumruklamak gibiydi. Filmlerdeki gibi yüksek bir pat sesi bekledi ama neredeyse hiç ses çıkmamıştı. Sadece yere kocaman bir çuval düşmüş gibi bir küt sesi, belli belirsiz bir inilti duyuldu ve bu da Nath’in kendini kötü hissetmesine neden oldu. Nath bekleyiş içinde gardım aldı ama Jack karşılık vermedi. Bir eli kamında yavaşça doğruldu. Gözleri Nath’deydi. Yumruğunu bile sıkmamıştı. Bu, Nath’i iyice çileden çıkardı.

Jack’i bulduğu zaman, yumruğu onun o küstah yüzünde patladığı zaman kendini daha iyi hissedeceğini sanmıştı. Her şeyin değişeceğini, içinde gitgide büyüyen o öfke dolu yumrunun bir anda un ufak olup gideceğini... Ama hiçbir şey olmadı. İçindeki o beton külçesi gibi ağır, içten içe onu kemiren yumruyu hâlâ hissedebiliyordu. Ve Jack’in yüzü de hiç küstah falan değildi. Nath onda en azından savunmacı bir ifade ya da belki biraz korku görmeyi beklerdi ama Jack’in gözlerinde bunların hiçbirini göremedi. Aksine Jack, ona ne

redeyse şefkatle bakıyordu. Sanki onun adına üzülüyormuş gibiydi. Sanki kollarını uzatıp ona sarılmak ister gibiydi.

“Hadisene!” diye bağırdı Nath. “Karşılık veremeyecek kadar mı utanıyorsun kendinden?”

Nath, Jack' i omzundan tutup bir daha saldırdı, Hannah, onun yumruğu Jack' in yüzüyle buluşmadan hemen başını çevirdi. Bu sefer, Jack' in burnundan kırmızı damlalar süzüldü. Ama burnunu silmedi. Kanın burun deliğinden dudağına, çenesine akmasına izin verdi.

Hannah, “Kes şunu!” diye bağırdı ve ancak kendi sesini duyunca ağladığını, yanaklarının, boynunun, hatta üstündeki tişörtün yakasının ağlamaktan sırılsıklam olduğunu fark etti. Nath ve Jack de onu duydu. İkisi de bakakaldılar. Nath' in yumruğu havada, Jack' in yüzü ve o şefkatli bakışları şimdi Hannah' ya dönüktü. “Kesin,” diye çılgılık attı tekrar. Midesi altüst olmuştu. Koşarak aralarına girip Jack' e kalkan olmaya çalıştı. Avuçlarıyla ağabeyini tartaklayıp onu geri püskürttü.

Ve Nath ona karşı koymadı. Hannah' nın onu itmesine izin verdi. İskelenin kıyısına geldiğini, ayağının eskimiş tahta zeminde kaydığını hissetti ve kendini tamamen bırakıp iskeleden suya düştü.

Su onu çekerken, **demek böyle bir hismiş**, diye düşündü. Mücadele etmedi. Suyun dibine doğru dalarken nefesini tuttu, kol ve bacaklarını hareketsiz bıraktı ve gözlerini açtı. **Demek böyle görünüyormuş...** Lydia' nın batarkenki halini

hayal etti. Kendi de suyun derinlerine indikçe tepede parlayan güneş gitgide kararıyordu. Yakında dibe varmış olacak, kol ve bacakları, ensesi kumlu göl tabanına yapışacaktı. Nefesini daha fazla tutamayana, su mum söndürür gibi beynini söndürmek üzere içine nüfuz edene kadar orada kalacaktı. Gözleri yanıyordu ama yine de onları zorla açık tuttu. Kendi kendine, **demek böyle bir his**, diye düşündü. **Bunu fark et. Her şeyi fark et. Hatırla.** Ama o, suya fazla aşınaydı. Vücudu tıpkı evde, merdiven tavanının alçak geldiği köşesinde eğilmesi gerektiğini bildiği gibi burada da çoktan ne yapması gerektiğini biliyordu. Kasları esnedi, uzuvları sağa sola sallandı. Vücudu kendi başına düzeldi, kolları suyu pençelemeye başladı. Başı sudan çıkıncaya kadar bacakları çırpındı ve su yüzeyine çıktığında bir ağız dolusu kum öksürüp ciğerlerini serin havayla doldurdu. İş işten geçmişti. Nasıl boğulunma-yacağmı çoktan öğrenmişti.

Sırtüstü öylece suyun üzerine yattı. Gözlerini kapattı, suyun yorgun bedenini taşımasına izin verdi. Ne ilkinde ne de İkincisinde nasıl bir his olduğunu bilmesi mümkündü. Tahmin yürütebilirdi ama gerçek olarak asla bilemeyecekti. Nasıl bir his olduğunu, ne düşündüğünü, ona asla söylemediği her şeyi... Onu yarı yolda bıraktığını düşünüp düşünmediğini, ya da onu özgür bırakmasını isteyip istemediğini asla bilemeyecekti. Ve ona kardeşinin gittiğini en çok hissettiren de bu oldu.

“Nath?” diye seslendi Hannah. İskele kenarından ona bakıyordu. Yüzü küçük ve solgundu. Derken bir baş daha belirdi yanında. Jack. Ona doğru bir el uzandı. O elin Jack' e ait olduğunu biliyordu ve oraya varınca yine de o eli tutacaktı.

Peki, o eli tuttukten sonra ne olacaktı? Sırılsıklam, çamur içinde kalmış, yumruğu Jack' in dişleri yüzünden morarmış bir halde eve dönecekti. Moraran ve şişen yüzü, önünde koyu kahve bir Rorschach deseni olan tişörtüyle Jack de yanında olacaktı. Hannah tabii ağlamış olacaktı. Gözlerinin altındaki kurumuş yaş izlerinden, yanağına değen nemli, kalın kirpiklerinden hemen belli olacaktı zaten. Ama tüm bunlara rağmen üçü de sanki banyoda keselenmiş gibi tuhaf bir şekilde parlıyor olacaktı. Her şeyi yoluna koymak zaman alacaktı. Bugün aileleriyle ilgilenmek zorundaydılar. Jack de öyle. Cevap verilecek tonla soru vardı: **Neden kavga ettiniz? Ne oldu?** Tüm bunlar çok uzun sürecek çünkü hiçbiri, açıklayacak durumda olmayacaktı ve ailelerinin birer açıklamaya ihtiyaçları

olduğunu biliyorlardı. Kuru giysiler giyeceklerdi. Jack, üstüne Nath'in eski tişörtlerinden birini geçirecekti. Jack'in yanağına, Nath'in eline merhem süreceklerdi. Yaralan sanki daha yeni açılmış gibi iyice kıpkırmızı olacaktı. Oysa gerçekte o yaralar kapanmaya başlıyordu.

Peki ya ertesi gün, ertesi ay, ertesi yıl? Çok uzun zaman alacaktı. Bundan yıllar sonra bile hâlâ bildikleri parçaları yerine koymaya çalışıp Lydia'nın hatlarını sorgulayacak, onu zihinlerinde baştan çizip duracaklardı. Her seferinde doğru resmi yakaladıklarına emin olacak, onu nihayet tamamen anladıklarına inanacaklardı. Onu çok sık düşüneceklerdi: Ma-

rilyn, Lydia'nın odasının perdelerini, dolabını açarken ve raftaki giysileri tek tek kaldırmaya başlarken düşünecekti. Babaları, bir gün bir partiye gidip hayatında ilk kez salondaki bütün sarı kafalara kaçamak bir bakış atmadığında düşünecekti onu. Hannah'ysa biraz daha dik durmaya ve net konuşmaya başladığında, günün birinde tanıdık bir jestle saçını kulağının gerisine atıp bu huyu nereden edindiğini merak ettiğinde düşünecekti. Ve Nath... Okulda insanlar ona kardeşi olup olmadığını sorduğunda: *İki kız kardeşim var ama biri öldü*, derken bir gün, sonsuza dek Jack'in burnunda iz olarak kalacak o ufak şişkinliği görüp, parmağını usulca üzerinde gezdirmek istediğinde hatırlayacaktı kardeşini. Çok ama çok uzun bir zaman sonra, dünya denen o masmavi sessiz bilyeye bakıp yine kardeşini düşünecekti. Tıpkı hayatının her önemli anında olduğu gibi. Tabii bunları henüz bilmiyordu. Ama özünde, en derinlerinde bunu hissedebiliyordu. *Sana söyleyeceğim o kadar çok şey var ki*, diye geçirdi içinden.

Şu an için ise, nihayet gözlerini açtığında iskeleye, Jack'in eline ve Hannah'ya odaklandı. Suda yüzdüğü yerden kardeşinin tepetaklak duran yüzü düz görünüyordu, ona doğru köpek gibi yüzmeye başladı. Suyun altına dalıp yüzünün görüntüsünü kaybetmek istemiyordu.

-SON-

Teşekkürler

Altı yıl boyunca sabırla bu romanı bekleyen ve ona karşı inancı (ve bana karşı da) her zaman benden fazla olan ajansım Julia Barker'a sonsuz teşekkürler. Şans yıldızlarıma onun için teşekkür ederim. Barer Literary'den William Bog-gess, Anna Wiener, Gemma Purdy ve Anna Knutson Geller. Hepsiyle çalışmak mükemmel bir deneyimdi ve herhalde onlardan daha iyi ellerde olamazdım.

Penguin Press'teki editörlerim Andrea Walker ve Ginny Smith Younce bu kitabı iyileştirmemde bana oldukça yardımcı oldular ve her adımda rehberlik ettiler. Sofia Groop-man e-postalaştığımız her zaman günümü edebiyatla aydınlattı. Redaktörüm Jane Cavolina; düzeltmenim Lisa Thom-bloom; Barbara Campo ve prodüksiyon ekibi, yaptığım onlarca hatayı düzeltip inatla kullandığım italik kelimelere karşı sonsuz sabır gösterdiler. Yayıncım Juliana Kiyon dinamikliği ve enerjisiyle mükemmel bir yandaştı. Bu kitabı böylesine yoğun bir şevk ve sevgiyle dünyaya getiren Ann Godoff, Seott Nloyers, Tracy Locke, Sarah Hutson, Brittany Boughter ve diğer tüm Penguin Press ve Penguin Random House çalışanlarına şükranlarımı borçluyum.

İnsanlar genelde yazarlığın öğrenilemeyeceğini iddia eder ama ama ben öğretmenlerimden hem yazarlık hem de hayatı yazmakla ilgili çok şey öğrendim. Patricia Powell, katıldığım ilk gerçek yazarlık atölyesinde bana işimi ciddiye almamda yardımcı oldu. MFA fikrini bana ilk öneren Wendy

Hyman'dı ve bunun için ona sonsuza dek borçlu olacağım. Eliezra Schaffzin bana ilk andan itibaren müthiş bir destek ve cesaret kaynağı oldu ve Michigan'daki profesörlerim, Peter Ho Davies, Nicholas Delbanco, Matthew Klam, Eileen Pollack ve Nancy Reisman bilgilerini benimle paylaşmaya, yoluma ışık tutmaya hâlâ devam ediyorlar.

Gayriresmi öğretmenlerime ve yazar arkadaşlarıma da teşekkür borçluyum. Başta Uwem Akpan, Jasper Caarls, Ariel Djanikian, Jenni Ferrari-Adler, Joe Kilduff, Danielle Lazarin, Taemi Lim, Peter Mayshle, Phoebe Nobles, Marissa Perry, Preeti Samarasan, Brittani Sonnenberg ve Jesmyn Ward olmak üzere, özellikle diğer tüm MFA'lı arkadaşlarıma da teşekkür ederim. Ayelet Amittay, Christina McCarroll, Anne Stameshkin ve Elizabeth Staudt'a da yıllar içinde bu romanın ilk eskizlerini okuyup bana cesaret verdikleri için binlerce kez teşekkürler. Jes Haberli sadece güvenilir bir dinleyici değil, aynı zamanda akıl sağlığı için vazgeçilmez bir ses.

Yazarlık yalnız bir iştir. Bu yolda benden dostluklarını esirgemeyen herkese teşekkürü borç bilirim. *Fiction Writers Review* bana *kurgunun önemli olduğunu* asla unutturmadı. Bread Loaf Writers' Conference, bana birçok arkadaş kazandırdı ve beni Voltrons dahil olmak üzere birçok edebi idolle tanıştırdı. *Boston Grub Street* beni o sıcacık, içten yazar ailesine kabul etti. Beni bu camiaya kattığı için yardımlarından dolayı Christopher Castellani'ye de ayrıca teşekkürler. Yazar grubum Chunky Monkeys (Chip Cheek, Jennifer De Leon, Calvin Hennick, Sonya Larson, Alexandria Marzano-Lesnevich, Whitney Scharer, Adam Stumacher, Grace Talusan ve Becky Tuch) sonsuz cesaretlerini ve acımasız eleştirilerini hiç eksik etmiyorlar. Ne zaman başım sıkışsa, Cambrid-ge'deki Darvvin's Ltd, sıcacık bir çay, şehirdeki en leziz sandviçler ve (nasıl oluyorsa) her zaman en doğru radyo müzikleriyle mucizevi bir şekilde yeniden işime odaklanmamı sağlıyorlar.

Son olarak da beni bugün birçok yönden olduğum kişi yapan dostlarım ve aileme teşekkür etmek istiyorum. Katie Campbell, Samantha Chin ve Annie Xu yirmi yılı aşkın süredir en büyük destekçilerim ve sırdaşlarım oldular. Yine bu yolda yanımda yer alan, adını tek tek yazamayacağım kadar fazla birçok dostum var. Ama siz kendinizi biliyorsunuz. Teşekkür ederim. Carol, Steve ve Melissa Fox on yıldan uzun bir süre önce beni kelime âşığı yuvalarına kabul ettiler. Bu yazarlık işiyle ilgili ne düşünceleri gerektiğinden tam olarak emin olamadıkları zamanlarda bile ailem bana hep destek olmaya devam etti. Annem Lily ve babam Daniel Ng, kız kardeşim Yvonne Ng, yolumu bulmama izin verdiğiniz (ve yardım ettiğiniz) için hepinize teşekkür ederim. Eşim, Matthew Fox, bana her adımda cesaret vermekle kalmadı, ayrıca kitap yazmamı mümkün kılabilmek için sonsuz sorumluluklar üstlendi. O olmasaydı bu kitap gerçek olamazdı. Son ve en önemlisi... Hayalperest annesine her an tahammül eden, beni sürekli güldüren ve her şeyi tarafsız bir gözle değerlendirmemde bana yardım eden oğluma teşekkür ediyorum. Sen her zaman benim en gurur duyduğum başarım olacaksın.